

BAKI BEYNƏLXALQ
MULTIKULTURALİZM MƏRKƏZİ
BAKU INTERNATIONAL MULTICULTURALISM CENTRE

XX-XXI əsrin TOLIŞƏ POEZİYA ANTOLOQİYA

Boku 2021

Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi
Boku Beynəlxalq Multikulturalizmə Mərhəngə

İdeya rəhbər:

Kamal Abdulla

Boku Beynəlxalq Multikulturalizmə Mərhəngə
Himayədarə Şura sədr, Azəboycon Zıvonon
Universiteti Rektor

Bə layihə məsul şəxs:

Rəvan Həsənov

Redaktor:

İmamverdi Həmidov

Boku Beynəlxalq Multikulturalizmə Mərhəngə uzv,
Tolişə İcma sədr, filoloqiya elmon doktor, profesor

Tərtibəkə:

Vuqar Həmati

Respublika Tolişə Mədəniyyətə Mərhəngə sədr,
«Aləm» jurnali sərredaktor

Aytən Eyvazon

«Aləm» jurnali redaktori muavin

XX-XXI əsrən TOLİŞƏ POEZİYA ANTOLOQİYA

Boku, Mütərcim, 2021. 432 səh.

Kitobədə çı 126 muəllifi tolişə zıvonədə nıvıştə, dı bılındə estetik meyarən bərobər, həmən bə ve niğilə humanizmi, ictimoi nəfəsi malikbə poetik əsərono numunon qırda kardəbən. Tolişə poeziya məktəbi fərğinəti xususiyəton ıştənədə cəm kardə bı kitobədə bo hırdənonro nıvıştəbə şeiron veyəti təşkil kardədən.

Kitabda 126 müəllifin talış dilində yazdığı, yüksək estetik meyarlarla bərabər, həm də dərin humanizmə, ictimai nəfəsə malik poetik əsərlərdən nümunələr toplanmışdır. Talış poeziya məktəbinin fərqlilik xüsusiyyətlərini özündə cəmləşdirən bu kitabda uşaqlar üçün yazılan şeirlər çoxluq təşkil edir.

ISBN 978-9952-28-569-7

© Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi, 2021

XX-XXI ƏSRON TOLIŞƏ POEZIYA ANTOLOQIYA

Azərbaycani bə ğədimə tarixi malik xalqono bə tolişə xalqi ədəbi irs marağın iyən zənqine. Çı tolişə xalqi şifohiyə ədəbiyyat ımı subut kardedə. Təəssuf ki, bə nıvıştə ədəbiyati aid kifoyət ğədər numunun hələ ki, bəmə nırəse çı irsi dəvardə tarixi muəyyən kadero imkon doydəni. Nezə dəvardə devrədə, yəni XX əsri vistminə soronku bəpeş çı tolişə ədib iyən şairon ofəyə əsəron dəğərinə ədəbi-bədii numunun çı xalqi dılədən pevlo bən.

Əve çı ruşinfik, devlət iyən ədəbi xadim bə Zulfuqar Əhmədzadə ofəyemon bə diğğəti loyiqə Əv, dı Muzəffər Nəsirli ico tolişə dərsə kitobon muəllif bə. Bənə Azərbaycani co ve ruşinfikon Zulfuqar Əhmədzadənin siminə soron repressiya qıbon bə, peşo bəroətiş sə.

Səvet hukuməti soronədə çı tolişə zıvonı niğo doy iyən pevlo bero şəroit soxtə nıboən bı zıvonədə kali şairon şeiron şifohi formədə qəvobəqəv dəvardən.

Azərbaycan bəştə mustəğiləti noil be bəpeş kambə xalqon mədəniyyəti niğo doyro şəroit soxtə bə. Dəvardə əsri nəveninə soronku xalq ədəbiyyati numunun iyən kali tolişə şairon şeiron kitob iyən məcmuə holədə nəşr ben. Tolişə zıvonədə beşə qəzeton səyfonədə bə nıvıştəbə poetik numunun hıvujə vırə doy bino be.

Muasir devri tolişə ədəbiyyot həniyən zənqin bə, bı zıvonədə nıvıştə, ofəyə sənətkoon aşmard ve bə. 2014-minə sorədə çı Azərbaycan Respublika Prezident İlham Əliyevi çəmə elkədə çı multikultural dəqəron niğo doy istiqamətədə bardə siyosət ıstə nəticə doydə. Xalqon ədəbi-bədii irsi iyən ofəyemon niğo doynə bərobər həməən omutə iyən tədqiq

kardə bedə. Tolışə zıvonədə yolon sıxanon, co janron, poeziya iyən nəsr əsəron bə əhandon rosınıyə bedən.

Bə əhandon təqdim kardəbə bı kitobədə (tərtibəkə Vuqar Həmati iyən Aytən Eyvazon) çı tolışə poeziya nuşon doə bə devrədə nıvıştəbə numunon doə bən. İyo 118 muəllifi bə 500 nezi əsər əhotə kardə bə. Klassik şair Z. Əhmədzadəkoş qətə tosbə ən cıvonə sıxanə sənətko Amal Salayev həmə muəllifon əsəronədə yurdpiye, lirik hisson, didaktik motivon tərənnum həniyən və vırə qətedə. Əli Nasir, Şəkər Aslan, Balayar Sadiq, Mehman Qaraxanoğlu, Xanəli Tolış, Bəxtiyar Ruşin, Şahin Həmidi, Camal Lələzəo iyən co şairon həməən Azərbaycani zıvonədə nıvıştə, ofəyə sıxanə sənətkoonin.

Fik kardədəmon ki, çı tərtibəkon ım xəyxə ko çı tolışə poeziya nıço doy cəhəto bə təğdiri loyiqe və əhandon tərəfo dı rəğbəti ğəbul bəbe.

İmamverdi HƏMİDOV

*Boku Benəlxalq Multikulturalizmə Mərənqo uzv,
Tolışə İcma sədr, filoloqiya elmon doktor, profesor*

TOLIŞƏ ZIVONİ POETİK SIXANƏ ABİDƏ

Dəvardə həzo soronədə bə tolerantəti iyən bə multikulturalizmə ənənön sadığ mandə Azərbaycanədə jiyə xalqon, həmün umumbəşəri dəqəron bəştə tarixi əsos elementon iyən bəştə jimoni tərzişon peqordiniyə. İştə tarixi kom səyfə çı nəzəro dəvonəmonsə vəyo ve mıxtəlif etnoson, bə fərğinə mədəniyyəti mənsubon mehribon qıləy xıyzonədə, bənə qıləy bitovə orqanizmi ico jiyə şohid bedəmon. Tolişon bə doğmə Azərbaycan dəvləti, bəçəy dəvlətçiəti iştə sadığ be dıştə əməlon hejo subut kardəşone.

Tolişə zıvoni jiyə iyən inkişof karde əsos səbəb çı tolişon bəştə moə zıvoni bə məhəbbət iyən ehtirome. Bo tolişə fərzəndon bı zıvonədə layla jə bə, bəvon bılındə vətənpərvərəti, yurdpiyəti, sadığəti, bəfo, ğıryət bı zıvonədə edaştə bə.

Tolişə fərzəndon çı vətəni zəmini mudafiyə kardero bənə ğəhrəmonon şəhid be bəştə fəxr zinedən. Çı yolə insonəti iyən ğəhrəmonəti hisson səvon dıştə zənginəti iyən musiqi ahəngi vijiniyə bə Tolişə zıvone.

Çı tolişə poeziya nıvıştəbə mərhələ dəvardə ro ve marəğine. «XX-XXI əsron Tolişə poeziya antoloqiya» nomədə im kitob bə 120 sininə Zulfuqar Əhmədžadəku tosbə 12 sininə Amal Salayev omə bə qıləy dılı roy, bə qıləy fik-fami ovəyno qətedə.

Har qılə ədəbi nəsl ən kami da soro i kərə bə formə omedə, bə məydon beşədə. Har qılə ədəbi nəsl bə məydon beşe, bə qıləy formə ome bə ənənön, bə nailiyyəton ğıymət doye, çı tojə imzoon bə məydon beşeye, çı tojə ədəbi zevqon bə formə dəşeye. Çı humanist piyəmonon, çı jimoni həğigəton dı tojə fik-fami iyən dı tərəvəti bədii mustəviədə nişon doy və

diminə bə ədəbi inkişofı təkən doy fərosət çı har tojə ədəbi nəslı kefiyyəti səciyyəye. Tolışə poeziya çı tarixəti cəhəto ve zəngin nıboən, ədəbi-bədii bılındəti, çı ğələmsəybon ve be cəhəto tolışə poeziyada poetik fik-famə laboratoriyə yolə marəğ kəsb kardədə. Bənə co ədəbiyyaton, tolışə ədəbiyyatədən çı ədəbi nəslon aktivəti iyən tojə ruh çı dığğətiku bə kəno mandədəni. İnkör nıbə həğiğəte ki, tojə ədəbi nəsl ıştəsə bə nav omə nəslisə cəsorətin, ədəbi riskiku, eksperimentonku nıtarsə formədə, ıştə vinedmoni, ıştə mənəvi-estetik potensiali intensiv formədə bə məydon noydə. Im çı qıləy fərginə ədəbi nəslı bə ədəbi prəsəson ğədəm noye.

Bə ofəyemoni fərginəti, bə orjinal uslubi, bə tarixi iyən bə muasirəti tojə nəzər səğandə fərginə cıvonə tolışə şairon bə ustodə ğələmsəybon ofəyemoni bənə milli-mənəvi dəğəri nez bedən. Bənə Zulfuqar Əhmədžadə, Əhəd Muxtar, Tofiq İllham, Şəkər Aslan, Xanəli Tolış, Əli Nasir, Bəxtiyar Ruşin, Camal Lələzoə, Allahverdi Bayrami, Balayar Sadiq, Nəriman Tolışi, Baladdin Veşo, Mirtəği Xilqəti zumandə, ğıvətinə ğələmsəybon zəhməti təğdir kardə tolışə cıvonə ədəbi nəsl im missya dı ləyoqəti bə vırə rosinedə. Çı Pərviz Həkimov, Aytən Eyvazon, İlyasi Habil, Şəhriyar Məcid, Fuad Mondıgovij, Aqşin Dadaşzadə, Yusif Abbasov, Ruslan Kərimov iyən co istədodonkuş qətə, tosbə Amal Salayev çı qıləy ve cıvonə ədəbi nəslı şohid bedəmon. İmon çı tolışə poeziya həniyən zənqin bəro oğorinə fəoliyyət nuşon doydən. Ən vocib iyən dıləkardə cəhətono qıləyən əve ki, çı cıvonə ədəbi nəslı dılədə zərifə nəslı numayəndonən, tolışə xanımonən ıştirok kardədən. Çı Səbirə Xurşudova, Aytən Eyvazoni, Quluş Xəlilova, Şərqiyə Qafarova, Səmayə Quləlikinə oğorinə poetik numunon bə dığğəti loyiqin.

Çı “XX-XXI əsron Tolışə poeziya antolojiya” kitobi məzmunı zənqinəti iyən formə mıxtəlifəti, almanaxədə qırdə kardəbə poetik numunon de bədii mahiyyəti nuşon doynə bərobər, həməni çı tolışə şairon ədəbi-bədii təfəkkuri hıvujəti nuşo doydə. İyo bə bədii-fəlsəfi, ictimai-mənəvi fik-fami sadığ mandə sininə ədəbi nəslı poetik numunonnə ico çı

cıvonə ədəbi nəslı eşq, məhəbbət, həsrət mevzuon şohidən bedəmon, çəvon fəğinəti vindedəmon. “XX-XXI əsron Tolışə poeziya antoloqiya”ədə qırdə kardəbə poetik numunonədə qıləy ideya, qıləy məğsəd həniniyən ve dıgğəti cəlb kardədə. Tolışə şairon çı tolışə zıvonı poetik imkonon zənginəti, çı bədii detalon lakonizmi, çı poetik intonasiya ahəngi nuşon doynə bərobər, həmən çəmə doğmə Azərbaycani maddi-mənəvi rəçinətion, çı azərbaycançiyəti ruhi muğəddəsəti dıştə fami tərənnum kardədən.

Çokə tərtibatədə hozo kardəbə bı almanaxədə 126 tolışə ənıvıştı tolışə zıvonədə nıvıştə şeiron dərc bən. Bı faktı bənə qıləy yolə ədəbi hadisə gıymət, dəqər doy bəbe.

Har qıləy bədii əsər ıştə mənsüb bə, nıvıştəbə zıvonı abidəye. Ədəbi antoloqiya çı milli təfəkkuri ufuğon hıvuj kardədən. Bə tolışəzıvonə əhandon təğdim kardəbə “XX-XXI əsron Tolışə poeziya antoloqiya” kitobən bo tolışə zıvoniro rost kardəbə mehtəşəm qıləy abidəye.

Vuqar HƏMATİ

*Respublika Tolışə Mədəniyyətdə Mərənqo sədr,
«Aləm» jurnalı sərredaktor,
Azərbaycani Jurnaliston İcoəti uzv.*

ZULFUQAR ƏHMƏDZADƏ

(1898-1942)

Zulfuqar Əhmədi zə Əhmədizadə 1898-nə sorədə Ostorə rəyoni Pensər diədə bə dnyo omə. 1918-nə sorədə «Hummət» təşkilati uzv, 1920-22-nə soronədə Lik rəyoni Ğosmalıyon diədə çı İcraiyyə Komitə sədr, 1922-23-nə soronədə Lankonədə Zəmini şebə mudir, 1923-25-nə soronədə Lankon rəyoni Maarif Şebə mudir, 1925-26-nə soronədə Laçın rəyoni, 1926-28-nə soronədə Zaqatala rəyoni, 1928-29-nə soronədə Ağdam rəyoni İcraiyyə Komitə sədr təyin bə. 1929-30-nə soronədə Lankon Pedaqoji Texnikumi direktor, 1930-nə sorədə Ostorə rəyon İcraiyyə Komitə sədr ko kardəşe.

1931-33- nə soronədə Ermənistani Vədi rəyonədə İcraiyyə Komitə sədr, 1933-35-nə soronədə Azərbaycan Xalq Komssarətiədə Ali məktəbon idarə rəis, 1935-37-nə soronədə Azərbaycani Nəşriyatədə “Kamiatədə Mandə Xəlxon” («Azlıqda Qalan Xəlqlar») şebə mudir ko kardəşe. 1937-nə sorədə dı cinayət məcallə 64-ci- bə Səvət hukuməti əks mubarizə bardə təşkilati uzv maddə ittihom bə qorəş bə Sibir surqun kardə bə. 1938-nə sori sentyabrə manqi 21-də 5 sor ozodatiko məhrum kardə bə. Surqunədə beədə surquna duşərqədə nəşr kardə qəzəti redaktor ko kardəşe. Azərbaycan iyən Tolışə zivonədə şeiron nivıştəşe. Çı Azərbaycani iyən çı dnyo adəbiyyatiku poetik nımunon bə tolışə zivon peqordiniyəşe. Tolışə zivonədə nivıştəbə iminnə poema muəllifə. 1942-nə sorədə iyunə manqi 9-də Kemerova vilayəti Marinsk şəhrədə iştə dnyo dəqiş kardəşe.

OMUTE

Fikim hejo omutey,
Nə ve nəvey, nə hutey.
Şanqo hıtdəm vaxtədə,
Maştə bəkom rəbədə.
Dasi-dimi şıştedəm,
Bəsə koysə niştədem.
Ko insoni cəhərə,
Bə har çı bərobərə.
Har ki bekoy, labələ,
Jimoniş ve ənqələ.

AZ TƏMİZİM

Rəbədəli əştədəm,
Dasi-dimi şıştədəm.
Təmizim, sofim, çokim,
Az ha ruj dənıştədəm.

Az bə kə xırt vardedənim,
Çırkinə çi hardənim.
Rə-rə dason şıştədəm,
Az ha ruj dənıştədəm.

BEMƏXƏ

Rəbədəli əştəni,
Dasi-dimi şıştəni.
De jəqo nəfo hardə,
Odəmi zəhlə bardə.
Tanış hejo çırk bedə,
Qaqa bə məktəb şedə.
Kitob-dəftər notəmiz,
Kəy divo kardə riz-riz,
Bə das vni kardə fu,
Bə çəşəvə kardə tu.
Ziki-bəloş emandə,
Çı kaq-kijə səmandə.
Səyku-bə pə ənqəle,
Ociz, zılə, tənəle.
Ranqış joq bızın pıxə,
Ha rki votdə: bəməxə!

ƏVƏSOR OMEDE

Bebəşe vənəşon, şinəfon,
Havz bəbe bandi aləfon.
Bəşe çı zomsoni cəfon,
Xosə əvəsor omedə.
Qiyədə verdon bebəşe,
Bilbilonən cə-cə bəjen.
Tuk əkonən bə git bəşen,
Xosə əvəsor omedə.

Oğo bəben hitə conon,
Kijon tumo bəkan lonon.
Tutək bəjen pəsəvonon,
Xosə əvəsor omedə.

Obəbe mivə do zizon,
Aləf bəbe roon-rizon.
Sipi bəbe mosə dizon,
Xosə əvəsor omedə.

DƏVARDƏ TOVSON

Xosə tovson dəvarde,
Çokə rujonış barde.
Çı pozi buyə oməy,
Kulokonən ekarde.

Huəmon kay diyədə,
Çimənədə, hiyədə.
Odəmi dıl o əbiy,
Maştə bə tuk şeyədə.

Bə mo koməq əkəymon,
Bo pı nəfo əbəymon.
Bə havzəyon, bə vilon
Əvəymon, ov ədəymon.

Pələnc əkəymon təğon,
Təmiz əkəymon boğon.
Boğçə təmiz əkəymon,
Telə aləfon-rəğon.

Əqardimon bə hiyon,
Əçnimon vey çiyon.
Vilon, zizon, aləfon,
Muəllimi əpiyon...

POZİ SEMON

Pozi semon çı xosə çie,
Tolişədə qəv-çərəz ve.
Dasək, kəy bon, qudon purin,
Kaqı-kijon kefən bəpe.

Anqı, ambu, xosə çion,
Şinə əno, zardə bion.
Bırzən heste, kuən heste,
Puri-bolie çəmə dion.

Əvəsor ki kəşə zəhmət,
İsət niştə-hardə rohət.
Çı tanbəlön liv epexə,
Bə si conı kardə xivət.

ZOMSONİ SEMON

Zomsoni semon oməy,
Çı vişə livon eməy.
İqlə mande nilişkon,
Ni çı kijon cik-cikon.
Doonədə ni qıtə,
Joq bızın vişə hitə.
Purə ovin mordovon,
Ovədə nişdən mivon.
Xilonədə ni vəzəx,
Emandə mivi vəx-vəx.
Bandonədə voa voə,
Nəmonən şəxtə noə.
Xandəxon biyə basə,
Rikinə zomson rəsə.

TOLIŞI JIMON

(poemaku i vəslə)

Tolişi məhol, ha xosə vətən,
İşti umriku ve soron şədən.

Ujnən zındənın ve kəson tni,
İşti davləti, işti hesti-ni.

Dilbə çimənon, işti vənəşon,
Kəməkiyə ron, ə yolə vişon.

Ə xosə boğçon, məhbubə vilon,
Əyo handedə ha ruj bilbilon.

Işti bostonon xavzə, zomsoni,
Bə purı-boli hiç vırədə ni.

Işti biyə don, ə mivə boğon,
Bə vəyu mandə ə sefə toğon...

BOĞ

Vəh, çe xose çəmə boğon,
Sı-sı doydən sefə toğon.

Ambu, dambul həmmə rəsə,
Huştuluən şirəş basə.

Doon həmmə sıye, sipiey
Çe odəmi dili əpiey.

Zardə ambu, sıə sefe,
Çımi bəpeşt çəmə kefe.

...Həşi dətiv bənə vəlin,
Nıco mivon kemenculin.

Çe şok nako bimon moğət,
Bəmə rəsəy yolə soğət.

VIŞON

Əvəsor beadə haton havz bedə,
Bə dərosniə vəyu oqardə vişon.
Kijon, bılılön hoq cə-cə jəydə,
Məsəkəsi dili okardə vişon.

...Doondə vişə suk doydə sədo,
Kulondə siokijə kardədə nido.
Doku çətono tik jəydə bə do,
Hitəkəson hano pekardə vişon.

Dobino cuyur, ceyron, kujəbiz,
Çiməno kaftə kardədə eriz.
Şanqone kuon, dəon bedə zız,
Kuruşnedə çoon pekardə vişon.

MIVƏ BOĞ

Vəh, mivə boğ çı xosbə,
Rəsə ambu, dambul, sef.
Hatən dərosniyəbə,
Obedə odəmi kef.

Ambu zardbə, sібə sef,
De şirə purbə dambul.
Rəsə mivon kırnedən
Odəmon zanbul-zanbul.

Çı çök oqətimone,
Nahardımone kol-kol,
Isət bəsi hardəmon
Şinə ambuon bol-bol.

VIŞƏDƏ

Vəh, çı xose, çəmə vişə,
Doon həmmə livə oka,
Oqardə kanə mehmonon,
Xosə kijon sədo beka.

Semanq bənə tüləkəson
Ojnən bə vişə omedən.
Ojnən oqardən bilbilon,
Şəvən, rujən cə-cə jedən.

Obə vişə sefi zizon,
Vilon emandə ətrə bu.
Həşi dətivə xolədə
Xəbə votlandə şanəpəru.

MAŞTƏ

Vəh, çı xose maştə həvo,
Çı koəkə conı dəvo!

Sı dəvətə, Həşi pəmə,
Dıyo dimisə nur emə.

Zinə qıtı oka vilon,
Haco bə vanqe bilbilon.

Odəmi dıl ço onıbu?
Cə-cə jedə şonəpəru...

Kijon həmə cə-cə jedən,
İsət qiton bə tuk şedən.

HƏŞİ PEMEDƏ

Sı dəvətə, Həşi pemə,
Haco sıə şəfəq emə.

Hakanə handedən sukon,
Kəynə pebən yolon, rukon?

Hələ tarin kumi leğon,
Livonsə şanqonə şığon.

Hovujə hiədə "ho-hoy,"
Əyo çəmə kolxoz bə koy.

Kali bo sol qəte şedə,
Pəsəvonən tutəq jedə...

In vaxti az həzo bedəm,
Deştə həmrən bə dərs şedəm.

TUKƏ MAHNE

Ruj ki bə tojə obedə,
Sibi kijon cə-cə jedə.
Kə xıyzon həmmə pebedə,
Xosə moəm bə tuk şedə.

Tankardə tukə oləton,
Tunukə de dasıvonon.
Peşo qofe bə sə noydə,
Şinə moəm bə tuk şedə.

Damedə bəy tuki olət,
Dasonədəş çokə ğivət.
Bə pəhlivoni oşedə,
Şinə moəm bə tuk şedə.

Jenon həmmə dasə-dasə
Ha ruj beşdən bə tukəsə.
Məzə bənə vəyə bedə,
Xosə moəm bə tuk şedə.

Həmmə tanka i ranq olət,
Lekonədə votlandən sibat.
Qılə-qılə donə jedə,
Şinə moəm bə tuk şedə.

QİTƏKƏ

Çəsədəli aştədə
İştə vıro qitəkə.
Bə molon aləf doydə,
Molon bekində bə bə.

Rəbədəli dəvasdə
Zardə kəlon bə kotən.
Dasədə vez, romedə
Jedə, kəlon zu jedən.

Qandımə hi romedə.
Çəş-dimoş ak emedə.
Qaedə sıstı seyro
Romə kuzonsə nişdə.

De jıqo çəmə Nəbi
İştə hion romedə.
Das-poonış lu bedə,
Oxo rohəti vində.

XƏMƏN

Çəsədəli yolən, rukən pebedən,
Jenon-merdon həmmə bə xəməş şedən.

Darzon vardən xəməşədə ekardən,
Pebiredən, peyoş molon pekindən.

Darzon peyo çan sahat molon qardən,
Oqonedən, vijəy zıvon bekindən.

“Ho-ho” kardən, molon romdən de vanqi,
Peqordnedən xəməni de bolanqi.

Çı xəməni kənon kali dərıtdən,
Kali jenon xəməno sili rıtdən.

Kıləş-puşi de bolanqi beğandən,
Bə vo doydən, ıştəni sof oğandən.

Sıs omedən, hiç vindənin rohəti,
Xəmən kardən de ve yolə zəhməti.

Maşınış sə ısat çəmə kolxozi,
Rəxə divoj, çayku ve mandə rozi.

Maşın rəyrə darzon xəmən kardedə,
Kıləş-puşi bə kəno bekededə.

Ruj ki bə tojə obedə,
Sibi kijon cə-cə jedə.
Kə xıyzon həmmə pebedə,
Xosə moəm bə tuk şedə.

Tankardə tukə oləton,
Tunukə de dasıvonon.
Peşo qofə bə sə noydə,
Şinə moəm bə tuk şedə.

Damedə bəy tuki olət,
Dasonədəş çokə ğıvət.
Bə pəhlivoni oşedə,
Şinə moəm bə tuk şedə.

Jenon həmmə dasə-dasə
Ha ruj beşdən bə tukəsə.
Məzə bənə vəyə bedə,
Xosə moəm bə tuk şedə.

Həmmə tanka i ranq olət,
Lekonədə votlandən sıbət.
Qılə-qılə donə jedə,
Şinə moəm bə tuk şedə.

MUZƏFFƏR NƏSİRLİ

(1902-1944)

Zıvonşunos, şair, folklorşunos, pedaqoq, jurnalist Muzəffər İbrahimi zadə Nəsirli 1902-nə sorədə Lankoni Şəğoləkujə diədə bə dınyo omə. 1920-nə sorədə təsis bə "Tolişi diyori omutə cəmiyyət"i sədr bıə. Dı Şohub Mursalovi ico "Tolişə mahneoon", "Jimoni ro", "Tojə məktəb", "Əlifbo", "Tolişə zıvon" i.c. kitobon nıvıştəşe iyan tərtib kardəşe. 1936-nə sorədə bənə xəlqi dışmeni həbs kardə bıə, bə Bayılı turmə dənoə bıə. Bəy 7 sor ko doəbe bıə, 3 sor Daşkəndi şəhər şəfoxonədə mualicə dəvone bəpeş, hiç qılə əsos nıbe səbin həbso ozod kardəbıə. Həbso ozod bəpeş Abşeroni Məştəğə qəsəbədə tərbiyəçi, peşo çı Masalli Bədəlon, Diqo dionədə muəllim ko kardəşe. 1944-nə sorədə Masalli şəhrədə ıştə dınyo dəqiş kardəşe.

ANDOMİ TƏMİZ OĞƏT

Quş bıdən bı sıxanon,
Təmiz bıbən, ha əğlon.
Das-po təmiz oğətən,
Nanqıronən bığətən.
Çı dandonə, çı quşo,
Çı das-dimo, çı çəso.
Ha ruj, ha sahat şımə,
Bışıştən, bıbənən şo.

VOŞ

Əvəsor bedə,
Beşedə həşi
Avə ros bedə
Ekardə voşi.
Bo tukə koono,
Har çı hozə bə.
Qulo, qiv, çəpə,
Homə dı hişi.
Daştədə həni
Vənəşon beşən

Qer, çinqır, mivon
Ve vaxtiko şən.
Həmə zərbəçin,
Kolxozi uzvon
Bərkə voş voydə
Qin bedən rizon.

ÇIMI KAQON

Az xəyli kaq perosnedəm,
Çəvon loni dərosnedəm.

Ha ruj bekindəm çı lono,
Doni, oviyən rosnedəm.

Siyo kaqon peşandəme,
Çəvon loni eşandəme.

Sipiyə kaqi ponzə balə
Niməş siyo, niməş alə.

TUKƏ MAHNE

Kinəlim, kinəlim, duki vaxt ni,
Dasə visə bıdıt tuki vaxteje!
Peşi bəsə marzi bahand tı mahneon,
Vəyə kinon bıznon tuki vaxteje!

Bəşem, bəşem bə tuk!
Kinə az bəşem bə tuk!
Əmə kolxozimon!
Həməysə xosimon!

Otaşım sənoə, zili məlovın!
Dılədəş hiçi ni milış məlovın,
Tukime qardəje bəşəş ve heste
Jıqoş tuki bıdın bəşəş məlovın.
Bəşem-bəşem bə tuk!
Kinə, az bəşem bə tuk!
Əmə kolxozimon!
Həməysə xosimon!

MAHNE

Cəş kardəmon sərhadon,
Ni kardəmon deşmenon.
Fəhlə, diyonij həmə von,
Dı yəndi əmə imon!

Bə tifaqon das ğandon,
Ha ruj dərsonən handon.
Ğolçomaxon dı məllo,
Çı kolxozo bəğandon.

OZODBƏ SORON

Ponzə sore əmə rohət qardəmon,
İştə kaştə bırzon iştən hardəmon.

Çimi bənav xanon-bəqon hardəbin,
Dı cəmə xuni luzi sıraf kardəbin.

Çokə bırzon hoci-məlo bardəbe,
Çı di kosib bə vəsyəni mardəbe.

Ve vaxtiyən eqətdəbin, jəydəbin,
Tuki, vişə cəmə daso səydəbin.

Bə dodımon şura hukumət rəsəy,
Zolımonku cəmə intıqomış səy.

Esət haço tojə di eğandəmon,
Ğolçomaxon çı diyo bəğandəmon.

MİJDİ

Vaxti hesbe mijdijon jimon əkəyn.
Sədə dasmol, pinəynə çıxo taəkəyn.

Tılu subo, bə ko əşin ak eəkəyn,
Ponzə sahat, haruj əvon ko əkəyn.

Bo mılxıvon ko əkəy be şərtnomə,
Qa ezım ance, qa əşiş bo homə.

Qa xəməən, qa bə bon peəkirni sımə,
Nə boəy rohətəti, nə hisbe cımə.

Isət əvon rujon vindən, id kardən,
Əvon rujədə həşt sahat ko kardən.

Xanon, bəqon, ıştə dijo bekindən,
Bə səvodə məktəb şedən, dərs handən.

BƏPE BIBO

Tosə ponzəynə sor səvodin bibu,
Çı merdo, çı jeno, çı kinə-əğıl,
Pidone bevvəçə rujon heç nıbu,
Lenini sıxanon umutən nığıl.

Səvodmon bibu komon çok bəbe,
Sorbəsor fabrek-zavodmon ve bəbe,
Peqətəmon miyono im kanə dəbon,
Məçiton vırədə məktəvon bəbe.

Bə kəno şodəmon rujə, ğıboni,
Bıdəmon bə məlo təsbə, ğıroni,
Çı məlon sənət bə esət lovoni,
Peqətəmon miyono sinfinə deşmeni.

Duzkənən diyonədə şımə kolxozon,
Dəşənən mijdi, yuxsul miyonvobon,
Umutən zəmin rome, dı traktoron,
Məholi eqəto, bıdə çəy qur-quron.

***

Bısuton ə rujon bışu heç nıvo
Bəvədə ko əkəymon bo mılxivə.

Nə ruj əvindimon, nə tani olət,
Dınyoədə isət jidəmon rohət.

Bə dardimon nəbiy bəvədə dəvo,
Xəşiş, bışi bə ko! Noxəşiş ləvo.

Əjənin kanə şımonən əsənin,
Ə zılminə rujon nibin, həni şin.

***

Donzə sore əmə jimon kardəmon,
Dı zəhməti bırz, qandimi kaştəmon.

Bə tuk şedəmon, ko karde maştəvon,
Hejo hiyədə dı nubə tuk doştəmon.

Pəçoştəne merdön şedən bə vişə,
Diyovijon zəmin romedən dı hişə,

Çəmə usto, homə, kulo, qiv toşə.
Qulli, Fatmə, Tukəz həm bə nişon şə.

ĞIZILƏ ĞOŞUN

İd bıkə həmrö,
İdmone im ruj.
Zumand bedə ğızılə,
Ğoşunon rujbəruj
Umutdən çı dave
Çəmon ha ruj,
Senzə sorə id
Bıkəmon im ruj.
Yodomon benibəşen
Ə, dəvardə rujon.
Çı dızdon əsirbin
Fəğırə tolişon
Pust əbin, əmandin
Yuxsulə diyovijon
Tı peroxini əvon
Doy bəvon rujon
İtono təlim vindəon
İ tonə bandon,
Dı tıfanqi, dı topi
Çı nişonə ğandəon.
Bə şəvən, bə rujən,
Dasonədə tıfanq
Çəş kardəş vətəni,
Ğızyurdi bandon.
Tiniş çəşəkə

Şura sərhəddən,
Dışmeni vindedəş
Doydəniş əmon
Şimə çök omutəone,
Çı Lenini sıxanon.
Bijiyən, bijiyəmon
Gızılə gəşunon.

TOLIŞƏ JEN

Tı boəməno dınyo ruşin kardedəş,
Tı boəməno sofə avlod perosnedəş,
Tı boəməno bırz qandimi kaşdedəş,
Tı boəməno çökə kəon kardedəş,
Bəpe boçı ıştı gədi nıznəmon?

İmi bızın betı jimon əbını,
İmi bızın betı vəyə əbını,
İmi bızın betı əkin əbını,
İmi bızın betı avlod əbını,
Bəpe boçı ıştı gədi nıznəmon?

Tınış esət, şura sədr, diyonədə,
Tınış esət sədr, məhkəmonədə,
Tınış kəprətifonədə, molədə,
Tınış esət cəmaəti sədoədə.
Esət həmə ıştı gədi zındəmon,
Esət həmə bəti gıymət doydəmon.

MƏMMƏDHUSEYN ƏLİYEV (QAIL)

(1925 – 1994)

Məmməd Hüseyn Əliyev 25.04.1925-nə sor, Lik rəyoni Qurdəsə diyədə moəo bıə. 1940-nə sorədə miyona məktəbi oroxniyə peştə bə Azərboycon Muəllimon İnstıtutı Lankon Pedaqoji Texnikomədə təşkil kardə Muəlliməti kurs viğandə bedə. Əvrə sə karde bəpeşt muəlliməti təyinat səşe. 1946-1949-nə soronədə ADPI-i tarix-fəlsəfə fakultədə işdə təhsili dəvom kardəşe. Ve dəvardəni mətbuatədə de “Qail” təxəllusi məşhur bıə. 1954-nə sor ADU filoloqiya-jurnalistika fakulta sə kardəşe və işdə bədii ofəyemoni dəvom kardəşe.

1947-nə sorədə «Səs verirəm» (Sədo doydəm) nomədə iminə nuviştəyiş Liki «Kolxoz yolu» (Kəlxozə ro) rujnomədə dərc bıə.

1940-nə soriku çı Liki, Lankoni muxtəlif məktəbonədə muəllim ko kardəşe. 1960-nə soriku Azərboyconı Ənviştən İcoəti uzv bıə. 1977-nə sorədə de əçay təşəbbusi AƏİ Lankon zonə şebə obə. Çə rujiku tosbə rəhmət şe həmunə şebə məsul kotib bıə.

Bə nuviştə ofəyəvoni de şeiri bino kardəşe, pešo gıymətinə nəsr əsəron bə gələm səşe. Çəy «Qayaların səsi» (Halon sədo), «Dağlar oğlu» (Kuhon zoə), «Torpağın səsi» (Zəmini sədo), “Döyüşən illər” (Cənqkardə soron) i. c. romanon iyan pəveston dərc bən. “Prokuror”, “Ana fəryadı” (Çı moə fəryod) i. c. pyeson Lankon Dəvlət teatrədə bə təmşo noəbən. Bə «Azərboyjoni fərhənqi xadim» fəxri nomi və kali medalon layiq vindəbə.

Əv çı AƏİ Lankon zonə şebə orqan bıə «Şəfəq» jurnalı təsisəkə, iyan redaktor bıə. Yolə ədibi 16.07.1994-nə sorədə işdə dımyo dəqiş kardəşe.

TOLİŞƏ KİNƏ

Xonçə boği viliş tı,
Çimənisə qiliş tı.
Beti nəfəs əkəşnim,
Çımı çəşiş, diliş tı.

Az bıqardom bəştı sə,
Çimənisə, daştisə.
Mını çəşkə boğədə,
Saat qardəy həştisə.

Çaşon siyo, bəv oşım,
Məmandəmon divrədə.
Çımı lampə bıvoşın,
Bıvəşəmon ivrədə.

Siyo aspi nal bəbe,
Sipyə dimi xol bəbe.
Bılbıl tını bıvındo,
Vılı tonol lol bəbe.

Tı dəvlətiş, tı molış,
Məmləkətiş, məholış.
İştı sinə dı dınyo,
İ dınyosə ve bolış.

Az bıqardom bəştı sə,
Çimənısə, daştısə.
Mını çəşkə boğədə,
Saat qardəy həştısə.

TOLIŞƏ MAHNEON

Az aşığım zərdəbə,
Ro şedə bə Zərdəbə.
Az ıştınım, tı çımı,
Çəmə sıxan kardə bə.

Az aşığım, bı bandi,
Çı bandiku bə bandi.
Marde heste, qarde ni,
Tınış çımı pəvandi.

Honi roysə vılim az,
Tojə çımən, qılılim az.
Çımı boği boğbonış,
Çə boği boğbonim az.

Tı xanımiş bə boli,
Məmləkəti, məholi.
Tını ki to bəqəte,
De ceyroni, məroli.

Barzəbolo, siyo çaş,
Zoon dili toknedəş.
Xıdo bəzne, tı kenə,
Çıki lampə bəvoşneş.

Dınyo bədo itkə kam,
Tıni dəqiş nibəkam.
Maqi roysə bıniştos,
Vəyo tıni çaş bəkam.

Şəv-ruj xıvət hardedəm,
Bəji bedəm, mardedəm.
Tıni bərdəm vindeədə,
İştəni qın kardedəm.

İşti sinə mərməre,
Dimonı sıə məxməre.
Çıki lampə bəvoşneş,
Çəy siyo sığ qovhəre.

Tıni vinde, əy tobə,
Nə qınoye, nə tobə.
Tokyə şəvon oşımış,
Oşməşəvon astovə.

Mol-dəvləte işti ləvz,
Xıdo doə beəvəz.
İşti çəşon bıvındo,
Bəji bəbe mardəkəs.

Kiy ə aspı yalisə
Uzənqisə, nalisə?!
Sa kərə ğıbon bəşem,
İşti dimi xolisə.

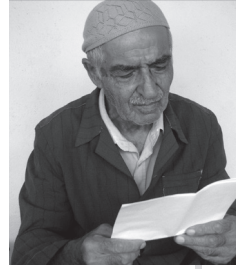
ƏBDULRZA ƏHMƏDOV

(1930)

Əbdulrza Əhmədov Əlirza zə 20.06.1930-nə sorədə Masallı rəyoni Mədo diyədə moəo bıə. Mədoədə 7-nə sinif, Bırədiqo diədə miyonnə məktəb orıxınıyəşə. Lankoni Pədəqoji məktəbədə (1947), ADPU tarix fakultə qiyabi şebədə (1958) təhsil səşə. Yardımlı rəyonədə, Masallı rəyoni Bırədiqo iyən Mədo di məktəbonədə 64 sor muəllim ko kardəşə (1947-2011). Bə "Sərmuəllim" (1977), "Ali kateqoriyaynə muəllim" (1995) nomon layiq vində bıə.

Dəvardə əsri 70-nə soronku jıqo çay lirikə, satirikə nuviştəyon, elmiyə-publisistikə əsəron Respublikə qəzet-jurnalonədə, interneti saytonədə çap bedən.

4 kitobi xıvande: "Mahmudavar" (2002), "Vılə çanqə" (2004), "Pərvanə" (2008), "Divan" (2010).

AMBURƏ DO

Boy dəşi bə Tolışi vişə dılə,
Diə bıkə bə bemə don qılə-qılə.
Kusef, hulə, hındəmo, ser, sioqılə,
Konco heste jıqo bolə, purə do?
Uləsə do, vənə do, amburə do?

Kujkaq beşo, bınəvo vişə kəno,
Don dılədə, lonədə moğnə bəno.
Çı don rəvoşə viz, inci, əno,
Bəllə do, kıv, çı vişə har curə do.
Hiə bılanqi, şonə do, amburə do.

Ro dəqıno, i kərə bə vişə boyş,
Bo ezimi, bo hışkə çilə qoroş,
Kəşkəşinə, xolinə do bıbıroş,
Bə zəmini qneədə de burə do,
Kon vişədə heste in amburə do?

Lozim bedə ambur bo har əməli,
Dəçəy çuy duz kardən təvə, hərə, pəli.

Beəy bə vişə qinedə kəçəli,
Sırafə do, panə do, ur-urə do,
Don dılədə vəyə do, amburə do.

Qa pemedə bandi sədə, kəmədə,
Qa bemedəş hışkiyədə, nəmədə,
Bə kam bedəş, mandəm iştı ğəmədə,
Diə məkə bə kuloki qurqurə, do,
Sinninə do, kanə do, amburə do!

Isən hejo ve kon beti şedəni,
Tı nıbeədə kali kon duz bedəni.
Hiç qılə çu iştı vırə doydəni,
İştı bındə kubız jəydə curə, do,
Osınə do, qonə do, amburə do!

HULƏ

Hulə, anbu çan cure,
Ha soədə heste, pure.

Hulə xeyre bə conı,
Mandedə bo zomsonı.

Hardedən kədə, koədə,
Pozi, zomsonı voədə.

Bırzhulə voədə rəsdə,
Ho bedə doədə rəsdə.

Syohulə ləzzətine,
Bo ğıç jəyən çətine.

Tırşəhulə suə kardən,
Əy zomsonədə hardən.

Bəhə Əbosəhulə,
Bığand çəy puşi qullə.

Xıyohulə ho bedə,
Ğıymətiş boho bedə.

Şəlemhulə ovine,
Bənə şərbəti şine.

Simməhulə meyxoşe,
Ləzzətədən vey xoşe.

Zardəhulə ki hardə,
Odəmi dili bardə.

Xavzə ambu rəsədə,
Orizedə, ho bedə.

Şəğolə hulə bıçın,
Su bıkə, bə niə dəçin.

Narambu ve qırdule
Çı səyku bə po pule.

Çəmə lətənzi təmi,
Ədəni hulon cəmi.

Ha hulə vaxtış heste,
Ki bəho, bəxtış heste.

SEF

Sef hardəkəsi cone,
Jıbızın, xomə şone.
Bə sefə do diə kardən,
Sori dirozi hardən.

Sef heste, xırçə sefe,
Çəy hardəkəsi kefe.
Xavloə sef harde pidə,
Qəvədə orizedə.

Sıə sefi virəş coy,
Təmiz de gəndi icoy.
Kusef tikəy meyxoşe.
Virəş çəmə Tolişe.

Telə sef jəqo vəc ni,
Bo sefçəqi bevəc ni.

Tırşə sef məhə sıftə
Bəbeş ləzzətdə, kefdə.

Əqər sef pidə harde,
Binokə telə varde,
Əvoni ğələm bıkə.
İştə soədə cəm bıkə.

ƏYU

Əyu təmi zındəmon,
Çəy tırşiku dod-əmon!
Əyuə do eşandədə,
Çəy kirtəğə ğandədə,
Rəsə əyu emedə,
Eşandəkəs omedə,
Əvoni qırdə kardə,
Bə qəv şododə-hardə.
Dambule əyu yoli,
Tırşə zəqqoy çəy koli.
Kol-koli ki hardedə,
Qəvi cuncin kardedə.
Ekə bə lokə bıhor,
Bıkə nemekə dəhor.
Maşinə əyu hırde,
Ranqış təlxe, olırde.
Har qılə əyu şin ni,
Har əyuən tırşin ni.
Əyu patdən bo ribi,
Bızın, xəbədo bibi.
Rib şedə, mandə basmə,
Ğabədə bedə hasmə.
Dandoni kıl kardedə.
Dili sə hıl kardedə.
Əyu xəyrişən heste,
Bıvindoş xorək sese,
De tırşi bəvaş bə təm,
Bome bə ləzət, bə təm.
Bo vey dardi dəmone,
Bo vey çarə səhmone.

VOTE, ƏVƏSOR OMƏY

Ruədə ov bə nır-nıre,
Vote, əvəsor oməy.
Vənəşən sıre-sıre
Vote, əvəsor oməy.

Doon livə okarde,
Çimən kavu, sı, zarde.
Əlenqon xəbə varde,
Vote, əvəsor oməy.

Beşo bılbili sədo,
Vılən ətrəbu bədo.
Bə bılbili vılə do
Vote, əvəsor oməy.

Kinon dastədə dəpe,
Beşən çiməni səpe,
Şonəpəru bə qəpe,
Vote, əvəsor oməy.

Pəresqılı bı tondə
Şinə mahni pəmandə.
Har kijə curi handə,
Vote, əvəsor oməy.

HƏX-NOHƏX

İ ruj Həx bə Nohəxi
Vote: Boy dumo Həxi.
Bə hiç kəsi du məvot,
Sıxani rosti bıvot.
Bə har kəsi şər məğand,
Duədə davo eməğand.
Duston məjən bəyəndi,
Deşmen nıbun deyəndi.

Çanə votışe Həxi,
Xoş nome bə Hohəxi.
Ha vote-vote imon,
Omeyn beşin bə divon.

İyo ve heyso-bəhs be,
Çı Həxi votəy nibe.
Həx vote: Həx çəmine,
Az həxim, həx demine.
Nohəx vote: Həx azim,
Az har koədə səbarzim.

Hohəxi jığo karde,
Həxi həx iyo marde.
Nohəxi ve vote du,
De du iyo oməy zu.
Sıxan ve barzı-kırt be,
Həxi həx dıləhırd be.
Çe divoni hıkmiku
Həxişon qəte de zu,
Dənişone bə zindon,
Nohəx mande bə biton.

Esə zınəme həni,
Ko de qəvi votəy ni.
Zirəkəti koy bardə,
Harko jığo dəvardə.

ƏSAB CƏBİYEV

(1932)

Cəbiyev Əsab Əkbəri zoə 1932-nə sorədə Masalli rəyoni Mədo diyədə moəo bıə. 1942-nə sorədə bə Yola Vətən muharibə şə muddatədə işdə pə-moə qın kardəşe. 1952-nə sorədə Əsab 3 sorə sərbozəti karde bəpeş, Boku şəhəradə məskun bedə, polis sistemədə tosbə 1984-nə sor ko kardədə. 2 qıla fərzəndi pəye.

NUN

Iştə qandım, cəvım dıvə,
Xəmən kardəm deştə bıvə.
Pəəqətem bəbam bə osyo,
Əhaştınım ordə pesyo.
Tı boy ovaşt çı parçını,
Ordə bivit de parcını.

Həmi jeədə ve varz bıdə,
Nun pateədə bə ğarz bıdə.
Bıdə bəhəm tatə nuni,
Iştı dasti patə nuni.

Ğıbon bəşem bəçəy purşə,
Dəçəy orzu ki bə qur şə.
Bo şə karde tı çəy quri,
Bıpat bışi de çanquri.
Əy bıdə tı bə fəğiron,
Bəbe bəyo "Yasin", "Ğıron".

ƏVƏSOR

Boy, boy, xosə əvəsor,
Bıqət mını bə və, sor.
Pərisqılön oqardon,
Bə lonə sə bıqardon,
Bışun çı dili dardon.

Boy, boy, xosə əvəsor,
Bıqət mını bə və, sor.

Kijon didərqin bıbun,
Vıl-vənəşon qin bıbun,
Xol-xıçon qəmçin bıbun.

Boy, boy, xosə əvəsor,
Bıqət mını bə və, sor.
Huşə bə dıve beşu,
Çı lonəsə ve beşu,
Dast bə huşə pepuşu.

Boy, boy, xosə əvəsor,
Bıqət mını bə və, sor.

UMRIM HƏMMƏ DETI BIBU

(mahne)

Boy şo bıkə əməni,
Bəkam botı xəməni,
Ve vaxte tınım pidə,
Çı siri ti xəbə ni.

Doy xıçədə qıtı bıbu,
Az çanədə umur bıkam,
Umrım həmmə deti bıbu.

Vo bıqıno, qard bəbe,
Kavuyə livə zard bəbe,
Tı bəmi ğısmət nıboş,
Bomı yolə dard bəbe.

Doy xıçədə qıtı bıbu,
Az çanədə umur bıkam,
Umrım həmmə deti bıbu.

Qədə toğə do bəbe,
Əçəy xıçon obəbe,
Kəynə bə çımı kə boş,
Tini piə dil şo bəbe.

Doy xıçədə qıtı bıbu,
Az çanədə umur bıkam,
Umrım həmmə deti bıbu.

KƏLBƏCƏRİ SƏNQƏR

Ə band çəmə barzə bənde,
Əçəy bını boçi kande?
Vitiş çəyo boki mande?
Bəşt bə səpo, çımı boli,
Əhaştınim tni coli.

Dardi bəştə dusti ovarđ,
Boştə kandə vırə oqard,
Əmoni çər bəka ə dard.
Bəşt bə səpo, çımı boli,
Əhaştınim tni coli.

Bıtojin dıřmeni çəyo,
Əv dimine, nişe həyo.
Bıdə ve nımando əyo.
Bəşt bə səpo, çımı boli,
Əhaştınim tni coli.

Bə nav bıři demı ijən,
Bə dıřmeni zərbə bıjən.
Bəçəy çəři nizə ejən.
Bəşt bə səpo, çımı boli,
Əhaştınim tni coli.

HITƏ BƏXTİM

In boğ həmmə vıl, vənəşəy,
Tankardəşe ranqınə şəy.
Vəse anə gəmım kəşəy,
Okə çəři, hitə bəxtım,
Çımı dardon votə bəxtım!

Tınən tanka zardə avşum,
Dətivə bəy Həři, Ovşum.
Deřti ruřnə bənav bıřum...
Okə çəři, hitə bəxtım,
Çımı dardon votə bəxtım!

Çımı dardi xəbə nısə,
Toci bııə bə çımı sə.
Çəřım kardə tovə ısə...
Okə çəři, hitə bəxtım,
Çımı dardon votə bəxtım!

CABİR NƏSİR

(1935)

*Nəsirov Cabir Soltani zəə 20 may 1935-nə sorədə
Masallı rəyoni Hışkədə diyədə bə dınyo omə.*

*"Yazdım ki, izim qalə" (2006) iynən "Rəbbim mənı
bağışlasın" (2014) nomədə dı qılə şeirə kitobi muəllife.*

DƏDƏ YURD

Dədə yurddəm, tovsone,
Boğono vıl sı-zarde.
Xəyləki şəkə hulə,
Si conı sefım harde.

Beşedəm bi parçını,
Qandımə hi sı-zarde.
Dədəm kombay romedə,
Mınışən deştə barde.

Yol bəbem, bə di bomem,
Iyo harçi bole, bol.
Həm çımı dədə yurde,
Həm gəşənqe ın məhol.

HƏVUŞ

Həvuş, həvuş,
Dırozə quş.
Mınış vınde
Oməy bə cuş

Tarsəy fəğır,
Vite bə bır.
Vote, baləm
Mande səğır.

Votem: Həvuş,
Dırozə quş,

Boçi dumı
Rostkay bə duş?

Vote, boyli,
Tı niş coyli.
Sıpə heste
İştı paylu.

BƏTON, BƏTON

– Bəton, bəton!
– Ğa, ğa, ğa...
Co-co diəro məşən ha!
Balonı ve əğile,
Hampo bəmə pəxile,
Dalənədə bənıšte,
Şimə balon bəkište.

– Bəton, bəton!
– Ğa, ğa, ğa...
Co-co diəro məşən ha!
Kulə bınon şəğolin,
Məvot şmon nəğilin,
Bə ikkərə dəm bəkan,
Şimə balon “həm” bəkan.

– Bəton, bəton!
– Ğa, ğa, ğa...
Co-co diəro məşən ha!
Məvot dimo fəğire,
Vey yamanə səğire.
Bəno boşməno tələ,
Şimə əğilyon hələ.

– Bəton, bəton!
– Ğa, ğa, ğa...
Co-co diəro məşən ha!
Kəməndədəş ox heste,
Çəmə nuni şox heste,
So-bəm tojə, nu bedə,
Hampo dı çəş ku bedə.

TİKƏY NUN

Nəfo horrə, çəştə torə,
Nə polo be, nə nun-fəti.
İsə bolie, nodonon əy
Boçi ğandən çı hurməti?

Lənqi jiton, polisə nun,
Kuçə kənon, xokədə nun.
Norohətim i ruj inən
Obəkire lokədə nun.

Nun-nemeki təmiz oqət,
Cabir, iştə kəşon səpe.
Konco tikəy nunı vınde,
Peqət rostkə çəşon səpe.

OQARD BƏ KƏ

Pozi livon həni zardin,
Boki bivotım az ın dardi?
İmsor eqımim ğasbu mardim,
Leynə şəkə, çımı zoə.
Oqard bəkə, çımı zoə.

Çəşim çə bə, ha nəvedə,
Yarəm sutdə, ve təvedə.
Otəş həmuş bə kiədə,
Boy pu bıkə, çımı zoə.
Oqard bəkə, çımı zoə.

İşti dumo çəşim bə roy,
Həmmə hiçə , iqlə ti boy.
İm çı darde, tı bəmi doy?
Dilim təkəy, çımı zoə.
Oqard bəkə, çımı zoə.

Ve şəkəson omən beşən,
İştə diədə bə ko dəşən.
Tı boy okə qeşə kəşon,
Mını şokə, çımı zoə.
Oqard bəkə, çımı zoə.

HƏŞİ

Həşi, həşi, şinə həşi,
Bəşt, okə tı ruji çəşi.
Az bə məktəb tojə şedəm,
Bə ro beşəm, tınən beşi.
In ro demı ivrə bışı.

Həşi, həşi, şinə həşi,
Dast rəsdəni bəştı bəşi,
Pardə peqət, rostkə dimi,
Az bıqətım ıştı kəşi,
In ro demı ivrə bışı.

Həşi, həşi, şinə həşi,
Mını çəşkə, coyli məşi,
Votdən, ın ro yole, qone,
Az əğilim, həməən noşi,
In ro demı ivrə bışı.

Həşi, həşi, şinə həşi,
Sinif sutdə bəştı təşi.
Az dəvardəm çı kəybəku,
Pencəku boy tınən dəşi.
In ro demı ivrə bışı.

POZ OMEDE

Poz omedə, sardə vovaz qinedə,
Boş-boşçono livon həmə çinedə.

Osmoni dim çı avəvu çanqədə,
Əvəz bedə mandəni i ranqədə.

Toğə doon tanqə nəfəs vaxtədə,
Şəvən ruji eğandə çı taxtədə.

Voş voyedə, qədə dəon ru bedə,
Sard bə qami bı rujono zu bedə.

Pərəndonən tatə lonə xiyolo,
Dastə-dastə beşedən çı məholo.

ƏBULFƏZ RƏCƏBOV

(1936)

Rəcəbli Əbulfəz Əjdəri zəə 6 may 1936-nə sorədə Lankon şəhəradə bə dınyo omə. 1954-nə sorədə miyona məktəbi oroxniyəşe. 1959-nə sorədə ADU-filoloqiya fakultə, 1971-nə sorədə Azərbaycan Devlet Pedoqoji Zıvonon instituti inqilisi zıvon fakultə oroxniyəşe. 1959-63-nə soron nəşriyyatədə sıftə korrektor, pešo redaktor vəzifədə ko kardəşe. 1963-nə sorədə bə BDU-i aspirantura daxil bə və bə Qırğıziston EA ezam kardəbiə. 1978-nə sorədə "Orxon-Yenisey abidon zıvonədə felyaratma" mevzuədə doktorəti dissertasiya mudafiə kardəşe. 46 kitobi və 200-sə ve məqalə muəllife.

Oxonə soron açay çı Qadimə türkə xəlğon zıvoni və bəçəvon tarixi həxədə tədğiqaton həsr biə 6 qılə kitobış çapo beşə.

ÇIMI KİNƏ

Çımı dınyo, çımı dıle,
Kinon dılə tojə vıle.
Həm ləlqıle, həm bılbıle,
Çımı kinə.

Əvəsori pərisqıle,
Boğon-boğçon sıə vıle.
Kəfşəni lolo, sınıbıle,
Çımı kinə.

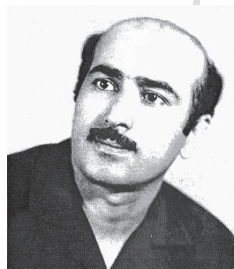
Okardədə bəmino bə,
Qardədə əv bə çımı sə.
Ruşnə doydə bə çəmə kə,
Çımı kinə.

Çımı kinə nom Nərmine,
Həm gşəşənqe, həm reçine.
Dim Ovşume, zıvon şine
Çımı kinə.

HÜCCƏTULLA MƏMMƏDOV

(1936-2007)

Hucətulla Yədulla zadə Məmmədov 20.12.1936-nə soradə Lankoni Mamusta diyədə moəo bıə. 1961-nə soradə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutı tarix-filaloqiya fakulta oriximiyəşe. İştə diyədə ədəbiyoti muəllim ko kardəşe. İ muddət Azərbaycanı Ənıvıştın İcoətiada Tolışə məholi «Şəfəq» nomədə jurnali məsul kotib bıə. Çəy «Ömrün yolları» (1996), «İlahi səs» (2002), «In dınyo ko çoko bəbe» (2006) kitobon çapo beşe. 2007-nə soradə vəfot kardəşe.

SEXOLƏ

Əsılış tel,
Nəsılış tel-
Hışkə ələl.

Qardımonış
Kanə vərdis.
Həşiqardış.

Dınyo darde,
Anəm harde,
Qejdım qarde.

Sərinə vo,
Bandı həvo,
Dardi dəvo!

Bəloş varde,
Boloş karde.
Voloş karde!

Qəpış: "Conə",
Veyni vonə,
Du ambonə!

DƏDƏLE

Nə nil, ambur, nə bələlim,
İştı peştədə ələlim,
Maştə tı nıbuş, zəlilim,
Boy, çımı bandış, dədəle,
Tı çı zumandış, dədəle!

Rosbəş, beşəş har vişədə,
Bərkiş iştə rəğ-rişədə.
Şaxtə, vavaz, va-voşədə,
Peştım nıbu, nim, dədəle,
Bebəti mı kim, dədəle?

Im iştı parde peşedəm.
Im iştı roye mı şedəm,
Baştı kandə çol eşedəm,
Çoko eşim, şim, dədəle,
Joğo bızın nim, dədəle

ORƏXƏY

Hərömi jəy bəştə moyə,
Dilədə çok niş, orəxəy!
Vəzifən beşe dasədə,
Qəpı nişe, riş orəxəy!

Votdəm imən yolə darde,
Təyləçəşi «dinyoş harde»!
Luzış çoko danə karde,
Ə dorozə qiş orəxəy!

Tındə tamə de meyliybən,
Purə ambon qırd təyliybən,
Cəmati umi xəyliybən,
Boğış şorbe, hiş orəxəy!

Pori bekarde kəşədə,
Eqınyəş xəlxı çəşədə!
Noy iştəni doy bəşədə,
Həni sıraf biş, orəxəy!

Əvotin; «Boy vəsə, məkə,
Həroməti dəşə bəkə!..»
Sıxan ıme, bəmi diəkə;
Sof nıbe dıl, viş, orəxəy!

Dınyo vəyəy, dınyo yəsə,
Çokə nomı mande, vəsə!
Botono ki bəməkəsə?
Mardış, çoko şiş, orəxəy!

DOON DOXTOR

Əkbəri da sinniş heste,
De Əhədi əv ve duste.
İmsor əvon bə çə beşən.
Dərs handənin, çiç votlandəşən.
Rezinkəyə çəvon dasdə,
Niyo bedən kijon tarsdə.
... Oməy qıləy "tık-tık" sədo,
Rəyrə beşin bə vızmə do.
Lap tojə mu vardə balon
Lonədəşon kışte əvon.
Isnə sori oməy tovson,
Hışkbe, sutin mivə boğon.
Vındışone, dılşon təvə:
Əkbər pərtbe, Əhəd bəme.
Zındən, ıştən qınokorin,
Dokuon çı doon doxtorin!

VƏNƏŞƏ

(mahne)

Tı vılondə bəki çiç?
Di-di əvoys, rə əşiş.
Bomıno anqıvin biş!
İmi məjən bə həşə,
Vənəşə!

Bandı-ku ve sard bedə,
İştı livon zard bedə.
İmən bomı dard bedə.
İmi məjən bə həşə,
Vənəşə!

Qıy kulisə mənə tı,
Az rosti votlandəm bəti,
Reçin kıve bənə tı?
Imi məjən bə həşə,
Vənəşə!

Maçəm karde ıştı dim,
Bə yod dəşe əğlätim,
Vote: Detı az bədim!..
Imi məjən bə həşə,
Vənəşə!

ÇƏMƏ BANDON

Çıyoməte çəmə bandon, ğızılın,
Ğədimə nişonə, tarıxe mandə.
Çəvon honi ovi ki peşomedə,
Tovsoni mionədə dandon eğandə.

Qıyə ovış biyə, həvoşən sərin,
Zoonış veyni iqid, kinonış reçin.
Çimənon ətlosin, namə məxmərin,
Voşi şıştəşe bə həşiş peğandə.

...Jıqo bərkə bələl, ambur bəy bedə?
Nomerd bənə şımşı dəşə-ancedə!
Mərol, ceyron bə çəş əve kam çiedə,
Zolım de tıfanqı çəvon səmandə.

Etat-petatis ve, tanqe ro-bərə,
Bınış ni, zılmote iyo har vırə.
Dırışt təylə hire çə bandi arə,
Kəşiş bə cəzirə, biri dəmandə!

Pəsə ğəlon peşən çə hali səpe,
Şonə tutəq jəydə çəvonsən səpe.
Odəm deştə çəşi bivindo bəpe,
Iyo har rəsəkəs şeer peğandə.

IN DİNYO KO ÇOKNƏ BƏBE

Şəyton oməy vəştə-vəştə,
Boçi çəy linqi narıştə?
Məsdəm, ijən kıştə-kıştəy
In dınyo ko çoknə bəbe?

Şə əv çı Şiri vəş qətə,
Şiri geyziku vəş qətə.
Morə bə qəv otəş qətə;
In dınyo ko çoknə bəbe?

Həvuş həməysə goym vite,
Kəsi rə şe, vırəş qəte.
Həxi sədə kıləş sute;
In dınyo ko çoknə bəbe?

Ha bovnədə əv əməni,
Tov vardəni dılım həni!
Çəy çəşədə ars beşdəni...
In dınyo ko çoknə bəbe?

Har hurmətiş, zuş pulədəy,
Rəği-rişəş ustulədəy.
Zolım-zındıx çı koy sədəy...
In dınyo ko çoknə bəbe?

Porı oməy, okardə kəş?
Az pəryədə moğnədə bəş!
Tınən bəmi “pit” votedəş?..
In dınyo ko çoknə bəbe?

Dızd mandə çı dızdi peştdə,
Tavzı vaştdə, sıvık kəşdə.
Exırçındə har kəs boştə...
In dınyo ko çoknə bəbe?

Ağlış heste, zınəş heste,
Har roy-riyə zinəkəse.
Votedən bəy korə pəse!..
In dınyo ko çoknə bəbe?

Noduz oməy, rosti kiye?
Rə pesyəkəs nozikiye!
Əmə nızınəy həx dekiye?!..
In dınyo ko çoknə bəbe?

Çanə bəbe Həxi haste?
Xunxari ko xun bəbaste!
Voteş: vəse, qınom heste?..
In dınyo ko çoknə bəbe?

Dışmen yaman zumande ha!
Çəş bıkanən iyəndi ha!
Məhol qınyə bəyəndi ha!
In dınyo ko çoknə bəbe?

MERDİ SIXAN İ KƏRƏY

Dıl heste bənə sıgıy.
Dılən heste mumədəy.
Nocinsəti veyniyən
Çı odəmi tumədəy!

Pidəşe mılk, so, kə-bə,
Əğili de dəbdəbə...
Rışım dırıt sipi bə,
Linqım hələ kumədəy!

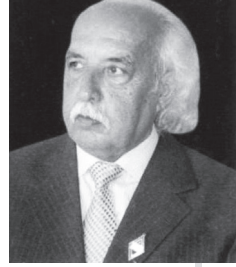
İyo-əyo məvot ve:
Əv çımı gurti ove!
Ayroplanış əve...
Çı osmoni nimədəy!

Çand xonəxo dumo əy
Qəp nımande həniş jəy.
Merdi sıxan i kərəy...
Çıçış vote, dimədəy!..

MƏSUDI DOVRAN (MƏMMƏDOV)

(1937)

Məsud Əliağa zadə Məmmədov (Məsudi Dovran) 27 iyul 1937-nə sorədə Ostoro rayoni Şahağaci diədə bə dınyo çaş okardəşe. Azərbayconı Devlət Pedaqoji Zıvonon İnstitutı urusi zıvoni iyən ədəbiyoti fakultə (1962-1967) orixiniyəşe, İ. Nəsimi nomədə Zıvonşunosəti İnstitutədə İron iyən Qafqazi zıvonon şebədə elmi koəka vəzifədə ko kardəşe. "Xələci zıvon" movzuədə nəmizədəti mudafiə kardəşe, 1973-nə sorədə filoloqiya elmon fəlsəfə doktor nom səşe. 1992-nə sorədə Qazaxstani Çimkənd vilayətədə onəbə "Türkiston" Türk-Qazax Beynəlxalq Universitetiku dəvət səşe. 1994-nə sorədə Lankoi Devlət Universiteti təsis beədə, iyo təyinat səşe və sıftə dekan, peşo elmi koon prorektor vəzifonədə ko kardəşe. Zıvonşunosəti kafedra professore. "Azərbayconı Tolışi zona coğrafi nomon linqvistä təhlil" nomədə doktorəti mudafiə kardəşe (1994), filoloqiya elmon doktore.

Professor Məsud Məmmədov (Məsudi Dovran) 300-sə vey elmi məqalə, 5 monoqrafiya, 6 şeirə kitobi xıvande. Çəy "Az tolışim" (Lankon, 2004) şeirə kitobon çapo beşən.

DARDIM İŞTI

Çəxtə inson dard bıkəşo,
Piyən bim az, hiç nübim şo.
Ha ruj maştə şedəm bə ko,
Obedəni lejmoni lo.

Nun seədə su bedəni,
Noxud hırdəm, du bedəni.
Təvə heste, çu bedəni.
Təğon beşdən, ku bedəni.

Çanqa vişon lu bin həni,
Biyə honyon ku bin həni.
Şinə ovon su bin həni.
Luzə-ləvon si bin həni.

Im dardon vey, bəki bovtım,
Kəməni ni ki, az bıhıtım,
Hay çımı yurd, az ki detım!
Dardım tınış, çiç bıvotım?

VİLƏ KİNƏ

Vilə kinə vilə be,
Sia əno qılə be,
Dastım ğande, bıçınım,
Təkəy, qılə-qılə be.

Vilə kinə vilədə,
Ənoş vile dilədə,
Dastım ğande, bıçınım,
Periskiy əv kulədə.

Vilə kinə vil-vile,
Məsud əçəy bilbile.
Dastım ğande, bıçınım,
Tiyənku dast hılə be.

Vilə kinə vilənoz,
Bome oxo zardə poz.
Təğonədə bəçinem,
Kəynə roçi qılə be.

YOD BEMƏKƏ

Kive çəmə bırzə polon?
Kive çəmə puzə tomon?
Bəke qinbə purə hımbon?
In tarıxon yod beməkə!

Kive çəmə molə qələ?
Yəvemən ni, mardə kələ.
Hışkbə çəmə niə sələ,
Duşemoni yod beməkə!

Ve votedən: çəmə zıvon,
İnə zıvon, şinə zıvon.
De sıxani əbiniş ğıbon,
İştə rıon yod beməkə!

Pebi həni, həşi pəmə,
Ovşum emə, Ovşum dəmə,
Məsud oso zıvon bızın,
Moə zıvoni yod beməkə!

ŞƏKƏR ASLAN

(1937-1995)

Şair, dramaturq, jurnalist, Azərbaycanı Ənviştən İcoəti uzv (1968), "Qızıl Qələm" mükəfati laureat (1978) Şəkər Aslan Mirzə zoə 10.10.1937-nə sorədə Lankon rəyoni Boladi diyədə bə dınyo omə. Rusiyədə Maksim Qorki nomədə Moskva Ədəbiyot İnstitutu *poeziya fakultə* (1969) *orixmiyəşe. Bəştə ədəbi fəaliyyəti* 1953-nə sorədə çapbə "Sosiolist respublika" Lankon rəyoni qəzetədə beşə "Koreyəviyə hovəm" nomədə şeri bino kardəşe. 1964-1968-nə soronədə Lankoni rəyoni "Leninçi" ("Lənkəran") qəzetədə ədəbiyə koəka, 1970-1992-nə soronədə həmon qəzetədə sərredaktor ko kardəşe. 1968-1970-nə soronədə çı Azərbaycan KP Lankon komitədə təlimatçı ko kardəşe. 1992-nə sorədə "Söz" ədəbi-bədii jurnal təsis kardəşe. 1994-1995-nə soronədə AƏİ Lankoni şobə sədr vəzifədə ko kardəşe.

Publisistə məqalon, "Samovara od salmışam" (Bə siməvar otəş dənoəme) bədii-publisistikə kitobi muəllife. "Sən kimsən, Ata?" (Tı kiyiş, Pə?) 1982, "Birtərəfli hərəkət" (İ tərəfinə hərəkət) 1987, pyeson Lankoni Devlat teatrədə bə təmşo noə bın.

Ş. Aslan 1981-nə sorədə de Azərbaycan Respublika Ali Soveti "Fəxri fərmon"i iyan "Şərəf nişanı" ordeninə təltif kardə bın. 14 kitobi muəllife. 12 iyun 1995-nə sorədə bəfot kardəşe.

LANKON

Tojə şəhər, kanə şəhər,
Tı dəqiş bəş çanə, şəhər?!

Çı gəşənqin vılə boğon,
Bilində doon, qədə toğon.

Ah, çı xosə, xoşə həvo:
Dardi dəvo, doji dəvo...

Avlodonı zəhmətkəşin –
İştı dılın, iştı kəşin!

Zındəm çiçə iştı sinə -
Xəzinəyə əv, xəzinə!

Moyı heste, mıvı heste,
Ambur, uləs, kıvı heste...

Ətrinə çay nişə əvəz,
Sofə həvo, sofə nəfəs...

Tı Loğmoniş lap çı lanqon!..
Çəmə Lankon, çəmə Lankon!

HİÇ ÇI YODO BEBƏŞE

Çımı cone Bolədi,
Qəşənqə di, yolə di.
Təmizə di, vılə di,
Hiç çı yodo bebəşe?!

Piyəjenon, sıprışon,
Həm pərtin, həməni ki şon...
Kıvin ə tukon, vişon?
Hiç çı yodo bebəşe?!

Tanqə cuyon ru bin, şin,
Kırtə riyon ro bin, şin.
Qədə toğon do bin, şin...
Hiç çı yodo bebəşe?!

Hestbe har doji dəvo...
Bəs kive Kışvər, Həvo?
Nusi mamu ə ləvo?
Hiç çı yodo bebəşe?!

Yoddə bəmandeş, əqər
Yodo benıkoş, Şəkər.
İnsoni umur məqər
Hiç çı yodo bebəşe?!

DASTO ŞEDƏM

Şəhərədə, diy vırədə,
Mandə oxo ki vırədə?
De tay-tuşon i vırədə
Bə vəyə, bə yas şedəm.

Zəhmət kəşdəm, ko kardəm,
Çokə duston şo kardəm.
Deştə xəlqi ro kardəm,
Deştə xəlqi az şedəm.

Çiç votedən petono,
Çiç məsdəmon jitonu?
Azərbaycon, botno
Mardədəm, dasto şedəm...

BİNİVİŞTOM

Bəştə dil çiç vardedəm,
Bınıvıştım, bivotım!
Çiç vindəm, çiç kardedəm,
Bınıvıştım, bivotım!

Odəm heste lap keye,
Dəmon kame, dard veye.
In dınyo çıknə çiye –
Bınıvıştım, bivotım!

In ruj bəşe- əvoni!
Əşini çəy təvoni...
Çımı votə həvo ni,
Bınıvıştım, bivotım!

Tolişi şinə Şəkəm az,
Bəştə xəlqi nokəm az,
İştə dili okəm az,
Bınıvıştım, bivotım!

ƏHƏD MUXTAR

(1937-1998)

Əhədulla Muxtari zadə Qənbərov (Əhəd Muxtar) 12 dekabr 1937-nə sorədə Ostoru rəyoni Kakalos diyədə bə dınyo çaş okardəşe. ADPU filoloqiya fakultə oxırımıyəşe.

«Qönçələr açılır», «And iç», «Salam, insanlar» və ico şeirə kitobon muəllife. Qıləy kitobən tolışə zıvonədə şeironin. Ə. Muxtar həməən tərcuməvon bıə. Orusi, Ozbəki, qırğızi, qazaxi, tırkməni zıvonono bə Azərbaycani zıvon xəyli əsəron tərcumə kardəşe. 23 may 1998-nə sorədə işta dınyo dəqiş kardəşe.

BANDİ ZOƏ

Kenə beşdəm bə vıjor,
Tını nəvdə çımı çəş.
Mikiku tı bə Pensə
Haftəvıjor xəş oməş.

Tolışi bandon vılon,
Ətrə bu vardə dıştə-
Vənəşə vardə dıştə,
Lap manbu vardə dıştə.

Nomən qıləy nome ha -
Kəli zoə kəl Şəhriyar!
Diəkən çı curə avlod,
Perosnedə im diyor.

Jöğbızın bani kuku
Omə bə həmo bılbıl
Ruşnə sifət, sırə diən,
Şinə zıvon, namə dil.

Hic zındənim çiç votlandəm,
İmən sıxane, qəpe?
Anqivin qətəkəsoi,
Bəqəm zıvon tel bəbe?!

Əhəd, can sore zındəş
Im şimolə cəvoni!
Çəy anqivini oso,
Bı dınyodə dəvo ni!..

LANKON

Çı tolışı xosə zəmin,
Əsl çəşəmırəy Lankon.
Bo nəvero, jimoniro,
Qıləy vəyştə vırəy Lankon.

Sel, tuk, hi, boğ, band, kuyo
Hərşi botoş heste iyo.
İştı qamo, işti dıyo,
Həzo dardon çorəy, Lankon.

Dusti dastdə vılə dasəy,
Dışmeni lukədə asəy.
Ğorəğə, mordove, basəy,
Məmləkəti bərəy Lankon.

Avlodonı bə sə cəme,
Həmmə doğməy, həmmə ğome.
Nıznom əqəm rəyrə ome,
Məkə mikü qırəy, Lankon.

Votem: tınım lap ve pidə,
Dılım təku ilhom sedə.
Obəğətəş mını yoddə?
Diyəş karde, sırəy Lankon.

DASIM BƏTI RƏSDƏNİ Kİ RƏSDƏNİ...

Deştə mijə zil peğətdəm, jidəm az,
Dasım bəti rəsdəni ki rəsdəni...
İştəni bə Əli şımşı jəydəm az,
Dasım bəti rəsdəni ki rəsdəni...

Beşəş bə bəs dı ovşomi, dı həşi,
Tov vardədəm bə hicroni otəşi.
Tıləy ov ni, dılım sutdə bə təşi,
Dasım bəti rəsdəni ki rəsdəni...

Odəm çanə durum baha bə sardi,
Bə randəmu, zəmnı xoki, bə qardi?
Bə kofirən Xıdo nıdə ın dardi,
Dasım bəti rəsdəni ki rəsdəni...

Ruj dəvardə, manq omedə, sor şedə,
Im çəviko, əv çımiko arşedə...
Ki bə dınyo hışk omedə, tar şedə,
Dasım bəti rəsdəni ki rəsdəni.

Mardem pidə, mehubbəti haştəni,
Cəzə-fəzə dodə, əncəx kıştəni.
Umım mandə iqlə bəşti ıştəni...
Dasım bəti rəsdəni ki rəsdəni...

CAVANŞİR PENSƏJ (SALAYEV)

(1939-2005)

Cavanşir Salayev (Cavanşir Pensəj) 1939-nə sori yanvarə manqədə çı Ostorə rəyoni Pensə diyədə bə dınyo omə. 1963-nə sorədə ADÜ (ısətnə BDÜ) coğrafiya fakultə orıxmıyışe. Çı Ostorə rəyoni co-co diyon məktəbonədə direktor, muəllim ko kardəşe. "Mex bə zəmin eşdəni" şeirə kitobi xıvande. (2000) 2005-nə sori oktyabrə manqı 21-ədə ıştə dınyo dəqış kardəşe.

KIYE TOLIŞ

Həm besuriş, həm beməxə,
Ğandəş bəştə xəłgi ləğə.
Toliş kiye? İştı əğə!
Kovrə, koncoy, bəye toliş?
Bızın ısat kiye toliş.

Mərđi zoə mərde toliş,
Mərđi zoə mərde toliş.
Deşmeniyo darde toliş,
Çımı, ıştı diye toliş,
Bızın ısat kiye toliş.

Zıvonış şinə zıvone,
Zərdusti inə zıvone,
Həvosət dardon dəmone,
Kovıston, Bokuye toliş,
Bızın ısat kiye toliş.

Dıyoş heste, bandış heste,
Pəhlivon, zumandış heste.
Həmoşam, zıvandış heste,
Çəmə bandı-kuye toliş,
Bızın ısat kiye toliş.

Toliş çəmə yurđi kəşe,
Çı xosə Vətəni kəşe.
Həşi ruşnə, bandı bəşe,
Səyku bə po zuye toliş,
Bızın ısat kiye toliş.

LƏİN

Hardə çıyo, hardə çəyo,
Rışvə doydə, rışvə səyo.
İştə nəslı ve kardeyo,
Dıqlə-dıqlə zandə ləin.

Detı baha, detı bədo,
Hele bıkoş, nədo sədo.
Dədəş ğədo, boboş ğədo,
Bə şəytonı mandə ləin.

Səy rost kardəş səysə jəydə,
Bənəy morı ağı bedə.
Mısilmonı qədə-qədə,
Lıncı bıni kandə ləin.

Ha odəmon i bıbəmon!
İ be çəmə dardi dəmon,
Bə çəmə nav zəmon-zəmon,
Nızno şodoy kındə, ləin.

Cavanşırı sıxan roste,
Dışmeni bəd, dustı duste.
El-obəmon mərde, xose,
Çəmə zuy çok zındə, ləin.

MEX BƏ ZƏMİN EŞDƏNİ

Çəmə jimon ko kardey –
Pəle kardey, marz noey...
Siyo çıxomon hitə,
Fələki çəşon kuye,
Bıvoton kul do bəbe,
Bovə məkənən, duye!
Şəvi-ruj koşedəmon,
Kıştedəmon ıştəni,
In zəmonə xərob bə,
Mex bə zəmin eşdəni.

İ manqə pul, bə kisəy
ordə səyo rəsdəni.
Şedəş şikayət kayo,

Hiçki tni məsdəni.
Əhvol joqo peqardə –
Jen merdi sərəsdəni
Çokə sıxan, məsləhət,
Məxluği quş dəşdəni.
In zəmonə xərob bə,
Mex bə zəmin eşdəni.

Sıron, ısa, jıqo bən,
İştə soybi zındənin.
Merdon şən bə Urusyət,
Jenon həni zandənin.
Cıvonon kə-bəşon ni,
Şedən, iyo mandənin.
Məxloği kəy əğəndon,
Xıdo boçi kışdəni?!
In zəmonə xərob bə,
Mex bə zəmin eşdəni.

Çanə dukon ejə bə
Ha kuçədə, tinədə...
Dukonsoybon iştəni,
Hisob kardə nunədə.
Ki bərobər bəne be,
Bə taciri, «hınədə».
Boho doy bə cəhəndım,
Hiç molən duz kəşdəni.
In zəmonə xərob bə,
Mex bə zəmin eşdəni.

Rışvəxoron pul veye,
Çiçişon pidə, hardən.
Kon libos bəvon xoşe,
Rərə səydən, tankardən.
Be sə, be po qıl jəydə,
Veyni vəşyəni mardən.
Kosib bəbol, manqisə,
Qujdə xorək çəşdəni.
In zəmonə xərob bə,
Mex bə zəmin eşdəni.

VƏLİŞAH ƏLİYEV

(1939-2020)

Vəlişah Mirəli zadə Əliyev 10 mart 1939-nə soradə Lankon rəyoni Şağoladə diyədə moəə biə. Siftə Şağoladə, peşo Sepadi miyonə məktəbonədə miyonə təsil, Azərboyconı Politehnik İnstitutədə ali təhsil səşe. Bokuədə, Lankonədə muhəndis-texnoloq ko kardəşe. Dəvardə əsri 80-nə soronku jiço çəy niviştəyon mətbuatədə çap bedən. 90-nə soron siftəku Lankonədə "Ruşnə" ədəbiyə məclis təsis kardəşe. Ustad Vəlişahi cıvonə şairon perosneədə məxsusi xidmət həstişe. "Vijniyə əsəron" kitobi muəllifə. 2020-nə soradə iştə dınyo dəqiqş kardəşe.

ƏVƏSOR OMƏ

Əvəsore, beşe zomson,
Xolı-xıçə bə huş omə.
Dust bin ijən bəd bəkəson,
Idə ruji qardış omə.

Lonə bastdən pərisqilon,
Qılə jəydə mujnə hılon.
Kəndimuzon, bızanq-filon,
Bə con omə, sədoş omə.

Luləpəri obe çəşon,
Bə koş dənə çitə kəşon.
Pərə-nuşde bə doş bəşon,
Pustinkəşi vuş-vuş omə.

Zizə kardə ambu, əyu,
Jığo zındəş omə vəyu.
Dimə sipi, kardə həyo,
Voy rast karde, həyoş omə.

Doy bekarde həzo zıvon,
Həşi ruşnə liştən əvon.
Ğarızomon əmə bəvon,
Kəkkü sədo bə quş omə.

Rəsə vilon obe zəmon,
Çəmə dilon şo be zəmon,
Dard-dılıku co be zəmon,
Bilbilonən bə cuş omə.

Aləf rostbe bə səy tərə,
Qınyə vavaz, jəydə ləpə,
Çəmə molon ənə kok bə,
Şoyvo kardən in ruj omə.

Sı-sı doydə kaqon pipik,
Moğnə noyo kardən şik-şik,
Parçinonsə handedə suk,
Xomə verə vey xoş omə.

LULƏPƏR

Bınışt çımı kəşonsə,
Duşonsə, sə-çəşonsə,
Vilə xıçon bəşonsə,
Luləpər, ha luləpər!
Çı do – bə do boy məpər!

Iştı kəşon sə çite,
Əçəy xolon qit-qite.
Oxo bəti mı vote.
Luləpər, ha luləpər!
Çı do – bə do boy məpər!

Çəmə boğon bə zizə,
Əvon bəti bə nozə.
Məpər, məpər, vavozə,
Luləpər, ha luləpər!
Çı do – bə do boy məpər!

POZ

Rujon kırt bin, poz ome,
Kırınqo bə noz ome,
Şe-şe həvo sard bedə,
Kavyə livon zard bedə.

Ranqı-rufıŝ parzedə,
Vavaz qındə arzedə.
Xol-xıçonku co bedə,
De ğaydə kəŝ xo bedə.

Livon həmə bemedən,
Bə çəmə ro emedən.
əve, çəy nom mande poz,
Do-qıçon ranq bedə boz.

VOŞ

Hıŝk be toğon, boy vəse,
Oqardin bə ləvo, voş.
Kəfşən, məzə sə mıse,
Emi, bıkə kavu, voş!

Bə doon rəği nəm doydəŝ,
Bəçəy mivon təm doydəŝ,
Nıvoş, bəvon ğəm doydəŝ,
Çəvon conıŝ, bıvo, voş!

Voydəŝ, voydəŝ zomsono,
Hiç çidəniş tovsono.
Ha nəvedəŝ osmono,
Osmonədə evo, voş!

Dastəvo voy-voy kardə,
Aləfon boy-boy kardə,
Çimənon şovoy kardə,
Kəynə bedə həvo voş.

Peton avə qıl jəydə,
Çı band-bə band qəl jəydə,
Jiton çəmə dil jəydə,
Tiniş həməy dəvo, voş!

Bə qit qınyə sığən dəy,
Vıl obəkə teğən dəy,
Kavu bəbe sığən dəy,
Əqər boş bə rəvo voş!

ƏMƏ TOLIŞONİMON

Votdəş Lankon vəyşte,
Çe duəvoji qəv lişte,
Vəyşt çəvrəy i muşte,
Çe kandulə şonimon,
Əmə tolişonimon!

Tı dərəsoş əqər vey,
Hırkon çiçe, bəzneş əy,
Tolişiadəy nomış çəy,
De çə devri sonimon,
Əmə tolişonimon!

Qəqır bıəmon, lok nimon,
Çəssəm məhə, pok nimon,
Bəyəndı vey çok nimon,
Bə ğəribon lonimon,
Əmə tolişonimon!

Şeri bəş be Zulfiğar,
Xəlği kəş be Zulfiğar,
Çəmə çəş be Zulfiğar,
Çəşmə ku bıə honimon,
Əmə tolişonimon!

Zıvon şine ğəndisən,
Yarəş yole bandisən,
In dard qone bandisən,
Bezıvonə conimon,
Əmə tolişonimon!

Hitler xuqon vazi be,
Dınyo dəmə rozi be,
Çəmə navdə Həzi be,
Jəqo merdi zoonimon,
Əmə tolişonimon!

ÇƏMƏ BANDON

Iyəndisən barze, duze,
Bənə şoni çəmə bandon.
Doon kandulə kandımuze,
Həmə şone çəmə bandon.

Çe Babəki gələ iyoe,
Gələbine, Gələsəye,
Bəlləbure, çand hu bəye,
Çəy nişone çəmə bandon.

Honi votdən bəşti çəşon,
Bəçəy asti ərəsni şon.
İşti tonə, ha bivoton,
Vəşt vone, çəmə bandon.

Va ıştı səy kələğəye,
Kavyə vişə ıştı şəye.
Dovnə vile, roy bın çəye,
Ru kəşone, çəmə bandon.

Pəvəndiş çı əvəsonon,
Vardə botı kavyə nişon,
Bəşti vəyo omə kijon,
Handən mahne, çəmə bandon.

Ə zəmin ki, çəmə heste,
Dastəxone, bəmə vəste,
Çayə kulon həmiə daste,
Çəvon cone, çəmə bandon.

SENTYABR

Dərsi royşə bənə həşi
İjən pemiş, sentyabr.
Bənə şoyə çəşmə bə dıl
Ru biş, emiş, sentyabr.

Bə məktəbon ro kardədəş,
Elmi kəybon okardədəş,

Çəmә dilon şo kardedəş,
Ve xəş omiş, sentyabr.

Cəm bin, ijən muəllim, əğil,
Omutdəmon şeir, nəğil.
Əmə bilbıl, tınən sığ vıl,
Xo. əyomiş, sentyabr.

Ə manqonom beşə miftə,
Kaş ti bəbiş soron sıftə.
İştı i ruj çəvon haftə,
Tı bə nomiş, sentyabr.

Çəmә həsrət səbe həni,
Bəştı səcdə nomə sə ni.
Əmə tını, tı əməni
Bə səlomiş, sentyabr.

IMRUJ MƏKTƏBE

Inə, inə, ha inə,
Şoy-şoyiş bə sa, inə.
Həmmə tojəy sə-tanım,
Çəşonədə ni hanım.

Oxo imruj məktəbe,
Çımı orzu, mətləbe.
Bahandem az de penci,
Bəbem sinfi sısinci. (iminci)

HA ƏĞILON, ƏĞILON

Ha əğilon, əğilon,
Çəmә şəkə, noğolon.
Şımə həmmə nozəyon,
Çı sufrə qıyozəyon.
Bəyəndı bo-hovəyon,
Zəmini ostovəyon.
Çe gəşənqe in kinon,
Vilə çanqe in kinon.
İştə səyon randedən,

Bını kijə handedən.
Vili səpə vıl beşə
Bə təmşo bıl bıl beşə.
Omutənən hisobi,
Bahandənən kitobi.
Ve ğədime in vətən.
Çəmə bobon iqid bən.
Əvon Həzi, Babəkin,
Çəmə çəşi bəbəkin.
Çe ko kardon, xos bıkən,
Xəlği nomi ros bıkən.

AVƏ

Bənəy sipyə xonça çiydəş,
Çəmə bandon sədə, avə!
Kavuson qətə qəv bə həvo,
Bəvon şığı şodə, avə!

Oxşədə bə panbə şələ,
Çəğın bedə pəsə qələ!
Mol liştəsə iştə balə,
Kali jəqo bedə avə!

Çiçe avə, əvən ove,
Bə zəmini həşi tove,
Rost be həşiş edoy, əve..,
Çəyku xısos səydə avə!

Osmonədə kali şəvon,
Pulək-pulək bedən avon!
İştı tonu bə astovon,
Bənəy zizə çiydə, avə!

Çəmə məxloğ zəhmətkəşe,
Tasbəy zəmin, həşi beşe,
Ak rukarde, ələtəşe,
Boy əvoni edə, avə!

TALİBİ ŞAHAN SASANI

(1939-2015)

Şahan Talibi zoə Zeynalov (Sasani) 1939-nə sori iyuna manqi 7-ədə Lankoni Moğonojobə diyədə bə dmyo omə. 1957-nə sorədə Lankoni rayoni Şuruk di miyonna məktəb, peşo Boku Sabunçı qəsəbə 8 numraynə peşə məktəb oxırmıyışe. Azərbaycan İncəsənəti İnstitutu "Mədəni maarif" fakultədə handəşe. 1977-1979-nə soronədə Jurnalistika Sənətkoəti Universiteti jurnalistika şəbonədə mudavim bıə. Talibi Şahani 30 sor "Azərbaycanfilm" kinostudiyada direktori muavin, idarə rəisi i.c. vəzifonədə ko kardəşe. Oxonnə 20 sorədə Az.TV-ədə, Respublika radio-televiziya şirkəti "Talışi zıvoni doymoni" redaksiya yolə pedaktor bıə. "Təmədə-ğızılə odəm"(1999), "Vıdananı göstər", "Özunəməxsus", "Əlimədəd" (2011), "Boyatiyon" (2011), "Nəğilon" (2011) nomədə 6 qılə kitobi muəllife.

ŞAHAN VOTDƏ...

Şahan votlandə, dəmandə,
Eğvali hiş dəmandə.
Çiç bıkəmon, zındənim,
Fələk çımı səmandə.

Şahan votlandə, tı fəriş,
Nəslı çöke, tı fəriş.
Be merd sıpiriş nəbe,
Ha vado dırozə riş.

Şahan votlandə, tı rəbi,
Dənə bə yod, tı rəbi.
Talışon xəydə navko
Əncəx tar-kəmon əbi.

Şahan votlandə, dınyoədə
Çöki bıkə dınyoədə.
Zəmini çəşə arse.
Beşedə ha honiyədə.

Şahan votlandə, az şonim,
Anqivininim, az şonim.
Toliş dard-ğəm bıkəşo,
Bəvdə, bıvə, az şo nim!

Şahan votlandə, az peşim,
Barzə bandi sə peşim.
Zikkəm jəy, votime ki,
Tolişime, tolişim!..

DİNYO

Bo tifiли tifiли bedə,
Bo cəhuli cəhul bedə.
Bo əhuli əhul bedə.
Məvot tojəy, kanəy dınyo.

Suleymanı əhdış karde,
Liğmoni ve cəhdış karde,
Ve əjdəhon məhfiş karde,
Qıləy sırri donəy dınyo.

Vəfodori heste vəfo,
Səfokəsi bədo səfo,
Bə kosibi doydə cəfo,
Dardı-ğəmi lonəy dınyo.

Şəv-ruj botı umundə tor,
Bəd omedə sorisə sor.
Zoliş jidə bə qurzə, mor.
Votlandən hıtə, handəy dınyo.

Oməkəson şən, mändəni,
Nənon jəqo zoə zandəni.
Zumandə, ve dəmandəni,
Bardə, vardə, vonəy dınyo!

Yolə kəy im, kuçə-kuçə.
Nodon nənə, mənoş çiçə?
Bəbəfoy əv, oxoyş hiçə,
Sə perandə şonəy dınyo!
Hənək əkon konəy dınyo!

SİFTƏNƏ MƏHƏBBƏT

(70 *sinnədə nivişdə bə*)

Bənə qulmexi niştə bə dili,
Siftənə məhəbbət yodo beşdəni,
Sa sor umur bikoş əqəm dinyoədə,
Co məhəbbət əyo dəşe haştəni.

Siftənə məhəbbət umri əvəsor,
Poke əv, rəçine bənə sıə vili.
Nibu ğısmət bəti, bızın, ha boli,
Bəka şikəst tni, bədojne dili.

Əvəsor! Qardışdəy, omedə-şedə,
Savdı oqardəni bə dili niştə!
Dəvardə vey soron, ğərinon, manqon.
Mını ohaşdəni, əv mını kiştə!

İsət piəjene, bə inə. nənə,
Çəşon ə çəşon ni, kinən ə kinə!
Vındime, yavə bim, cəşonım be ku,
“ Ço nıvitvone mı, ço mını, nunku?”

Mı bəşti qoronə bı ruji mandim,
Dıldəm bənə mışki tı bəş, əncəx tı!
Zındəm cəfo kəşə tınən, ha Şahan,
Sadiqbəm, sadıqim, isətən bəti!

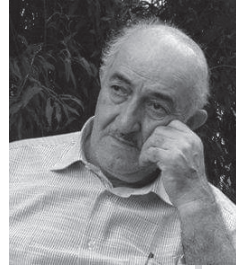

XANƏLİ TOLIŞ

(1940)

Ağayev Xanəli Şirəli zadə (Xanəli Toliş) 02 mart 1940-nə sorədə Masallı rəyoni Ğızlavo diyədə moəə bıə. 1948-1958-nə soronədə Ğızlavo di məktəbədə ibtidai, Bədəlon di məktəbədə miyonə təhsil səşe. 1960-1969-nə soronədə BDU tarix fakultədə handəşe. Həmon muddətədə, 1962-1965-nə soronədə həməən hərbi xidmətdə bə. Pioner dastə rəhbər (1961), məktəbi direktor (1977-2002), muəllim ko kardəşe (1962-2011). 7 ağıl, 15 nəvə, 6 nəticə xıvande.

Tolişi iyən azərboyconı zıvonədə nıvıştedə. Azərboyconı Ənıvışton İcobəy uzvə. "Ğızılə ğələm" mmukofoti laureate.

BƏHRİ-TƏVİL

Vay!

Dod-əmon!

In zəmonə çoknə zəmon, dilon çanə bəkan fəğon, bə xələğ çoknə bıkə jimon, oqardədə peşt bə kəmon, məvji bedə oxor-zəmon, həxbivot peştə mandedə, nohəx penton pemandədə, iştəni bərk oşandedə, rişvə tumi peşandedə, səydə bə dast çand vəzifə, nəslı əyo nişandedə, navdə kali bicon bedən, qijon bedən, hiçon bedən, Xıdo, bıməs, təmşo bıkə, çəşi vədə çıçon bedən: ərəğ bijən, iskanı bə oxoy bijən, kənyək peşom, pıvə peşom, ımru həmə kəlbo bedən, hoci bedən, məşdi bedən; sofə dovnə-kıştı bedən, mərəkondə dijdi bedən, həmmə əyo yoləqəvin, bərkə dimin, de iyəndı bə çəş-bəvin, bə hım-cımin, kali-kali kanə çıyon həni ı sə mınəccimin!.. Çəvon veyni oqardəni, bə həxi ro peqardəni, xəlvət, oşko iyən jedən, de kanə roy ijən şedən: riba hardən, hərom hardən, zino kardən, odəm vardən, odəm bardən, ki bəvotə ki, oqardən? Bə dimişon maskə kəşə, rişon toşə, du novnedən quşə-quşə, «noxəş» bedən, hardən rujə, Xıdo, bəvon bijən ləkə, bijən tişə!..

Çand muəllim ko kardəni, zınəy kəybon okardəni, əğlon dili şo kardəni, maaş kame, devron qame, çiko bəbe jıqo çame, dədə-nənə haştən iyo, jen-əğılı kaştən iyo, vaştən əyo, bə Rusiya veyni şedə, əyo səydə, əyo jəydə, jenən əyo, merdən əyo, vığandedə pulon bəyo, əvon mandən çanqonədə, yəndı vindən soronədə, manqonədə, in çı şəve, in çı ruje, dilə doje, nəfəs poşe, in vindemon

bəki xoşə?.. Vijoronən otəş qətə, namus şedə, ğıryət şedə, millət vətən, harçi, harçi həvatedən, doydən, səydən, Xıdo, çənə aybi edə; vijorədə dimon boze, dast heste kırt, dastən heste vey dıroze, kosib vitdə bı sə-bə sə, mənət mardə, mənət vosə, ko vindedə dollar isə...
Əve şohrət, əve hurmət, əve şərəf,

Bə har vırə, bə har tərəf
Vilo bə in mərəz, Xıdo!
Çarəmon ni ğəyrəz Xıdo!
Çımı dıvon bıməs, Xıdo!
Bə məxloği bırəs, Xıdo!
Bırəs, bırəs, bırəs, Xıdo!!!

MARDE HESTE, QARDE Nİ

Məmand ənə tanqədə,
Mətas zılni çanqədə.
Bo həxero çanqədə,
Quzəşt- filon karde ni,
Marde heste, qarde ni.

Kərbəloku məsəmbe,
Çıçon nıbe- bə səm be.
Çe Huseyni ğəsəm be:
Sıvo mınon dardı ni?
Marde heste, qarde ni.

Bə fik məşi dardıku,
Bo ğələbə vardeku.
Davard həxe pardıku,
Co ovaştə pardı ni,
Marde heste, qarde ni.

Milləti umu siə ni.
Hiçki çəy zuy əzini.
Toğ bəbe həx əsini,
Çəy zəhmiku sardı ni?
Marde heste, qarde ni.

Vey zumandə dastəmon,
Bəştə mətləb rəstəmon.
Ğərəboği bəstəmon,
Ta bə ruji marde ni!
Marde heste, qarde ni.

LAYLAY

Bılbıl pəre xolisə,
Qardedə bə vili sə.
Tı keynə bə han bəşəş
Sute çımı dili sə.
Rukə baləm,ha laylay.
Çokə baləm,ha laylay.

Çımı balə tolışe,
Çı Şimşorə doy bəşe.
Çəşiş xınbu,vənəşə,
Pargu açey balışe.
Xosə baləm,ha laylay.
Nozə baləm,ha laylay.

Kəfşəni yem bol bəbe,
Kijə-kəvul lol bəbe.
Çəşim işdı roədə,
Baləm keynə yol bəbe.
Qədə baləm,ha laylay.
Vədə baləm,ha laylay.

Dı tı ruşnəm,otəşim,
Be tı zəlil,bekəşim.
Baləm dəşi bə qofo,
Tını hojo bə çəşim.
İqlə baləm,ha laylay.
Vilə baləm,ha laylay.

BOMI NƏĞİL BIVOT

Bomı nəğil bivot,nəğil bivot tı,
Joqo bızın iyən əğilim botı.
Qəp bijnən şin-şini "Qıl-qıl xımo"ku,
Bıstən çımı dili,bıstən çımıku.
Cırtən bo ezimi bışiy bə vişə,
Bə şəvi dorozı nıjəniy mijə...
Bəyo ov bıkırnıy div dı kəminə,
Səlomət bırası əv bəşdə inə.
Dənə bə çımı yod Məlik Məmmədi,
Çı derzi şoqirdi sırpuş Əhmədi.

Bikə in nəğilon bəyəndi pinə,
Kəçəl çoko sedə potoşo kinə?
Xoliçə səpesə bıporon mını,
Bınıvon nıvində vey vıron mını.
Bıpərim diəro, bışım qın bıbum
Bəne in nəğilon azən şın bıbum.
Bə yodım dənısiy siyosət-filon.
Lıski rohət bıbuy dılədə dilon.
Lıski rohət bıbuy çəşədə çəşon.
Lıski həmuş bıbuy dınyo otəşon.
Dınyo məkə-bikə ğasbi təroz be,
Ğasbi çəmə umır lıski doroz be.
Dodo, nun ne, bə mı nəğıl bıdə tı.
Bı dınyo lıski boy ağıl bıdə tı.
Həkənə okırın çı dınyo quşı...
Bo mı nəğıl bıvot çəşım epuşiy.

ZIVON

Bezıvon dınyoədə besəy, yəvone.
Tolış çımı şınə nənə zıvone.
Qədime, çəy şınbe zındəni ve kəs,
Çanə ğədim bıbu, anə cıvone.

Xıdo bə tolışon vəy ço qətəşe,
Deştə reçinəti əy po qətəşe.
De zuy, de ağılı, de conbozəti
Tolışi tarixə nom oqətəşe.

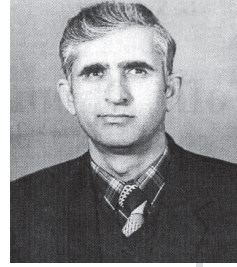
Zıvone har milləti bə dınyo bekə,
Əve bə avlodon dili nur ekə.
Əvəz nıbə sovğət, Xıdo baxşəy əv,
Zıvone xəlğiro ruşnə-ço pekə.

Bəjıey, bəşe bəpe dıl oje zıvon,
Bağənde bə har ton rəğ-rişə zıvon.
Ebarde əzını əy yolə "moyon" -
Bə nome dınyoədə tolışə zıvon!

TOFIQ İLHAM

(1941-2000)

Tofiq Əynəli zadə Şahbazov (Tofiq İlham) 09 avqust 1941-nə sorədə çı Masallı rəyoni Gızləvo diyədə bə dınyo omə. Çay çəşonədə prəblem be qorəş 9 sinnədə bə iminə sinif şə və 14 sinədə iştə çəşon nur təmom qin kardəşe. Bokuədə Xususi internati miyonnə məktəbədə handəşe. 1968-nə sorədə çı ADU (isətinə BDU) filoloqiya fakultə orixmiyəşe. 1968-2000-nə soronədə Masallı rəyoni Gızləvo məktəbədə muallim ko kardəşe. 30 may 2000-nə sorədə iştə dınyo dəqiş kardəşe.

AZƏRBOYCON

Əmə xıçə, tınən bəşiş,
De tarixi duşbəduşiş,
Çəmə dılış, vində çəşiş,
Betı çəmə nimone con,
Azərboycon, Azərboycon!

Iştı vişon çətir-çətir,
Vilon jəydən bəmə ətir.
Bəş bəməno sətir-sətir
Şinə nəğil, şinə daston,
Azərboycon, Azərboycon!

Kavyə Kaspi çı ğeyzine,
Jobzon dınyo bəy ğarzine.
Iştı bandon çı barzine?
Okıredə çəyku osmon,
Azərboycon, Azərboycon!

Jinton nemət, penton sərvət,
Zinəmon ni iştı ğıymət,
Har vijə bum pur bərəkət,
Har ton vəşti boğı-buston,
Azərboycon, Azərboycon!

Vaxt biə şımşı peqətə,
Çand nomerdi və oqətə.
Tı hejo həxi ro qətə,
Tınış Mədo, tınış Əlbon,
Azərbaycon, Azərbaycan!

İ dastədə penc anqıştış,
Bə çand xəlği dastək, peştiş.
Dədə Gərğudiş, Zərduştış,
Ovşum, astovə nom-nişon,
Azərbaycon, Azərbaycan!

Ruji həşi, şəvi ruşin,
Həvo ətrin, ovonu şin,
İştı bəvin, iştı çəşin
Boku, Təbriz, Şəki, Lankon,
Azərbaycon, Azərbaycan!

Zulmon kəşə iştı conı,
Ozodəti səy hoston ni.
İştən boştəş isət həni,
Zındən tını həmə cəhon,
Azərbaycon, Azərbaycan!

ƏMƏ TOLIŞONİMON

Həğiğət biə vırədə
Zu əbini zərədə.
Çətinədə, darədə
Gıyrət bıkaşonimon,
Əmə tolişonimon.

Şımşı bijən, ox bijən,
Bə deşmeni doğ biən,
Bənə avuə çəx bijən
Babəki kəşonimon,
Əmə tolişonimon.

Zındəmon xəyri, şəri,
Hiçki bəmə nısıri.
Şairə Zulfuqari

Şeirəti şonimon,
Əmə tolişonimon.

Vey bərk bedə sığə band,
Kam bəbe aqəy bığand,
Qullə vədə şık bımənd
Həzi nom-nişoniumon,
Əmə tolişonimon.

İlhom, çənə hestimon,
De har xəlği dustimon,
İştə roədə rostimon,
Bədə ro əşnimon,
Əmə tolişonimon.

HƏZİ

Çəmə Tolişə bandon,
Ve canbozon yol kardə,
Deştə mərdəti əvon
Olkə şohrətiş vardə.

Çəvondə tankvon Həzi
Bəsə həməy məşhur be.
Sivi-penc sinniş nübə
Əv qeneral-mayor be.

Deştə qaya tanki əv
Əşi bəsə deşmeni.
Əlorzoni zəmini,
Əlorzoni osmoni.

Deşmen əy tanki səpe
Kəynə vindəbe səpəy.
Firsətiş dasto be-be
Dəqjindəbe iştə roy.

Həzi jıqo Həzi be,
Həyif, imruj ni dəmə.
Çəy mərdəti, aqəy nom
Həmişə fəxre bəmə.

BANDON

Sə rəsə bə osmoni,
Avon ıstı qırdo ni.
Bə vəjd vardəş insoni,
Ha çəmə barzə bandon!
Bə həxi nezə bandon.

Şırnəon şur-şurədəy,
Həşi ranqi nurədəy.
Ruonı qur-qurədəy,
Ha çəmə barzə bandon!
Bə həxi nezə bandon.

Honion bullurə şişəy,
Kıl-kımiton vənəşəy,
Har ton amburə vişəy,
Ha çəmə barzə bandon!
Bə həxi nezə bandon.

Mandəş bənə potoşo,
Təp-tifanqı bə duşo.
Qətə har ton bə çəşo.
Ha çəmə barzə bandon!
Bə həxi nezə bandon.

Barzə reçinə boloş,
Detine merdə tolış.
Çe vətəni səy koloş,
Ha çəmə barzə bandon!
Bə həxi nezə bandon.

HƏNİ NƏVUZE

Kavuş tankardə vişə,
Ov şedə bənə şişə.
Kuli bındə vənəşə.
Çimənədə nərqiçə,
Pəh-pəh, həni Nəvuzə.

Zizə kardedə doon,
Omən-beşən pərəndon,

Diərodə çiyə bandon
Jobzın bəmənə neze,
Pəh-pəh, həni Nəvuze.

Okardə iştə kəşi
Avədə beşə Həşi.
Osmonədə peş voşi
Haft ranqədə riz-rize,
Pəh-pəh, həni Nəvuze.

Jen-kinon de zumzumə,
Obod kardən kə, kumə.
Kaştənon beşən həmə
Tikonuşon biz-bize,
Pəh-pəh, həni Nəvuze.

Tojə sore, ha bobo,
Bıkə bə Xıdo bovə,
Çanəmonən dard bibo,
Şoyvo bəmə əzize,
Pəh-pəh, həni Nəvuze.

ÇƏMƏ TOLIŞƏ BANDON

Təpə jə bə osmoni,
Oqətdəş əçəy qoni.
Bə vəjd vardədəş mını,
Hırinə vişə bandon,
Çəmə Tolişə bandon.

Har hal qılə əsqərə,
Har də qılə sənqərə.
Çimənonuş məxmərə,
Şımbılə huşə bandon,
Çəmə Tolişə bandon.

Bəhi-puton ğiy jedən,
Çanqi bə hal ejedən,
Sığon bə də rıjedən,
Şırnəon peşə bandon,
Çəmə Tolişə bandon.

Vey merdon ğeyrätiku,
Deti dust- ulfätiku,
Qeşə məhəbbätiku
Bəti ğıbon şə bandon,
Çəmə Tolışə bandon.

Azərbaycon ıştı mo,
Səvolon bə bəti bo,
De səbəbi çəy hejo
Ğeyrəti kəşə bandon,
Çəmə Tolışə bandon.

MİRHEYDƏR BƏŞƏRU

(1942-2017)

Mirheydər Mirqasımi zadə Mirəhmədov 22 fevral 1942-nə sorədə Lankon rəyoni Velədi diədə moəo bıə. Əv şair benə bərebər həməən derziəti sənətədə mahir sənətko bıə.

2012-nə sorədə şairi "Bəşəru nəğmon" nomədə şərə kitob Bokuədə MBM nəşriyatədə çapo beşə. 2017-nə sorədə ıştə dınyo dəqiş kardəşe.

SUK

In suk ranqı-risine,
Sıə pusə rişine.
Haft qılə kaqış heste,
Həmə qıləyo şine.

VERDIX

Verdix handə bıradə,
Lonəş duzka porədə.
Penc qılə baləş heste,
Qardə sufə vıradə.

KİJON

Kuç kardən siyo kijon,
Çəvon dumo şıllijon.
Bibəfo nin hiç bəmə,
Ujən bomen ə kijon.

TURAC

Turac lonəş qətə pizə bınədə.
Moğnəş noə, balaş beka çanədə.
Şəğol, rıvos qardedən şəy ətrofo,
Kulə pizə nizon çovon viniədə.

BI TOLIŞƏ BANDONƏDƏ

Amburədo kəş okardə,
Bə soqnə odəm vankardə.
Meşon kandulo za kardə
Bı Tolişə bandonədə.

Kerdə çardə ə həkıtə,
Şınbırı bandış eqətə.
Ovəyzi ruyoniş qətə
Bı Tolişə bandonədə.

Qurşaki tojəş oğandə,
Reçinon olət peğandə.
Botino səlom vığandə
Bı Tolişə bandonədə.

Va voə rəsə de bə zono,
Kinon rəsən bənə əno.
Dılım larzdə ha botino
Bı Tolişə bandonədə.

Halonədə nəvdən bızon,
Pəvəndiyon bənə dızdon
Nəvedən hey honiə rizon
Bı Tolişə bandonədə.

TOLIŞƏ KİNƏ

Çı ruşinə honi çəşməş,
Bənə siyo kijə handəş.
Lap ceyroniş, roysə mandəş,
Məkışt muni, tolişə kinə.
Həm ranqiniş,
Həm sanqiniş,
Həm vanqiniş,
Tolişə kinə.

Sədo bekə şo bıbəmon,
Oxo boçi co bıbəmon?
İqlə kədə ho bıbəmon,

Məkışt muni, tolışə kinə.
Tovistonış,
Zımistonış,
Çımı conış,
Tolişə kinə.

Ve reçiniş, aləm vində,
Çəşim damə, həmmə zındə.
Azən qıləy Xıdo bandə,
Məkışt muni, tolışə kinə.
Tı həm həşiş,
Həm otəşiş,
Hərorətiş,
Tolişə kinə.

Çordə şəvə Ovşumiş tı,
Məxməriş tı, avşumiş tı,
Az aşığım əncəx bəti,
Məkışt muni, tolışə kinə.
Həm vıləsəş,
Həm dıləsəş,
Həm xoləsəş,
Tolişə kinə.

Vəyonədə vindəm tını,
Dəparzındən çəşon muni.
Maştə beşi bəsə honi,
Məkışt muni, tolışə kinə.
Anqə çəşiş,
Ve otəşiş,
Dilim bəşiş,
Tolişə kinə.

Çı tolışə kon piştənin,
Niyo məkə ve iştəni.
İsət tı bəş lap kiştənin-
Məkışt muni, tolışə kinə.
Dilim bəfoş,
Sinəm səfoş,
Dardim dəvoş,
Tolişə kinə.

Mirheyd rim, ol t dutd m,
 nc x boti  eir votd m.
I ti roys  con opotd m,
M k t muni, toli   kin .
Az h yotim,
Mehibb tim,
S xov tim,
Toli   kin .

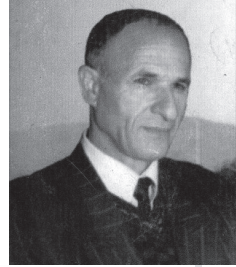

AKİF SULTAN

(1944)

Soltanağa Qafili zəə Əliyev 14 dekabr 1944-nə sorədə Masalli rəyoni Hışkədə diyədə bə dımyo çəş okardəşe. 1963-nə sorədə Hışkədə miyonə məktəb orıxmiyəşe. 1970-nə sorədə BDU filoloqiya fakultə bə sə jəşe və 1966-2011-nə soronədə Masalli rəyoni Tuklə di miyonə məktəbədə muəlim ko kardəşe. Şairi "Bizim kəndi nişan vərın" (2001) və "Məhşərə saxlayaq dūnyanı" (2005) nomədə kitobon çəpo beşən.

İN QƏDƏ ZƏƏ

Çəşonədəş mijə şımşı,
Hampo vədə tijə şımşı,
Kılən bibu ijən şımşı
Yolə zoəye doy vədə zəə.

Con bəpiyo conı bədo,
Conon ğıbon bəçəy sədo.
Con şınə pı, şınə Xıdo,
Tı əvi doy-ın dədə zəə.

Çəyən şoyış, ğəmiş heste,
Sıbətondə təmiş heste.
Zon dilədə nomış heste
Har vırədə ın qədə zəə.

XOŞƏ BOLİ

Har vırədə deştə zu biş,
Nınqədə zu, kəşdə zu biş,
Tı bəmənə peştə zu biş,
Deti eşdimon bə səpo,
Xəlği zine əmə hampo.

Çəmә dardi tı biş dəmon,
Deti əmə ruşnə kəmon.
Betı əmə ruj nəkəmon,
Detı rəsemon bə ruzı,
Peqətmone vəyə orzu.

Nızne tate, nızne sarde,
Be ya nıbe, dəmә harde.
Çan qılә hov dəro karde,
Dəmә sırә, bəmә boli,
Bo deşmeni ğəmә boli.

Sor dorozı ro karde tı,
Kəşon səyku okarde tı,
İştən kanә tankarde tı,
Bəmәni doy tojә, boli,
Han si nıbə mijә boli.

Dodon bəştı sə bıqardon,
Bəlonı bəvon oqardon,
Coyli kəşe hәмә dardon,
Dədə yurdo kəvon boli,
Çəmә şınә zıvon boli!..

BIÇIN

Əqəm pidә dastdә vılı buş bibu,
İştә kaştә boğәdә səvil bıçın.
Əqəm pidә işti hardәy nuş bibu,
İştә kaştә zəmindә sımbıl bıçın.

Zil əbını ha bısuto, çulәdә,
Nun əbını çı şartuki pulәdә.
Ta bә oxoy zu bıpiyo dilәdә
İştә kaştә boğәdә ləl-qıl bıçın.

Bә har vındәy iştә dili şo məkә,
De co vıřәy teğon dasti xo məkә.
Dılән boğçәy, bo har dili oməkә,
Dılı koncoy, okә әyo, dıl bıçın.

Çiç bebəşe co zıvoni nozədə
Tum bedəni zımıstoni kuzədə,
Betəm məşın çe voş-vəşə pozədə,
Şını pidə Həşidə hındıl bıçın.

Soltan, bardə tınən şe`rə bəxtədə,
Boki diye, boki votdəş vaxtədə.
Buj əbını, vıl perəso şəxtədə.
Tı boy çəmə əvəsordə vıl bıçın.

MİRZƏ FƏRMAN

(1945)

QƏDƏ ZƏHRA

(Erməniə separatçion qulləko şəhid bə qədə Zəhraro)

Dışmeni qullə ğande,
Əcələn bəy səmande,
Çı korpə roysə mande,
Şəhid be qədə Zəhra.

Bəxt nürəsəy bə vədə,
Con doşe moə vədə.
Şiti bu çəy qəvədə,
Şəhid be qədə Zəhra.

Noc-orzuon pust-lubən,
Dardon dilədə mu bən,
Çı dınyo çəşon ku bən,
Şəhid be qədə Zəhra.

ŞİKİL

Rəvani şikil kəşə,
Sipyə vərəği səpe.
Şikli zıvon okardə,
Dı Rəvani bə qəpe.

KIRINQO

Çı osmoni qiyədə,
Qıyozəye, toğış ni,
Həmə iqlə ranqədən,
İmoni çoknə bivijni?!

POZ

Həni vişon zard bedən,
Həvo-soton sard bedən.
Poziko bə zımıston,
Livon zardə pard bedən.

NOM

Çı məktəbi boğədə,
Ki i toğə bəkaşte,
Peş bəy omə kəsonro,
İştə nomi bahaşte.

İM KİNƏ

Im kinə ve reçine,
Orzuoniş çin-çine.
Qəp jəydə dı ədəbi,
Nez haştəni har dəbi.
Çokə qəpi quş doydə,
Bə cəbri duruş doydə.
Çok handə ıştə dərsi,
Çətin tı bəy dərəsi.

KULƏ ŞƏV

Xosə kulə şəv xəş omə,
Har soədə vəşdə otəş.
Haft qılə kuə sutedə,
Bə pencən davatdə otəş.

Çı əğılön şinə hay-kuy,
Di peş kardə, bovə bıkə.
Şobədon im şanqo kışti,
Ha bəviten bı kə, bə kə.

Kulə şəvi ruşinədə,
Dardi hali rıjinedən.
Quşədəon bo savdoro,
Çokə sıxan vıjinedən.

ÇOKƏ ODƏM

Ro-rəvyə çaş kardedə,
Boştəro maş kardedə.
Dı co kəsi hiç koş ni,
Bevəciro holış ni.
Çokə koon soybe əv,
Ve sırpuşe, ğoyme əv.
Əmənən bəy oşəmon,
Dı çokə roy bışəmon.

DANDONƏ AŞ

Əğili dandon bekarde,
Mo dastonış bə pe karde.
Əy patışe aş i ğəzən,
Ğonəğ oməy çandə kəsən,
Bəçəvon surfə qırd be,
Məclis dı şoy-şoy kırt be.
Votışone çok bibu,
Çəy umri ro pok bibu.

PƏRISTİLE

Pəristile kəş oka,
Əyvoni bəy vəş oka.
Tul vardə, çulə vardə,
Boştəro lonə kardə.
Əv balə pebərosne,
Boştəro dəbərosne.
Çı lonəku ebəşen,
Balon bəpəren, bəşen.

ŞEDƏN ƏĞLON BƏ MƏKTƏB

Həy dastəy vıl peğətə,
Bəştə sinə eğətə.
Somkəşon bə kul qətə,
Şedən əğlon bə məktəb.

Kinon muəxol rıştə,
Səpe zizə epıştə.
Zoon xaçşon perıştə,
Şedən əğlon bə məktəb.

Har əğıl i mışt orzu,
Bə çaşəçi, çaşəsu.
İjən bero zubəzu,
Şedən əğlon bə məktəb.

KƏKU SƏDO

Livon havzə çaş oka,
Siredən xıçon səpe.
Kəku sədo omedə,
İjən boştə bə qəpe.

Kəku handə rujiku,
Əvəsor dil okardə.
Qasbu əçəy sədoku -
Şobedə vıl, okardə?!

TOJƏ SIXAN

Lankono bə Lik şeədə,
Ğıymət bınə bəştə şə roy.
Tolşə bandon səlom bıdə,
Çok daməkə amburə doy.

Okə ıştə mo kitobi,
Omut çı vıron zıvoni.
Kulətiku xəbə bıstən,
Çı kulon, bıron zıvoni.

Məktəb şeş, bə duston bıvot,
Vəy çiç harde, çiçi karde.
Çı bandono bəştə məktəb,
Çənə tojə sıxan varde?!

NƏNƏ NƏĞİL

İli hesbe, ili ne,
Çı çaşon hanvə qine,
Nəğil bivot, con nənə!

Sədo ehaşt çı quşo,
Çımı dili bıkaşo,
Nəğil bivot, con nənə!

Səm noy ıştı zonosə,
Boştə baləro ısa,
Nəğil bivot, con nənə!

Bekə tı divi bə ro,
Boştə qədə baləro,
Nəğil bivot, con nənə!

AVƏ QƏLƏ

Çı osmono dəvardədən,
Im ruj avon bənə qələ.
Jıqo bızın dastəy pəsi,
Aşmardədən qılə-qılə.

Çımı çaşon çok vindənin,
Im siyo, ım sipiyə pəs.
Qemij lanqə qələvone,
Bivot, boy bə pəson dərəs...

SORİ FƏSLON

Har fəsil ıştə ranqi,
Bə bumi dim dəsudə.
Xıdo dı vaxti dasti,
Çı dınyo ranqi sudə.

Votdən har se manqədə,
Qıləy fəsil damedə.
Bəçmı Tolışə bandon,
Har curə ranq damedə.

ROBOT

Bə qıləy osını,
Nomşon noə Robot,
Çiç botoş bəkarde,
İqlə çəy roy bivot.
Çoknə ki, şəvədə,
Vəşedə kuruşnə,
Jəqo əçəy sədə,
Heste xəyli ruşnə.

ALLAHVERDİ BAYRAMI

(1946)

Ənvişt, tənqidəvon Allahverdi Ağarza zoə Bayrami 1946-nə sori avqustə manqi 8-ədə Masalli rəyoni Mədo diyədə moəo bıə. 1954-1965-nə soronədə Mədo miyonə məktəbədə təhsil səşe. 1965-1970-nə soronədə BDU filoloji fakultədə ali təhsil səşe. Ostorə rəyoni Arçon, Şiyəkon di (1970-1974), Masalli rəyoni Gızləvo, Ullumi, Ruəkəno, Mədo di miyonə məktəbonədə (1974-2011) muəllim ko kardəşe.

XİLƏ KITI HƏXƏDƏ BALLADA

Har ruj dəy əkəyn nozə,
Bəçəy qi dənəyn qyozə,
Əniştin, əhutin dəy,
Əhandin, əvotin bəy:
– Ha çəmə yolə kiti,
Ranqinə xilə kiti.
Çamedəş çəmə kədə.
Həmə kəs röhət bedə.
Təblarzo əsərən ni.
Xunədə fişarən ni.
Ha çəmə yolə kiti,
Şələdum, xilə kiti...

*

Tojə vəyu omeyku,
Bukə qətişə çayku...
Nəhaştışe nez-kəno,
Kiti mande bitono.

*

Çə rujiku besoyb be,
Bəbol çı so-bə so be.
Xandəxəson, kımıton,
Zibilxonon, şikaston
Ənəvi –hard pəydokəy,
Iştə luzi si bıkəy...

*

Xıdoku bəy ayətbe,
Xılə kıtı adətbe:
Ha sor se-ço əzandi,
Bə di kəon əvğandi...

*

Har kəo rostbe şivən.
Bə dod oməy məhəllə:
– Nom beşə lo-kəjələ,
Kıtı qıləy bəloybən,
So-bədə kijə həni
Bo əmə hiç mandəni!
Hay qıləy çu peqətən,
Xılə kıtı bıkıştən!

*

Əy odəmon, bımandən!
Bəlo kaştone iştən!
Kədə kıtı neməte,
Çəmə kə-bəy oqəte!
İştə sufrə eməyon,
Bəy bıdon, vəse bəyo!
Təki bəy xıvand beşən,
Əçəy gəyğü bıkəşən!

LIRONI NURULLA

Bə rujən-bə şəvən məstbe,
Əziri, ənə be-tasbe;
Jeni gəzənci bə çəşbe.
Peşom bala-bala, hey-hey!
Lironi Nurulla, hey-hey!
Lironi Nurulla, hey-hey!

Din-imono diyərobe,
Qıno bıkəbe, qımrobe;
Kəçəl-kuçəl dəy həmro be,
Okuşəy bərmola, hey-hey!
Lironi Nurulla, hey-hey!
Lironi Nurulla, hey-hey!

Əjəni çəxiri vey-vey,
Bə harki erəxi key-key,
Hejo jəşe-nəvəy ley-pey!
Orəxəy-nibe hey-vey,
Lironi Nurulla, hey-hey!
Lironi Nurulla, hey-hey!

Bə i nişt pəs bəhə balə,
Isə conı pıxə balə,
Bə səpo orəxə balə,
Boy bəhə horulla, hey-hey!
Lironi Nurulla, hey-hey!
Lironi Nurulla, hey-hey!

İŞTƏNİ MƏQƏT BƏ LİVƏ

Ve vaxte yəndı zındəmon
Devroni jə bəmə kīvə.
Umrımon şə, cıvon nımon,
Az bejenim, tınən vevə,
İştəni məqət bə livə.

Ranqinə olət tanədə,
Sipyə narqilə sinədə.
Huzurədə, ya hanədə
Vəşedəş bənə astovə.
İştəni məqət bə livə.

Mını vindedəş, siredəş,
Nez mandedəm, beğiredəş.
Çımı dili obiredəş,
Noydəş bəsə sıə tovə.

İştəni məqət bə livə.
Viğandedəm dəynə hovə,
Mıku bəti kardə lovə:
Boy kəxivənd bibi bəmi,
Çı lozime ın noz, şivə?!
İştəni məqət bə livə.

JIVNEDƏ MINI ÇANƏ PIYEMON

Jivnedə mını
Çanə piyemon,
Novnedə mını
Anə piyemon:

Budə – ruşinə
Inə piyemon.
Həşi-Ovşumə
Kinə piyemon.

Pokə-azizə
Pı-mo piyemon.
Çokə-təmizə
Pı-zo piyemon.

Nozıkə simə
Hovə piyemon.
Dəçinə şimə
Bıvə piyemon.

Barzə çilinqə
Həmro piyemon.
Avazə-vanqə
Həmto piyemon.

Ləziz-təminə
Vətən piyemon.
Şəkəynə-şinə
İştən piyemon.

Çımon həməysə
Budo piyemon:
Xıdo piyemon!
Xıdo piyemon!

SƏLƏM, HAFTO ÇO SİNNİM

Sələm, hafto ço sınınim,
Əzəli sırdım, jimonım!
Sıftə jıqo bequli bim:
Əğərizo zoə!
Dılış, çəşış de maraği poə!
Peşi bə bəhs beşim de soron, hes-bəs, gələbə!
Şoqird , ənıvışt , tələbə!
Muəllim, ustod!
Ha jıqo tojə nomon dəşin bə yod.
Piyəme-piyə bim ,
Rişə gəndime bə jimoni
Bə İlki, bə Abayi pıə bim!
Bədxun bıə Fuadi mamu bim,
Bə Elşəni day bim.
Onırəxəy ə nomon ki bəmi doə bin:
Bo nəvəm Tukəzi – bobo,
Bo nəticəm Əli – dədə- pı bim.
Huseyni aşıq, ruhani, sipriş...
Eqnim, pi bim.
Conım bə cəzon vardişə
çımı kəşə əzobon,
Rəfonku edəsəyn bəmi
çımı nıvıştə kitobon...
İjən onırəxəy tojə nomon, titulon...
İsət ıştə vanqonədə mını novinedən
xatiron, xəyolon!

ÇƏMƏKU ÇI RƏ EŞİŞ

(Bo Soltan boli)

Çəmə pı-mo əvəzbiş tı,
Şinə umri həvəşbiş tı.
Xıdo baxşə nəfəşbiş tı...
Tı çəməku çı rə eşiş?

Bəmə təhsil, sənəti doy,
Bəmə nun doy, miknəti doy!
Rohət jiyro gıvətə doy...
Tı çəməku çı rə eşiş?

Bəştə eli layıgımbiş,
Sinə yarə, dil doğımbiş.
Batxunə zoə soəxinbiş...
Tı çəməku çe rə esiş?

Çe ki heste bənə tı bo?
Quşonədəm ıştı sədo.
Dılım beti bedəni şo...
Tı çəməku çı rə esiş?

Vanq kardəmon, hay doydəniş,
Hiç bə çəmə çəş cidəniş,
Bə so, bə kə omedəniş...
Tı çəməku çı rə esiş?

Ujən oməymon gəbisə,
Ru be çəşə arsi resə,
Poşbe çəmə ciqəri sə...
Tı çəməku çı rə esiş?

ƏLƏLƏN

(“Talışi şinə-şəkə balon” musabiqəro)

Məvotən bə kənobim.
Azən şimə tonobim,
Bo şinə-şəkə balon
Dıvorə bə zono bim,

Sərbozəti şin həməy,
Manq dəvarde, sor daməy.
Har kəs bəştə kəy oməy,
Bəs çimü balə noməy?

Ələlə, onən minı,
Bə bandi penən minı.
Maq həxe, mardə bəpeşt
Bəştə yod dənən minı.

QULU İSKƏNDƏR

(1946)

İskəndərov Qulqasım Fərəcizadə (Qulu İskəndər) 19.09.1946-nə soradək Masalı Mədə diyədə doğulmuşdur. 1964-nə soradək Mədə miyonmə məktəb, 1969-nə soradək Azərbaycan Dövlət Universiteti filoloqiya fakultə oriximiyəşə. Masalı rəyonı Şatrobə, Mədə di məktəbonədə (1959-2011) muəllim ko kardəşə. Dəvardə əsri 60-nə soronku devri mətbuatədə çap bedə.

İSƏT SİRRİM OŞKORƏ BƏ

Bəy votime dəştə dəli,
Çımı fikir dı tirə bə.
Boçi zard be bənə vəli
Çəmə eşgi xatirə bə?

Oqətdəbe eşqi mını,
Tağətım mandəni həni.
Çiç pime, bə dast oməni.
Çiç piyəmni, hejo rə bə.

İyo yase, əyo vəyəy,
Bomino di, botino rəy.
Rəqib bəçmı ruj eqnədəy-
Çımı dilədə vırə bə.

Xəyli vaxte bəxtım hitə,
Ars ekardəm mutə-mutə...

BƏŞTI ĞIBON

Bə insof boy, məşi diəro,
Zulım məkə, bəşti ğibon.
Tı bomino çımı dilış,
Şinə-şəkə, bəşti ğibon.

Asp tojnədə ğəm-ğussə ve,
Umrım hejo de dardi şe.
In çımı dıl çandə bəbe
Mıstəmləkə, bəşti ğıbon?

Beton həşi, dılənton sard,
Çımı sədə çı soron qard,
Həni məşi jəqo, oqard,
Dılım təkə, bəşti ğıbon.

Çımı səpe peqət nəhsi,
Bışırt dılo kanə posi,
Dıl oməkə bə har kəsi,
Sırr niyonkə, bəşti ğıbon.

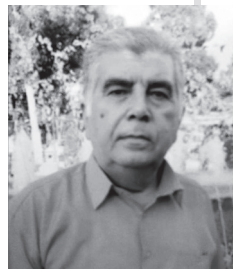
Şəvən-rujən sutdə sinə,
Çı yamanə otəş sənə?
Qulqasımı bə yod dənə,
Bə sə çakə, bəşti ğıbon.

ƏVƏZ NƏBİ

(1947)

*Səfərov Əvəz Nəbi zər 16.07.1947-nə sorədə
Masalli rəyonı Bədəlon diyədə moəo bıə. 1965-nə sorədə
Bədəloni miyonnə məktəb dı ǵızılə medali oroxniyəşe.
Boku Devlət Universiteti filoloji fakultədə (1965-1970)
ali təhsil səşe. 1970-2012-nə soronədə muallim, məktəbi
direktor ko kardəşe. Xəyyomi "Rubaiyon" (B-2006) iyən
"Haralardasan" (B-2014) kitobon muəllife.*

MANDƏNİ

Hıçki çe hıçki kitobi handəni,
Hıçki bə hıçki sıxani mandəni.

Navkoən jıqo bıə, itkə dıroz-kırt,
Həni andə votəşonni, andə ni.

Pul bıəkəs bə şəv-bə ruj bəmedə,
Bəmi votdə kitob heste handəni?

Osyo jəqo qardə, osyovon jıqo,
Eqətedə dandonisə dandoni.

Dınyo kanə dardon oqardən ijən,
Qıləy hardəbu, vəşie əmandəni.

Həmməy çe həxiku votedən şəv-ruj,
Əmma hıçki bə hıçki pəmandəni.

ŞİNƏ BO

Çoko izhor bıkəm, bə zıvon biyəm?
Demı bə ǵəb bəşe in dard, şinə bo.
Çanə rənc bıqəşım, tov-təvon biyəm?
Çı doroz bəkəşe in dard, şinə bo.

Işti moəobəruj zinə dəvarde,
Əmo şonzə sore kəmon xo karde.
Mını kəynə bardəş, yodo bekarde?
Peqətə arədə ə pard, şinə bo.

Çand sore colinəm, dərejə imon,
Çı pı-moə di çəş, ğeyrətinə son.
Conım bəti ğibon, çımı conı con.
Tı şiş ğəm zumandbe, ranq zard, şinə bo.

In kə, in so beti qıybəkule, boy,
Nom kəşeku zıvonım bılule, boy,
Oxnə daste, oxnə dovnə, kule, boy,
Çəşbə roon şokə, oqard, şinə bo.

XANƏHMƏD NAHİD

(1948)

Xanəhməd Əli zadə Mirzəyev (Xanəhməd Nahid) 02 oktyabr 1948-nə sorədə Lankoni rayoni Tukəvila diyədə bə dınyo omə. “Payız yağışı” (2003), “Gözəlīm ğəzəlīm” (2012) kitobon muəllife. “Ruşnə” tolişə şairon adəbi məclisi fəolə uzvonədə qıy bə. “Fovzul-fusəha” adəbi məclisi uzve.

ZINDƏNİM

Sıxani qıyozə siyə, restəş vilo bə,
In səy qırd kardədəm, ə səş vilo bə.
Put vində kafteye- dastəş vilo bə,
Çanə dom ğandədəm, qəte zindənim...

Xəlqi dardı-dılı vote nəbiybən,
Anə qone, bo peqəte nəbiybən,
Ğıbo zu omeədə, hıte nəbiybən,
Çand ruje, bolima, hıte zindənim.

Vənəşə qıy bəsə kuli vindədəm,
Siyo biri boğo vili vindədəm,
Nodoni, xəbisi dili vindədəm,
Otəş-lov qətedəm, sute zindənim.

Xan Əhməd, orzuon mandin dilədə,
Dışmenən nıbu hiç çımı holədə.
Peqətim ıştə səy çı məholədə,
Az vite pidəme, vite zindənim!

MEHTOCİM

İştə bəxtim dəvinəku bekarədə,
Zımıstondə az bə voşi mehtocim.
Eşği roədə ıştə çəşim ku kardə,
İsət bəşti bə siyo çəşi mehtocim.

Bə hicroni tağətüm ni, tovım ni,
Anə bəməm, çəşdə həni ovım ni.
İştı tonο bo vığande hovım ni,
Çiç bıkəm, bə kafte kəşi mehtocim.

Jıqο zındəş beti mande hostone?
Con çiç bıkə, məqər ım con osıne?
Çımı nənə demıən hejo besone!
Bəştı conı jə otəşi mehtocim.

Səm sipi bə, ə sıftənə holım şə,
Tı ki nıbiş, jıqο zındəm, dılım şə.
Hurmətım şə, devlətım şə, molım şə.
Az bə qıləy hışkə toşi mehtocim.

HACI QƏRİB NURİYEV

(1948)

Nuriyev Qəribəli Şirəli zəə 1948-nə sorədə Lik rəyoni Həmat diədə bə dınyo omə. Pedəqoji texnikumiş orixiniyə. Miyonə iyən peşə məktəbonədə muəllimüş ko kardə. Lankon rəyoni Şilvo diədə jiyədə.

BOY ÇIMI TONO

Mıko vitdəş, şedəş tınən diyəro.
Mını iştı tono əvard mələke.
Xıdo tınış ğandə iyo, bomıro,

Əməni coəkə fitnə-kələke.
Votdənim çımınən botı dıl nıbe,
Bəştı layığ tojə qıtı, vıl nıbe,
İştı tonu ome mıko hol nıbe,
Bəmi zuluməkə zolım fələke.

Dılım mını bəştı tərəf bəvarde,
Dışmen hejo çəmə qırdo bəqarde,
Bəmi ray nıdəş tı, dıtım sə karde
Diyə məkə, çımı dılən tənıke.

DARDIM VEYE

Dardi bo ki bıvotəmom,
Ənə iyo-vəy vitəmən?!
Həni nımoj bıvotəmən,
Koməq bəbe bəmə Xıdo.

Boştə səvob ve bıkəmən,
Har kəsiro və okəmən,
Qıno həni hiç nıkəmən,
Hejo bəbe dəmə Xıdo.
Sin dəvardə, kame mandə,
Dardon çımı dılşon kandə,
Rozi bənim, mınşon zandə,

Voten, doydə çəmə Xıdo.
Dınyoadə kiye mandə,
Boli rə şə, inə mandə?
Pə piyəşe, moə zandə,
Heste çəmə həmmə Xıdo.
Haci, oməyş tı bı dınyo,
Çıçış kardə ənə iyo?
İştı vırə ənəy piyo,
Jəşe botı ləmə Xıdo.

DINYOKU

Çiçon hestin bı dınyoku?
Şedə odəm ve dınyoku,
Avərəmon dı dınyoku,
Rozi nimon çı dınyoku.
Kosib bəşe,ərbob bəşe,
Sıvol bəşe,cəvob bəşe,
Qıno bəşe, səvob bəşe,
Rozi bibi tı, dınyoku.
Əğən bəşe, nokən bəşe,
Yolən bəşe, rukən bəşe,
Hiçən bəşe, çəkən bəşe,
Çı dınyoku, çı dınyoku.
Pi bedəmon əmə həmmə,
Dardmon veye, bəmon səmə,
Dılmon pure, qame bəmə,
Çoknə bışom, mı dınyoku?
Haci Gərib, fik-fam məkə,
Ve odəmon dılşon təkə,
Dınyo şine, gənde, şəkəy,
Har çı heste bı dınyoku.

ÇIMI NƏVON

Ve azizin çımı nəvon,
Dədə tonə omdən əvon,
Şinə conım gırbon bəvon,
Pəşim qətə boştə nəvon.
Həmmə çokin iyəndisə,
Ve şinişon çı şonisə,
Reçinişon çı vilisə

Az şo bedəm diştə nəvon.
Dıvo kardəm az bə Xıdo,
Şımənədə ijnən bıdo,
Xıvət bəkam berdəm nıdo,
Veme pidə ıstə nəvon.
Əvon həmmə ağılmandın,
Bomı qıləy yolə bandın,
Çıymətşon ni, botom çandın,
Yolən bəben maştə nəvon.

BİBƏMON ƏMƏ HƏMRO

Həsərətım az bəştı çəşi,
Bıdə bəmi ıstə kəşi,
Şomədə tı mını, məşi,
Bibi bomı çokə həmro.

Əmə dıkəs i bibəmon,
Yəndıko hiç sı nıbəmon,
Tınış çımı dardi dəmon,
Bibi çımı rukə həmro.
Kenə əmə şo bəbemon?
Dard, ğəmiku co bəbemon?
Həni yəndı to bəbemon,
Dılı bomı okə, həmro.
Conədəm ve darde, ğəme,
Ni çaşədə ars bo bəme.
Xıdo votəy, tınım səme,
Bibi şinə, şəkə həmro.

BİRƏS BƏ İMDODİ, AY ŞİNƏ XİDO

Xorəynə virusı conış orəxo,
Ni əçəy kıştəkəs, common brəxo,
Çidəni dənəm bəy tianə çəxo,
Bırəs bə imdodi, ay şinə Xıdo.

Bə şəv, bə ruj xıvət kardəmon əmə,
Noxəş bimən diyə ki bəka bəmə,
Fikriko səmonən bə həni səmə,
Bırəs bə imdodi, ay şinə Xıdo.

İnsonon həmmə bən çı dınyoku sard,
Xıdo, çıçmon kardə, doydəş bəmə dard?
Noxəş bəkəs veye, heste çənə mard,
Bırəs bə imdodi, ay şinə Xıdo.
Bə hiç vırə şeyən hukmət haştəni,
Nəfom torəy hardə, çaştəmonən ni,
Odəm ımruj heste, maştə boçi ni,
Bırəs bə imdodi, ay şinə Xıdo.
Mardi peqətero odəm omdəni,
Mardən ve biyədəy, ğırbış bedəni,
Doğmə odəmonən, yəndış pidəni,
Bırəs bə imdodi, ay şinə Xıdo.
Haci dardış veye, hiç kam bedəni,
Şəvən ve dıroze, çəy han bedəni,
Noxəşe, larzedə, çə çam bedəni,
Bırəs bə imdodi, ay şinə Xıdo.

KOMƏQ BIBİ, TI, AY XIDO

Mı pidəmbə qıləy kinə,
Əvım vinde roysə zinə,
Nəvedəbə dıştə inə,
Koməq bibi, tı, bəy Xıdo.

Dılım şedə çımı bəyro,
Bəpe biyəm əy boştəro,
Hovə bəşe əçəy səyro,
Koməq bibi, tı, ay Xıdo.

Çımı votəy əv məstəni,
Zanqəm kardəm, bəy rəsdəni,
Əy pidəşle, pəş haştəni,
Koməq bibi, tı ay Xıdo.

QARABAĞ İJƏNƏN ÇƏMƏY

Dışmenonmon iye çəmə,
Qiya duste nəvdə dəmə,
Co kardəni kıştə həmmə,
Çəvon damon nizəy, ğəməy,
Qarabağ ijənən çəməy.

Dınyo ısə darde ğəme,
Çaşədə arsən ni bo bəme,
Dığə ğır be, həni kame,
Mısilmonon veyni dəməy.
Qarabağ ijənən çəməy.

Kam mandə bo çəvon marde,
Paşeniyanı ğələt karde,
Tırk bəvonro yolə darde,
Təbrik kardəm azən həmməy.
Qarabağ ijənən çəməy.

Rəket ğandən əvon bəmə,
Mardən əğlon, jənən həmmə,
Çiçşon kani əvon dəmə,
Çəvon sədə təyə sıməy.
Qarabağ ijənən çəməy.

Kİ ZİNDƏ

İyəndımon ve bıpiyo,
Xıdo koməq bəbe piyo,
Xunmon nəbi həni siyo,
Har çi Xıdo bədo bəmə.

Qujdə xurək nıbo həni,
Cırən bəhə, tı, dı pəni,
Noxəş məkə dili, kəmi,
Umur dıroz bəbe çəmə.
Xıdo bəmə payış doə,
Xalə, bibi, dayış doə,
Pə dı moə dilış doə,
Aziz bıbən şımə həmmə.
Çı Ğərıbi çəşış mandə,
Ve nıvıştə, veyən handə,
Dardış veye əçəy çandə,
Ki zındə əv çənə bəmə.

AQİL YAQUB

(1949)

*Yaqubov Aqil Ərəbizadə (Aqil Yaqub) 25 dekabr 1949-nə soradə
Ostoro rayoni Şahağac diyədə moəo biə. ADPU oroxniyəşə. AzTV-də ko
kardedə. Azərbaycani Ənivəştən İcoəti uzvə.*

YOD OMEƏƏ

Çiç bıkəmon- zındənimon,
Ruj rujiko bəd omedə.
Çəşi tuni vindənimon,
Mardəkəson yod omedə.

Osmoni çəmə xəbə ni,
Bə Xıdo sıxan əbə ni.
Dil heste i ruj şo bəni,
Sıxan votlandəş, dod omedə.

So-bə vıle, bandon vıle,
Bandonədə kəon dıle.
Edəşdəş bə çəşon qıle,
Otəşis ni, sard omedə.

Çı dınyo oxoş çiç bəbə?
Zəminis, sığış çiç bəbə?
Xıdo bəzne xəş çiç bəbə-
Dardi piyo dard omedə.

RUJ DODƏNİŞ

Duston xəbə ni, deşmenon
Okardeyo çəş dodəniş.
Dılədəm tama ni, Xıdo,
Çəşi puri ruj dodəniş.

Odəm ni dəy dard bivotom,
Peşo bıvardom, bıhitom.
Dıvo kardəm bəti, Xıdom,
Osmon, bəmi quş dodəniş.

Zəmini nun kulə şedə,
Bə osmoni nolə şedə,
Merdon qılə-qılə şedə,
Bəyo pərvəriş dodəniş?

Odəmon dıvo kardənin,
Əloc ni, dəvo kardənin.
Çiç votdəm bıvo kardənin,
Zıvonı doə, riş dodəniş.

BƏ Kİ BIVOTOM DARDI

Bə ki bivotom dardi,
Dardi çımı dil harde.
Dusti dast dıroz kame-
Vındıme çəşon sarde.

Zəmonə səbəkəlləy,
Ha tərəf, so-bə kəlləy.
Ve kəsi ağılış ni,
Sufəkəllə, sıpəkəlləy.

Əvən bəştə merd votdə.
Ha çi nam-nami vitdə.
Rışvə səydə oviso,
Dod kardə -Dılım sutdə.

İM JİMON Nİ, DARDI-SƏRE

İm jimon ni, dardı-səre,
Xıdo bəmənə nıvıştə.
Rujo i kərə hardəmon,
Pebedəmon maşki çəştə.

Vındəkəson votdən mije,
Çəmə jimon sıpə ruje.

Ha sorədə i manq rujej,
Çəmə rujə-idə bıştə.

Odəm heste, qujd hardedə,
Kam-kam, əmma dijd hardedə.
Merdon vardən-dızd hardedə,
Si bedəni, ujən lıştə.

Rosti votdəş, bə ləğ noydən,
Çu peğətdən, sığ şodoydən.
Sıpəso bə sə onoydən,
Vaştəkənə oso vaşdə.

DAVUD RZAYEV

(1952)

Davud Rzaev 1952-nə sori yanvar ə manqi 5-ədə Lik rəyoni Çayru diədə moə bə.

ŞO BIBU

Bəmi ıştə daston bədə, bıqətom,
Bədə çımı sutə dılım şo bibu.
İştı eşqi bəştə dili dəbastom,
Taleymon çı yəndıku co nıbu.
Bədə çımı sutə dılən şo bibu.

Əvəsordə zizə çokə bu bədo,
Çanə kanə teğış heste, şobədo,
Boyş bə rujən, ıştə çəşon ebədo,
Həşiyə rujon boştə soybi ku nıbu.
Bədə çımı sutə dılən şo bibu.

Çəmə eşqi dəspardedəm bə Xıdo,
Çı məzlumi qınyə bəxti roy oko,
Xıdo bəmə nəfəs bido nezə ro,
Təki çəmə romon duzə ro nıbu.
Bədə çımı sutə dılən şo bibu.

Baxtəvərim, beşiş çımı rizisə,
İştı eşqi kəbob bəkam zilisə,
Banəy lampə tını bənom mizisə,
Rozi bibi, ım İlqarən ço bibu.
Bədə çımı sutə dılən şo bibu.

TARİF ƏSKƏR

(1952-2013)

Tarif Şirinəli zoə Əskərov – Tarif Əskər 18 yanvar 1952-nə sorədə Ostoro rəyonı Şıvu diədə bə dınyo omə. Bə vaxti bə Lenini nom bə Azərbaycan Pedaqoji İnstitutədə ali təhsil səşə. Şıvu iyən Sək di miyonə məktəbonədə Azərbaycani zıvon iyən ədəbiyyat fənnon tədris kardəşə. Şair Tarif Əskər Azərbaycani Ənviştən İcoəti uzv bə, «Üşüyan bənövşələr», «Dünya düzələn deyil», «Şah İsmayil Xətaiyə məktub» iyən çanda co kitobonış çapo beşə. Tarif Əskər həmə «Alov» ədəbi-bədii jurnali sərredaktor bə. Şairi bı jurnalədə kamən bibu bə tolişə ədəbiyyatın vıra co kardəşə. 16 sentyabr 2013-nə sorədə bə Xıdo rəhmət şə.

ƏVƏSORE

Martə manqə, martə manqə,
Vilon obə ranqbəranqə.
Həmə bə kon, həmə canqə
Əvəsore, əvəsore.

Pərisdile omə beşə,
Çı xos obə vil-vənəşə.
Kavua çıxo təkə vişə,
Əvəsore, əvəsore.

Zımıstoni xire-xirə,
Avəhuən tıre-tıre,
Kulok voydə şıre-şıre
Əvəsore, əvəsore.

Bılbıl, kəlu çı şin handə,
Çəvon sədo dil okardə.
Həşyə ruji kulok voydə,
Əvəsore, əvəsore.

Əyuə doon zizə kardə,
Jəqo bızın va ekardə.

Ənoə doon sı okardə
Əvəsore, əvəsore.

Barzə bandon va ov bedə,
Ru, kəşonən sel ov bedə,
Həvo gah sard, gah obedə
Əvəsore, əvəsore.

Çəş onıbə ruji hələ,
Pəsəvonon pəsə qələ,
Qıyə bardən balə-balə,
Əvəsore, əvəsore.

Tolışə bandon kavu- kavu,
Co aləmə livan obu,
Çəmə məhol cənnət bəbu?
Əvəsore, əvəsore.

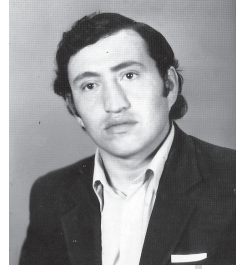

İSFƏNDİYAR DƏRYA

(1952)

*İsfəndiyar Əlizadə İsmayilov 1952-nə sor avqusta
manqi 8-ədə Masalli rayoni Kuləton diyədə moəo bıə.
Massali şəhəri 3 numrəynə miyonnə məktəb orixniyəşə.
M.F.Axundovi nomədə API urusə fakultə orixniyəşə.*

BƏDOM KƏŞİ

Jıqo sardon məbi, diyəro məşi,
Zəmini sard bəje, benişo həşi.

İştiku şedəbim çe vilon ətrof,
In dınyo vindəbim de ıştı çəşi.

Vaxt bomıno mande, şəv sə bedəni,
Bo navinnə rujon qətəme pəşi.

Be ti az Məcnunim sərsəri bıəm,
Eqniyəm bə səhron, sutədəm təşi.

Tı votdəş: coəti boto dərs bıbuy,
Durımım nıdoe, həni boy beşi.

Az zındəm çe umri pozi jidəmon,
De eşqe jə dılım zındəni yaşi.

Oşqoye, mı ıştı xotom ve pidə,
Tı nanqırı bıpiyo, az bədom kəşi.

Dərya dili boxçə ti sıə viliş,
Conoş bətıkuyə, çiç kardə ləşi.

OGƏTDƏMON

Bə tolişi sıǵı, zəmini ğıbon,
Mınım aşıǵ əçe xosə məholon.
Çımı moə yurde, nuə sərvəte,
Bınəvoş bəvindeş behiştı vilon.

Az de nəfəs səydəm, az boyo jidəm,
Bəminiş əy doə in şinə vilon,
Bilbilon avazış iyo umutə,
Yəǵın oşko bəben ve əhvalaton.

Qılı şeïrom vote cıvonon tono,
Məsəjone hejo bıən həmə heyron,
Votedən ki, farsı şeıyri naxışe,
Çəmə ləhcə mıvcud bıə ğədimon.

Leyla hande ruhum pərvozış karde,
Çəy sədo hejo bə çı eşǵı dəmon,
Çe Tolişi fəxre de istedodi,
İştə çəşi səpe ey oqətdəmon.

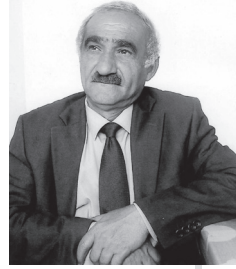
Bə ursi handışe aston cuş oməyn,
Bə tolişi vanq oǵo bin bandon,
Bo Dəryo in zıvon qılı xəzinə,
Beyronoş şo karde çe həmə dilon.

QULOĞLAN TEYMUR

(1952-2012)

Quloğlan Baloğlani zəə Teymurov 1952-nə sorədə Liki rəyoni Nicu (Nuəco) diyədə bə dınyo omə. 1974-nə sorədə bə M. F. Axundovi nombə Urusə Zıvoni iyən Moskva Ədəbiyoti İnstitut orıxınıyışe. "Ömrün karvan yolları" nomədə qıləy şeirə kitobi xıvande. 2012-nə sori dekabrə manqədə ıştə dınyo dəqış kardəşe.

BOY BIŞAMON BƏ ÇƏMƏ KƏ

Çı xosə çaş, çəkə bəve,
Çı çəkə ruj, pəkə şəve,
Çımı votəy bəti əve:
In dili ve xərob məkə,
Boy bışamon bə çəmə kə.

Tı Ovşumiş, az astovə,
Tı otəşis, azən tovə.
Kardedəm az bəti lovə,
Vəse tı in nozi səkə,
Boy bışamon bə çəmə kə.

Ha dimədə xolnə kinə,
Mı bətinım vote zinə:
Çaş kardedə tni inə.
Dərostəşe tənəbi, kə:
Boy bışamon bə çəmə kə.

Tı sıə viliş, zizən rəsə,
In bilbili çəkə bə sə.
İmşanqo ne, maştəvəsə
Olətonı qırdı-kukə,
Boy bışamon bə çəmə kə.

Oxo ıřtən doəbe vədə,
Dılım anə tıp-tıpədə.
Rə-rə məşi, qədə-qədə,
Rost məkə hay- kuy, mərəkə.
Boy bıřamon bə çəmə kə.

BƏŐTI ĞIBON

Tı sıə viliř bomno,
Vallah, nime hiç qıno.
İqlə bətiye qımon,
İvrədə jəydən dilon,
Boy məşi, bəřti ğıbon.

Çaş odəmi hardədə,
Ađlı- huři bardədə.
Odəm vındə- mardedə
Ə muəxolon, ə bəvon:
Boy məşi, bəřti ğıbon.

Zıvonı řəkə- řine,
Xoliçəsə ranqine.
Qıləy zoə- qıləy kinə;
Jıqo votəře yolon:
Boy məşi, bəřti ğıbon.

Çəssəm doydəm bə Xıdo,
Beməkə ıřtə yodo:
Ə sıxanon, ə sədon;
Əv zındə sırri- dilon,
Boy məşi, bəřti ğıbon.

Boğədə bılbıl handə,
Sıə vili zizə randə.
Əçəy xaçi perandə,
Çı xose vili jimon,
Boy məşi, bəřti ğıbon.

Rujm şəve, vindənim,
Korim, lolim, zındənim,
Az ıştı Quloğlanım,
Doəme bəti ərməğon,
Boy məşi, bəşti ğıbon.

ÇƏMƏ TOLİŞƏ BANDON

Vanqkən mını, omedəm,
İqlə bəşmə damedəm,
Nıvındom- pandomedəm,
Bəşmə bə hırı ğıbon,
Çəmə Tolışə bandon!

Sune, peşte bomıno,
Telı təşte bomıno,
Xıdo vəyşte bomıno,
Im vəsyəte cı yolon,
Çəmə Tolışə bandon!

Vılonı xol- xıçine,
Vişonı ranq-risine.
Çı azize, çı şine
Bılbılə kijə sədon!
Çəmə Tolışə bandon!

Bo tolışon şoniş tı,
Rijə çaşmə honiş tı.
Hıtə pəhlivoniş tı.
Şəv-ruj botı bahandom,
Çəmə Tolışə bandon!

CAMAL LƏLƏZƏƏ

(1952)

Ağayev Camal Şirəli zadə (Camal Lələzadə) 10 noyabr 1952-nə sorədə Masallı rəyoni Ğızləvo diədə moəo biə. Çı BDU filoloji fakultədə (1969-1974) orıxımıyəşe. Çə vaxtiku Ğızləvo-Dələkobə miyonə məktəbonədə muəlim ko kardedə. Ənvişt-şair, tənğidəvon, ədəbiyotşunas, folklorşunas Camal Lələzadə di zivonədə, azərbaycani iyən tolışi zivononədə nviştəbə şeir, hekoyə, lətifəonku ibarət 9 qılə kitobi muəllifə.

TOLIŞƏ BANDON

Çəmə yonqoş,lef-boloşnəş,
Bomo qofo ti biəş,bandon !
Tı bəmi doe dili ruşnə,
Bomo moəş,piəş,bandon !

Iştı doon çımı səy mu,
Çımı vare bohori bu,
Vəyşte oyo sa Havzəvu,
Xoşe Vətən biəş,bandon !

DƏMBƏLƏVU

Dəmbələvu !
Sor dorozı tojə vəvu !Dəmbələvu !
Duste hejo de osmoni,de astovə,
de avavu !
Dəmbələvu !
Linqış diyo,sinəş vişə !
Sor dorozı ərmoğoniş vil-vənəşə !
Dəmbələvu !
Çe loğmononloğmon,ustod !
Dəmbələvu !
Əvlodonış bakay daim hərəbəxt,şod !

OSTORO

Hosto bipo Ostoroadə,
Həzm bıkə reçinəti,
Sa dil bəje har poədə,
Çıgın bəşe gəmçinəti.

Əvəsore çımı Vətən,
Havzə bandon,vişon-nəfəs !
Əh dardinə odəmonən
Oyo bo jie bakay həvəs !

RUDƏXONI ĞƏLƏ

Rudəxoni ğələ çımı hınə kitob,
Dəbilğəye bandon ğələ,sinəş ğalxan.
Ey tanqəçəş,boy bı ğələ bınə xitob,
Bızın ki bıə tolişi nər,tolişi xan.

Oyo yurdi namusumon hifz kardə,
Ekkuəmonə çe deşmoni səysə əmud.
Oyo boştə omə nəslon ro okardə,
Oyo xunuş rubuə ,vitə Ğacar, Nəmrud.

Penton Xıdo, jinton hınə votəmonə,
Barzə ğəlon pencon çəmə vində çəşe.
Bə tolişi ki pebuşe, bedəmonə,
Ğələ roon şımşı jə kəşe.

ÇI TOLIŞI HƏZO NEMƏT

Çı Tolişi həzo nemət
Dilon jimone,jimone.
Bəştə dil dəməne xıfət,
Limo loğmone,loğmone.

Ambu , sef, huştuli, fındıx
Sa doji dışməne, dışmen.
Si bıbu, pur bıbuy sindox,
Hiç vaxt əbiniş pəşimon.

AZ TOLIŞƏ BALƏM

Az tolişə baləm,çımı
Həminim jə biə de zəhməti.
Zəminiku səmə hejo
İştə pieon de əzyəti.

Bəni həşi vəşedəm az,
Nunum bole,dimim sipi.
Bobon şələ az kəşedəm,
Hərəbəxtim bəni dəpi.!

TOLIŞ

Tolişi nom barz-bılınd,
Ləyiğ bə sa hurməti.
Şəv bə ruj jedə kılınq,
Vində koədə hikməti.

Harco bəbe inə !
Duston hejo şo bakay.
Hərəbəxte çəy nənə,
Bə dınyo ro obakay !

XANIM BƏ MƏKTƏB ŞEDƏ

Qədə sumkəşən heste,
Dəftər-ğələmən səşe.
Sinniş bə şəşış rəstə,
Xanım bə məktəb şedə.

Maç kardə nənə çəşon,
Votdə,ha ruj penc bəstem.
Qətedə bobo kəşon,
Votdə ,yolim,sərostim.

Kam mandə, tovson sə biə,
Həfton,rujon bə çəşe.
Boəy har cur olət sə biə.
Xanım bə məktəb bəşe.

RAFİQ MURAD

(1952)

*Muradov Rafiq Həsənəğə zadə (Rafiq Murad)
24.12.1952-nə sorədə Ostorə rəyonı Şəkə diyədə bə
dinyo omə. Şuvi di miyonnə məktəb (1970), Boku
Osməro Texnikum (1980) orixınıyışe. Şairi nıvıştəyon
«Aləm» jurnalada iyən "Astara", "Tolişi sədo",
"Nəbz", "Alov", "Söz" qəzetonədə çap bıən.*

İŞTI ĞƏLƏM ĞİZİLƏ

Az handedəm işti «Dili ğisməti»,
Omütedəm tolışədə şeriyəti.
Zındəm işti hınə, işti ğıryəti,
Rafiq Murad işti tonə əğlə
İşti ğələm ğızılebən, ğızılə.

Eçındəs, bə kardəş xəyri bə şəri
Aşığım az bəştı nıvıştə şeri.
Bə yod vardəş çəmə süə moy, süə zeri
İşti sinə püre, sıxanı bole,
İşti ğələm ğızılebən ğızılə.

Nıvıştedəş cı Arçoni honiko,
Sehbət kardəş bılbılıko, vılıko.
Bekardedəş tiə tı çımı diliko
Ki bə xoş ni, çəy dil düz ni, dəğilə,
İşti ğələm ğızılebən ğızılə.

Xəbə dodəş Ostoroko, Boküko
Haco votlandəş zerəniko, loküko,
Kəmənd ğandəş de cı bandi tikiko
Şerən bıbü, ım ve şinə nəğilə,
İşti ğələm ğızılebən, ğızılə.

Zulfuqari tərif karde-karde tı
Bə kanə rü tojə ovəyz varde tı.
Çımı səyko çımı ağılı barde tı
İştı tonə, bızın, bılbilən lole,
İştı ğələm ğızilebən ğızile.

Az şair nim, şairtəbiət odəmin,
Bə üstodi votəy hələ mihtocim.
İştı şeron bəmi həbin, məlhəmin
Əvə vötdəm, Əhəd çəmə bilbile,
Əhəd Moxtar, iştı ğələm ğızile.

ELİ SIXAN DUZ BƏBE

Dədə-bobon vötdən cüko ov şəbü
Əv ğanune hıkmən bəpiəy əv bibü,
Vində bəni kül yol bibü do bibü
Eli sıxan əvvəl-oxo duz bəbe.

Sufi Roşan əvotiy əv Lovəyn ne
Əvrə ove, ovi məkon Ovəyne,
Ovə ambo ovəynəy çı Lovəyni
Eli sıxan əvvəl-oxo duz bəbe.

Yolon vötdən Arçonəsə mirdovbe,
Ləpəqneko bə Qəzəndaşt ovbe.
Həniən diyo ov rost bedə bə sapə
Eli sıxan əvvəl-oxo duz bəbe.

Bı sıxanon isbot bedən kardə kon
Piyodə əşin çı Səkiko bə Lankon,
Rafiq, vindən bonə ğədimi har kon
Eli sıxan əvvəl-oxo duz bəbe.

MOLON MARDƏN BO VƏŞYƏNİ

Navko əbiy kəvşən, zəmin.
Əbiy bicor, qandimə hi.
Mol çardeyro hi mandə ni,
Molon mardən bə vəşyəni.

I qələ qo dəbastə bə,
Hi qətə bə, ro bastə bə.
Bicor, məzə qird bastə bə,
Molon mardən bə vəşyəni.

İ ruj kulok, i ruj həşi,
Bə kino, bə vəyə məşi,
Ərzə bədə koyku beşi,
Molon mardən bə vəşyəni.

ELİ SIXAN SİFTƏ-OXOY ROST BƏBƏ

Dədə-bobon votlandən cuyko ov şəbu,
Əv ğanune, hıkmən bəpe əv bibu.
Vində bəni kul yol bibu, do bibu,
Eli sixan sıftə-oxoy rost bəbə.

Sufi Roşan əvoti əv Lovəyn ne,
Əvrə ove, ovi məkon Ovəyne.
Ovə ambo ovəynəy çı Lovəyni,
Eli sixan sıftə-oxoy rost bəbə.

Yolon votlandən, Arçonəsə Mırdovbe,
Ləpəqınyəko bə Qəzəndaşt ovbe.
Həniyən dıyo ov rost bedə bə sape,
Eli sixan sıftə-oxoy rost bəbə.

Im sixanon isbot bedən kardə kon,
Poyədə əşin çı Şəkiko bə Lankon,
Rafiq, vındən bino-ğədimi har kon,
Eli sixan sıftə-oxoy rost bəbə.

SEHRAB ƏHMƏDİ

(Lankon, Qamətuk)

(1953-2013)

BƏHRİ-TƏVİL

“Əy fələk, zulmü əyone, çicürə devru-zəmonə, dilimon lap təylə xunə, əməni məsut, əmonə, çəmə ko həmməysə qone...” (Mirzə Ələkbər Sabir)

Sahondə bər jedəmon, pəl jedəmon, kandedəmon, ter jedəmon, kaştədəmon, ov dodəmon, iqlə sıxan: anqulunsə vaşte-vaşte con dodəmon...

Tosə bə vaxti ki, məhsul beşədə, pəydo bedə ve odəmon: moləvonon, bərgəderon, anbardoron, boxalteron, hesobdoron, direktoron, əğrənomon, partkomon, injeneron, iqlə sıxan: zor odəmon, zır odəmon, dız odəmon...

Fəhlə həxi hardəkəson, bəçəy hisob qardəkəson, dərizədən bə məhsuli, oşko-xəlvət dızədən in məhsuli, co kardedən rəsəy-koli, hardən bənə dədə moli, baş kardedən həmə puli, sıftə boştə bardədən cəmə puli, çokə puli bə dast vardən, bə şəv hardən, bə ruj hardən, kənyək jedən, mehmon vardən, mehmon kardən, əlgərəz, bəştə çokə qolloğ kardən...

Hələ dimiən si bedənin: manqə pulon duz dodənin. Çəvədən qətdən: səyuz puli, qəzet puli, kəsser puli, donə puli, nəloğ puli, həloğ puli, bilet puli, moğnə puli, ruşnə puli, gəzə puli, radio puli, telfon puli, həni çı bızınım çičə puli- valla, dodəm az imoni, mandəm deştə təylə coni...

Isət bovitən az çič bıkəm, kovrə xoki bə sə ekəm, ıştə balon çoknə volkəm?..

Ənnəhoyət, yolon vote: şoyvo bıkən, oməy həni perestroykə, ıştə çəşon diynən okən, iclas bıkən, oşko bıkən, ıştə həxi tələb bıkən, tənğid bıkən, rısvo bıkən, nifin bıkən, nalə bıkən, bıdə dızdon həyo bıkən...

Penc sore ki, şedə perestroykə, sə bedəni məkə-bıkə, gəndəşone məxloği kə, ruənbə təlon, qujdbə təlon, çaybə təlon, ordə təlon, dəvo təlon, iqdə mandə ovən təlon...

Hələ obən kəprətivon, dızdonşon doə sədr bəvon, jəydən bəmə zorə kıvon, piçat çəvon, bina çəvon, gənun çəvon, fəhlə çəvon, gəzənc çəvon— həmmə çəvon, boəmə mandə hozəə dardon...

İyo toliş çokən votdə:

– Bijən-bijən do pevatdə,

Kosib ıştə hanı-hıtdə,

Dızdon həmmə hərəkətdə...

VƏKİL MƏRQƏDİ

(1954)

Vəkil Babayev Çibodi zadə (Vəkil Mərqədi)

01.06.1954-nə sorədə Masalli rəyonı Mədə diyədə moəo bıə. Mədə miyonnə məktəb (1971), Masalli Peşə məktəb (1972), Sumqayıt Politehnik Texnikum (1977), Boku İslam Universiteti ilahiyatə fakultə (2007) orıxmıyışe. Mədə məscidi axunde. "Allahın eşqi ilə" (2012), "Allahın adı ilə" (2014) şeirə kitobon xıvande.

ÇƏMƏ XİDO TOHİDE

Çəmə xıdo Tohide,
"Fitir" ve yolə ide,
Mısilmonon i bıbun –
Çımı orzu-umude.

Im oxonnə rujə nıbu,
Həmmə dil ve şo bıbu,
Dınyodə bəşmə bukə
Bıqıno cənnəti bu.

Rujə oməy ijən şe,
Im idən omə, bəşe.
Ve fəğır ı sə mandə,
Çı fitrə roy bəcəşe.

Xıdo həmmə oqəto.
Dışmenon qiy eqəto.
Çı mısilmonon səyku
Dardı-bəlo peqəto.

Mərqədi, fikir bıkə,
Sıxani dıroz məkə,
Əhli-beyt piyəkəson
Dıvo bıkə, rə səkə.

XIDO BƏ ZU VARDEDƏ

Xıdo bə zu vardedə,
Zəmin- ocmon qardedə,
Bə harçı əv ğadire,
Şəvi Əv ruj kardedə.

Gıroni votəy bıka,
Pı-moa yodo beməkə,
Yolə Xıdoku bitars,
Bevəcə ko ti məkə.

Hovə hurməti oqət,
Tı boə dışmen məqət,
Bə çəvon didor bışı,
Səlom bıdə, dast bıqət.

Mərqədi vəse həni,
Boy səkə in sıxani,
In dınyo ve bevəfoy,
Oməkəs ruji şəniy.

IN KİNƏ KİY OMEDE

In kinə kiş omedə,
Ome-ome handedə,
Diə kardə jıqo-jəqo,
Bə bılbılı mandedə.

Ovə bızak duşədə,
Quşuvə çəy quşədə,
Cı ğəşənqe in kinə,
Bənəy həşi vəşədə.

Votıme: xosə kinə,
Tınım vindəme zinə,
Pıdəme botı dəynə,
Bıvgandom bo maşkinə.

Votişə, bəmi diəkə,
In sıxanon boy səkə,
Az ve sırpuşə kinəm,
Bəmi pearış məkə.

Votime, bənəy ğəndiş,
Votişə, həmə fəndiş;
Votime: cımi dılış,
Sırəy, vote: bıvgandış.

SƏDRƏDDİN QURBANOV

(1954)

Sədrəddin Qurbanov Məhrəmi zadə 1954-nə sorədə Lankon rəyoni Cil diyədə bə dınyo omə. Tibb elmon Rusiyə TĒA professore. Milli EĒ Tibbi Profilaktikə İnstitutədə, Respublikə Taun Əleyhi Stansiyədə, Boku Asiyə Universiteti, Mıstəqılə Azərboycon Universiteti ijən Xəzər Universiteti tibbə fakul-tonədə pədaqoji fəəliyatədə bıə. (1994-2006). 6 kitobi, 60-isə veyə elmi, metodikə, populyar əsəron, 2 patentinə icodi muəllife. "Aforizmon, fəlsəfi-bədi dımoton" (Boku, "Təbib", 2008, 281 səh.) kitobon muəllife.

BAYATIÖN

Dınyo çımı çəşdə ni,
Bəxtim hıtə, əştəni.
Çı eşği otəşdəmon,
Az vəşdəm, əv vəşdəni.

***

Tovson dəşə, mı sarde.
Ranqı-rufım lap zarde.
Tışon doy bə co kəsi,
Dardı çımı dil harde.

***

Şəxtə bıbu- qam bəbe,
Hışkə nunım nam bəbe.
Çı palyo bıboş tı,
Dardı-sərim kam bəbe.

***

Harco şedəm, demınış,
Çı xəlqi ne, çımunış.
Əmə həni i bəmon,
Az tınımbu, tı mınış.

***

Sıa vili dastəş tı,
Həni çımı dastdəş tı.
Əmə iqlə conimon,
Qujdiş azim, astəş tı.

***

Ve gəşənqe ə kinə,
Vindime az əv zinə.
Dılım sute-evəşəy,
Sa doğış jəy bə sinə.

***

Bə hışk jəbe Cili se,
Moyən, miyvən beşe, şe.
Dışmeni kə xo bıbu.
Çəmə nun çı dasto se.

LOLOON

Bəti inə şıt dome,
Bəti şinə şıt dome.
Bihıt balə , anə ki,
İşti pə çı ko ome.
Qədə baləm, ha lolo,
Dədə baləm, ha lolo.

Lolo votdəm, məbəm tı,
Məşi bə zil, bə bəm tı.
Bəhə-bihıt, yol bibi,
Nıznoş hiç dard, hiç gəm tı.
Lolo, kijəm, ha lolo,
Vibə mijəm, ha lolo.

Çəmə boği viliş tı,
Çə boği bılbılış tı.
Balə gəndisən şine,
Çımı coniş, dılış tı,
Şinə baləm, ha lolo.
Kinə baləm, ha lolo...

NƏVUZƏ İD OMEƏDƏ

Va ov bedə, ru bedə,
Idə moğnə lu bedə.
Har kəsi tan nu bedə,
Nəvuzə id omeədə,
Azizə id omeədə...

...Ki bə ki kışti ğandə,
Ki bo ki mahne handə,
Ki bə ki mehmon mandə,
Nəvuzə id omeədə,
Azizə id omeədə.

Xavlo, bişi, zeyrəni,
Çı qandımı səməni
Şo kardədə əməni,
Nəvuzə id omeədə,
Azizə id omeədə.

ƏLİ NASİR

(1955-2017)

Nəsirov Əli Ğirbonəli zadə (Əli Nasir) 01 may 1955-nə sorədə Lankon şəhərədə bə dınyo omə. 1962-1972-nə soronədə Lankon şəhəri 5 numrəynə miyonnə məktəbədə təhsil səşe. İştə təhsil Texniki Peşə məktəbədə dəvom kardəşe. 1982-nə soriko çı "AƏİ" uzv bə. 1988-1990-nə soronədə Azərboyconı Milli Hərəkatı fəal uzv bə. Respublika Talış Mədəniyyət Mərkəzi sədr vəzifədə kərdəşe. 12 qılə kitobi muəllifə.

2017-nə sori fevralə manqı 1-də Bokədə iştə dınyo iştə daqış kardəşe, Lankon rəyoni Şilvo ğəbistonədə dəfn kardə bə.

BƏHRİ- TƏVİL

Çiç bıkəmon, çiç nıkəmon? Hest-bəyon hiç bıkəmon? Hələlə tumi bic bıkəmon? İştəni iflic bıkəmon? Ağılmandi qic bıkəmon? Umri jiço puç bıkəmon? Yurdi yəni kuç bıkəmon?

Çiç bıkəmon, çiç nıkəmon? Votdəbimon el i bəbe, – fik i bəbe, zil i bəbe –zik i bəbe, dil i bəbe –vek i bəbe, tel i bəbe, –şin i bəbe, xol i bəbe –şiv i bəbe, pul i bəbe –cif i bəbe.

Votdəbimon.

Lut ki bəbe –tuz ki bəbe? Hırs ki bəbe –muz ki bəbe? Şat ki bəbe –duz ki bəbe? Yad ki bəbe –dust ki bəbe, lu ki bəbe, pust ki bəbe?

Votdəbimon hul əbini, ğul əbini, ruşnə ovon lil əbini, canqimon ustul əbini.

Votdəbimon im votəyon zinə bəbe, pəynə bəbe –şambə bəbe, əynə bəbe –diynə bəbe, rəynə bəbe? Kəynə bəbe, kəynə bəbe? Desbə oxoy məynə bəbe?

Vay dədə vay, vay nənə vay, haydi bijən, haydi məjən, heste ujen bəçəmə kujən dərvəkəson, handəkəson, heste ujen çandəkəson, ji poədə mandəkəson, təyliyə nun hardəkəson, ranqəpəron, zardəkəson, vəşşinəku mardəkəson, hestemiyon qardəkəson, milləti xəy bardəkəson, piy dilədə qardəkəson, ruji bə siyo vardəkəson, hest bə çaşon pardəkəşon, şəytəni roy pard əkəşon.

Çiç bıkəmon, çiç nıkəmon? Vəkilxonə hıranqone, kardədə soklə canqone, ujen ğiyomə manqone, hələm ki danqo-danqoney, hələm ki lanqo-lanqone, şəyton bə məşqe şanqone, dınyoş qətə divənqone.

Rost bə dōron, pur bə toron, kanə soron mandə koron, rıǵvəxoron,
vızmə zoron, dızdə xoron handə “Çıron”...

Çiç bıkəmon, çiç nıkəmon?
Hələlə tūmi bıç bıkəmon ?
İştəni iflic bıkəmon?
Hestebəyon hiç bıkəmon?
Ağılmandı qıç bıkəmon?
Umri jıqo puç bıkəmon?
Yurdo yəni kuç bıkəmon?
Ha bə dimi zard əkəşon,
sardə kədə sard əkəşon,
bə maştəna pard əkəşon,
milləti ha dard əkəşon,
səbrım peşe, ənqım beşe, vanqım eşe,
çiç bıkəmon, çiç nıkəmon?
Çiç bıkəmoon?

BEDƏNİ

Bəti aşığ beku im dıl hiçi rohət bedəni,
Jəydəni mijə çəşon bo hite holət bedəni.

Ənədə noz nıbəka yo bə yo hiç vədə bızın,
Ov bə şom bə dılədə, tağəto-ğıvvət bedəni.

Ujənən maştəvo az bəsti nəvə boğ dəşəbim,
Be ti çə havzə boği husni tərovət bedəni.

Pər okardə pəredə qırdo vili de həvəsi,
Vili ətrış nıbo hiç bılbılı tağət bedəni.

Kinəlim boy dili vironəvo-ğəmxonə məkə,
Xo bə vironədə hiç xonə səlomət bedəni.

İşti nozən xose, dardən şine, mardəm botıro,
İşti həsrət təvəne, bəy petove gət bedəni.

Əli Nasir hələ çəy kardə bomeş ti i ruji,
Piyə yo noz bedə bo yari, ədovət bedəni.

AZƏRBOYCON

Zəmon-zəmon de tarixon həmsiniş,
Bə dusti dust, bə deşmeni şımşiniş.
Həm gəşənqiş, həm reçiniş, həm şiniş,
Bı dınyoədə rosti, həxi lonə mo,
Azərbaycon, xosə vətən, şinə mo!

Iştı ruşnə çe siyo avon səmandə,
Iştı bandon sə bə osmon dəmandə.
Ha bandisə iqlə gələ pemandə,
Çe Babəki, Cavanşiri hınə mo,
Azərbaycon, xosə vətən, şinə mo!

Tı Zərdusti, Atropatı perosnə,
Tı Nizami, tı Nəsimi sərosnə.
Tı Xətai, tı Fizuli dərosnə,
Tı Vurğuni, Zulfuqari inə, mo,
Azərbaycon, xosə vətən, şinə mo!

MIŞT BIBƏMON!

Ay pələnqon, şirə zoon,
Milləti şımşirə zoon,
Bəşmə gıbon,
Mərdə zoon, mərdə zoon!
Ru bībəmon, zu bībəmon,
Hər qlə band-ku bībəmon.
İ bībəmon, mişt bībəmon,
Bə iyəndı peşt bībəmon!
Poon jiyədə nımandəmon,
Tarsəjoron səmandəmon,
Bəyştən, səpo bımandəmon!
Gəmine, gəmçine Vətən,
Dard-gəmədə qine Vətən.
Şinə boon, şine Vətən,
Şinə boon, şine Vətən!

MUZƏNQIL

Ujən oməy tovoston,
Oməy muzəngıl bə con.
Leğjorədə kefiş soz,
Pəredə- kardə pərvoz.

VƏZZƏX

Bilədə jidə vəzzəx,
Şanqone kardə məx-məx.
Bə ruj beşdə bə kəno,
Səy dəhaştə bə zono.

ASP

Bənə roon rivedə,
Bənə şımşı şivedə.
Çoqəm şedə, kəhəre,
Joqbızın ki, bəpəre.

KIRƏ

Kırəşon bastə bə çu,
Okardero jedə zu.
Hədər zu jedə kırə,
Niyəvişke bə vırə.

ŞİR

Cənqəl həmə əçəy so,
Zuyədə nişe çəy to.
Şiri vindən həyvnonon,
Vitedən bedən niyon.
Əçəy nərə ve qure,
Cənqəli potşo şire.

PƏLƏNQ

Niyon bə miyon xolon,
Çəş kardədə mərolon.
Çarde-çarde omedən,

Sədo məsdən –rəmedən.
Dı-seqlə qəm peqətdə,
Vaşdə, iqləni qətdə.

HIRS

Hırs anqıvinpərəste,
Kandulə vində, məste.
Çanq jedə şon bevardə,
Qəvi-quşi vi kardə.
Xəbədo bedən muzon,
Bino kardə vız-vızon.
Vitedə miyon vişon,
Tıknedən əçəy quşon.

FİL

Lovnedə iştə dumi,
Dəndə bə ov xortumi.
İştə kəllə oşandə,
Bə əğlon ov peşandə.
Əğlon vitdən bə kəno,
Fil dənişdə boştəno.
Insonon çəy dustone,
Çəy vətən Hindistone.

RIVOS

Çı kaqon lonə rosi,
Lonəş qətə rivosi.
Bə rujon hillə rışdə,
Bə şəv lonəku beşdə.

Omedə bə diy nezi,
Lıştedə kaqon rizi.
Rəyrə kardə quşon ros,
Qezibədum-hilləboz.

Çəş kardə sıron hıtey,
Bışu bo kaqon qətey.
Dərivə məsdə-vitdə,
Rizon de dumi rıtdə.

XUQ

Doon bini kandedə,
Rəğon bə daşt mandedə.
Deştə de astə tişə,
Sındinedə rəğ-rişə.

XƏCOLƏT KƏŞƏ ROP

Ropi dızdış kardəbe,
Xıyo təğış hardəbe.
Əncəx pəşimonbe əv,
Bəştə bə dijonbe əv.
Xəcolət əy kışdəbe,
Əv bə zəmin eşdəbe.

BEVAXT HANDƏ SUK

Suki şanqovə vaxti
Bino kardışe hande.
Əçəy ın hərəkəti
Ki vindışe, mot mande.

Çiçşon karde dənışe
Bo hıteyo əv bə lon.
Məvotbən ziyod qınyə
Çı suki umrujnə don.

MEX İYƏN ÇƏKUÇ

Mex:
Ğıymətım ni hiç çımı,
Taxtə dutdəm bə taxtə.
Vote bəznem həmə koon
Uston dəçmı zuy soxtə.
Çəkuç:
Tarif məkə ıştəni,
Tınən ıştənbəsə niş.
Əqəm çımı mışt nıbu,
Bo hiççi vəc əvonış.

ŞAHİN HƏMİDİ (1955)

Şahin Həmididi 1955-nə sorədə Lik rəyoni Tikəband diədə bə dınyo omə. Boku Devlat Universiteti filoloqiya fakultə oxıxınıyəşə. Çəy nıvıştə şeiron «Ədəbiyot və incəsənət», «Azərbaycan gəncləri», «Sovet kəndi» rıjnımonədə iyən «Azərbaycan təbiəti», «Ulduz» və «Aləm» jurnalınədə dərc bıən. «Dağlar çağırır məni», «Ürəyimə gələn söz», «Adamlar hara gedir» nomədə kitobon muəllif, «Ekoloji xəbərci» nomədə qəzeti sərredaktore.

VƏTƏN

Iştı nom ozize çəmə dılədə,
Çəmə damərədə iştı xune hest.
Iştı zəminədə, iştı xokədə
Sardınə ove hest, tatə nune hest.

Iştı kəromotin ocəğon, tıbon,
Çəmə dılınədə vitə xokij tı.
Bəştı aləfonən, vılınən ğıbon,
Ğəşəngij, reçiniş, sofij, pokij tı.

Hejo çaşmon mandə eşği comədə,
Deştı okardə ron pıydəmon əmə.
Çəmə dılın jəydən iştı nomədə
Deştı möhhübbəti jıydəmon əmə.

Çı honi ovisən ruşinə vətən,
Boçəmə dardonro tınış bə damon.
Tı çəmə jimonij ha şınə vətən
Əmə tını yodo benibəkamon.

Diənjon siredə dıvə hionən,
Vişon livon emən, dardədə ginin.
Iştı qəzənonən, çəxə tionən,
Tiəynə kulonən bomə şinin.

XƏY-ŞƏRƏDƏ Kİ PENSƏDƏ BƏNİŞTE

İştə qınon bəşıştemon hiç nıbu,
Bə tibon san qardədəmon, çamdəmon.
Çəmə yolon boəməjon çiç kabu,
Əmənən əy boşdə əğlon kardəmon.

Ğızılı-pulı pidə bıbu sa həzo,
İştı votəy bomı bədə nəğliye.
Sıprışəti dı sini ni, amyəzo,
Sıprışəti dı insoni ağliye.

Qırdə kardəj pəlosiku, kılmiku
Tarsdəm əvon iştı umri oroxnon.
Xıdo doə cəhəndımı zulmiku
Rujə-nımoj qasti tni peroxno.

Boəməro Xıdo toyfəy in zəmin,
İştə kədə kardədəmon yolyəti.
Əzinim hay çı hiç kəsi ğəssəmi,
Ni bəkəşəm çı hiç kəsi zılməti.

Bə Hoc şeye çı şəytoni sənışte,
Nəfsi kışde çı Kərbəlo səvobe.
Xəy-şərədə ki pensədə bənışte
Əv boəmə sıprışəti cəvobe.

DILIM PUR BE, EMƏY ÇIMI ÇAŞONO

Jıqo bızın, siyən çımı kəş-poron,
Bənə kijə həni pəre zındənim.
Çune barde, biyə çımı kəş-poron,
Pəre çoknəy, çı təhəre zındənim.

Çı diyəni zobitəj ni, zəhmij ni,
Bedə zine, insofij ni, rəhmij ni.
In hard-bırəğ kiye patə, təmij ni,
Əv şiniye, əv zəhəre zındənim.

Çoki kardəj, jiyedəj bo vəyştiro,
Tınım piəy, mınən oməym bəştı ro,

Ostoro ro, Təbrizi ro, Rəşti ro
Xəyolədəm kon şəhərə, zındənim.

Yolon sıxan nişə çımı quşono ,
Angivinum co nıkarde çı şono.
Dılım pur be, eməy çımı çəşono,
Im şoy-şoye, im ğəhərə zındənim.

ÇIMI PƏ DASTI RİZ MANDƏ KƏYBƏDƏ

Çəmə tənü cobe, çəmə kiyə co,
Əvon esə bəmə mandən diyəro.
Sio-sioy doydə çəmə kiyəco
Şəvi-ruj bə çəşe çımı moə roy.

Çəmə kanə kəco mandə diədə,
Aləfon dılədə gin bə honi ro.
Pərdən kumə kijon çəmə hiədə
Əvonən nəvedən boşdə doniro.

Rujon omən nişdən manqon vırədə
Soron qədə-qədə iştə koədən.
Kəvşəni kafteon kaqon vırədə
Zəmini otrındən çəmə soədə.

Çımı fik-fam mandə kanə kəy vədə
Bəçəmə kanə kəy hiç kə ərəsni.
Çımı pə dasti riz mandə kəybədə
Çan vaxte ə kəybə okardəkəs ni.

AZİZİN BOMI

Çı xose in zəmin, çı xose in ov,
Çı viron sığonən azizin bomı.
Bə har cur zilləti vardəjone tov
Vişonən, boğonən azizin bomı.

Nəhləti çı dilo şəytonij tojnə,
Çı rujon dılədə çokyonij vijnə,
Çımı çəşonədəy çə rujon ruşnə,
Çəy şəvon şığonən azizin bomı.

Çı bandi honiyon, çı bandi ruon,
Otəşə tənuon, otəşə kiyon.
Aləfə ğuroğon, qandımə hiyon,
Kıvuyə təğonən azizin bomı.

Çı həxi roədə xunjon ekardə,
Nohəxjon ni kardə, həxjon şo kardə,
Əmənjon otəşi dıla bekində
Çı zəmni doğonən azizin bomı.

Zıbudə cıvonon çəy nınə lokən,
Yo heste bevəcən, yo heste çokən,
Dənoəme bəşdə dil kəvşəni xokən,
Çəy tiyə rəğonən azizin bomı.

SI CONI

Bənə bəndə qəv okardəm bə Xıdo,
Şəv-ruj botı dıvo kardəm, si conı.
İştəniən bekindənim çı yodo
Şoy-şoy omdə, dardi hardəm si conı.

Kali-kali əğıl-məğli to nij ki,
Çımı cono, tı, co nıbə conıjki,
Boçmı dılı tı ənədə şinij ki,
Az bəştı sə haruj qardəm si conı.

Dast kəşedəm çı nəfoku, çəştəku,
Rık kardədəm, beşdəm şedəm iştəku.
Eşği huri jıqoj eqyə ın band-ku
Çiyedənij, botı mardəm si conı.

ŞAHMİRZƏ TOLIŞƏXUN

(1955 – 2014)

*Şamirzə Əliyev 10.07.1955-nə sorədə Liki rayoni
Vizəzəmin diədə moəo bıa.*

*1962-1973-nə soronədə Vizəzəmini
di miyonə məktəbədə miyonə təhsil səşe. Boku
şahrədə peşə texniki məktəb oxınıyaşe,
Boku Neft zavodədə ko kardəşe. 2014-nə sori çapo
beşe çəy "İştə nom qın kardəmni" şeirə kitob (B-2014, 52
səh.) 18.11.2014-nə sorədə iştə moəkubə diyədə iştə dınyo daqış kardəşe.*

JİQOŞON VOTƏ YOLON

Taməşon kay bə moli,
Kinəşon doy bə loli.
Təvə məjən bə xoli,
Jıqoşon votə yolon.

De qəm-qəmi po bəbe,
Tılə-tılə ru bəbe.
Viyə xıçə saru bəbe,
Jıqoşon votə yolon.

Duşə molon bəməku,
Həvatə mos şıməku.
Dastioş bəj kenəku?
Jıqoşon votə yolon.

Keçə-keçə vardedə,
De çamçə baxş kardedə.
Həvoyə nun hardədə,
Jıqoşon votə yolon.

Noxəş bıqın bomıro,
Bəmərdem az botıro.
Çiç bəbe çı lodıro?
Jıqoşon votə yolon.

Kaşte kardişe neqo,
Bə xəməñ oməy: ho... ho!
Ostor dımısən bıho,
Jıqoşon votə yolon.

Tı ko bıkə, ko bıkə,
Boy tənbeləti məkə.
Çəy bəpeşt qəvi okə,
Jıqoşon votə yolon.

MƏŞİ, BİLBİL

(mahne)

Vişonədə vıl-vənəşə,
Çe zəmino tojə beşə.
İştı tononıznem ome,
Bənem həni həşi eşə.

Vanqirə:
Məşi, bılbıl, məşi bılbıl,
Bığət çımı kəşi, bılbıl,
Colinə tov əzınım vay,
Bəçımı dıl dəşi, bılbıl.

Xəyli vaxte tınım pıdə,
Çımı con dətine-jidə.
Lankonədə boğım heste,
Çe Vizəzəmino çidə...

Honi sədə çəşım karde,
Çəşi arsonım ekarde.
İştı bəmi məhəbbət ve,
Dıqlə conisəmon parde.

DETI İVRƏDƏ NİBEƏDƏ

İ mışt sıyo zəmin bedəm,
Deti ivrədə nıbeədə.
Bə şəv-bə ruj gəmin bedəm,
Deti ivrədə nıbeədə.

Otəşi kəno larzedəm,
İştən bəştə pelarzedəm,
Bədə ovi eparzedəm,
Deti ivrədə nibeədə.

Qıləy pələşkə vil bedəm,
Vilə doy hişkə xol bedəm.
Taqətim ni, behol bedəm,
Deti ivrədə nibeədə.

Bınəvəmon bandon, vişon,
Çine əzinim vənəşon,
Okardə bedəni kəşon,
Deti ivrədə nibeədə.

Şamirzəm az, əğil bəbem,
Kitobondə nəğil bəbem,
Bo har kəsi pəxıl bəbem
Deti ivrədə nibeədə.

HA DİNYO BOY MİNİ BİHOR

Tini qıləy osyom zındə
Ha dınyo boy mını bihor.
Çokim vində, puçım vində,
Ha dınyo, boy mını bihor.

Vindedəm ki, puçe jimon,
Beşən çı ro lap odəmon,
Umrum sutdə, dod, əl-əmon!
Ha dınyo, boy mını bihor.

Orzum heste şələ-şələ,
Bə vırə rəsənin hələ.
Eqınyə bə dil vəlvələ,
Ha dınyo, boy mını bihor.

Ruşnə dınyo bəxtə-bəxtə,
Bo Şamirzə ro kə raxte.
Jıqo zındəm həni vaxte,
Ha dınyo, boy mını bihor.

DİDİMƏ ODƏM

Çımı “dust” dıdiməy,
Penco şəş sinniş heste.
Koədə patə ustoye,
Lap co curə səş heste.

Bəştəsə “qədəli”yon
Tars doydə, tarsovnədə,
Əv dəvon qəp jəyədə
Çı səy səpe qətedə.

Kenə ki sıxan votdə,
Bəştəsə “yolə” kəson,
Səyən əv enovnedə
Bədəy fəğirə pəson.

“Lap çok”on, “çaşonsə”yon
Vey votdə zıvonədə.
Harkəs bevəci vində
Əçəy əməlonədə.

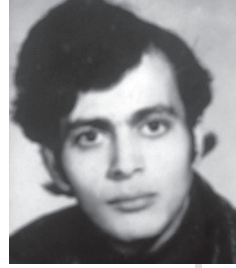

RƏFAİL PƏRVAZ

(1955)

*Rəfail İsbəti zadə Həkimov 1955-nə sor oktyabrın
manqı 5-də çı Ostoru Burzuband diədə moəə bıə. 1977-
nə sorədə bə Azərbaycan Pedoqoji İnstitutu filologiya
fakultə dəşə. 70-nə soronədə «Soveti Astara» qəzetədə
şeiron muntəzəm çap bıə.*

Azərbaycani iyan tolişi zivonədə nıvıştəşe.

AZ BOŞTƏ ƏYİM PEQATƏ

Sıə sefe, sıpyə sefe,
İmən çöke, hamən çöke.
Də hələli bə gəzancı,
Veən çöke, kamən çöke.

Sazı çıroy əzoniro?
Coy sazi ro, əzoni ro.
Dınyo gədrı əzınıro,
Dınyo sardən, qamən çöke.

Ulov bedə kenə mutə,
Dıl kiyəye orzuy patə.
Az boştə əyim peqatə,
Çə fəronsə kom ən çöke.

ODƏMİM

Dınyoədə çiç binoye hədəri,
Jəqo şenko qırd dast kəşə odəmim.
Ha orzunə pok, təmizim, jəviro,
Bə təmizə dilon dəşə odəmim.

Bandonədə ker keri dust, bandi dust,
Fandonədə ən lozimə fandi dust,
Andonədə otəşi dust, ando dust,
Boğçanədə vıl-vənəşə odəmim.

Sıvol ədə sıvolinə beşe kol,
Kol bey qorə becəvob mand ve sıvol.
Bə do peşi, vişə beşi bepaqol,
Biə çəşman, kavuə vişə odənim.

Sıği-reği bəpi tojə ləl bıkəm,
Yavə qəvon kılıd bınəm, lol bıkəm,
Har mışkuli ıstən bəpi həl bıkəm,
Dədə-nənə beyko beşe odənim.

Bıdə har şe, nə ve, nəən kam bıdə,
Ğədərədə, bə ğanuni çəm bıdə,
Umr bıdə, davlət bıdə, təm bıdə,
Ne məvot ha! Az syoçəşə odənim.

Isət zınə çiki, çandi odənim?
Burzıbandom, barzəbandi odənim.

LULƏDƏ HEST

Ba dimiko vovə ətir,
Zizədə hest, vılədə hest.
Ça libuto obə ğədir,
Boğon eə kulədə hest.

Telə həsəd xəzi peka,
Zıvon kaməy qıno bıka,
İştı nomi yodo beka,
Dardin məbi, dilədə hest.

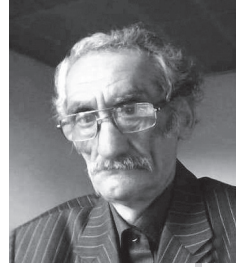
Handəş, votdəş qədə xilqət:
«Otəş, həşi bəş, məhəbbət»-
Ça sədoko emə xışmət,
Sazədə hest, lulədə hest.

İBRAHİM XƏLİL FƏRZİYEV

(1956)

Fərziyev İbrahimxəlil Souğəti zə 1956-nə sori Ostoro rəyoni Kijəbə qəsəbə Burzubənd diyədə bə dınyo omə. ADPİ filoloqiya fakultədə (1979-1084) ali təhsil səsə. Şımrıt iyən Burzubənd diy məktəbonədə ko kardəşe, ısat Deqədi diy əsosə məktəbədə dars doydə. "Yerə dəyməz kürəyimiz" şeirə kitobış çəpo beşe.

VƏTƏN

Vətən çəmə kəşə nəfəs,
Vətən çəmə dılı həvəs.
Vətən çəmə şeron zizə,
Dədə-bobon lınqə rizə,
Canqə rizə!
Xunon sıə ranqə rizə!

Vətən çəmə həmə bitov,
Sutemoni ənşandə ov.
Vətən çəmə mardə vaxti
Dənşandə ov!

KUÇIŞ BA

Ha dəkırın çəy siyo əbo dumənə,
İskəndəri-Zulqərneyni çiçiş ba?
Əvən curi əjdəhoye-qəviş oj,
Hırsış eba, pələnqiş ha, neçiş ba!

Nə dəvləti tamə bəka, nə puli,
İ qəz kafən çəmə paye, ha bolı!
Dəqətoşən lınqə bə sə ğızılı,
Luçış vardə, beyno ijən luçış ba!

Həmə dılı çəysə aspi tojnədə,
Çəmə xuni sinəku petojnədə.
İxtor çəye, qılə-qılə vijnedə,
İbrahimuş esındınıy, kuçış ba!

CİĞƏYNƏ TƏCNİS

Bın otəşi həmro bibi, boy bırəs,
Aşığə dust, sinəm ijən vəş qəte.
Az aşığim, vəş qəte.
Dılım cız-cız vəş qəte.
Sazi ehaşt sinəku,
Tınən omut vəş qəte!
Sıxanədə kol bemaşi, boy bırəs,
Bəxti avəm beşe, həşi vəş qəte.

Qıləy huri mijonku noz dəhaştə,
Sinədəş cı vəşyti mivon ehaştə.
Az aşığim, ehaştə,
Mijonkuş mı ehaştə.
Ha ləhzədə ğibonim,
Məqər mikuş hey haştə?
Jıqom zınə hicron mını ohaştə,
Mı və oka, əy kom tərəf vəş qəte?

Bıvot dardış bənəy dıyo niğil bə,
Telə ahış zıvonisə niğil bə.
Az aşığim, niğil bə,
Anqivinbə, noğul bə.
Beəy oxo çiç bıkəm,
Im həsədon niğilbə?
Bıməso ki, İbrahimən niğil bə,
Xəy nıbədo çəy bəvədə vəş qəte.

ZIVON

Ve şukur ki, heste əpars:
– Kive çımı nənə zıvon?
Qınoş çiçbe ki, dusəğ be
Qəvonədə şinə zıvon?

Az ve sutim dardım eba,
Dılım mutbe arsim eka.
De sıxanon boğçəm oka,
Hiçki çımı nızne zıvon.

Nənəm qıləy bızıl vote,
Baləm rəy-rəy əv omute.
Dardi şifo, kəroməte
Çəmə zoə-kinə zıvon...

SƏNQƏRƏ BAND

Sənqərə band, ijən etə diyanon,
İtkə bə yod cıvonəti biyamon!..
Keve çımı dili tağət, ə damon?
Hele bıkam, və obəka boməybu?
Çımı təki dardiko əv səməybu?..

Sənqərə band, ıştı ğalə dılədə,
Ə xosə çi bəmi şinə məç ədəy..
Həyf, ısat ni... Ləzzət əbiy bəvədə,
Pəkə ovon dılanko əv dəniştıy,
İsnə çımı zurbandisə əniştıy...

Sənqərə band, dılım sutə, qardo bəm,
Əy vındero yolə ruysə pardo bəm...
Xıfətiko bənə vili zardo bəm,
Yəne ijən rast boməmon bəyədi?
Vəşəy – vəşəy ov bəbemon dəyədi?..

Sənqərə band, az ğəm vitə percinim,
Ğismətnibə savdo qınyə perçinim...
Xıfət dili pinəy, çoknə oçınım?
Bə yod biyə vıl – vənəşan açınım,
Bəçəy xosə muəxolon dəçinim...

Sənqərə band, kulə ruji oməybən,
Mandə çəmə kəy peştiko, bəməybən...
Çəy arsiko Mambuzizə beməybən,
Çəşım kuybən, vındəm ni, əv beşə şə,
Bəçəy qorə bəçmi dili zil eşə!..

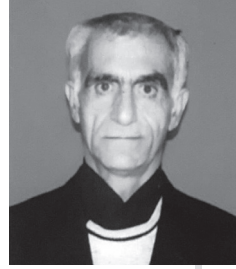
Sənqərə band, ovə qulə dəqardə,
Ve çokə ruj çımı umro dəvardə.
İbrahimi həşi niştə, eqardə,
Ğurubədəm, çətin yəndi bıvındam,
Boy və okam, dıl – dilisə səğandam!..

ROVŞƏN İMANOV

(1956)

Rovşən Səydamiri zadə İmanov 1956-nə sori mayə manqı 12-də Lik rəyoni Siyov diədə moəə bıə. 1985-nə soriko Lik rəyoni «Bolluq Uğrunda» qəzeti muxbiriş ko kardə. Çəy niviştəyon 1979-nə soriko deori mətbuatədə dərc bedən. Tolişə zivonədə niviştə şeironiş «Aləm» jurnalədə dərc bıən. Xızonsoybe.

RANQƏDƏ

Çımı vətən, boy, tı dərost iştəni,
Əvəsori vaxti vişə ranqədə.
İton sipi, i ton bedə havzə ranq,
Osmonən ki, çı vənəşə ranqədə.

Likədə dil vıl okardə əvəsor,
Ğonəğ omdə pəristile bəy hasor,
Sipiyə hır omeədə bı məhol,
Haymon bedən sipiyə şişə ranqədə.

Mərolonən vitedən yan-yaniko,
Dərəmedən, tarsdən iştə coniko,
Bəvaxtəsəy eşdə Səvəloniko,
Həşi çidə çı vileşə ranqədə.

ÇIMI VƏTƏN

Tiniş çımı dimi nur,
Çımı vətən, çımı vətən.
Beti çımı dil nibəje,
Çımı vətən, çımı vətən.

Balonı hiç hütədənin,
Çaş kardedən şəv-ruj tını.
Haştədənin nez dışmeni,
Çımı vətən, çımı vətən.

Har çisə aziziş bəmi,
Həşi, ovşım bəş ti bomı,
Nıbo ıştı hiç dard-ğəmi,
Çımı vətən, çımı vətən.

MO ZIVONE, BƏŞTI ĞIBON

Bo har dardi heste əloc,
Boy, məbi ti telə zıvon,
Çı insoni ğızılə toc,
Mo zıvone, bəşti ğıbon.

Telə zıvon dıl bəsute,
Eşği nokom obəğəte,
Çı har kəsi var, dəvləte -
Mo zıvone, bəşti ğıbon.

Hay Rovşən, bəy dim məqordın,
Çı mo ğarzi dəy oqırdın,
Bı zıvoni məbi sardin,
Mo zıvone, bəşti ğıbon.

BƏXTİYAR RUŞİN

(1956)

İzzətov Bəxtiyar Mirzəkişi zadə (Bəxtiyar Ruşin) 02 avqust 1956-nə sorədə Masallı rəyoni Mışkəmi diyədə bə dınyo omə. 1973-nə sorədə Masallı rəyoni Hışkədə di miyonə məktəb, 1978-nə sorədə BDU fizika fakultə oruxınıyaşe. Sıftə Hışkədə di miyonnə məktəbədə fizika muəllim, 1985-nə soriku bə Boku şəhər kuç karde bəpəş Kosmikə Tədqiqatın İstitutədə, Azərboycon EA Fizika İstitutədə ko kardəşe. 1995-nə soriku fizika-riyaziyyat elmon fəlsəfə doktore. Çəy 30-sə ve elmiyə əsəron, elmiyə nüvıştəyon çı Azərbycani iyən xarici mətbuatonədə dərc bıən.

DILIM BEĞƏROLE, LONƏ RƏSTƏNİ

Dim bənəy ovşumi – çordə şövəbe,
Siyo xol qıləy şor, voədə nəvəbe!
Mu jığo toykibe, jibzın şivəbe,
Bənəm muəxoldə şonə rəstəni!
Dılım boti təşnə, çoknəy si bıkəm?
Xırtədəm im ğıbo çoknəy ni bıkəm?
Az beti zındənim konco ji bıkəm;
Dılım beğərole, lonə rəstəni!

Vem pidə ə lonə muəxol bibu,
Dılım ətrə buyku lap behol bibu,
Zıvon qəp nijəno, qəvdə lol bibu,
Çanə fikir kardəm, vonə rəstəni!

Zındəş, Ruşin qıləy tənəkə dıle,
Əv işı eşğədə handə bilbilə!
Lap telə sıxanən bəyo məğbule;
Həkənəy şin bivot – “conə” rəstəni!

Votdən həyat ıştən şinə dancəye,
Çı har kəsi baxşə anqı zıncəye!
Oməmon bə dınyo, qıləy pencəye,
Fikim doy, çand qılə xonə rəstəni!

De dınyo zərfəti kardemon pidə,
İnsoni qujdiyən hardemon pidə,
Bərkə ruj omedə, mardemon pidə,
Məğami vaxtədə hınə rəstəni!

Dınyo hərco-mərce, tavzı kəşdəni,
Ezemi nəm kəşə, otəş vəşdəni,
Çiçimon kəşdəbe, əvən beşdəni,
Bo peşo kəşdeyən donə rəstəni!

Şəytonən isət bə lap neza həmro,
Dəmə bə hənəke əv çəmə umro.
Hilim jəy zuypuri, pərə diyəro,
Hənəki niqəte, konə rəstəni!

ŞİMƏ KƏDƏ RUŞNƏ HƏLƏ VƏŞDƏBE

Şəvi qıləy vaxtbe, hıtəbe ovən,
Məvji hanvedəbe ruşnə astovən!
Bənəm beğərolim, dardon olivən;
Dılımən kəşədə çiçon kəşdəbe,
Şimə kədə ruşnə hələ vəşdəbe!

Bəmi əzob bıdə fəraği dojbe,
Jı bızın çı dınyo oxminə rujbe!
Dili kəybonomən tobəto ojbe;
Qıləy gəm dəşdəbe, qıləy beşdəbe,
Şimə kədə ruşnə hələ vəşdəbe!

Suki vanqış ome, i qəviş hande,
Sahət bə tık-tıkbe, nıznəme çənde!
Ovşumım pencəku beğərol vinde,
Siyo avə peştədə əvən eşdəbe,
Şimə kədə ruşnə hələ vəşdəbe!

Şimə kəy ruşnəbe çə şəvi bəfo,
Ə ruşnə bənəbəy vem əbi cəfo!
Bənəm pokə eqne, o bedə həvo;
Şəv həni orəxəy, ijən maştə be,
Şimə kədə ruşnə hələ vəşdəbe!

Votem qavər tınən dardi xıvandış,
Bə çəş han şedəni, dı şəvi mandış!
Ahh, co baxtəvəri ısa pəvəndış;
Im xıvət, im əzob mını kıştəbe,
Şimə kədə ruşnə hələ vəşdəbe!

Şin-şini lap bevaxt hütəbiş, kinə,
Bəs kibe ənəhıt – əv ıştı inə!
Xoliş cehiz vote botı iminə:
Əve dorzə şəvi paşmə rıştəbe,
Şimə kədə ruşnə hələ vəşdəbe!

ƏQLƏ ÇƏŞİM BƏMEDƏBE

Əvım vinde bim beğərol,
Hiç nımande dılədəm hol!
Çırəğban be həmmə məhol;
Bənəy həşi pemedəbe!

Dıqlə huri çəy yanədə,
Vındəm nibe hiç hanədə!
Vəyə libos çəy tanədə;
Sə şol bəy ve damedəbe.

Pıye-pıye kardəbe noz,
Əvəsorbe, jo bızın poz!
Kinon beşin bəçəy pışvoz,
Bəvon golloğ hamedəbe.

Qıləy bılıl divonə ve,
Ətrə buyku məstonə be!
Sə vili eşğ bəy vonə be,
Əçəy qırdo çamedəbe.

Hiç şo nıvim az xandiku,
Qəvım tel be çəy gəndiku!
Bəmu kardə rışxəndiku,
Arşia dılım rəmedəbe!

Fitnə çəşon mijə vaşte,
Hiç bəmindəş conış haşte?
Vırəş nibe bo ox kaşte;
Sımu sinə romedəbe!

Jəşbe bəmi eşği otəş,
Sutə conım bəy ələtəş!
Siredəbe qah iqlə çəş,
Əqlə çəşim bəmedəbe!

CINASƏ ÇOLION

Iştı dardi kəşedəm,
Tavzım heste, kəşedəm.
Zolım, botı ve nəvim,
Həni bəştə kə şedəm.

Bəmi anə yarə jə,
Dılımən bə yarəjə.
Dılədəm dıl mandəni;
Yarə di jə, ya rə jə!

Çəşi rizəm bəvədə,
Bə sinədə, bə vədə!
Həni tıku dıyərəm;
Baxtəvərbim bəvədə.

Kinəlim, çə pe şedəş?
Bə dilon sə peşedəş.
Bəti ro nişə doydəm,
Tı qiledəş, peşedəş.

Şıtım pate du beşe,
Şəşim gənde du beşe!
Zinə bəmi vədə doy,
Ə sıxanən du beşe!

Sutə rujim damabe,
Bəçmı dılı damabe;
Voteş tınım pıdəmni;
Jıbzın fələk dama be!

Bostonədəm ku bəbe,
Dıjd becəno ku bəbe.
Iştı roədə ve bənim;
Çəşim bakəm ku bəbe!

Kinəlim, bəsti nomə,
Viğandeme mı nomə.
Tınən əy çok bahandış,
Bə arə əğyar nomə!

Nə zilim az, nə bənim,
Hırd-hırdi az ve bənim!
Peştım bə “dal” oqarde;
İşti libuton bə “mim”!

Mu peştisə peğandə,
Bılbıl mahne peğandə!
Tınım bı holdə vinde,
Dili qəte peğandə!

Xəşə rujım sə bəbe,
Bəlo bıkəş sə bəbe.
Bəçımı çəşə arsi,
İşti həsrət səbəbe!

AYDIN BAXŞIYEV

(1957)

*Aydın Rza zadə Baxşiyev 17 aprel 1957-nə sorədə çı Masallı rəyonı
Tuklə diyədə moəo bıə. 1974-nə sorədə miyonə təhsilış de tərifioməş bə sə
jə. Xıyzonsoybe, 4 fərzəndiş heste.*

DAMEDƏM

Tolışi mohol çı gəşənqe, vəşte,
Oxo hitə bəxtim oğo be, əşde,
Osmonədə qədə astvəmən vaşde.
Kefim saze, bənə podşoh nəvedəm,
Im xəl xəmə, az bə xəlxe damedəm.

Məmur bim az ve moholdə i cıncır,
Noşukuron həmə beşin bə gır-gır,
Mavji, mınim hərəmzodə, həm dılğır.
İnsəf iyə, imon iyə, şo bedəm,
Im xəl xəmə, az bə xəlxe damedəm.

Az məmurim çı hukməti odənim,
Joqo bızın bə vəzifə mardəbim,
Az hokimim, ve ixtiyor sohibim.
Ğanuni bə har cürə ranq dənədem,
Im xəl xəmə, az bə xəlxe damedəm.

Tolışi xəl xə, ve sakite, mələle,
Im bə çəvon insoniəti dələle,
Moli hərdəm, ve şine, lap hələle.
Ov peşəmdəm, qəv-lıputi moledəm,
Im xəl xəmə, az bə xəlxe damedəm.

Ro-rizon, ve məktəbon xərobən,
Hırdəyonən təhsiliku diyərobən,
Ko kardəyon bə Urusət dərobən.
Meydon çımı, bala-bala handedəm,
Im xəl xəmə, az bə xəlxe damedəm.

Millətiro tikəy zəhmət kəşdənim,
Şikoyət ni, qləy sədo məstənim,
Lap xamuşın, bəməxon sərəstənin.
Im kəxobon çoknəy lozim qordnedəm,
Im xəl x bəmi, az bə xəlxe damedəm.

Təbiəti, havzə boğon ancedəm,
Palmə, xımo, karlikə do kəşdedəm,
Bə valyutə peqordnidəm, çanq jedəm.
Im zəmini bəki pidəm pamedəm,
Im xəl x bəmi, az bə xəlxe damedəm.

Ve rohətim, çıvon nənə bovnedəm,
Zülm kardəm, çıvon dili tovnedəm,
Lıvedənin, bənə pəsi çovnedəm.
Şukr kardən bəşdə Xıdo, bəmedən,
Im xəl x bəmi, az bə xəlxe damedəm.

Lap pentono nişdəkəson dovnedəm,
Ki norozi, kəybə-kəybə novnedəm,
Qəvə-qulə kardəkəson tojnədəm.
Heç tarsım ni, hər bə-zorbən omedəm,
Im xəl x bəmi, az bə xəlxe damedəm.

İnşo bakam bı moholdə imorət,
Detoba oxo az podəşom, həzorət,
Devran çımı, həm ziyorət-ticorət.
Bo sər vətəni az con doydəm, mardedəm
Im xəl x bəmi, az bə xəlxe damedəm.

ÇI ĞƏŞƏNQƏ İD OMƏ

Bahar omə, xəş omə,
Ruzi, bərəkət omə.
Çı ğəşənfə id omə,
Nəvrüz omə, xəş omə!..

Boğondə, vişonədə
Ə Xıdo nişon dodə.
Ranq bəranqə vənəşon,
Dilimon ve şo bedə.

Mivə don zizə kardən,
Kəfşon vilon okərdən.
Xosə bilbilon handən,
Şinə sədo bekindən.

Həmə kədə səməni,
Xıdo oğətiy şıməni.
Dardon bekəy coniky,
Xoşbəxt bıkəy əməni.

Bəpərən pəresqele,
Bəməku mehman bəben.
Əğlon çanə şo bakan,
Pır-pır bakan bənəven.

Dodo, inon ivrədə
Bəpaten zerənə nun.
Ləzzət bədo bo harde
Ruəninə kelçənə nun.

Moğnə bəmə sı bakan,
Diyəndi bəjənimon.
Bəbişden bışdə-pışdə
Bəyəndi bəjənimon.

Hələ vıtdənim bəşmə,
Kijə, moyə ləvəngi,
Polo toloşi kədə
Bə sufrə dodə ranqi.

Nozə kinəli balon
Bə zon bedən pəvəndi.
Bəd mandə, rıknə kəson
Çay peşomdən di gəndi.

Sənədən haft otəşi,
Pevaşdən, əcəb dəfe.
Gəzon, bəlon, har ozzon
Im həni kana qəpe.

Bahar omə, xəş omə,
Ruzi, bərəkət omə.
Çı gəşəndə id omə,
Nəvrüz omə, xəş omə!..

Ə YAR ÇIMI PƏVƏNDİ

Çəmə boğdə qile bıl bıl pevandə,
Do bılində, əv xıçədə nəvedə.
Qarde – qarde hojo vilon səpedə
Boşdə yari şinə mahni handedə.

Ə, yar inən bəmi mehman boməni,
Nozi kardə, hələ bə boğ oməni.
Dılım sütdə, az pəredəm həvodə,
Xoşbəxt baka, kəynə Xido əməni.

Çəmə kədə İnə vəyu pidəşe,
Çımı hovə bəmi soxanış daşe,
Vəyə bıkə tı dədəli ocəğdə,
Boşdə boli har zəhməti bəkəşe.

Aha, vindəm, ə xosə yar omedə,
Larzi qətim, az bənə voə o bedəm.
Con kinəli, con şinəli, az mardim,
Çanə-çanə az imiku şo bedəm.

Əknə vile, oxşəş dodə bə gəndi,
Sı kəpote, az bahardem çəy gəndi.
Xido bəmi komək bu, İnşəallah,
Oxor bəbe, ə yar çımı pəvəndi!

ZƏFƏRNOMƏ

Çəş kardəbimon sori,
Ve vaxtiku im sori.
Bəmə mijdə omeye
Dı həzo visnə sori.

İ ruji sentyabırı
Sə kardmone dır-dırı,
Çəmə roədə beşən
Opıtmon kımətə-bırı.

Çılı çə ruj sərəsər,
Bə əsri be bərabər.
Ancemone deşmoni,
Əmə bimon bəradər.

Tırkon, toloşə balon
Bə ikkərə i əşdin.
«Bijən! Bijən!» eqene,
Jemone osnə mişdi!

Semone ve şəhəron,
Ozod be çəmə viron.
Kofir kardəşe viron,
Mandə ni iqlə diron.

Tarexədə şah əsər,
Çəşəngə Şuşa şəhər,
Noyabiri həşdiku
Şo kardeşə bə Zəfər!..

Deşmon mardə, con haydə,
Noyabri manqi dadə
«Ağ bayrağı» rost kardə,
Təslim be nişon dodə!..

Zəfərnəmə sənədə,
Bə dınyo ibrət bıbuy!
Çəmə sə ve barzə be,
Bəməku ğıryət bıbuy!

Çəşon ruşon, ha tırkon,
Toloşon, ləzgon, taton,
Əmə vıtmone con-con,
Ozod be Azərbaycan!

SIPON BOÇI DƏRVEDƏN

Şəğlon bə şəv zuzidən
Lono kaqon dızidən.
Millət yaman peştəpur,
Sıpon boci dərvedən?

Maşdə əşdə xəzəyin,
Bə sə omeydə «oyin».
Ənə kaqon bəs kivin!
Sıpon boci dərvedən?

İqlə kijən mandəni,
Sukən mardə, vitə ni.
Im çı şəğoli ko ni!
Sıpon boci dərvedən?

Çı bızınıy kəxərob!
Şəğol bə lon dəşədə
Sıpə vində, hıtedə.
Dəyyus kaqon bardedə.
Sıpon boçi dərvedən?

TOLIŞİ BİLBİL

Bılbıl handə, pevandə,
Boğça vilon təvedən.
Çı həyoku larzedən,
Vilon sutdən, bəmedən.

Bılbıl, məkə aləmi
Tı xəbərdor zolimi.
Azən bəti aşığım,
Ve vəfoli məşuğım.

Bınışd çımı xıçədə,
Teğım bəti eşini.
Soxən bıvıt, qəp bıjən,
Çımı yodde beşini.

Həsətim bəştı sədo,
Çımı dili şo bıkə.
Dıştə tata nəfəsi,
Çımı conı sı bıkə.

Soxən bədom bə bıli
Ğeymət dodə bə vıli.
Əhdi-peyman bakardem,
Tı bədoş, ışdə dilı?

İşdı zıvon ve şine,
Tı Tolişi bılbılış.
Dınyo bəti heyrone,
Çı ğıryəti simvoliş.

QƏDƏ-QƏDƏ

Toliş əsqər, iqid əsqər,
Səlom bəti, kef çöknəyə?
Şukur-şukur, çöke-çöke,
Dışmen vitdə, lap oxnəyə.
Şuşa çəməy, qədə-qədə.

Kefim saze, lap əlaye
Çəmə ağılön siredən,
Bə erməni jedəm pozi,
Bənə eşşəqi ziredən.
Bə şəv, bə ruj, qədə-qədə.

Şukur kardəm başdə Xido,
Haruj-haruj şedəm bə nav.
Pesoxdəmon çı erməniön
Leşonədən tikə kabab.
Gır kardəmon qədə-qədə.

Soxdəmon bə erməniön
Gəlpə-oston, həm buruti,
Ləvənqiye, ha Paşinyan,
Bəhə, məkə ğodorəti.
Bıtıp-bıtıp, qədə-qədə.

Çı mordole in erməni,
Xuqe qujdi kardən dolma.
Çəmə millət ve səğ bibuy
Pəsə qujdə vardən dolma.
Ha hardəmon qədə-qədə.

Dəmə ivrə dave kardən,
Həmə ləzqon, həmə tırkon,
Taton omən, kurdon omən
Meydonədən həmə merdon.
Sıpon vitdən qədə-qədə.

Bə Xankəndi dəbəşemon,
Sıpə kutlon bətojinimon,
Qarabağə bəsənimon,

Im bayrağə bəjənimon!
İnşəallah, qədə-qədə!

Hiç norəhət məbi, mamu,
Bəşmə ğıbon çəmə conon.
Şəhid bubon həmə covon,
Yaşa-yaşa, Azərbaycan!
Qədə-qədə Azərbaycan!

HƏŞİ PEMƏDƏ

Maşdə həşi pemədə,
Co mənzərə o bedə.
Kaspi diyo ovədə
Həşi bə ranq omedə.

Bəndi sədə mandəmon,
Bə Kaspi şo kardəmon.
Ranqbəranqi dılədə
İşdə Yurdi vindəmon.

Solom, xosə maholon,
Ve xoşe çəmə halon.
Xıdoku və rozimon
Bimon Toloşə balon.

Yurdi odəmon əşdən,
Ko karde bə ro beşdən.
Mərd Tolışon diyordə
Holol zəhməti kəşdən.

Bılbıl cəh-cəh jedən,
«Ha lolo!» devrə şedən.
Mərdə, zumandə balon
Bo yari ovi beşdən.

Çımı yarən oğ bedə,
Sinəmdə dıl doğ bedə.
Çəmə peymoni vırə
Bılbıl handə boğ bedə.

BƏ XİDO ŞİKOYƏT

Bı dınyodə ədolətım vındəmnı,
Şınə Xıdo, ışdı qıno, taxsi ni.
Nolo jedən bə şəv, bə ruj kosıbon.
Şınə Xıdo, ışdı xəbə ğasbi ni!

Bekoəti ğırış kardə milləti,
Bə ko şedən de rışvəti, mınnəti.
Doydən bəmə çana əzob, zilləti,
Şınə Xıdo, ışdı xəbə ğasbi ni!

Merd omeydə, kədə harde ruzı ni,
Heç kəsi ko pul ğarz karde əzını.
Merd jeniku, jen merdiku rozi ni,
Şınə Xıdo, ışdı xəbə ğasbi ni!

Nat bekdən de milyardi havatdən,
Villa dütdən, havzə vışon pevətdən.
In sərvəton çe xəlxe ni, məvotbən,
Şınə Xıdo, ışdı xəbə ğasbi ni!

Umi mandə bə paybəlli zəmini,
Bo nun pate i vərdənə həmi ni.
Nə kəl hıste, nə bo kəli sımə ni,
Şınə Xıdo, ışdı xəbə ğasbi ni!

Dıyo kəno, lap vışədə nəvedəş,
Çimənədə həvo sedəş, təvedəş.
Bəy həx nodən, həxi sedən, bəmedəş,
Şınə Xıdo, ışdı xəbə ğasbi ni!

Çəmə balon perəsədən, çiç bakan?
Ali məktəb oroxnedən, çiç bakan?
Rışvəku con beroxnedən? Çiç bakan?
Şınə Xıdo, ışdı xəbə ğasbi ni!

MEHMAN QARAXANIZOƏ

(1957)

Əliyev Mehman Qaraxani zə 01.05.1957-nə sorədə Ostorə rəyonı Şiyəkon diyədə bə dınyo omə. ADPU filoloqiya fakultə (1979) orıxmıyəşə, AƏİ uzvə (1980). İştə inə zıvonədə nıvıştə “Bəy bışum, Xıdo” (2000) şeirə kitob məşhure ədəbi ələmədə. Muasir Azərboycon ədəbiyoti nominə şaironədə qıləyē. Bənə şairi, tənqidəvoni fəolıyət nişo doydə. Çand ədəbi musabiqon laureate. Mehman həməən əlime, filoloqiya elmon fəlsəfə doktore.

DU BİVOT BƏMI

(mənsur şeir)

Du bivot bəmi...

Bivot ki, tınım ve pidə,
Jığo bızın çımı çəş nibən –
Qordındəm az əvi bəştı nomi sə,
Tini çəş nibən.

Du bivot bəmi...

Bivot: be ıstı çımı şinə han
Qıləy telə çaye şəvi qəvədə.
İ kərə şin-şini bə çımı han boy,
Demınə bəsire şəvən bəvədə.

Du bivot bəmi...

Bivot: tı bə dınyo oməy,
Ha ruj tınım çəşım kay.
İştı sədom məsəy,
Az çəşım okay...

Du bivot bəmi...

Bivot: çımı astovəş,
Tini nazbalışı oso
Noydəm ıstə səy jıyo az.
Çand vaxte dılım omedəni rostkəm
İştə nazbalışı az.
İştə səy muy ha şəv az
İştı səpə ekardəm –
Tini hiç ki nıvındo.

Du bivot bəmi...
Bivot ki, nibəmərdəş,
dinyo Do bəbeş...
Eh...bədə odəmon Əzroyili
nozi çəş bıkən
...Əğəm tı mardışən...tını şıştero
Odəmon məcburin pozi çəş bıkən...
Du bivot bəmi...

ÇORİYON

Zəminən osmoni daste, tı bızın,
Osmon piəçinəti kardə zəmində.
Əve zəminədə yase, tı bızın,
Əməni sədəqə kardən zəmində.

Zındəm mardəninim, bomı noz məkə,
Az dasti dılədəm, dasti dəkırın.
Bə çımı Mələki dast dıroz məkə,
Bəti lovə kardəm, dasti dəkırın.

BƏ MOVARDƏ RUJİ SƏLOM

– Səlom, movardə rujim, səlom!
– Əleykəssəlom!
– Çı səyku votedəm:
Xərobe doxturon sə!
Sa ğıram bəbe?
– Peşim.
– Bımi hestiməni!

– Bəti ğəssəm nime, movardə rujim.
Ğəssəm bıbu bı dastəm bə iskanı.
Pəm, moəm, hovonım şe,
Dustonım şe,
Piyəkəsonım şe,
Şimon e...

Məvot, məstbəm,
Çiçonım doy, bənə bı zəhrimori tel be, movardə rujim.
Bə vını qəteyro qıləy şinə xotoən nımande.

Noşukur nim ha,
Heste e...

Votdən, zəyfin, faizison kame,
Tınd bəbəyn
In zəhrimor əvoni ətojniy, beənəkəy mını huşo.

Diəkə, peşimedəm imi,
Bə şəkəson xəşəconətiro!
Qətişə mı, daston fər-fəri nışıştə
Bə İ May parad şə
Çı diy momon – Nəsibə xalə xəşəconətiro!

İmiyən peşimedəm
Bə oməkəson xəşəconətiro!
Nom kəşdənim,
Əvon veyin ve!!!
Biji, movardə rujım!!!
Biji!

LOVƏ KARDƏM BƏ XIDO

Çımıko co məbi... Əğəm tı co biş,
Deştəno qəp bəjem, su niəkam – bəşem.
Tı çımı Ovşomiş, be iştı i ruj
Niəmandem ənəyo... Sə piətem- bəşem.

Bəşem, dınyo yole... Yolən əvəbən,
Çəşondə in dardi barde hosone.
Çımı çəşə arson pasə ovebən,
İştı məhəbbətən kanə osone...

In ov ə osoni baha, tı bızın,
İkərən diəbakaş, orəxəş, rəxəş.
Çımı çəşi mijə mahaş, tı bızın,
Anə bakande ki, cobiş, pərəxəş.

Çımı dil ro niədə- diəro eqinoş,
Çımı dil kəş oəka, bəqətem tni.
Dınyoədə tı çımı ən sofə qinoş,
İştə dili səysə eəqətem tni.

Bəşem, dınyo yole, çəşimən yole...
Bəbam deştə çəşi vılınə tını.
Əğəm çımı çəşon dınyoədə ku be-
Bəvındem yarəjə dılınə tını.

ÇIMI İNƏ FİKİŞ MANDƏ ÇİMİSƏ...

Kom vırə xoki, ha İnə, ıset ekəm bəştə sə,
Tı ha şəv tile-tile omedəş bə çımı han.
İ lokə otəşə zil tı dəqətdəş bəştə sə,
Pelandı onokardəy mını jəyde çəy rahan.

Joqo bızın təsedəm, hele kardəm: ha İnə,
Həni nıvındə rujon dəro kardəm, vındəm az.
...Mandəş, diə kardəş ıştə sırə diəninə,
Pebedəm, ıştə lefi zəminədə vındəm az...

İLHAM İLHAMİ

(1957)

İlham Sabiri zoə Haqverdiyev 1957-nə sori iyulə manqədə Ostorə rəyoni Tanqəru diyədə moəo bta. Səməd Vurğun nomədə Tanqəruy miyonnə məktəb orıxınıyəşe. Peşə- texniki məktəbdə handəşe. Səvor, traxturərom, qədə aqronom ixtisason hestışe. Farsi, tırki, tolişi, urusi zivonon zinedə. Çəy nıvıştayon əsasi hırdənə şeiron təşkil kardədən. Təmsilon, yomurinə hekayon nıvıştedə. Dıqlə kitobi xıvande. Ostorə Mədəniyyət iyan Turizmə idarədə ko kardədə.

BIŞIŞT, BƏHƏ

Mədinə çiç vindedə,
Ğıç jəydə bəy, hardədə...
Çəvisə yole Aşur,
Bəy votlandə səğand şuur,
Bə ha meyvə ğıç məjən,
Noxəş bəbeş ti ijən,
Çiçi ki, bahaş, bışışt,
Ovi jiyə əy eşişt,
Çəyku jəqə bəhə ti,
Ozo nıqino bəti...

SƏNƏT OMUTDƏM

De iştə pə az
Şedəmon bə ko,
Pıdənime ki,
Biməndom beko!

Çiç votlandə, tıldəm,
Az boəy vardəm,
Çəkut, yəən mex...
Təvə tij kardəm.

Əv yolə ustoy,
Az çəy koməkvon,
Sənət omutdəm
Az çəyku rəvon.

ÇIMI KAFTE

Bənə vəyu tankardəşe,
Çımı sipi, kavyə kafe
Kəş ekuydə osmonədə
Maşkədəne, pərəy vaxte.

Don peşandəm bəy tık bəje,
Siyotike, mırə çəşe...
Qardış baka, əv bəpərə
Pəbəpərə, ebəpərə...

Hərəbaxtış, çımı kafe,
Çoştə vaxte, pərə vaxte...
Bipər, bipər, pərvoz bıkə
Bə hırdənon tı noz bıkə
Çımı şeron peqət bipər,
Liki bandonsə barz bıkə!

MORƏ-MUŞUN İCLOS

Kıtı rə-rə vaştədəbe
Moron qətdə, kıştədəbe,
Kıştə moron hardəbe ha,
Boştəno kef kardəbe ha.
İ ruj moron cəm oməyn,
Xıyoldə bə cəm oməyn
Votşone bəs, çiç bıkəmon,
Kıtıon hiç-puç bıkəmon?!

Harki pəbe ve qəpış jəy,
Qah sərəsti, qah çəpış jəy...
Kəsi vote "bitosnəmon,
Kom ruyədə etosnəmon!"
Kəsi vote, " bısutəmon,

Tənuyədə osutəmon"
"Səpə livə oğandəmon,
Kıtı bə çol eğandəmon!"
Duz i sahat cəhlişon kay,
Oxoy oqınin, səhlişon kay...
İqlən morə – ə sipiriş,

Vote, " lozim ni hiç təşviş,
Boy kıtı səğ bahaştəmon,
Bəçəy qıy zanq ehaştəmon.
Sədo be, rəy bəvitemon,
Bəştə hıl ebəvitemon!"
Muşon həməy dastkə kuyəy,
Votşone ha "Afərin!", bəy.
Pebe iqlən lodə morə,
Lap həməysə qədə morə:
Votşe "bıməso har kəs,
Zanqi ki ehaştə bəs?"
Muş-moron "kə kumə" be,
Hiç ki nıznəy damə be!..

MALİK CƏBİYEV

(1958)

Malik Cəbiyev 17 mart 1958-nə soradə Ostoro rəyonədə bə dınyo omə.

TA MƏKƏN

Dardiko votəysə çəşe pur bedə,
Diyəro mandedəş dılı sutedə,
Şəkəson çətini darde vindedə,
İştə ruji siyo məkən, məvitən.

Imruj hestim, maştə nıbım, çiç bıkəm,
Ha ruj votlandəm dıştə conı sə bıkəm,
Ğıbon bəşem iştə ruji şəv bıkəm,
Dıştə dardi bəştə kəy bə evətən.

Qıləy şonəm bandi səpe bıl bilim,
Kenə oməysə az boşımə sə vilim,
Dardım dışmə, bızınən, şımə az dılım,
Bandi honi ovış xune, bıvotən.

İştə məhol, iştə ruzi bəhole,
Bərəkətən pure, həmə hələle,
Dardi dəvo şınə ruzi məhole,
Evətən ki, iştə holi şo bıkən.

Malikim, votəysə xun siyo bedə,
Sıxani dıuziko har çi du bedə,
Məsəkəsi rujiş ve rə si bedə,
Məsləhəte yolon votəy, ta məkən.

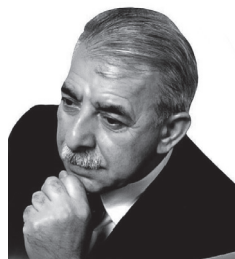

ƏLƏKBƏR DAĞLAROĞLU

(1958)

Əkbərov Ələkbər Zehni zəə 1958-nə sorədə, Masalli rəyoni Dəmbəlov diyədə bə dınyo omə. 1973-nə sorədə Danbəlov həştərə məktəb, 1976-nə sorədə Akoni miyonə məktəb, 1986-nə sorədə Rusiyədə Norilskiədə Şuşinski Səvxoş Texnikum oroxniyəşə.

Ələkbər 1976-nə soriku Rusiyədə Norilski şəhərədə jiyədə. 2005-nə soriku çı Rusiyə Əmək veterane. "Qismətimə duşən dunya" (2004), Dağlar, sizə sözum var" (2010), "Vətən həsrəti ilə yaşayıram" (2010) şeirə kitabon muəllife.

DILIM BO MƏKTƏBİ TƏVDƏ

Nəv zovə be de nəv kinə,
Haruj dərşbe çəmə binə.
Handımone jıqo həşt sor,
Ta handimon çaş əji tor.

Çəmə məktəb "institutbe",
Əbənimon səyədə "se".
Muəllimon alimonbin,
Ha hes-bəhson gəlibonbin.

Kıve, kıve çəmə məktəb?
Əvbe çəmə orzu, mətləb.
Əy omute bəmə hərif,
Bəy loyiğə har cur tarif.

Yodo hiç vaxt əv beəşini,
Çəy ruşnə hiç vaxt eəşini.
Ha omyədə bə çaşım və
Dilim vey vaxt hejo təvə.

Ələkbərim, bandon zovəm,
Az bo eli həşi şuam.
Beməktəb az çand ro ku bəm,
Obə vey vaxt yarə kobəm.

YAD ƏKƏNİM

Votem, beşum az bə Dovlə,
Qəci nezbe, vote, sovlə,
Koncobiri tobin hesə,
Boçi tı de dəşər bəsə?..

Çımı ronış pebırnişə,
Fikrı çımı dil tırnişə.
Səm evəjəy, çəşim purbe,
Rom nıvinde bomı hır be.

Tanə-tehmət jəy əy bəmi,
Lap vəbəvə oməy səmi.
Vote, kıve çı diy məxluf?
Dəjənəme bə qəvi sulf.

Diron oqət tamə qorə,
Şımə bədən bəka korə.
Si sore ki çığın beşər,
Hesə pibər bəsə dəşər.

Lovəm karde bədəy əğli,
Məvindək nim, vote, nəğli,
Votem, bəşmə az bəm şıkrə,
Vote, boştə oqət ağli.

Ənə kijon be nıznəymon,
Bor dardi ni hiçi damon.
Hesə besoyb mandə somon,
Eqətə kul-kımot po-bon.

Ələkbərim, az bəşərim,
Çənə hestim dard kəşərim.
Çı umuro çəndə şənım,
Az ıştəni yad əkənım.

YAD BEDƏMON

Ko çı koysə emə ve bən,
Taməmonən ibəse bən.
"İştəniyon" həni ni bən,
Qədə-qədə yad bedəmon.

Votdən pulən rəsdəniye,
Umri səydər maştə niye.
Həni hejo çaşmon təye.
Qədə-qədə yad bedəmon.

Çənə bəbe ğıybət karde?..
İmən qıləy yolə darde.
Ki bokisə mandə, marde,
Qədə-qədə yad bedəmon.

Çok bedəmon ta bə vaxti,
Çoknə beşdə subayəti.
Qındəmon çı ləyoğəti.
Qədə-qədə yad bedəmon.

Ələkbərim, yolon pərim,
Bo dust-oşnə qardə çərim.
Deştə eli baxtəvərim.
Qədə-qədə yad bedəmon.
Boən həni yad nıbəmon!

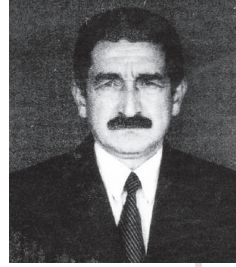

RZA MUSAYEV

(1959)

Rza Musarza zadə Musayev 8 iyun 1959-nə sorədə Lankon rəyoni Şəğolase diyədə bə dınyo omə. ADPU filoloji fakultə orıxınıyaşə. Se sor Lik rəyoni Bibihoni di məktəbədə ko kardəşe. 1983-nə soriko ıştə diyədə–Şəğolase di miyonə məktəbədə ko kardədə. Çəy “Şalola” nomədə iminnə şeir 1982-nə sori fevralədə Liki rəyoni “Bolluq uğrunda” qəzetədə çap bıə. “Konco mandış” nomədə tolişə şərə kitobi (2004) muəllife.

SOR ESƏT

Bevəc omeydə sorisə sor esət!
Mıv hardəkəs , hardedəniş şor esət!

Bə hısq qınyə həni çəmə sel, Mırdov,
Çı bələku bə ərş beşə çolon ov.
Im ki karde? Bınışdəmon bəçəy lov!
Çə vaxti səhvon omeydən zor esət,
Bevəc omeydə sorisə sor esət!

Çı vişə i lınq çəmə diədəbe,
Xəy-bərəkət dizədəbe, kiədəbe.
Moyon-mıvon həmmə çəmə seədəbe,
Keş ki bəbəy çə soron noşkor esət,
Bevəc omeydə sorisə sor esət!

Peşə polo, qumuşə most- mələğə,
Bə yod dənə tı jəy oxo bəy ləğə!
Dəvoə bırzi patə ıştı dıl- cəğə,
Çəşon ku bən, quşonən bən kor esət,
Bevəc omeydə sorisə sor esət!

Heyf çə rujon, məzə əbi, tuk əbi,
Bədə yaron dəçəy zələ çok əbi.
Əyən bızın, ıştı xunən pok əbi !
İnfarkt, iflic oqardə bə mor esət,
Bevəc omeydə sorisə sor esət!

HA TOLIŞON

Çı har xəlği dəb heste,
Ənənə, məktəb heste,
Şinə-şəkə qəp heste,
Şimə bəştə çiçi şon?
Tolışon, ha tolışon!

Hıtəkəson eştən ha,
Bə osmonən peştən ha!
Bəy hıtedon, beştən ha!
Kıvlətiədə bə ki şon?
Tolışon, ha tolışon!

Bəqəm məkənən yəndı,
Rost məvotən deyəndı.
Çol bıkandən boyəndı!
İ nişon, hejo coşon,
Tolışon, ha tolışon!

ESƏT ZƏMİN KAŞTƏKƏS

Conbəsə boş anqulisə vaştəkəs,
İm zəmini zımsonədə kaştəkəs!

Poz dəşədə, poça bəpe kardedəş,
Sılı, zılı, pəyni bə so vardedəş,
Ozo çiçe? Tı bo puli mardedəş!
İştəni, ağılı, jeni kıştəkəs,
Conbəsə boş, esət zəmin kaştəkəs!

Çı ro bəməşi, de Xıdo canq məkə,
Yanvarədə çəmə quşi danq məkə,
Şəxtə jəşe, həni Xıdo vanq məkə,
Deştə de kon boştə bəlo rıştəkəs,
Conbəsə boş, esət zəmin kaştəkəs!

Arserid, xomesin, senap, redamil,
Dəçəy təsiri çan kəson bən zəlil,
Çı qıno soybe luzdəki ə tifil?
Cəvob bıdə, korpə luzdə bıştəkəs!
Conbəsə boş, esət zəmin kaştəkəs!

Çan toni səlyərkə sutə, zındəniş,
Bəti dıçobə mərəzi vindəniş.
Arserid zəhərey! Qəzet handəniş?
De dəvon iştən bəştə lov niştəkəs,
Conbəsə boş, esət zəmin kaştəkəs!

Şəxtə ome, bı tərəfon dəvəte,
Jə təğoni çı zəmino pevate.
Firsəti be, zyodə qilon həvate.
Bə təği yonqo, lefi pepuştəkəs!
Conbəsə boş, esət zəmin kaştəkəs!

Əmon bıdən, bıdə əvəsor bubu,
Bə zəmini rahan bo, boxor bubu,
Im iştı oxonə kaştə sor bubu!
Rohat bəbe in şeri niyiştəkəs,
Conbəsə boş, esət zəmin kaştəkəs!

HƏNİ ÇƏMƏ KƏY MƏVO

Ha mehmona, həni çəmə kəy məvo,
Xorək bə dast omedəni bo dəvo.

Yolon çokə sıxan noydən bə peşo,
“Bə kə mehmon nişo, bəpe əv eşo”,
Bəştı ome çoko oxo bibum şo?
Hişkə nun hardəmon şanqonə, nəfo,
Ha mehmona, həni çəmə kəy məvo!

Imruj maşım səy, maştə şim bə vıjor,
Qujdi, ruəni ğıymətonım vinde zor:
Xun kardədə kosibi bəhvət-bıhor,
Kiy ki, damə bedə jəydən bəy ləvo,
Ha mehmona, həni çəmə kəy məvo!

Navko əvoys, botı kaq, suk əkişdim,
Bə tənə eəhaşdim, çok-çok əbişdim,
Hardı- həşdə hisob bıkə, dənişdim,
Boyli, esə bəmi məvot bebəfo,
Ha mehmona, həni çəmə kəy məvo!

Soy kaqonim hardə, təyli mandə lon,
Orəxə şə xəlği təvilə molon,
Kəş xo bibu, şəxsi bekində təlön!
İştə qəvonimon qətə bə həvo,
Ha mehmona, həni çəmə kəy məvo!

Har kəs mandə iştə luzi hayədə,
Xorəkən doydənin yasdə, vəyədə,
Bearim az, jidəm əcəb vayədə,
Rıza bəşti balaliyon sə çəvo,
Ha mehmona, həni çəmə kəy məvo!

VEYE

Hışkə luysə bınəş qətə,
Pıxə çuysə bınəş qətə,
Dınyo duysə bınəş qətə,
Əve rostisə du veye!

Umuj qınyə xəy bə şəri,
Ağılmandən bə sərsəri.
Arıştən sıxani fəri,
Nohəxə qıftıqu veye!

Balon dədəsə pəxılın,
Kinon nənəsə dəğilin.
Nuni bahan bo ağıli,
Həyf, nunbəhə nunku veye!

Zonisə bəpe bə olət,
Bə yod dəşdəni xəcolət!
Kardən səysə yolə gələt,
Aburnəysə həyo veye!

Huşə ji kıləş zındəni,
Namus, gıryət, ar mandəni.
Bə kuəti noydən iştəni,
Vındəysə oje ku veye!

BALOĞLAN CƏLİL

(1959)

Rzayev Baloğlan Cəlili zəə (Baloğlan Cəlil) 20 iyul 1959-nə sorədə Lankon rəyonı Zəvilə diyədə bə dınyo omə. 1976-nə sorədə Zəvilə miyonmə məktəb, 1984-nə sorədə ADBU filoloqiyyə fakultə oriximiyəşe. Zəvilə, Sepadi dion miyonmə məktəbonədə (1987-1990) muəllim ko kardəşe. 1990-nə soriku Rusiyədə, Başqırdıstani Ufa şəhəradə jiyədə. Ufa İnşaat Muhəndison İnstitutədə ali təhsil səşe. "Bənovşə ətri"(1996), "Körpə harayı"(1997), "İşiq ucu"(2006) kitobon muəllife.

2013-nə sorədə Turkiyədə "Qurbət türküləri", 2016-nə sorədə "Unudulmaz məktub" kitobonış nəşr bıə. 2013-2015-nə soron urusi zıvonədə "Ucmoku" almanaxədə şeironış nəşr bıə. Şeironış bə turki, başqırd, tatar, inqilis iyən urusi zıvonon tərcumə kardə bıən. AƏİ uzve.

DİNYO NƏĞİLƏ

In zəə hejo bəmedə,
Çəşə arsiş emedə.
Bə hiç lolo hitdəni,
Ləp kışdedə iştəni.
Gədəriş i cıncıre,
"Top-tıfanqış" çanqıre.
Səpo mande tarsedə,
Bəsə luzi firsədə.
Oxo sofə əğilə,
Dınyo boəy nəğilə.

KİNƏ

Kiku hissə ə çəş- bəvon!?
Az ğıbonim, zındəş ,bəvon.
Ə çəş-bəvon, çımı dəvon,
Çımı xosə ruzi ,kinə.

Çı behiştı sipyə kijəş,
Dorzə maxlyəş, dorzə mijəş.
Çı beheştə bəyo beşəş,
Bıkey muni rozi ,kinə ?

Çanə mını tı bəkişteş,
Maxliyonədə ebahaşteş...
Keynə mını tı bahaşteş,
Bəştə dili nezi ,kinə ?

Çəşon vəştən, vəştən hejo,
Çəşon bahom ıştı hejo .
Baloğlənı kışte hejo ,
Dıştə şinə nozi, kinə...

BƏŞTƏ TOLIŞ BOVOT

Çı Babəki nırə tniş ,
Amburə don burə tniş.
Çəxməx tniş,qurrə tniş ,
Bəştə toliş bovot, Toliş!

İştı vişon vəşi qətən,
Honiyə çəşmon təşi qətən ,
Boştə sədo pəşi qətən ,
Bəştə toliş bovot,Toliş!

Barzbılındış Barzənuədə,
Zəviləruədə, Vazəruədə,
Havtdınyoədə, Havzənuədə,
Bəştə toliş bovot, Toliş!

Çəmə xosə Bolədiədə ,
Yolon beşə yolə diədə.
Vilə diədə, dilə diədə
Bəştə Toliş bovot, Toliş !

İştı dıyo ka sipi bə,
Asvonı çı ka səpe bə.
Əv həzər ney, əv Kasbi bə,
Bəştə toliş bovot,Toliş!

Ğibon bəşem az bı dıyo,
As ru bedə , as bı dıyo.
Ləyləy jedə Kasbi dıyo;
Bəştə toliş bovot,Toliş!

Be ti dınyo pok əbını,
Joğo tumcor, tuk əbını .
Peğət bə das tikəmoni ,
Bəştə tolış bovot ,Toliş!

Vəse,bəştə diə nıkarde,
Bəşəv -bəruj diən ekarde.
Vəse , ıştə dılı harde,
Bəştə tolış bovot ,Toliş!

***

Pərişqilon beşin şin ,
Joğo bızın noxəşim .
Vinde bedəni həşi-
Çı osmoni otəşi.
Ovşum niyo bə avədə,
Voə- voş hıse həvoədə.
Sardi qətə do livon,
Zardi qətə do livon,
Çəvon umri oxoye,
Dardi piətə do livon...

İZZƏTƏLİ İSMAYILOV

(1959)

İsmayılov İzzətəli Səmədi zə 1959-nə sori 23 avqustə mənqədə Masallı rayoni Qızılvo diədə, fəhla ailədə bə dınyo omə. 1967-77-nə soron Qızılvo di miyonə məktəbədə handəşə. 1978-nə sori dı Sovet komsomoli putyovkə vasitə bə Krasnoyarsk diyari Norilsk şəhəri dəvət bə . Həmun sorən bə Norilsk şəhəri Qonə İndustriya İnstitutı mexanika fakultə qəbul bə . 1985- nə sori həmon instituti mühəndis-mexanik peşə diplomuş sə. 1986-nə sori Norilsk şəhəri nəzdədə bə Marksizm-Leninizm Universiteti «Təsərrufat rəhbərliyi» fakultə orixniyəşə. Xıyzonsoybe, se qıla fərzənd hestışə.

YA RƏBB, BƏMI HƏLOL BİKƏ

İştə dili məhəbbəti,
In dınyo dəçə sərvəti,
Bələ ruzi bərəkəti,
Ya Rəbb bəmi həlol bıkə!

Doə bəmə ruh doə bəmə con,
Kardə rohət çəmə jimon,
Zəmin osmon şəv ruj səhmon-
Ya Rəbb bəmə həlol bıkə!

İştəie Mürsəl peyğəmbəron,
Sırrinə muqəddəs Giron,
Nurə ayon vilə suron,
Ya Rəbb bəmi həlol bıkə!

Torixədəy pəkə nomon,
Məhəmməd çordə məsumon,
Əvon kəşə həzo zulmon,
Ya Rəbb bəmə həlol bıkə!

Har Dınyoədə hıste zəhmət,
Umur şine dodə ləzzət,
Bə İzzəti tı doə ցıvvət-
Ya Rəbb bəmə həlol bıkə!

İNƏ, BƏ ƏSQƏR ŞEDƏM

Yaşım həjdə dəvardə,
İnə vətən vəkardə,
Meydon muni çəş kardə,
İnə, bə əsqər şedəm!

Im firsəti Xıdo doə,
İqid bəbey ıştı zoə,
Tı bəbeş-əsqərə moə,
İnə, bə əsqər şedəm!

Bə dınyo, həray dodəm,
Bə vətəni hay dodəm,
Xosə conı pay dodəm,
İnə, bə əsqər şedəm!

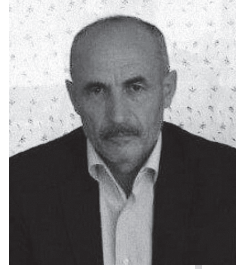
Azən, bəştə bobon şəm,
Dasədəm, nurə pərçəm,
Bə Ğiron hardəm ğəssəm,
İnə, bə əsqər şedəm.

Tı boy, ğəm-ğussə səkə,
Vilə səy sipi məkə,
Çəşonku ast eməkə,
İnə, bə əsqər şedəm!

MƏZAHİR BİDAR

(1959)

*Məzahir Bidar Veysəli zə 1959-nə sorədə
Lik rəyonı Ancaqəv diədə moəo bıə. Çı BDU
Kitobxonəti fakultə orıxınıyəşə, peşo iştə
ixtisos dəyiş kardəşə. İsa çı Lik rəyonı Boblə
di məktəbədə tarix muəlimi ko kardədə.*

*Ərəb-fars zıvonon istiqamətədə dıxorlığə
kurs orıxnəşə. Mədrəsə bəsə jəşə. İslomşunos,
şəriət muəllimi, malə həmən şaire. «Göz yumma kəndimin
gözəlliyinə» nomədə şeirə kitobı şap bıə.*

ÇƏŞON OKƏ

Vəse hıtiş çəşon okə,
Dı çoki tı boy ro bıkə,
Ha ve bəhə, luzi purkə,
Nodon bəşəş, şukur nıkaş.

Diyəkə, osmon niğile,
Əçəy vindəkəs ağile,
Alimi ğiymət sağole,
Nabədə bəy zulm bıkaj.

Ki yol bıbo be muəllim,
Kole bəbe əçəy təlim,
Nıkardeş zəmini dilim,
Ha do bıbır, obod bıkaj.

Libos çı bədəni reçe,
Məhnə çı sıxani reçe,
Ağıl nıbo inson puçe,
Ha ğur bıboş libos takaj.

Zəhmət kəşdə votdə Bidar,
Obod bıbo çəmə diyar,
Çoknəmon bəbe bəxtiyar,
Xıdo əqər komək nıkaş.

MƏQARD

Mor ha takə ranqinə lu,
Tıkındə, romdə iştə bu,
Nohəx bışo lap bənə ru,
Həx cu bibo, çəyku məqard.

Zolım təturə bızanqe,
Çəy sənəte tiyə ğande,
Nohəx dı həxi bə canqe,
Mətars, bə peşo oməqard.

Tı hağ məbi bənə neçi,
Məhə kələ, məhə ğuçi,
Bə yod biyə tələ ğıçı,
Hardəyi bəbe xunizard.

Məvot zolım jıqoy bəşe,
Məzlumonən ço bəvəşe,
İştı roysə bır bebəşe,
Nuni mahast, tı dəməvard.

Oğo bibi, tı fik bıdə,
Vaxt pəredə, umır şedə,
Bə nomerdi boy sırr mədə,
Bidar votlandə, çəyku bıqard.

ƏV BƏLOYE, ƏV DƏVO Nİ

Nağafil tı bə ro məşi,
Fikdə bəştə piyemoni.
Həxi bıməs, bəsə dəşi,
Hiç vaxt məbi çı imoni.

Şərab qıləy yolə bəloy,
Məvot şişəş ivjə boloy,
Ni bənəş tı çoknə pıloy,
Bə şişə ki, dast rosони.

Bəy ğat məbi bəbeş nokə,
Əv hərəme, ha fu bıkə,

Tı dəçəy zu sıxan məkə,
Əv di aqli duz əvoni.

Əv tını çı aqli bəka,
İştı çəşi purxun bəka,
Məvot noxəşi çok bəka,
Əv bəloye, əv dəvo ni.

Bidar votlandə jıqo məkə,
Bıməs, məbi ti beməxə,
Mədə bəçəy dast ti yəxə,
Çəy ğandəkəs rost əbini.

ÇAŞTƏ BƏ

Gin əbini diyon nomon,
Kitobədə nıvıştə bə.
Yodo bəşe çəvon nomon,
Kiyə mandə, okıştə bə.

Kuçşon kardə, kanşon mandə,
Besoybin, asp, hanşon mandə,
Suk handəni, lonşon mandə,
Rıvosiro əv çəştə bə.

Umrış orıxnə diyədə,
Doş perosnə əy hiyədə,
Hiçən nıbo əv dumədə,
Umiş hejo bə maştə bə.

Ni bəmande di bə peşo,
Ki pidəşni kuçkə bışo,
İqlə imi bə sə dəşo,
Yolon ğəvonşon haştə bə.

İsə har ko bəhsə-bəhse,
Jı kəs bəmdə bəxtım nəse,
Bidar votlandə vəse-vəse,
Ve kəs bə Boku çəştə bə.

BIZIN ÇIÇE

Mı bə Xıdo şukur kardəm,
Əy coş kardə bəmə ruzi.
Ağlış doə bə insoni,
Həmo bı kə ıştə ğuzi.

Veje piyə ıştı xotı,
Peyğəmbər vığandə botı,
Bızın çiçe qıno, xəto,
Nıqno şallağ bəştı luzi.

Beşi dılıku bə nəve,
Boçiy ruje, boçiy şəve,
Ruşnə nomən nəvenəve,
Dı həxi tı bibi rozi.

Ağıl bıbo ıştı sərdar,
Şəytoni əv bəka çidar,
Həxi bıkoş daim şuar,
Bəzneş çı qıno faizi.

Pidə nıbo dılı toki,
Nımoj bıvot, boy bə ruku,
Bidar votdə bı kə çoki,
Coni bədoş tı dı nozi.

NƏRİMAN AZƏRİ

(1960)

*Nəriman Təhməzov 19 may 1960-nə sorədə
Ukrayna Respublika Xarkov şəhəradə moəo bıə. 1964-nə
sorədə dıſtə xıyzonınə ico bəſtə vətən- bə Oſtoro rəyoni
Kijəbə ğəsəbə omən. Miyonə məktəbi orixinə bəpeſt,
1988-1993-nə soronədə M. F. Axundov nomədə AXDİ-
ədə ali təhsil səſe. Muəlim ko kardədə.*

İM MƏHOL

Səyko bə po yolə darde im məhol,
Tokən qınbe, lap omarde im məhol.

Ğaz bıryəbe,viſonomon pək bedən,
Viſəbəqon luzıſon noy, kok bedən,
Çı fikriku vey odəmon ſok bedən,
Bə Mığoni peſt peqarde im məhol,
Tokən qınbe, lap omarde im məhol.

Ordə bohoy, cifondə pul haſtəni,
Odəm heſte manqono qujd çəſdəni.
Çokə sıxan həni bəsə niſdəni,
Çı bəlobe, boçi marde im məhol,
Tokən qınbe, lap omarde im məhol.

Kardə koniſ nə zəbərə, nə zire.
Rafiq çəmə Xıdo ovi nazire,
Pul doydənin, votdən ki, əv pulqire,
Oviſ nıdoy, sute, zardbe im məhol,
Tokən qınbe, lap omarde im məhol.

Vey fik məkən oxomon lap çok bəbe,
ſəvən- rujan ğazən bome, tok bəbe,
Viſonədə ſıviſ bəbe, lok bəbe.
Nibəvoten həni darde im məhol.
Xəy-bərəkət vey bəvarde im məhol,
Bə ilahi nur bəqarde im məhol!

UMİ BƏ HƏXİ BİBAST

Çandon eşən, çandon beşən,
Tınd otəşən rə evəşən.
Ve xaqanon dınyoko şən,
İbrət, bəpi, ki peqatı?

Im fors çiçe ey hərəbaxt,
Dınyoadə eməjən taxt.
Bardənini bardedə vaxt,
Ha məholi əv bıqatı.

Şair məkə opars-opars
Boy umi bə Həxi bıbast.
Ro bıqato bandə, mətars,
Xıdo ıştı ro nıqatı.

ĞIBON BİŞİ

Bevəc konco be, bevəcə
Boy bə çoki ğıbon bışı.
Yol ne, ruki imonuş be
Tı bə ruki ğıbon bışı.

Dıləntonuş puçə vize,
Dılış pıxə, zot ğəlize.
Əğidəş sof, pok, təmize,
Sofi, poki ğıbon bışı.

Nərimani con bə və ni,
Dınyo molış hiç tamə ni.
Əv votdə ki, bə vətəni
Hışkə xoki ğıbon bışı.

Nİ

Bebəfoş tı, məsır bəmi şo məbi,
İştı sinə bənə bəmi təvə ni.
Fikrı-xıyol hələ çiçe zındəniş,
Coni rufı bə məholon nəvə ni.

İlahi tı be Xıdonı şo kardə,
Çımı conı çı coniko co kardə,
Anədəyi bəmi dardı bo kardə
Barde çımı nə asp, nəmən dəvə ni.

Çiç kuşıəydəm hiç bə məydon beşdəni
Umır şedə, i kəs bə sə dəşdəni.
İ cilmə nun çı xırtəkom eşdəni,
Jıqo bızın jixırtədəm ləvə ni.

Ey Nəriman, Syokerisə boğ məkə,
İştə dili hədər məsut, doğ məkə,
Şinə ruzi boştə zəhər, zoğ məkə
Dınyo tını ijən jıqo əvə ni.

TOLIŞE

Bıdə şəkəs cıvon nişo,
Çı dilikoş imon nişo,
Bə hiçki quş qıvon nişo,
Nənə zıvonım Tolişe.

Yolə çılə, rukə çılə,
Kul-çoşanbən çodlə xolə.
Başmardom az qılə-qılə,
Sori semonım Tolişe.

Ay bəmi bıhton votəkəs,
Im votəyon tınən bıməs.
Rəğədəm xun, kəşə nəfəs,
Çımı jimonım Tolişe.

İştə eldə qardedəm az,
Ləl-cəvohir vardedəm az.
Zıvon nıbo mardedəm az,
Dardon damonım Tolişe.

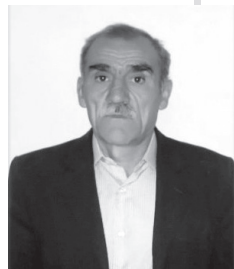

TƏRLAN KANƏDEVİRAN

(1960)

Heydərov Tərլan Fazilı zoə (Tərլan Kanədeviran) 1960-nə sori iyulə manqi 1-də Lik rəyoni Həmat diədə moəo bə. Cıvonə vaxtonku Azərbaycan iyan tolışə zıvonədə şeiron nıvıştedə. Çəy nıvıştə şeiron əsosi satirik şeiron təşkil kardədən.

BOÇIŞ JIQO KARDƏ, DİNYO

Moə mardə, balə yətim,
Az im zulmi penəğətim,
Balə be mo onəğətim,
Boçış jıqo kardə, dınyo?

Xəyni çəsmə səvon nəbi,
Hələ şedəş deştə dəbi,
Dıtımexo, damə bibi,
Boçış jıqo kardə, dınyo?

Hey qardedəş, mandedəniş,
Pevatdəniş, zandedəniş,
Bə səğri gəyd mandedəniş,
Boçış jıqo kardə, dınyo?

Har kəsi nun Xıdoy co ka,
Bo penc kəsi məydon oka,
Bə fəğiri dardı bo ka,
Boçış jıqo kardə, dınyo?

Çəkuç jəydəş tı bə nali,
Im hali jəydəş bə hali,
Oxoy bəmandeş tı caylı,
Boçış jıqo kardə, dınyo?

Ru heste, səpe pardış ni,
Odəm heste, çəy hardəş ni,
Əv kiye ki, çəy dardış ni,
Boçış jıqo kardə, dınyo?

Kanədevran məydonədəy,
Nəfəs səyda, çay conədəy,
Çı bəşəri mardonədəy,
Boçış jıqo kardə, dınyo?

MEŞƏBƏQİ

Toğə məbır, do çımıne,
Çəğın məşi, ro çımıne,
Aspi izmə bo çımıne,
Bəmə votdə meşəbəqi.

Həmato de bə Hafthoni,
Vijəkero de bə Coni,
Puli səyda de milyoni,
Cife potdə meşəbəqi.

Do biredə sulə kardə,
Ancedə əy pulə kardə,
Sutdə mını, kulə kardə,
Opotedə meşəbəqi.

Anqivini tule votdə,
Bələlə doy kule votdə,
Səlom doydəm, pule votdə,
Bənqe dutdə meşəbəqi.

Nə həkime, nə ferşile,
Əvən çı vişə gətile,
Mudri tonə əv tıfile,
Hardə, hitdə meşəbəqi.

Şəxtə boto, va boto,
Penco boto, a boto,
Kanədevran ha boto,
Həvatedə meşəbəqi.

ARƏ MƏLO

Arə məlo çəmə diyvoj,
Jəyda ərəğ, votdə nımoj,
Be dastnımoj, be conımoj,
Boçi bəpe az nıvıtom?!

Niştədə har məclisədə,
Lap de ənə çəy pensədə,
Ploş pidə padnisədə,
Boçi bəpe az nivitom?!

Hey nəvedə diyobədi,
Ro oqətdə dəşdə bə hi,
Nıbəkarde jıqo hışki,
Boçi bəpe az nivitom?!

Vındəm əy ha roonədə,
Qah Likədə, Lankonədə,
Çı tolışi bandonədə,
Boçi bəpe az nivitom?!

Bə ro şedə əv tərsəke,
Məlo zındən əy harbəke,
Bəvəc niki, əvən çoke,
Boçi bəpe az nivitom?!

Ru vindedə dəniştədə,
Bədə divo nivıştədə,
Fəğri peşti arıştədə,
Boçi bəpe az nivitom?!

Dınyoədə qardedəmon,
Oxoyən ki, mardedəmon,
Im zərfəte, kardedəmon,
Boçi bəpe az nivitom?!

MƏYDON ÇƏMƏ MƏYDONE HA

Fəğri koye nımoj vote,
Vəşi mande, rujə qəte,
Çəmə koye harde, hıte,
Məydon çəmə məydone ha.

Bə səğri gəyd mandənimon,
Kosib, fəğır zındənimon,
Bı koədə əmə nimon,
Məydon çəmə məydone ha.

Əmə kəbob hardeədə,
Kosib vəşi mardeədə,
Devr tərsə qardeədə,
Məydon çəmə məydone ha.

Nunmon heste, pulmon heste,
Mizi səpe vilmon heste,
Çəmə xəşə dılmon heste,
Məydon çəmə məydone ha.

Pul cifədə, ağıl sədə,
Nəvedəmon iştə kədə,
Dınyoən penc ruje, dədə,
Məydon çəmə məydone ha.

Bəmərə ni şum jəy, kaşte,
Gızıl heste, çəmə peşte,
Im dınyo bəmərə vəşte,
Məydon çəmə məydone ha.

Kanədevran canqe karde,
Əv məydoni tanqe kardə,
Əcəliko vanqe kardə,
Məydon çəmə məydone ha.

VİNDƏ XİDO PİYO, DİNYO

Çaşi okə, luti bıvınd,
Lo vindedəş, puti bıvınd,
Duzi duze, şati bıvınd,
Vində Xıdo piyo, dınyo.

Kəsi nişe, kəsi heste,
Çənə odəm şıl-şıkəste,
Çəmə zulm bəmə vəste,
Vində Xıdo piyo, dınyo.

Çı nomerdi məydoniş tı,
Bo səğrı divonış tı,
Bo yətimi zindonış tı,
Vində Xıdo piyo, dınyo.

Qemij qındə, sard omedə,
Bəlo omdə, dard omedə,
Bəji şedə, mard omedə,
Vində Xıdo piyo, dınyo.

Ənə qıno kardəkəson,
Xəlxi həxi hardəkəson,
Maskə jiyo qardəkəson,
Vində Xıdo piyo, dınyo.

VALLAH, OXORZƏMONE

Mivə hardə bə koli,
Papə votdən bə boli
Həxsızəti bı yoli?
Zıvoniro divone.
Vallah, oxorzəməne.

Moə şiti hardəni,
Həyo, abru, pardə ni,
Hiçki jıqo kardəni,
Zıvoniro dəğməne.
Vallah, oxorzəməne.

Dınyo qardə tərsinə,
Bə zıvoni bə pinə,
Mamə votdən bə inə,
Məkən jıqo, əməne.
Vallah oxorzəməne.

Zıvon şine bənə mo,
Alim heste bənə bo,
Qıləy zıvon bısıxto,
Zıvon soxte hostone?
Vallah oxorzəməne.

HEY BINVIŞTƏN, DƏDƏ

Haliku, sığiku,
Zonoku, çığiku,
Rişiku, bığiku,
Hey bınvıştən, dədə.

Di şe, kujə oməy,
Kaq şe, kijə oməy,
Çaş şe, mijə oməy,
Hey bınviştən, dədə.

Şələku, kuləku,
Goçiku, kələku,
Dədəku, baləku,
Hey bınviştən dədə.

Cohiliku, piku,
Boğiku, hiku,
Piyoziku, siku,
Hey bınviştən, dədə.

Fındıxe, ya vize,
Ki şate, ki duze,
Ki çiki balduze,
Hey bınviştən, dədə.

TOFIQ NİCAT

(1960)

*Cəlilov Tofiq Şahmırzə zadə (Tofiq Nicot)
29.09.1960-nə sorədə, Boku şəhrədə bə dınyo omə .
Sumqayıt şəhəri 13 numrəynə tam miyonə məktəb
orixniyəşə. Peşə texniki məktəb (1973-1978). Sərbəzəti
bəpeştə ko kardəşe Sumqayıt Aliminum zavodədə.
Şeiromiş "Sumqayıt" qəzetədə. Peşi "Tolışi sədo",
"Şəvnişt", "Tolşon sədo" qəzetonədə, «Aləm» jurnalədə
iyən interneti saytonədə dərc bən.*

ĞƏLƏMİ DOD

Rıxand məqət bo ğələmi
Mənə çəy səpe sələmi
İştən opotdəş ələmi.
Tanə məjən, tanə səpe.

Ğələmi çı qınoş heste?
Ğələm ıştə roədə roste
Əy çəp bıkə ıştı daste.
Çəpiş, votdəş ğələm çəpe?

Fəhmı tijbu, tij bəbire.
Fəhmı gijbu, gij bəbire.
Ya ki nibu, çiç bəbire?
İştı qəron nısyə qıpe.

Ğələm bəbu bəti tabe,
Əçəy quzor çıko bəbe?
De arışte məkə tambe
İm çı xosyət, im çı dəbe?

Hələ xomiş bı dıynoədə
Fikri-fəhməkə qədə-qədə
Dasti dəftərisə noədə,
Bia bə yod, Nicot məktəbe!

ĞIBONIMON

Çımı şə ro tule, qarde,
Çımı həmro ğəhər, darde,
Dınyo bəməy qarde-qarde:
Əmə həmməy i conimon,
Çı sardınə insonimon?!

Roon mını oğandedən,
Dardon bə dil rəğ ğandedən...
Kijonən de voy handedən:
Əmə həmməy i conimon,
Çı sardınə insonimon?!

Oməçinən çoki pardi,
Dust, məçinən vili zardi,
Pemandən bə yəndi dardi_
Əmə həmməy i conimon!..
Çı sardınə insonimon?!

Çımı dardon həni rəsən,
Ğəhəro orzuyon təsən...
Ha boon, mını bıməsən,
Əmə həmməy i conimon,
Bəştə xəlği ğıbonimon!

HƏBİBİ HEYBƏT

(1960)

Əliyev Heybətulla Həbibî zəə 14 oktyabr 1960-nə sorədə Ostorə rəyonı Şuvi diyədə məəə biə. Azərbaycani Rusi Zivoni İstitut iyan Məskovədə Ədəbiyoti İstitut orixniyəşə. Şuvi miyonnə məktəbədə muəllim ko kardedə. Azərbaycani iyan tolişi zivonədə şeir, məqalon nuviştədə. Çəy nuviştəyon devri mətbuatədə məktəbədə handə vaxtonku dərc bedən.

SƏYKO BƏ PO AZ TOLIŞİM

Bobom toliş, nənəm toliş,
Dədəm toliş, inəm toliş,
Zovəm toliş, kinəm toliş,
Səyko bə po az tolişim.

Rost bovtənən çımı nomi,
Həmə xəlqon biznon muni.
Cər bijənən dınyo dimi,
Səyko bə po az tolişim.

“Avesta” bə çımı kitob,
Vey vindəmə mınən əzob,
Bəvon həmə vardəmə tov,
Səyko bə po az tolişim.

Orzu kardəm bəsə dəşon,
Az bıməsım deştə quşon.
Joqo bovton qırd tolişon:
Səyko bə po az tolişim.

KUL- ÇOŞANBƏ, NUƏ SORON MUBARƏKI

Doon qıti qədə-qədə obedə,
Vil-vənəşə bənə ətri buy dodə,
Çə paylo, vallah, odəm məst bedə,
Kul – çəşanbə, nuə soron mubarək!

Bilbil niştə tojə obə vilonsə,
Kəku handə barzə doyi xolonsə,
Livə çiyədə kuləlivə kulonsə,
Kul – çoşanbə, nuə soron mubarək!

Həmmə kəyko «kulə xonçə” qatedən,
İyəndisə çəkə hardon patedən,
«Əvəsore”, «tojə sore” votedən,
Kul – çoşanbə, nuə soron mubarək!

Kinon, zoon çı diliko şo bedən,
Otəşiko vaştən, kilo ğandedən,
Nənon bəvon kudonə pesutən,
Kul – çoşanbə, nuə soron mubarək!

Bə yod dəşin çı dlnyoko şə kəson,
Baxşəşon doy beimkonon, bekəson,
Dilon orzu noğo bibu har kəson,
Kul – çoşanbə, nuə soron mubarək!

Ruj dıroze, şəvon isət kam bedə,
Həşi tasbə, həvo isət qam bedə,
Zımsoni zu əvəsori ram bedə,
Kul – çoşanbə, nuə soron mubarək!

Tolişə zıvon qıləy çanqəy viliko,
Duəro mənan əyi iştə diliko,
Tolişiadə botan yəndı payloko:
Kul – çoşanbə, nuə soron mubarək!
Kul – çoşanbə, nuə soron mubarək!

YADULLA SAYAD

(1961)

Nemətov Yadulla İbadi zə 27 yanvar 1961-nə sorədə Lankoni Cil diyədə bə dnyo omə. 1982-nə sorədə APİ riyaziyyat fakultə orıxnıyşə. Çə vaxtiku Cil di tam miyonə məktəbədə ko kardedə. İqlə kitobi muəllife.

TONO

Ovə vedrə dasədə be,
Tınım vinde çoli tono.
Erəxem az bəştı dimi,
Xolış vinde xoli tono.

Dəşəbiş bə kinon arə,
Jedəbiş hey çəkkə-sırə,
Çok-çokinə ıştə vırə,
Karde çımı dili tono.

Çə rujnəku han-hıtım şə,
Xıdo zındə çıçım kəşə,
Bəmi qıley otəşe jə,
Haştə mını zili tono.

Tanqı karde məydon bəmi,
In yolə kə, əyvon bəmi,
Ve dəkudə şəyton bəmi,
Buşom ıştı yoli tono.

DİL VOTEDƏ

Çəş votedə: diə kardedəm,
Çı dnyoku si bedənim,
Das votedə: ojim hejo,
Qırdə kardəm, vi bedənim.

Linq votedə: dınyo səpe,
Az sa sorən qardem pedə.
Luz votedə: ha rujədə,
Az se ovnə hardem pedə.

Quş votedə: kor nim hələ,
Har sıxani məsedəm az,
Dıl votedə: pur bəm həni,
Çı dardiku tarsedəm az!

İM ÇOKNƏ SOREY, XİDO?

Çı poşməsən por boho,
Çı mivisən şor boho,
Omedəni çır bə das,
Çı ruənisən çır boho-
Im çı vıjorey, Xıdo?

Deşmeni dus vindəmon,
Duəvoji ros vindəmon,
Bə ro nimə benışə,
Nimə dırıs vindəmon-

Zolim mandə bəşədə,
Fəğiri das kəşədəy,
Tı bə dınyo ko diəkə-
Im çoknə sorey, Xıdo?!

ÇƏKUŞ, ĞƏLBƏTİN, MEX

Çəkuş de ğəlbətini,
Hejo dave qətdəbe.
Qıley kudəb Mexi
Ə iqlə pəvatdəbe.

Şedənıbin heç bə ro,
Kardənıbin heç suluk,
Çı fəğire Mexisə,
Emədəbe çəvon rık.

Mandəbe be ixtiyar,
Mex sutdəbe, vəşdəb,
Çı nodonon dasədə,
Əvən cəfo kəşdəbe.

DƏDƏ-BOBO SƏNƏT

Dərəvedəbe kutlə,
Roy səpe pəmandəb,
Dədə-bobo ko-pişə,
İsət beyo mandəbe.

OZODƏTİ

İspişkə çulə,
Sutey orəxey,
Əsirətiku,
Həni perəxey.

Conuş ğıbon doy,
Bə ozodəti,
Zindon be beyo,
İşpişkə ğoti.

MƏKƏ

Ranqrisine, bızın, məhol,
Heste pələnq, heste şəğol.
Bo ha kəsi oməkə dil,
Bə nodoni bovə məkə.

Ovaşt iştən umri pardi,
Tov bəhə bə qami, sardi,
Mardəş, bımard, bənə merdi,
Bə nomerdi lovə məkə.

Çokə əməl bıkə bino,
Muy ğədərən məkə qıno.
Curi bıji, Xıdo tono
İştə vırəy yavə məkə!

SI NİBİM

Çımı bədən deti nəfəs səydəbe,
Deti har qəp bəmi ğıvə doydəbe,
Tı bomıno şoyə ruji pidəbe,
Fələki çəx çoko qarde, şo nıbım.

Dardım dıyo, ro dəqijnə qəmim az,
Xəbə məstən, səykubəpo ğəmim az,
Boti çand ruj dumoyəndı bəməym az,
Hiç zındənim çoknə be ki, ku nıbım?

Isət həni dılətono təvedəm,
Boştı qıləy nanqırıən nəvedəm,
Çı fikiku orəxedəm, sə bedəm,
Joqo rə şış, hiç ıştıku si nıbım.

ÇIMI ĞARZON

Çı ğarzi dılədə jidəm bı sinnədə,
Zındəm ki, bomıno ve cəbre, zore.
Hakanə dılvandı doydəm, çətində -
In dınyo ıştənən ğarzə vıjore.

Bəs kome çı ğarzon sıvıki, qoni? -
Az deştə sığ-tavzı kəşe zındənim.
Lap ğıbon doydəmən ıştə in conı,
Çı ğarzon jıtono beşe zındənim.

Ğarxıom hələ ki, az bə Vətəni,
Bəçəy anquliyən, bəçəy sığıyən.
In conı har vədə ğıbon votənim,
Az bəçəy vıliyən, çəğə teğıyən.

Həjo dardım omə çı dardi səpe,
Dıyo bə çəşondəm çand sornəni ast.
İnə zıvoniyən rost bikəm bəpe,
Çanə ki, ğləmım peqətə bə dast.

Ğarzıxom har vədə bə dədə-nənə,
Anə ğarzon doyro umrım ərəsni.
Az əçəy qoniku bıvtomən çanə,
Zındəm ki, nodonon mını dərəsni.

Har dili handeyən, vallah, ni hoston,
Bədə ruj boəmə həmro vijnədə.
Ğarzıxom, ğarzıxom bə çokə duston,
Bevəci çımınən dili dojnədə.

Bə dınyo bevəcə odəmonən lap
İştənım az hejo ğarzıxo zınə.
Kenə ki, omedəm dəvon ğapbəğap,
Pidəme ox bıbum bə çəvon sinə.

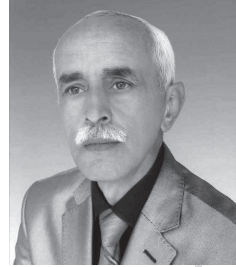
Az həni, az həni ğarzıxom bə ki? -
Peqəte zındənım ın ğarzə şələ.
Az boştə ıştəni çıçım kardə ki? -
Bəştə ıştəniyən qarzıxom hələ!

ELMAS HİDAYƏTİ

(1961)

Fərzullayev Elmas Hidayəti zə 02 yanvar 1961-nə sorədə Masallı rəyonı Bədəlonı diyədə moəo bıə. 1978-nə sorədə miyonə məktəb, peşo 1989-nə sorədə Boku Sənaye Pedaqoji Texnikum orıxniyəşə. 1970-nə soriku azərbayconı iyən tolişi zıvonədə nivıştedə. Çay şeiron, miniaturon, elmiyə-publisistikə məqalon devri mətbuatədə çap bedən. 21 sor Boku şəhəradə Binon Duta İdarədə muxtəlif vəzifonədə ko kardəşə.

ÇIMI DODO "HALAY"ƏDƏ DƏP JƏYDƏ

"Əmon, nənə, zolım nənə, yo nənə",
Əğləti tı bə çımı yod dənə.
Ə rujon ki, "Otəş sənə, tən-tənə"
In xatiron dəvardonku qəp jəydə,
Çımı dodo "Halay"ədə dəp jəydə...

Konco mande "Tomon mahast, bıqard boy"?
Şin ə rujon, mamand həni, oqard boy,
Biməs mını: Lik, Ərdəbil, Nəmin, Xoy...
Bılbıl məsdə in handəyon səf jəydə,
Çımı dodo "Halay"ədə dəp jəydə...

AZ BOTI PƏŞİ QƏTDƏM

Toyki bey zəmin-osmon,
İştəni rə bırosnon.
Jəydəm az bəştə tonon,
De arsi çəşi qətdəm,
Az boti pəşi qətdəm.

Qəce bəv, hındılə çəş,
De ərşi bə bəhs beşəş?
Anə bəy doydəş oxşəş,
Dast gəndəm, həşi qətdəm,
Az boti pəşi qətdəm.

Çımı tonu omedəş,
Mını vindəş, bəmedəş.
Ço diyəro çamedəm?
Hiç mətars, kəşi qətdəm,
Az boti pəşi qətdəm.

Elmasim, cəfom kəşəy,
Dılım eşğiku vəşəy,
Lıputı honi çəşe?
Vındyədə təşi qətdəm,
Az boti pəşi qətdəm.

BƏŞTI ĞİBON

Bə eşği bəlo dəşim,
Çə vaxto əzobkəşim.
Be duəbınə otəşim,
Sutedəm, bəşti ğıbon.

Çımı Əzrayil tınış?
Bəştə yo əzob doəniş?
Eşğiku əy sutəniş?
Mardedəm, bəşti ğıbon.

Cəfo mədə bı conı,
Ruji şeədə bə honi,
Bəvitvonem az tını,
Darədəm, bəşti ğıbon.

Har sıxanı, sohbəti
Bomı okardə qıtı.
Hanədə hejo detı
Hitedəm, bəşti ğıbon.

MINİ KIŞTƏ

Votem: Devron ast rukə,
Mını-tını co nıkə.
Sıprıson bon şımə kəy.
Vote: İmruj ne, maştə!
De “maştən” mını kıştə!

Anə nozi sə bıkə,
Vəşə dilon co məkə.
Bomıno ruşnə pekə.
Votdə: İmruj ne, maştə!
De “maştən” mını kıştə!

Hicron bəmi əv doydə.
Şinə conım lu bedə.
Az imruj mardem pidə,
Votədə: Bimard maştə?
De “maştən” mını kıştə!

ZINDƏNİM, ZINDƏNİM...

Rə co bimon boçi əmə?
Oxo dılmon ibe çəmə!
Çəşon botı ha şəv bəmə,
Hıte zındənim, zındənim...

Tınım piyəy de həvəsi,
Detı səydəbim nəfəsi,
Koncoş isə, işti dasti
Qəte zındənim, zındənim...

Tınım zınəy bəştə həmro,
Ğıbon əbim bə omə roy.
Rujon beti şedə umro,
Vote zındənim, zındənim...

Elmasim az, yarəm xəve,
Betı rujon bomı şəve.
Arşie dılım tikü, təve,
Dute zındənim, zındənim...

ƏLİ HEYDƏR BABAYEV

(1962)

Babayev Əli Heydəri zəə 10 iyun 1962-nə sorədə Lankoni Biləsə diyədə moəə bıə. 1981-1983 soronədə hərbi xıdmatədə bıə. 1989-nə sorədə ADPU coğrafiyə fakultə orıxniyəşe. Bokuədə Binə gəsəbədə məktəbədə muəllim ko kardədə.

İminə şeiriş 9-nə sinifədə handeyədə Lankoni "Leninçi" qəzetədə dərc bıə. Peşo Respublika qəzet-jurnalonədə, almanax, antaloqiyonədə mutəmadi çap bıə. 5 kitobi muəllife. Xıyzonsoybe, 4 kina, 1 zəəş heste.

TINIM PİDƏ

Oxo tınım mı ve pidə,
Bəs tı mını ço pidəni?
Çımı həsrət ha co çidə,
İştı həsrət ço çidəni?

Botino az nəvəym, nəvəym,
Tı nomyədə sutim, təvəym,
Bovə bıkə, tını eəvəym
Har otəşo, nez boy həni.

Rə boy, zolım, konco mandış?
Bomı şiniş, noğul, gəndiş.
Dast nırəsə yolə bandış,
Dastım bəti ço rəsdəni?

Jıqo boy Əli məhv məkə,
Az iştinim, tı səhv məkə.
Nez boy bəmi, co qəp məkə,
Az mardedəm, dil mandəni.

ÇƏMƏ VƏTƏN VE ĞƏŞƏNQE

Dınyodə ve kişvər heste,
Ha kişvər bə qıləy ranqe.
Xıdo ivrəş vəyşt ofayə,
Çəmə Vətən ve ğəşənqe.

Barzə bandon kavuyə həmon,
Honi ovon dardi damon.
Boy bə ivrə bovitəmon:
Çəmə Vətən ve ğəşənqe.

İ tərəfiş kavuyə dıyo,
Təbiətiş xosə vənu.
Çiçi pidə heste iyo,
Çəmə Vətən ve ğəşənqe.

Çəy ğədi boy bızınəmon,
Zəlil bibu bıdə dışmen.
Çəy nıpiyon bəben pəşmon,
Çəmə Vətən ve ğəşənqe.

DİNYO ÇOKƏ DİNYOYE

Bə jimoni rost diyəkə,
Dardi-ğəmi yodo bekə.
Devroniku qırəy məkə,
Dınyo çokə dınyoye.

Çiç lozime doşe bəmə,
Çı osmoni həşi bəmə.
Çiç rəsdəni oxo çəmə?
Dınyo çokə dınyoye.

Əv vətəne, əmə əsqər,
Barzə bandon çəmə sənqər.
Nomerd, nunku nıbo əqər,
Dınyo çokə dınyoye.

İLQAR BƏDƏLOV

(1963)

İlqar Xudaverdi zadə Bədəlov 1963-nə sorədə moəo bıə. 1979-nə sorədə 10-nə sinifi oroxniyəşe və səvxoədə ko karde bıno kardəşe. 1983-nə sor hərbi xidmətiş bə sə jə. Lankədə Həzi Aslanov nomədə səvxoədə ko karde dəvom kardəşe. 1985-nə sor bo handero bə Urusiyət şə. 1990-nə sor bə Ğərəboğ bənə fədoia sərbozi şə. II qrup Ğərəboği əlile. İstə "Respublika Həyatı" qəzetədə muxbir-jurnaliste. Kəxivənde, 4 əğliş heste. 45 sorə şeir niviştədə.

FƏHLƏ

Xıdo doə bəti təylə conı bəpulə fəhlə,
Lıq bıku isə karkazədə siyo tulə fəhlə.

Rışvə doydəniş, Yasin ğəbul kardəni dınyo,
Bo sıpən qılə şodə isə ti kulə, fəhlə.

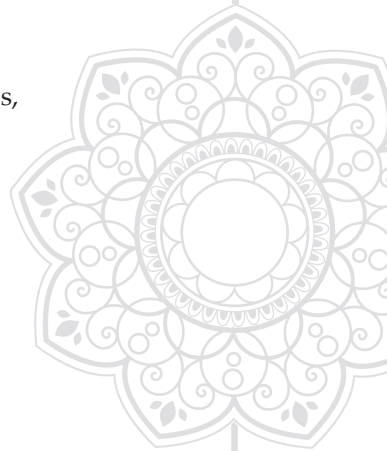
Hejo doydə bəti əmri ə qıyədə sıraf bəy,
Tı lap bıxəoş condə xərob bəş, çulə fəhlə.

Mandə çı səku haştədəni itkə bınıştəş,
Hərdəm votedə ya ti sıpəş, ya tulə, fəhlə.

Be nun ləvə cur-cur koməqən kardəni hiç kəs,
Lodiş, diroziş, bənə ustulbə, şulə fəhlə.

Vəste ənə milyoneron devranışon kay,
Toşdən şıməni bənə taxtə, bəş pulə, fəhlə.

İlqar, hejo namus, hejo ğıryət tıku vindəm,
Xıdo doə bəti ə dil- ğızıldə qulə fəhlə.

ODƏM NİBƏBE

İsə omə vəşyəni cöyli bımand tokiədə,
Cəvə ordə bıdə kue, ləzzət bobə lukuədə.
Çanə odəm eqınyə bə kuçəsə Bokuədə.
Zıqqə bıjən vəşıku hiçki iyo cəm nibəbe,
Odəmi odəm nıbo, odəmdə odəm nibəbe.

Harki kardə cohləti pəmandədə kuçono,
İqo kəşdə kazbeki, zu mandədəni cono.
Sərbozətiku vitdə şanqo hıtedə bono,
Hukməti ğıryət bıbo, vətəndo ğəm nibəbe.
Odəmi odəm nıbo, odəm odəm nibəbe.

Harkəs isə əstedə merdətiku dəm jedə,
İştə çəşon vi kardə, nıvındımə qəm jedə.
Şedə hıtdə sahədə, boğı kəno ləm jedə.
Votdə: həjo hanvedəm, hiç oğos səm nibəbe,
Odəmi odəm nıbo, odəm odəm nibəbe.

Xuqi pusti dınyoədə pozi həşi tat bəka,
Kosib çı kosibi şəy obəkırne- lat bəka.
Peəçın həmişə boştə ıştə koon şat bəka,
Həmə boştə maşın sə, çımıku həm nibəbe,
Odəmi odəm nıbo, odəm odəm nibəbe.

Va ki jəşe, şəxtə be, vəziyəti hiç bəka,
Bepuləti vəşyəni xəşə dili puç bəka,
Seqlə devalvasiyə lap odəmi luç bəka,
Çoştə iqlə nun bəhom, şanqo ordəm nibəbe,
Odəmi odəm nıbo, odəm odəm nibəbe.

Şair İlqar ve votdə, odəm heste məsdəni,
Ve odəmi ağılış ni, imoni dərəsdəni.
Anə bəy umur doydən bə ıştəni rəsdəni,
De dumlıştı bıjıyoş umuri təm nibəbe,
Odəmi odəm nıbo, odəm odəm nibəbe.

TƏMSİL

Suki diəş kay bə kaqion, pərəy nişte kındəsə,
Vote: azim çivrə şef, xokon bibu bəşmə sə.
I kərə az bıhandom, həmə dınyo bəlarze,
De filiən az canq bıkam, lınqı bənom xırtəsə.

Sıpə imi məseədə, vote: tını bəcuem az!
Nabəna har ko zındəm, jıqo bızın falçim az.
Ponzə sutka qombaxte işti vırə, bızın tı,
Çand vaxte dave kardəm, ıştənən ki topçim az.

Kəse vote: hastedon hədər hədəri mını,
Ki bəştə merd votedə, davekə de erməni.
Rıvos kaqon bardedə, neçi pəson hardedə.
Ənə nohəx ko qətdon, konco bıznom şıməni.

İkərəti ovədə kəlləş bekay iqlə moy,
Vındəşe ki, siyo şəğol vəştə piçati ve şoy.
Vote: həyf ki, dastım ni, gıryət mını kıştedə.
Həmə boştə peritdon, ım şıməku çoknə koy?

Şiri şəğol kıştedə, vığandə bə cəhəndom,
Şımə gəbi az ıştən bın ovədə bıkandom.
Şəğol bəpe bənə mı bın ovədə moy bəbəy,
Az bışum de İlqari Ğərəboğdə bımandom.

BƏBE

Sıftə xıdo bə odəmi çəş dodə..
Sə doəbəpeşdə vıjəyən kəş dodə..
ve doroz ne dı vıjə bəy ləş dodə..
Tıkəvonəyən çəşədər tor bəbe..
Tet bə keynə milləti kuş kor bəbe.....

Odəm hese səş ko kardə yol bidə..
Sə ko kardəkəs dəvlətış bol bidə..
Pul nıbəkəsi zıvınən lol bidə..
kosib ki bış.dasdə əncəx bor bəbe..
Tet bə keynə milləti quş kor bəbe...

Ve bı kuçondə däləduz qardəkəs.
Parçınə bınondə sa-sa ğandəkəs..
Çıylə-çəylə kəybəku pəmandəkəs..
Dızı baka har so bəyo şor bəbe..
Tet bə keynə milləti quş kor bəbe..

Linə nımande ustulbə bəşədə..
Lampə ruşnədə sio gin be çəşədə..
Çanə odəm sutdə bı otəşədə..
Sağlamə çəş vindəmonuş tor bəbe..
Tet bə keynə milləti quş kor bəbe..

İlqar ısat tojə perəs kol bedə..
Vəşi mandəkəs arığ behol bedə..
Hırdən heste kəvşənədə mol bedə..
Bə kə bome boşdə yoli mor bəbe..
Tet bə keynə milləti quş kor bəbe..

Həmmə bəyəndi bevəci kardedən...
Çokə odəmi kışdeyo lap mardedən...
Bəy tı şedəş vindəş yəndi hardedən...
Çəyləku çəxu.çıyləku biz bəbe...
Çəmə mısılmən keynə duz bəbe....

Limom kaşde.şanqo dəşe bardışe...
Məndələnim rəsə nibe hardışe...
Axır marde bə qurış çiç bardışe...
Dızı balən bənə dədəş dız bəbe...
Çəmə mısılmən keynə duz bəbe..

Si qılə bilim hesbe həmmə ni beşin....
Ğazon pəson tarsuku bə bon peşin..
Donzə qılə kaqım hesbe beşin şin..
.Mandə qılə iqlə bomo bız bəbe...
Çəmə mısılmən keynə duz bəbe....

Həxım vote mınşon qəte eğəte...
Şair İLqaroşon ponzə ruj qəte...
Mınşon ənə bə dilədə oğəte.
Çəş kaşone keynə manqi vis bəbe..
Çəmə mısılmən keynə duz bəbe..

NƏRİMAN TOLIŞI

(1963)

Nəriman Fərmani zəə Ağazadə (Nəriman Tolişi) 29 sentyabr 1963-nə sorədə Lik şəhərədə bə dnyo omə. 2001-nə sorədə Lankon Devlət Universiteti Tarix-ictimaiyyət fakultə arxeoloqiya-etnoqrafiya, 2005-nə sorədə magistratura orixuniyəşe. «Toponomik mərkəz» (Lik, 1987), «Ruşnə» ədəbi məclis, «Avesta»(1990) cəmiyyəti icoətiyədə fəol iştirək kardəşe. "Lerik" rujnomə «Zizə» (1992) tolişə səhifə hozo kardəşe. N.Tolişi nüvıştəyon "Ərməğon" (1993), "Tolişi dnyo"(1994), "Honi çəşmə" (2016) almanaxonədə dərc bə. "Bı Tolişə bandonədə"(1999), "İnsan axtarıram" (2007) kitobon muəllifə.

TOLIŞƏ ZIVON

Çoknə şiniş, çoknə tı çok,
Çımı şinə tolişə zivon.
Har sıxanı vılisə pok,
Çımı şinə tolişə zivon.

Bə har kəlmə con ğıbone,
Bo har kəsi ve şin cone,
Məbi mıku co, əmone,
Çımı şinə tolişə zivon.

Sıxanono durr emədə,
"Con" məsyədə dilim şədə.
Botım bəpye con, con bıdə,
Çımı şinə tolişə zivon.

Moəm zivon bə tolişi,
Bomı lo-loj jə tolişi.
Çımı ruşnəş, çımı həşi,
Çımı şinə tolişə zivon.

Nərimanən şo əbini,
Beti boəy ro əbini.
Hiç vaxt tıku co əbini,
Çımı şinə tolişə zivon.

KANDIMUZ

Oməy bə boğ kandımız,
Pərəy, kardışe vız-vız.

Pərəy bı vıl- bə vıl əv,
Şirəş qırdə kay bə qəv.

Vardışe bə kandulə,
Vadoşone bə dilə.

Puriş kay şirə bə şon,
Anqivin baham, ay con!

ZIMISTON

Va voyedə, şəxtə veye,
Yaman sarde, daston keye.
Linqon siydə çəkmonədə
Quşnə kilo çəmə sədə.
Kilo quşon okardəme,
Dastəquəve tankardəme.
Tanım ğalin kardə, həni
Tarsdənim çe zimistoni.
– Ha İsmayil, Vasif, Qulşən,
Haydi rəyrə bə so eşən!
Ki roziye, ki səhmone?
Hənəkkəmon vabuccone.

ƏVƏSOR

Zimiston şe, dəvarde,
Oməy həni əvəsor.
Pəresdiğən oqarde,
Handə bılıl, pəppu, şor.

Həvo-sat qam bə çanə,
Bandon vaon ov bedə.
Bumo beşdə rahanə,
Vənəşə bə çaş çiydə.

Əğlon beşən bə əyvon,
Mahne handən həmə xor:
Nəvuz omə, id dəvun,
Vəh, çe xose əvəsor.

QULŞƏN BƏ MƏKTƏB ŞEDƏ

Qulşən bə məktəb şedə,
Həni yolə kinəye.
Handə, səvodin bedə,
Im kitob-dəftər çəye.

Hər fon əv omutedə:
– Im “A” ye, əvən “B” ye.
Muəllim jıqo votdə:
“Səvod səy çokə çiyə”.

ŞOQIRD

Şəş sinnım heste çımı,
“Şoqird” votedən bəmi.
Həni bə məktəb şedəm,
Handəm, səvodin bedəm.

Okardedəm kitobi,
Handedən az hisobi.
Aşmarde omutedəm,
Az əzbəro votedəm
Muəllim rozi bedə,
Bəmi “5” gıymət doydə.

KOVIL

Bə sahat həşt, ha kovıl,
Oğobi, bəyşt, ha kovıl.

Hitedəş tosbə çəştə,
Şoqird votedəş bəştə.

Iştı to-tuşon əyştən,
Iştə dast-dimi şıştən.

Sıftə vərziş kardedən,
Çəyo nəfo hardedən.

Bə məktəb hozın əvon,
Bəyşt tınən dərəs bəvon!

QƏDƏ MEHRİNƏ KİNƏ

Qıləy reçinə zizəy,
Qədə Mehrinə kinə.
Heyran kardedə həməy,
Qədə Mehrinə kinə.

Diməkukoniş sefe,
To- bərobəriş kive?
Anqıə çaş, kəmon bəve,
Qədə Mehrinə kinə.

Iştə kəşon rost bəka,
Boştə pı-mo rask bəka.
Har çiç bəka, rost bəka,
Qədə Mehrinə kinə.

Linqi əv osto noydə,
Hələxo tojə poydə.
Hejo sıvolon doydə,
Qədə Mehrinə kinə.

MƏŞHƏDİ SADIX

(1964)

Məşhədi Sadix Məhərrəmizadə 1964-nə sori noyabri 2-də çı Masallı rayonu Miyonku diyədə doğub. Miyonku məktəbədə ibtidai iyan əsas təhsil saxe. Peşo Hişkədəy miyonna məktəb orixniyəşe. İsat Miyonku miyonna məktəbədə ko kardedə. Kəxivandə, 4 kina, 1 zoəş heste.

Tolişi iyan Azərbaycani zıvonədə nuviştə şeirono ibarət "Ömur kitabı"(2008) nomədə kitobi muəllife.

ÇOKƏ BOƏ

Yolə bande iştı peştdə çokə bo.
De har dardi condə beşdə açəy vo.
Bə deşmeni çəş enışdə açəy do,
Ğoymə peşte bərkə rujdə çokə bo.

Tı bıməmoş açəy çəşdə as bəbe,
Sə bıdəjo, açəy dildə tars bəbe.
İştı səysə hejo açəy das bəbe,
Ğoymə peşte bərkə rujdə çokə bo.

Peştədə zu, dildə şirəy bəti bo,
Hərəbəxtişi, əv ğoymə sun, zorə do!
Rosniyəşe boti baxşə ə Xıdo,
Ğoymə peşte bərkə rujdə çokə bo.

HOVƏ

Əqər bə linqi teğ ešo,
Çəyo i tılə xun beşo,
Xəbə bə hovə quş bışo,
İştəni bəkişte hovə.

Vəyə ruji sı tabəka,
Həmməysə ve kəş obəka.
Bədə rujdə ars ebəka,
Bətəve, bəsute hovə.

Hovə kəybə rəy-rə okə,
Hovə dili hejo şokə.
Dilo bəyo vırə cokə,
Kəsuk-diləsute hovə.

BALƏ ŞİNE

Balə şine, şinon şine!
Jıqo bızın, anqivine!

Iştən nəfəs, iştən cone,
Çəy rəğədən iştı xune.
Iştı dəvom, iştı sone.
Həm kəy kume, həm çəy bine.

Bə har kəsi ğismət bıbu.
Conədəş zu, moğət bıbu.
Tano çokə olət bıbu.
Əv iştı dil, iştı cone.

Yol ki be yolə kə bıbu.
Bəştə yolon nokə bıbu.
Bo el-tobyə şəkə bıbu.
Əvəsori muzi şone.

Baləsoyb bi, balə yol kə.
Bəyo şini, vəyə bıka.
Şoyvo bıka, xıvət nıka,
Sadıx, balə şələ qone.

SİNƏM İŞTI ROY BƏ ÇƏŞE

Lınqı mənə zəminisə,
Bəştı lınqı teğ ebəşe.
Bınəv çımı bı sinədə
Ta çımı con kenə beşe,
Sinəm iştı roy bə çəşe.

Tını vindəm, az lol bedəm.
Noxəş bedəm, behol bedəm.
Bənə xıçə xol-xol bedəm.

Dılım poş be, sute-vəşe.
Sinəm işti roy bə çəşe.

Har lıputı qıləy gənde,
Dimı bənəy sə çəğində.
Mın bı bəlo ki eğande?
Əloc bıkə, conım beşe,
Sinəm işti roy bə çəşe.

Zinə cıvon, ımruj sinnin.
Çokə rujon dəvardin, şin.
Sadıxı yod çıçon dəşin?
Çımı dəmon işti çəşe.
Sinəm işti roy bə çəşe!

BƏ TOLIŞI QƏP BIJƏN

Tırkiyədə mahni bahand,
Bə urusi dijon bığand,
Bə ərəbi gıblə bımand,
Har zıvoni təmi diəkə.
Bə tolişi sıxan bıkə.

Çı zıvonon ən şini əv,
Behuş kardedə mını əv.
Co zıvoni hiç koyım ni.
Şine, vallah, bənəy şəkə.
Bə tolişi sıxan bıkə.

Ki zındəni əv bəbole,
Zınəkəson ve hələle.
Ivrə Tolişi məhole.
Gudurəti iyo məkə,
Bə tolişi sıxan bıkə.

Sadıx, yoddə oqət ımı.
Zıvonrıpi moəj əpini.
Dumlıştədə merd əbini.
Çı tarixi pəncə okə,
Bə tolişi sıxan bıkə.

BALAYAR SADIQ

(1965)

Əliyev Balayar Sadiqi zəə (Balayar Sadiq) 1965-nə sorədə Lik rəyoni Kusəkon diyədə məəə bıə. Boku Devlet Universiteti (BDU) jurnalistika fakultə orıxınıyışe. Şairi iminci şer 1883-nə sorədə "Lənkəran" qəzetədə çap bıə.

"Azərbaycon Ənivəstən İcoəti" və "Azərbaycon Jurnaliston İcoəti" uzv, beynəlxalq «Rəsul Rza» mukafati laureate.

VAXTIME

Lonəşonvılobə kijon bəmedən,
Bə çaş toyki eşə, mijon bəmedən.
Soron əvorə bən, rujon bəmedən,
Dedardi umri səy randə vaxtime.

Pəştij ki arışte çı Boboki roon?
Ənə jiadə zəməni bəmedən nıron.
Zəmona tarsiku larzedən qıron,
Dasti çı ovi kay ğandə vaxtime.

İn sədo hiç bəçmi sədo oşdəni,
Ğıryəti təvə kıl, dardi toştəni.
Bot, çoknə vanq bıkəm Zərduşti həni,
"Əv heste" sıxani ğandə vaxtime.

Fələki nırə jəy umiyonim rəməy,
Mandim dardi jiadə qıronum nəməy.
Bəmi qınyə doğon de sığən bəməy,
İştən ıştə ğəvi kandə vaxtime.

Çaşonjon ku karde kı xosə honi,
Zəmonə boçəmə umri bə voni.
İsə va-voş voydə bəçmi zıvoni,
Xəcolət jiadə mandə vaxtime.

MOT MANDƏM

Dınyo kəminədə əməni vitdə,
Umri sə peqətə, çı dınyo vitdə.
Çokion qılə-qılə, dard qitə-qitə,
Hələ de qardışı qardəmon, dədə,
Hələ iyəndı səy hardəmon, dədə.

Çı kon viro rostbə çəmə rəğ-rişə?
İ tonmon bandı-ku, i tonmon vişə.
Zəmonə çaşij ku, quşonij eşə.
Hələ bo dardonro handəmon, dədə,
Orzuonro hələ gəv kandəmon, dədə.

Bədəy korətəni lonəjon etə,
Çəmə ron sığlurdin, şımə ron hitə.
Isə zoəm bəpye im dardon pedə...
Çəmə kon, co kəsi nom beşdə, dədə,
Ki çəmə dast-poçə epıştə, dədə?!

Ve kəson dum mandə kəybə dırədə...
Babəkım vanq karde mı ve vırədə,
Sığon zıvon okay Bəlləbirədə,
Ve şo bim bə sığon gıryəti, dədə,
Mot mandim bə dınyo koryəti, dədə.

BƏ SİĞNƏ HONİ MƏKTUB

Az ha vitim, dard mıku hiç co nibe.
Az cəhəndım, in orzu çı conı be,
Sığnə honi, imru çımı dil pure.

Nıznəym beşe iştə inə gərziku,
Sipi mande vərəği dim tarsiku.
Çımı mijon livə oka arsiku,
Sığnə honi, imru çımı dil pure.

Dili orzu zard be dili rəfədə,
Umri xolçə randəj mande həvədə,
Ğıbo qəte, sıxan təsdə qəvədə,
Sığnə honi, imru çımı dil pure.

Umri kəco ve ovroje, ve liley,
In dınyo ı dardi-ğəmi ğəbiley,
Qləy əğil umri çə sa bə hiley,
Sığnə honi, imru çımı dil pure.

Əv ki qləy sofə dilə əğil be,
İ mışt orzu, i manqulu nəğil be,
Çoknə be ki, qarde jıqo dəğil be?
Sığnə honi, imru çımı dil pure.

Bə umri so mutə-mutə vay voydə,
Votdəm məvo, diykardəni ho voydə,
Əcəl mını ğədəm-ğədəm onoydə,
Sığnə honi, imru çımı dil pure.

Bəxt bəmıro, az bə bəxti bəmedəm,
Dard-ğəmiku mıncır bedəm, təvedəm,
Çı sıxani bandonədə nəvedəm,
Sığnə honi, imru çımı dil pure.

SƏMAYƏ QULƏLİ KİNƏ

(1965)

Səmayə Quləli kinə 21 mart 1965-nə sorada Lankon rəyonı Boladı diyədə moəo bıa. Məktəbi soronku bə poeziya marağ nuşo doəşe. Boku Mədəni-Maarif texnikomədə təhsil səşe.

«Bu sevdadan necə qaçım», « Uduzduğum sevgi» şeirə kitobon , «Analar Anası», « Vahid irsimin canlı yadigarı», « Zərb alətlərinin mahir ifaçısı»,» İgidlər ölməz, əbədi yaşar» publisistika kitobon muallife.

Şeironuş ve antoloji kitobonədə çap bıa.

BOLADI

Boladi tace sədəm,
Ənə əyo moədə bəm,
Ki ki bə yod dənono,
Har ruj bə yod dənodəm.

***

Hələlə nunmon hardə,
Hərom çəməku diəro.
Çımı şit, xonən təmiz,
Şıdəmon de həxə ro.

***

Har sıxanış bayati,
Çımı İnə mələk be.
Çəmə dasdəş rə barde,
Xıdo nıbe fələk be.

***

Əmə heç si nıbimon,
İşdə pıəku ilahi,
Balonomən si nıbe,
İşdə pıəku ilahi.

***

Səmayə, tale tınış,
Bə həmoə ro niğande,
Çı bəxti dumo dasdə,
Sığən nıbe bo ğande....

NƏVUZƏ İD

Nəvuzə id omodə,
Bəçe ğədəmon ğıbon.
İdə təmizi kardən,
Eşandən pəlos, tomon.

Vəyuon, kinon honiədə,
Sire-sire ov vardən.
Har to kavuə çiməne,
Kijon çimən çardədən.

Zoon roysə çəş kardən,
İşdə dili piyə kinon,
Eşğşon vanq eğandidə,
Bə məholon, bə dion.

Səmayə, bə dınyo oməş,
Xosə ruj, xosə vaxtədə,
Umuri sığon pencə-penc,
Sa sor bubuy bəxtədə....

MINİ POŞ MƏKƏ...

Annə mını poş məkə,
Bə otəşi tovom ni.
Moyon rosbən ovi dimi,
Kəşım hese, domom ni.

Bo tını vinde qoroş,
Həni bə kovroon bışum.
Har to bə siyo jıdə,
Nə həşiye, nə ovşum.

Çımı in purə dilim,
Bənə dıyo ləpə jidəm,
Dardon bənə leğəştəni,
Maxlə-maxlə rışdedəm.

Səmayə qınoş çiçbe?
Əvı cöylü oqəte.
Çəşdəş heççi çidəni,
Nə vıl, zizə, nə qıte.

ŞƏRAFƏDDİN İLKİN (1965)

Şərafəddin Sudeyfi zoə Həsənov 1965-nə sor Masallı rəyoni Bədəlon diədə moəo bıə. 1982-nə sor miyonə məktəbi, 1982-1987-nə sor Boku Nat və Kimya Texnikomi orixniyəşə. 1985-nə sor Hərbi xidməti bəşə jə. 1987-1990-nə soron Masallı 1 numrəninə çay fabrikədə Təsəruffati koon sahədə direktor ko kardəşə. 1990-1991-nə sorondə Boku Virəy Sənaye Texnoloji Texnikomi Cıvonon Mərənqo sədr bıə. 1991-1995-nə soron Azərbaycan Pedoqoji Universitetədə qiyabi təhsil səşə. 1993-nə soriku mətbuatədə ko kardədə. «Vaxt», «And», «Ekologiya», «Azərbaycan müəllimi» qəzeton, «Azərbaycan təbiəti» jurnalı əməkdo bıə. 2005-nə soriku "Orta təhsil" jurnalı səredaktore. Se qılə şeirə kitobi: «Göz gözə yalan deməz», «Gözlərinə de ki...» və «Mən səndən küsmədim ki» muəllif, həmən pencosa və məşhura məhneon sıxanon muəlife. Azərboycon Ənvişton İcoəti və Jurnaliston İcoəti uzve. Kəxivənde, qıləy kinə, qıləy zoəş heste.

BOY BEŞİ

Həvo sarde, tınən diəroş çımıku,
Çəşim ışdı roədə mandə, boy beşi.
Gibəkulim, dardbədəlim, a zolom,
Sədo kardəm tını çandə... boy beşi.

Be tı dılım çiçon kəşdə, zondəniş,
Çanə nəmon nıvışdəmə, handəniş...
Tını piyə bı aşığə vinədiş
Hicron ıştə sığə gəndə? boy beşi...

Vilon həmə zizə kardə boğədə,
Şəmomonən mandin ənə təğədə,
Xeyli vaxte İlkin ışdı eşğədə
Bilbil bıə boto handə, boy beşi.

IN KİNƏ ÇI HƏVƏSDE

Moxlonos vılə butə,
Vındəme dılım sutə.
Çəşon surmə dəsudə-
In kinə çı həvəsde?

Olətış vey, to kardə,
Ha ruj qıle takardə...
Anqışdış çəş bekində-
In kinə çı həvəsde?

Imış çiç doəşe xıdo,
Bəmarde dardi nıdo.
Bovot çı kinə dodo-
In kinə çı həvəsde?

Sipiə olətış tandə,
Bənə bılbılı handə.
Ki vındə mətəl mandə-
«In kinə çı həvəsde?»

Dİrozə moxlə, sio çəşe,
Eşğışən bə dil dəşe
İlkin bəsə dənişə-
In kinə çı həvəsde?

MƏZAHİR SOF

(1965)

Əhadov Məzahir Əlihüseyni zadə (Məzahir Sof) 09 sentyabr 1965-nə sorədə Masalli rəyoni Bala Kuləton diyədə moəə bıə. 1985-nə sor Kulətoni miyonnə məktəbi orixniyəşə. Həmunə sori işdə sənədon bə Boku 5 numrəynə peşə məktəb doydə. Çəyo açay təyinatı bə Moskva şəhəri Montaj trestı doydən. Çə vaxtiku Moskvədə jiyədə. Səbarz iyən Səynur nomədə dıqlə zadə hestışə.

VƏYU VARDƏN BƏ ÇƏMƏ Dİ

Vəyu vardan bə çəmə di,
de həy-hayi,
de dəpi ,de «Halay”i.
«Ha boli pəvəndi,
lap bənə gəndi”...

Vəyu vardan bə çəmə di,
de hodi-hodi, de ityoti.
«Xıdom”, «Xıdom” sədo jiadə
Vəyu rost bedə de sırdı.

Vəyu vardan bə çəmə di.
Vəyu səpe sıə şole,
sıə şoli jiadə qıləy sırre...
Hırdənon qıləyni
piyəşə bızını im çı sırre.
Şoli jıyo erəxəy,
Ani həx be, peşi sıray.
“ Cık”ış karde, jəşə çəkkə.
İştənış şodəe bə nənə və,
Qucış karde əcəy qıy
dimiş dəsuəy bəçəy dimi.
– Nənə, çəmə vəyu reçinə?
– Ha bala, ha!.. Reçinə, xanıme!

HA LOLƏM

Ha loləm.,
bı sutə kəvşəni miyonədə,
rast qınım bəti.
Ha dılış məlalinə loləm.,
kıştışe mı ıştı ın sıəti,

Kəvşəni miyonədə ın şahəti.

Nıştım bə zono,
nuşo bıdəm bəti ıştə nokəti...

Dim dəsım bəştı bı səltənəti
Ki, tı bızınıy ım divonə aşığı.

Ha loləm.,
çiçon dəvardin çımı dılo..?

Bı kainatədə.,
çanə nezimon, çanə diyəro..?

Çanə az tını zındəm.,
zındəş tı anə mını..?
In sırrinə dınyoədə,
Qıləy sırr tınış, qıləy mı...

İyəndı sırrı nızınə,
Sırdəmon deyəndı.
Boəmə vəyştebən,
ın sığə-daştinə kəvşən

Bəştı bı seiri
bəm aludə, bəm behuş.

Xəbəm ni oməm bə zono
kenəku...

Ava-uvə oməy bəcuş...
pır kardışe çımı çəşış...
de kəvşəni xokə-puşı
Vo dızdışe, bardışe tı...

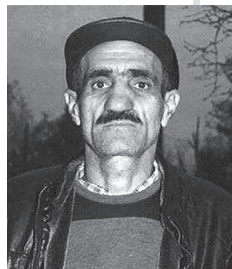
Deştə zərifə pəron,
çımı mijon maç karde tı, pərəyş...
Dastım ğande, di be, di...

ELXAN RZAYEV

(1965)

Elxan Rzayev 1965-nə sorədə Lankon rəyonı Zəvilə diədə bə dınyo omə.

BƏ VƏHİŞT BƏŞE

Doroza maxolon so dəritədə,
Bəşti bə maxolon az ğıbon bəşem.
İşti siyo çəşon dilon patedə,
Bəşti çəşi qilon az ğıbon bəşem.

Ha şəv boy bə çımı han, xosə kinə,
Bıdə işti sədə az bıbum şonə,
Dard mədə tı bəmi, bıdə nıvardım,
Sutedə bətiro çımı ın sinə.

Çənə conım xəşe, işti ğıbonım,
İşti sə liputon bomıro şone.
Marde bomı rəvo məzın, ha kinə,
Betı mande bomı mardesə qone.

İnson i ruj bome, i rujən bəşe.
Kardə qınon cəzo əyo bəkəşe.
Boy mını şo bıkə, vəşti bıvındım.
Ki dilon şo bıko, bə vəhişt bəşe.

ÇİÇON KƏŞEDƏN

Hələ mardənim az, bomı bəmedon,
Dard kəşe kışdedə, çımı ın dılı.
Çənə bə odəmi oxo dard bədon,
Zard bedəm, sutedəm lap bənə vılı.

Mışdı to bə dılı çənə bəsuten,
Bəbolim, ha Xıdo, bıdə nıvardom.

Nomerdon tobə keynə dınyo bəqəten,
Çiç bikəm mı oxo coyli nımandom.

İnsonon i kərə bə dınyo omdən,
Hiç şukur kardənin, nəfəs kəşedən.
Əve mardeyədə de qıno şedən,
Zındənbu əvoni çiçon çəşedən?

Azən mardem pidə, lənət bı dınyo,
Əncəx ın dınyoədə bevəcim vində.
Zındənim, mardim az, bə vəyişt bəşem?
Çımı ruj çiç bəbe zəmini bındə?

AQİL ƏDALƏT

(1965)

Aqil Ədalət 12 dekabr 1965-nə sorədə Masalli rayoni Ullumi Ruəkəno diədə moəo bıə.

ƏLƏLƏN

Boğı-boğçəm vıl bəbe,
Xəy-bərəkət bol bəbe.
Dışmen mını vindədə,
Tarsiku behol bəbe.

Çımı nom Əliheydər,
Zıkrım "Allahu əkbər!"
Yol bəbem dastdə "Ğiron",
Vırəmən bəbe minbər.

De şonə sə randedən,
Boyəndı çol kandedən.
Isə sukon mandedən,
Kaqon-veron handedən.

Vıl dılədə- bitondə,
Vıl vile Velbutundə,
Tı həməysə gəşənqiş,
Vilon viliş butondə!

Ha xosə çəmə bandon,
Mandon kəm-kəmə, bandon.
Ədalət deştə dardon
Mehmone bəşmə, bandon.

Ro omdə Ulumiku,
Pındə vişon kəniku.
Cəmati peşt kutinbə,
Məmuron zulumiku.

Az votedəm sə bə sə,
Bandon mandən səbəmə.
Dard omə de ləşkəri,
Sutə dılım sə biə sə!

Bəştı har sıxanı con
Bəvotem, ha çımı con.
Bəmi qıləy "ha" bıvot,
Bıkəm in conı ğıbon.

Sinəm sutdə, doğ bedə,
Yarəm bəmi doj dodə.
Vətəni həsrətiku
Dıl-ciqəm sim vardedə.

Boğçə çımı, boğ çımı,
Yo mandə iroğ çımı.
Xəyri co kəs vindedə,
Dılım bedə doğ çımı.

DARD

Xıdo, tınış petono həx,
Çiki sıftəy, çiki orəx.
Tərsə qardə fələqi çəx,
Im çı yolə darde, Xıdo?

Boğonədə bar bedəni,
Kardə ğəzənc var bedəni.
Dışmen boçi xar bedəni?
Im çı yolə darde, Xıdo?

Dard omedə bə har dəğə,
Con beşedə reğə-reğə.
Nodonon bən çəmə əğə,
Im çı yolə darde, Xıdo?

Penə sədə niştdə məlo,
Sı-sı doydə bənə dəlo.
Oqardə bə yolə bəlo!
Im çı yolə darde, Xıdo?

Dasto Ğiron, çəşdə dəğil,
Dini hisob kardən nəğil,
Milləti dast çığıl-çığıl...
Im çı yolə darde, Xıdo?

Saxtə moğnon ı sə lə bən,
Neqon ğəti, aspon hə bən.
Sutə dilon həmə sə bən,
Im çı yolə darde, Xıdo?

Nohəx hiç kəsi zındəni,
Həxən ku bə, ro vindəni.
Insof-ədolət mandəni,
Im çı yolə darde, Xıdo?

***

Vəse, ənə otəş məjən boy bəmi,
Az osin nim, hiç sığən nim, odənim.
Çəşim vində, quş məsedə, dıl jəydə,
Hiç vaxt həxi bə nohəxi doydənim.

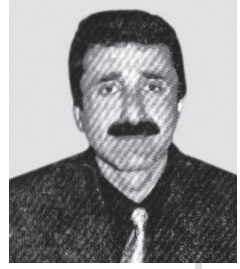
Çoki kardəm bəştə qiymət doə kəsi,
Eğəndənim hiç kəsi ko həvəsi,
Ğarım zındə çı Xıdo doə nəfəsi,
Dı bevəci, nomerdəti arəm ni.

Ki mərd bəbe, bəçe qarşı ve mərdim,
Pəxılınro, nomredonro az dardim.
Ve sınağ, imtəhanu dəvardim,
Hiç vaxt, hiç ki az bevəci kardənim.

MƏRASİM HACİZADƏ

(1966)

Mərasim Hacizadə rəyon Ostoro Pəlikəşi diyədə 12 fevral 1966-nə tarixədə bə dnyo omə . 1983-nə sorədə Pəlikəşi miyonə məktəb, 1990-nə sorədə ADPU orixniyəşə. Pəlikəşi həmonə məktəbədə sıftə muəllim, peşi direktor ko kardəşe . Muddəti metodist bə Ostoro təhsil şobədə. İsat Ostoro rəyoni icra hakimiyyətdə məsul koəkəyə. Azərbaycani Ənviştən İcoəti uzvə. 7 qıla kitobi muəllife..

ÇIMI SİNƏ DARDI LONƏY

Çı dnyoku bəmi mandə
İqlə darde, xıfətebən.
Votem : Bilbil həlbət handə,
Nolə jəydə bənəm əvən.
Bəke pəyəym, kovrə beşim,
Hiç du nibe bəmiku qəm.
Qıləy kinə dilən dəşim,
Mınış pəydo karde əyoən !

Vem kuşış kay, cəfom kəşe,
Rohət nıbm hiç i rujən.
Sutim, dili ğat otəşe,
“Bəxtəvərə” voten ijən.

Çımı qıno çiçbu , Xıdo,
Hışkə divo penşande mı.
Şo nıznəym be, imkon nıdoy,
Çəşə arsdə dəşande mı.

Ve orzum mande nimədə,
Vallah, həni de zuy jidəm.
Ha bısırım az dimədə,
Çımı sinə dardi lonəy!

BAHAND, ÇIMI ŞİNƏ BİLBİL

Pəristile pərə omə,
Məholi havz təkə həmə,
Bandi səyko həşi pemə,
Əvəsore, obedə vil,
Bahand, çımı şinə bilbil.

Hiç nıznəmə bəke şəbiş,
Xəyli vaxtbe ıǵın nubiş,
Çokbe oməyş tı bino biş,
Bəştı sədo şo bedə dıl,
Bahand, çımı şinə bilbil.

Sof qədəliə vılən rost bə,
Diəkə zəmin çoknə taspə,
Həşi zuyko ovən tat bə,
Qədə əǵlon şedən bə xıl,
Bahand, çımı şinə bilbil.

Tı çı vili əsirişbən,
Be çəy hiç vaxt nəsirişbən,
Səyko bə bın tı sirişbən,
Bəştə eşǵı bıvot nəǵıl,
Bahand, çımı şinə bilbil.

Mərasimim, sutə dılım,
İştə viliən bilbilim,
Nə dışmenim, nə pəxılım,
Tı bəmıko mətars, mətil,
Bahand, çımı şinə bilbil.

AZ DARDİ ŞAIRİM

Vote, “ıştı şeiron boçı ǵəmqinin,
Vəse, də xıfəti məkışt əməni.”
Tınən jaqo məvot, xanım, əmone,
Az dardı şairim, sinəm poroşe.

Votşone in jimon har şesə şine,
Dınyo şinə dınyoy, lap anqivine.
Çımı çəyko vindəy zulmi-zəmine,
Bə dilim ğəməş jəy, əvi birişe.

In jimonədə jıy ve yolə darde,
Vindəş ruji i kəs infakt be, marde,
Kəsiy nun nızino ləvəy si harde,
Dınyo cənnət bibo əvi çırəşe?!

Hıqo bə odəmi ğəzo səhıti,
Kələ zoəy lozim ıstə oğəti.
Tale əmon nıdo, Mərasim, bəti,
Tı ijən devriko qırəy-qırışe.

TEYYUB AĞAZADƏ

(1966)

Teyyub Ağazadə 1966-nə sorədə çı Liki rəyoni Qurdəsər diədə moə bıə. 1993-nə sorədə Ə.Hüseynzadə nominə Mədəniyyət-İncəsənət Universitetiş de fərqlənmə bə səs jə. Azərbaycan Ənviştən İbemoni uzve. «Gızıl gələm», «Mıgəddəs gələm» mukafaton laureate iyən 8 kitobi muəllife.

XOK BƏŞTI SƏ, MERDİJ TI

Bə şəri asbi penışdəj,
Həxi, bə nohəx həvatdəj.
Hejo deərbobon nışdəj,
De kosibon sardij ti.
Xok bəştı sə, merdij ti?

Ənə həromı ti hardə,
Puli tıniş gədir kardə,
İşdi vələd yaman qardə,
Səyko-bəpo dardij ti.
Xok bəştı sə, merdij ti?

Ğıryəti bə tamə bod doj,
İşdəni bə çı ruji noy?
Ay həyvon, bə duzə ro boy,
Boçi jıqo qardij ti.
Xok bəştı sə, merdij ti?

Yələğəti adət karde,
İşdə aybonı okarde,
Həni çətine oqarde,
Çəmə çəşdə mardij ti.
Xok bəştı sə, merdij ti?

İLDIRIM ƏSGƏRZADƏ

(1966)

*İldırım Əyyarı zoə Əsgərov (İldırım Zardəbıǵı)
1966-nə sorədə Lik rəyoni Dızdipok diədə bə dınyo omə.*

BETİ

Çaşon siyo, bəvon dıqoz, peşt nozık,
Muəxolon dı zəmini tıkbətık,
Dı reçi tı ve zoonı kay hələk,
İştı ǵıbon bıbo kırınqo, bılbıl.

Ruşnə doydəş bənə ovşımı, həşi,
İnsokə i kərə çəmə kə dəşi,
Lovəm karde, zolım, oməǵət, məşi,
Bet tanqe bəmi kə, kəvşən, məhol.

Çiç bıkəm, çiç botom diyəkəş bəmi?
Çiçkəm, ki bıvǵandom «ha» botoş bəmi?
Hiç rəftor kardədəş, beinsof, dımı,
İ kərə ehsonkə qıləy xoş əfol.

Zardəbıǵı jə bə halon səfe kay,
Boçı əzozil bəş, çıçım bəti kay?
Bə cokəsi dil doy xıdomənıka,
Bə həşə məjən, oşkokə məvol.

***

Azizə moə zıvon,
Çı kınə, zoə zıvon,
İştəsəm ve piedə,
Tınış Xıdo doə zıvon.

Azizə xosə məhol,
Çı vılı zizə məhol,
Betı jıye əzınım,
Hiç bəbe çımı əfol.

Əzəlo yolə zıvon,
Vilə, zizəynə zıvon,
Çı xose, tınmon heste,
Tolişi yolə zıvon.

Çimənon vil okardə,
Kəvşənon havzə zardə,
Bet i rujim nibe,
Zardəbiğ beti mardə.

Azizə, barzə bandon,
Vişonuş havzə bandon,
Fikim hejo şıməsəy,
Kardedəm nozə, bandon.

Xosəli, şinə balon,
Obibən bənə vilon
Bahandən ıştə dərson,
Nənə bəşimə ğıbon!

RABİTƏ TOLIŞƏKİNƏ

(1966)

Rabitə Tolişəkinə 1966-nə sori mayə manqi 16-də Ostorədə moəo bıə.

İM DİNYO Dİ SİĞİ PURE

Im dınyo dı sığı pure,
Nunış sıgo beşə odəm.
Roonış dı teği pure,
Dınyo dardı kəşə odəm.

Duston tıku diyərodən,
Yodo becardəşone tın.
Əvon bəştı tənəoti,
Bəçand həvatəşone tın?

Iştə dovnə sığı bığand,
Osmonədə nəvə odəm.
Ha ruj mıştı dard peşandə,
Da şələ dard dıvə odəm.

Im dınyo dı sığı pure.
Ve mənəv, lınqon bəxəve.
Lınq bə i kəno bımandı,
Bəbolış, dılən bətəve.

Ve sanqinebən dınyo sığ,
Dınyo dardı kəşə odəm.
Dılış sutə, vəşə odəm.
Nunış sıgo beşə odəm.
Im dınyo dı sığı pure.

ÇIMI ZIVON, TOLIŞƏ ZIVON

Çə əsrunku omə beşə,
Tarixədəş hese rişə,
Jıgo sofe, bənə şişə,
Çımı zıvon, Tolişə zıvon.

Çəmənədə qıley vıle
Həm aşığı, həm bilbile
Diyəro məşən, çımı dıle
Çımı zıvon, Tolışə zıvon.

Bəvi bağlım, dılıku ve,
Be bəy çımı rujən şəve,
Çımı nənə zıvon əve,
Çımı zıvon, Tolışə zıvon.

Im çı hikmət, ım çı sıre,
Həm ocağə, həmən pıre,
Dasdə zıye, linqdə qıre,
Çımı zıvon, Tolışə zıvon.

Çəşi şudə qıle zənde,
Bəşdə əsli, rişə bənde,
Jığə şine, jığə gənde
Çımı zıvon, Tolışə zıvon.

Jığə zıvon bıvtən, bəye,
Çımı rujən, şəvən dəye,
Çı Rabitə conı puəye,
Çımı zıvon, Tolışə zıvon.

DİNYO KENƏ DUZ BƏBE Kİ

Məvotənən qıley vıle,
Nə çəmənə, nə bilbile.
Har tərəfiş zir zıbile
Dınyo kenə duz bəbe ki..

Dardış hese bə sə peşdə,
Ha illəşən qıle çəşdə,
Diri diri tını kışdə,
Dınyo kenə duz bəbe ki..

Dəyeş bəbe, çəşən məkə,
Bəçi vardə oynon diyəkə,
Har ruj illə libos takə,
Dınyo kenə duz bəbe ki..

Ğızılədəş taxtış hese,
Bə dim umə bəxtiş hese,
Əçen qılə vaxtış hese,
Dınyo kenə duz bəbe ki..

Ruj omedə, həftə şedə,
Səf oməkəs səfdə şedə,
Har dəyğəşən kefdə şedə,
Dınyo kenə duz bəbe ki..

Jığo noəbə çəvi bınə,
Çı dardi və sute sinə,
Umi məkə, Tolişə kinə,
Dınyo kenə duz bəbe ki..

BƏVİ YAMƏ AŞIĞIM AZ

Çımı dıldə i kəs hese,
Bəvi yamə aşığim az.
Əçi varlığ bəmi vəse,
Bəvi yamə aşığim az.

Bəmi jığo nozon kardə,
Çımı ağıli səyku bardə,
Be bəy dınyo bə sə qardə,
Bəvi yamə aşığim az.

Har sıxanış şine, gənde
Mını peşən illə zəndə,
In dil oxo bəvi bəndə,
Bəvi yamə aşığim az.

Be bəy şəvim ruj bedəni,
Çəşi hanən bardedəni,
Zəmin, osmon qardedəni,
Bəvi yamə aşığim az.

Jığo məzın dardon sə be,
Be bəy dınyo iqlə gəbe,
Çımı oxoy çuko bəbe,
Bəvi yamə aşığim az.

ÇIMI VƏTƏN OSTOROYE

İ tərəfiş vişə, diyo,
Bandon çidən diyəkə çəyo,
Cənnət mənəv, cənnət iyo,
Çımı Vətən Ostoroye

Həm zu bədo, həm zu bəse,
Tarixədə nomuş hese,
Çəvi varlıg bəmi vəse,
Çımı Vətən Ostoroye.

Əvi vindəm, huğu handə,
Hırdənətim əyo mandə,
Çımı dildə şiliş gəndə,
Çımı Vətən Ostoroye.

Həm cəvahir, həməv zərə,
Reçinətiş muxtəsərə,
Təbiəti şah əsərə,
Çımı Vətən Ostoroye.

Nə dard bızno, nəinki gəm,
Har çiy bınəmon be nəm,
Az çəvi şairə kimməm,
Çımı Vətən Ostoroye.

QƏDƏ-QƏDƏ VA VOEDƏ

Emedə çı livəsə,
Emedə çı toğəsə,
Har tərəfiş sipi ka,
Uje çı osmoni sə.
Qədə-qədə va voedə.

Hırdənən hənək kardən,
Fırsidən çı buzişə.
Haydi, kenə beşənən,
Mənışdən i rizişə.
Qədə-qədə va voedə.

Çan vaxte çəş kardəmon,
Zəmini xoki hardəmon.
İqlə kərə va bıvoyo,
Çımı orzi bardəmon.
Qədə-qədə va voədə.

Həvo diyənonış eka,
Həşyəe rujonən se be.
Təbiəti ğanune,
Zımsonədə va bəbe.
Qədə-qədə va voədə.

Peşandə baney bırzi,
Mandəbimon tamarzi,
Şəxtə bobo bo beşo,
İme har kəsi orzu.
Qədə-qədə va voədə.

Emedə çı livəsə,
Emedə çı toğəsə,
Har tərəfiş sipi ka,
Oje çı osmoni sə.
Qədə-qədə va voədə.

AZ TINIM PİDƏ OXO

In dardi bəki bıvtom,
Az mandəm beti məftun,
Be beti rujon, həfton.
Kaş bəbəyn qıley yuxu.
Az tınım pıdə oxo..

Bə cəkəsi doy dılı,
Həsərətı noy sevılı,
İsə baney bılbili,
Boçi handəş kənoku.
Az tınım pıdə oxo..

Çokə rujon ğənədəbən,
Dılım beti bande ben,
Cobe yavə darde ben,
Boçi cobış çımıku?
Az tınım pıdə oxo..

ƏMƏHON TOLIŞIMON

Mot nodəmon har eli,
Çəmə zoəye Pəncəli,
Ya Məhəmməd, Ya Əli,
Dinimon, imonimon.
Əməhon Tolişimon.

Bənə həşi vəştəmon,
Harkesi dil deşdəmon,
Çanə əzob kəşdəmon,
Məvotən quluşimon
Əməhon Tolişimon.

Həmişə bə yod dənə,
Şəhidimon doə çanə,
Çəmə adət-ənənə,
Yoli-rük bızınimon.
Əməhon Tolişimon.

Çəməndə həci hese,
Im ğiryət bəmə vəse,
Çəmə axır nəfəse,
Vətəni con votdəmon.
Əməhon Tolişimon.

Bılbıl nimon ğəfəsdə,
Imi həmə dərəsdə,
Har çi vaxtədə rəsdə,
Ovimon, otəşimon.
Əməhon Tolişimon.

Rabitə çiç votedə,
İşdə sıxani qətidə,
Əyo nənəm hitedə,
Ə vırə vəşt zındəmon.
Əməhon Tolişimon.

BALƏDDİN VEŞO

(1968)

Məhərrəmov Baləddin Aydıni zə 01 iyul 1968-nə sorədə Lik rəyoni Qoqovo diədə məəo bıə, Andurmədə diədə jiedə. Çı Liki tam miyonə məktəbədə, texniki peşə məktəbədə təhsil səşe. İminə şeiriş «Lerik» qəzeti «Ziza» tolışə səhyədə, peşonə vaxtonədə çəy co şeron "Tolişon Sədo" qəzetədə, "Aləm" jurnalədə və co mətbu orqanonədə dərc bıən. «Dağ çiçəyi» (2001), «Dinyo xosə dınyoye» ("MBM"-2006) nomədə dı kitobi muəllife.

KULƏ ŞƏV OMƏ

Çıləon cə be,
sard-su şe, rə be,
vənəşə beşe,
kanə sor sə be.
Bəxt fəre çəmə,
ğədəmiş panbə
səkkə çəşənbə
kulə şəv omə.

Ha kuli – kuli, kul -çəşənbəli,
bıvğand gəhəri de kanə sori.

Sımə bınənən,
otəş sənənən.
Otəşi səpe
cəm bıvaştənən,
emı dard həmə,
zər əy pesuto,
kiyə bisuto
kulə şəv omə.

Bə yod dəğəndən,
baxşə vığəndən.
İştə avlodon
osə bıvğəndən!

Bo duston həmmə
xoto oqətən,
xonçə biqətən,
kulə şəv omə.

Xəyku pehandən,
şin-şin ehandən.
Kəybə peştiku,
quşonsə mandən..,
dıvoye çəmə;
baxtəvər bibu,
rışkış fər bibu!,
kulə şəv omə.

Məhol bibu vəşt,
beşəmon bə qəşt.
Tolışi xəlği
Siyocıxo, bəşt!
Votdəmon əmə,
çə dili piyə
xəy-ovand biyə,
kulə şəv omə!

Ha kuli – kuli, kul-çoşanbəli,
bıvğand ğəhəri, de kanə sori.

IŞTI MUTƏY İNSOFI Nİ

De həsrəti qardəm oxo,
İştə dili hardəm oxo,
Ov bəm, boyk bəm, mardəm oxo,
Məsut muni bə vom həni,
İşti mutəy insofi ni?

İm çı xəto, im çı ğəste,
Dastos qidor bəy _ con bəste?,
Çı imruji maştən heste,
Tı çaş məkə çı poy bini,
İşti mutəy insofi ni?

Bardə dardon im reşt dili,
Boy de umi perışt dili,
Dıl şışəye, marışt dili,
Əy çəkış doy, rıstedəni,
İştı mutəy insofi ni?

Şinə hanon çin bəbebun?
Çımı rujon şin bəbebun?
Yarı rıkon qın bəbebun?_
Im ğıyz bəmə damedəni,
İştı mutəy insofi ni?

Çaşom arson tıle ijən,
Qəvom zvon kılə ijən,
Ta karde, çı fele ijən?_
Bibi demı damə-dini,
İştı mutəy insofi ni?

Busə bıdoş, bəmi nuşe,
Piyə dıldəm eşğ bə cuşe,
Bəştı xoto _ çı va-voşe,
Pevışkındəm ku-kəfşəni,
İştı mutəy insofi ni?

Botı namə avşum bıbum,
Pencə vədə ovşım bıbum,
Eşği boğo nışum, bıbum,
Bə ğəmi ruy mədə mını,
İştı mutəy insofi ni?

BƏNƏY MI BİPİYİ ƏBINİ

Çaşı tamə tni dənınə bə dast,
bə pehuyə eşğon hiç umi məbast,
bənəy mı bıpiyi əvoni bə rast,
bənəy mı bıpiyi əbini tını!

Fik mədə, qırdo tı lovədəy veyni,
fikşon bə siyo çaş – bəvədəy veyni,
ə eşğon dilo nin, qəvədəy veyni,
bənəy mı bıpiyi əbini tını!

Ha əyşti bə bəşi beşe piyedə,
hay boştə bə boğçə dəşe piyedə,
ki bo boğ soxtə əz kəşe piyedə? _
bənəy mı bıpiyı əbini tını!

Cıvonış, aşığtə təpi ve bəbe,
səviliş, ətri buy bıpi ve bəbe,
dıl əbə de şinə qəpi ve bəbe,
bənəy mı bıpiyı əbini tını!

Fik – fami bəştə sə qırdə bıkə boy,
ım rufi pelovnə peymon, savdo coy,
botıro bıjiyo to umri oxoy,
bənəy mı bıpiyı əbini tını!

Çoko bin tılay ov təşi pidəşe,
ğəhəro boyk bə con xəşi pidəşe,
piyeye, ım dınyo həşi pidəşe,
bənəy mı bıpiyı əbini tını!

Navi səy əbini _ ovəyzoxs omə,
Bo umri hanəro butə, naxş omə,
Çımı eşğ peyğome – gəybo baxş omə,
Bənəy mı bıpiyı əbini tını!

DINYOM RIJYƏY, JIQO BIZIN PILKƏ BE

Dusti conı gəsti bıstən vəyşti ni,
Qırəy çiçe, vindedəmon di yəndı?
Şəvi-ruji təm çoçin bə, ruştı ni,
Jıqo bışu, rə bəkamon pi yəndı.

Ruşnə dınyo tokyə kıço gə bimon,
Dili kitob, hiç nahandə to bimon,
Çaş bə çəşi penımujiyə co bimon,
Nıvindmone, nıprimone si yəndı.

Im əmənə bo eşği gəv kandeku,
Zıvon fol-fol gəmi mahne handeku,
Co mandeku susard bəmon yəndıku,
Rast omyədə nibəznemon iyəndı.

Dınyom rıjyəy, jıqo bızın pılkə be,
Roy dəqıjyəm, ro bomıro kılkə be,
Bəxtım rəxəy ıştı dasto,çilkə be,
Çiç bıvotom, jıqo barıst ni yəndı.

Ki bəvotə conım ıştı tonə ni,
Ki bəvotə Veşo ıştı hano ni?,
Qıno şışte, qıno baxşe, qıno ni,
Qınobəqıy əve şodə ki yəndı!

MAHİR DİNİYEV

(1968)

Diniyev Mahir Baloğlani zəə 1968-nə sorədə Lik rəyonı Sorı diədə bə dnyo omə. 1985-nə sorədə bə Azərboycon Pedoqoji Ünıversiteti tarix fakultə daxil bıə, 1992-nə sorədə əvrəş bə sə jə. 1992-nə sorıku de to bə 1996-nə sor Milli Ordu tərkiədə Dağlıq Qarabağı hərbi əməliyyatonədə iştirək kardəşe, muharibə veterane. 1996-nə sorıku Lik rəyonı Sorı di miyonə məktəbədə tarix muəllimi ko kardədə.

BƏZINE

Votdəşon ki, əmə tolışonimon,
Həməysə çök, lap çı yəndı conimon,
Hələ votdəş, çı kandulə şonimon,
Əncəx ıştı əğıl zıvon zındəni,
Yurdədə hiç yurdən əv, eğandəni,
Yolən bəbe, ıştə əsli nibəzne,
Az zındənim, tı zındəniş, ki bəzne?!

Dərəsdəmon, yurdən tanqe, koən ni,
Millət həmə bənəy boə, coən ni,
Bı yurdədə zıvon zınə zoən ni?
Bəştə əğli adəti tı votdəniş,
Çı pə-moə zıvoni omutdəniş,
Jıqo bıkoş, əv tolışı nibəzne,
Tı zındəniş, az zındənim, ki bəzne?!

Az bərizom, millət zıvon ve bıznu,
İnqilisi, farsı, tırki, co bıznu.
Millətçi ne, co milləton bo bıznu,
Məmləkəti har vırədə ko bıkə,
Say ve bıkə, ın milləti şo bıkə,
Tı nivotoş, əv hiç nəslı nibəzne,
Tı zındəniş, az zındənim, ki bəzne?!

Azərboycon məmləkəte, yurdmon i,
Şoy-voymon i, xıfətmon i, dardmon i,

Çı hukməti zıvonmon i, xunmon i,
Ki votdə ki, bə tolişi qəp məjən,
Mahne məvot, şoy-şoy məkə, dəp məjən,
Az bivotım, tı bivotiş, ve bəznen,
Az votlandım, tı votlandı, ki bəzne?!

YAƏN TI

Fikir bıkə, diqqət bıkə, tı ki bəş,
Kon tarıxo, çı kon devro, tı oməş,
İştı bobon kadusi bən, kaspi bən,
Canqşon kardə, hejo bəsə aspi bən,
Bəpi bəştə əğli imi bivoti,
Ya ıştı pı, ya ıştı mo, yaən tı.

Çı Midiya, Sasanion vaxtədə,
Əhmənion, İskəndəri taxtədə,
Qamonədə, sardonədə,şəxtədə,
Suz şəhəri, Elami paytaxtədə,
Atropat de tolişonbe, bivoti,
Ya ıştı pı, ya ıştı mo, yaən tı.

In məmləkət, hejo əçəy vilat bə,
Ərdəbil bə, Ostorə bə, Hilat bə,
Mazandaran, İsfahan bə, Qilan bə,
İştə nıznəy bahandı əv, omutı,
Çı Babəki daveonən bivoti,
Ya ıştı pı, ya ıştı mo, yaən tı,

Dınyo xəlqon ıştə zıvon oqətə,
Yəndıkuşon çokə şeon peqətə,
Zərduştian bə tolişi ve votə,
Elm omutı, bəştə xəlxi bivoti,
Az həməysə ve qədimim, nivoti,
Ya ıştı pı, ya ıştı mo, yaən tı,

Azərbaycon çəmə həməy vətəne,
Çəmə mardən bı yurdədə hitən, e,
Tırke, kırde, ləzqi, dağlı, tolişe,
Çı milləton mehriban be ve xoşe,
Bənəy boə deyəndı duz bivotın,
Məmləkəti Azərbaycan oqəton.

BƏ TOLIŞƏ ZIVONI

Çı qofeo moə zıvon çokım məsə, çok dərəsəm,
Yolən be-be co zıvonım çok omutə, çok sərəsəm.
Şin bıməsış, şin dərəsış, şin bıvotış, şin bəbe əv,
Qəp nijənoş, ğəd nınoş bəy, qədə qədə qın bəbe əv.
Zıvoni ki çok bızıno, sıxanədə bolən bəbe,
Qəp nijəno bə tolışı, əv tolış ne lolən bəbe.
Bəçəy mahne, bəçəy nəğli, bo quş doe quşən bıbu,
Moə laylay, çı moə şıt, bəpi bəti nuşən bıbu.
Bə zəmnı dim, bə vilaton, tolış həmə peşin- peşin,
Zərduştıku boəmə mandə, zıvoni bə sə dənişin.
Xıdo doə var dəvləti ve piedə, var znedəş,
Xıdo doə ın zıvoni, boçı bəştə ar zinedəş?
Kon sıxane, kon mənae, bə tolışı vote nıbu,
Əqər sıbut bıkoş bəmi, bıdə ıştı votəy bıbu.

İLQAR TOLIŞ

(1968)

Məmmədov İlqar Həmdulla zə 1968-nə sori Masalli rəyonı Bədəlon diyədə moəo bıə. 1995-nə sorədə miyona məktəbiş orıxınıyə. Ğərəboği atrofi əroziyədə, canqə vironədə sərbəzətiş kardə. 25 sore ki, qurbətədə-Rusiya Novokuznesk şəhrədə jiyədə. Azərbaycan iyən tolişə zıvonədə şeiron nıvıştedə. Xıyzonxıvande, 3 əvlod, 2 nəvəş heste.

TOLIŞƏ MƏHOL

Ivrə Tolişə məhole,
Noz-nemətiş ləjən, bole.
Reçine lap çı sə-bə sə,
Vindəkəs votdə: hələle!

İ tərəfiş Tolişə bande,
Vilon iyo ranqbəranqe.
Vindəkəson dil obedə,
Qıləy vəyşte, lap ğəşənqe.

İ tərəfiş xosə dıyo,
Dardon dəmon heste iyo.
Tərixiku xəbə doydə
Çı Babəki rizon iyo.

TOLIŞƏ ZIVON

Tınış çı bılılı zıvon,
Tojə beşə vili zıvon.
Çımı conı-dili zıvon,
Ha çımı tolişə zıvon!

Iştə sofroy bıqət bışi,
Zulməto bə ruşnə beşi.
Dınyo jidə, tınən bijil!
Ha çımı tolişə zıvon!

Məydon heste isə, zıvon,
Çımı inə xosə zıvon!
Bə har dardi rəsə zıvon,
Ha çımı tolışə zıvon!

İnə zıvon, şinə zıvon.
Çımı zoə, kinə zıvon!
Xəşə conım bəşti ğıbon!
Ha çımı tolışə zıvon!

KƏYNƏ TINİ VİNDƏM AZ

Şodoə mı bə otəş,
Sə zındənim tıku çəş,
Boy dəşəmon kəşbəkəş,
Kəynə tni vindəm az.

Dınyo bomı şin bedə,
Dardi ğəmım qin bedə,
Har tərəf reçin bedə,
Kəynə tni vindəm az.

Dıştı həvo pəredəm,
Dıtı az nəvəs sedəm,
Votdəm hejo sıredəm,
Kəynə tni vindəm az.

Çanə kardəm az lovə,
Elçi bıvğandım hovə,
Bə dardi bıkə bovə,
Kəynə tni vindəm az.

TOLIŞƏ ZƏMİN

Əv numuney, bo torixon,
Bılə vəşte, ım ton, ə ton,
Vındəkəson, bedən heyron-
Vilınə Tolişə zəmin !
Reçinə Tolişə zəmin !

Şonine, bərəkətine ,
Qızılısən, qeymətinə ,
İnsononış , qeyrətine-
Vilinə Tolişə zəmin !
Reçinə Tolişə zəmin !

İyo Seydə ocəğon vey,
Sefə-limonə boğon vey,
Tolişə bandi, vilon vey-
Vilinə Tolişə zəmin !
Reçinə Tolişə zəmin !

İ tərəfi , sofə Xəzər ,
Orzu kardə, tını bəşər,
Nıqıno , bəti, bəd-nəzər -
Vilinə Tolişə zəmin !
Reçinə Tolişə zəmin !

ÇIMI AZİZƏ NƏVƏ

Şonisən bomı şiniş,
Conisən bomı şiniş,
Tı həmməsən reçiniş,
Çımı azizə nəvə!

Yol bıboş çımı vədə,
Bınəvoş çəmə kədə,
Çı orzuon dilədə,
Çımı azizə nəvə!

Bə dıvom hejo botı,
Ogəto tını Xıdo,
Nəfəs səydəm az dıtı,
Çımı azizə nəvə!

Boy, bıdə bəmi kəşi,
Qətəme botı pəşi,
Tı çımı ruşnə, həşi,
Çımı azizə nəvə!

MƏDOJIN

Mandəm ijən az çaşbəro,
Mahaşt tıku bıbom az co.
Xıdo bəti insof bıdo,
Rujon məfat, tı, bə rujon.
Dili anə,boy, mədojin.

Bəştı omə roy az ğıbon,
Bəştı doə Xıdo ğıbon,
Çımı ım con bəti ğıbon,
Rujon məfat, tı, bə rujon.
Dili anə,boy, mədojin.

Bənə honi ve ruşiniş,
Çımı bəmə ım çaşoniş,
Conisən bomı ve şiniş,
Rujon məfat, tı, bə rujon.
Dili anə,boy, mədojin.

Qıləy xəbə ni ki, tıku
Vıliku səydəm ıştı bu,
Doydə bəmı ıştı eşğ zu,
Rujon məfat, tı, bə rujon.
Dili anə,boy, mədojin.

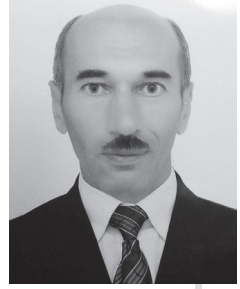
Lovə kardəm az çənədə,
Bəmı ənə əzob mədə.
Con mandəni bı conədə,
Rujon məfat, tı, bə rujon.
Dili anə,boy, mədojin.

İlqari tınış ve pidə,
Əncəx dıştı eşği jidə,
Əqəm tınən mını pidə,
Rujon məfat, tı, bə rujon.
Dili anə,boy, mədojin.

MAİS TƏMKİN

(1968)

Əsədullayev Mais Əsədi zoə (Mais Təmkin)
15 oktyabr 1968-nə sorədə Lik rəyoni Līvəyə diyədə
moəo bıə . Miyonnə təhsiline. Deştə azərbayconi, iyən
tolışi nıvıştə şeiron dəvri mətbuat, interneti sayton,
almanaxonədə dərc bıə. "Bu gecə ulduzlar yaman
seyrəlīb" (2003), "İlhamın gücü" poema, (2005) ,
"Hikməti sözündə axtar" (2009), "İlhamlı günlərin
nəğməsi" (2014), "Dağlardan boylanan ömür» (2017) kitobon muallife.
"Qızıl qələm" iyən "Azərbaycan Bayrağı" media mukafaton laureate.
AƏİ üzvə.

PİDƏ

Honiyədəm vinde zinə,
Çımı çaş mande bə kinə.
Otəşiş jəy bəçmi sinə,
Ə kinə çiç kardeş pidə?

Dimiş vəşdə bənəy həşi,
Sutdə muni, qətdəm təşi.
Bəmi jəydə ve otəşi,
Ə kinə çiç kardeş pidə?

Dardi doydə dardi səpe,
Xıdo şoyde, vində bə pe.
Deştə firişton bə qəpe,
Ə kinə çiç kardeş pidə?

Bə astovə şər gəndedə,
Çı Ovşimi səmandedə,
Bə Həşi məydon handedə,
Ə kinə çiç kardeş pidə?

Mınış vinde kəno vite,
Çımı dumo məvo— vote.
Qıləy bəmi „ha» votdəni,
Mais, mandəm sute-sute,
Ə kinə çiç kardeş pidə??

ZINDƏNİM

Çı dınyoku rə-rə si biş,
Astovə biş, çı rə eşiş?
Omdəm bə kə, vindəm tı niş,
Votdən, çı kəy roy zındənim.

Bəti damiy, çiç tan əkəyş.
«Mamu» əbiş – kilo səkəyş.
Bı soədə hənək əkəyş,
Az həmunə soy zındənim.

Tı ıştən şiş, nomı mandə,
In dard çımı dili kandə.
Xavər şəv-ruj hejo bəmdə,
Bəy dılvandi doy zındənim.

Fələk bəmi kardışe gəsd,
Bo şoy nəvəym, dard oməy rast.
Nunə cilmə qətdəm bə dast,
Bə yod omdəş, hay zındənim.

Yol bedəbiş ve de nozi,
Kijon romdəbiş de vezi.
Xıdo bəştı şe be rozi,
Mı ıştənə, ray zındənim.

Çımı kəj ki karde vılo?
Yalov beşdə çımı dılo.
Çıko oməy ın dard-bəlo?
Əlölə, loy-loy zındənim.

Mais, məvot, tikəy nəvəy,
Beti nəvəy, dılış təvəy.
Konco koyəy, konco vəyəy?
Mı yasədəm, şoy zındənim.

TARSİKO

Noduzon duz bedən, duzon qardedən,
Sıxan bardəkəson sıxan vardedən.

Bə zulmi tabemon, hukm kardedən,
Məcbur peqətdəmon şələ tarsiko.

Co kay zındənimon şəytəni cıno,
Jəyədə jəydəmon təvə doy bıno.
De çəşi vindəmon nomerdi qıno,
Vote zındənimon çolə tarsiko.

Rıvoson de hiylə sə epotedən,
Vaqon şini-şini sıpə patedən.
Zandəqo bə balə “be rə” votedə,
Damə be zındəni kələ tarsiko.

Şiti dim sipiye, xomə zardranqe,
Most çəş kardedə ha, niyə bə vanqe!
Most bəsə ruyəni de duy bə canqe,
Dılış qıppə kardə sələ tarsiko.

In dardon vindedəm, dılım təvedə,
Məvotən dard kəşe bomı rəvyedə.
Morə kəno hardə, kəno nəvedə,
Nez ome zındəni tələ tarsiko.

Maisən ve bandon, təpon zinedə,
Sərhədön zinedə, çəpon zinedə.
Ve sırron, sıxanon, qəpon zinedə,
Oşko kardedəni hələ tarsiko.

HESTE

Bandı-kuy bəkardem səy jiyədə az balış,
Bəhıtem sığon səpe, bəkam sıği nazbalış.
Xunım tolişə xune, qəp jə zıvonım toliş,
Bəştə xalqi, milləti çımı ve hurmət heste.

Odəm bəpe rost bıkə ıřtə xalqı peyədə,
Erxoc bedə bəvədə, ıřtə xalqı jəyədə.
Çı ovəyzi zu heste mərdə xalqı zuyədə,
Çımı millət ve mərde, bəvədə ğıryət heste.

Nopok bə bərk eqıne, rə çımıkuş vanq karde,
Qa koğəziş viğande, qa bəminuş zanq karde,
Çımı xalqıkuş zu səy, omutişe canq karde,
Çı xalqı Həzi* heste, Əğəcon**, Səməd***
heste,

Bı jıqo ğıryətmandon tolışon zəhmət heste,
Dılədəm bəřtə xalqı çımı ve hurmət heste.

SİFTƏ ZƏMON ÇOKEBƏN

Hisob-kitob çı ğıvvəku ve qınyə,
Həxqı şələ sicimiku beqınyə.
Arədəmon kin-kudurət eqınyə,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Mu kam nəbi, jenon, kinon bəvonku,
Həyo, abrü ve hestibe çəvonku.
Ləçək, pəlü niuəbi səvonku,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Zuon, kinon hənək əkəyn deyəndi,
Mehriban bin, hiç nəqınin bəyəndi.
Esə veyni nom bekində boyəndi,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Zu kinəj bə co məksəd piyedə,
Gevon beşə, kələ vındə, diyedə.
Həxq votəkəs, de həromi jiyədə,

* *General Həzi Aslanov.*

** *General-paruçik Əğəcon bəq Nurullabəqov.*

*** *General Səməd bəq Mehmondarov.*

Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Əğil nıbm, az handəbim nəvədə,
Yol-rükəti çaş kardəbin bəvədə.
Həsüyə tonu vəvu yaşməğ qəvədə,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Kok bə lodi, lod bə koki penışdə,
Rük bə yoli, yol bə rüki penışdə.
Kaq bə kaqi, sük bə süki penışdə,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Nımoj bıvot dızdi kardə şanqone,
Ğuron bahand votdə hələ hanqome.
Dərk kardəni, çı ğuroni nom qone,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Esə beşə, ve oqəte dəb,-rişi,
Dinsızonən oxşedən bə dərvişi.
Cəhil-cəhil dəsyüdəni siprişi,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Mərd lınqəro, jen amədə, jen sədə,
Kınon dasto eqındəni fen- sədə.
Əğil nışdə çı məclisi pen sədə,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

„Məşədi» kef xəlvətədə saz bedə,
„Kərbəlayi» raskə həvo caz bedə.
„Haci» çımon dıynənənsə baz bedə,
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizebən, pokebən.

Sıxon oməy, az zındənim oqəte,
Yəqin ki sə konco ısdə bo qəte.
Jıqonçıqon dapalaği peqəte,
Maisi ğələm ve dırozə lokebən.
Sıftə dövr, sıftə zəmon çokebən,
İnsonon ve təmizəbən, pokebən.

Ə KİNƏ ÇİÇ KARDE PİDƏ

Honiədəm vinde zinə,
Çaşım mande, mı bə kinə,
Otəşij jəy bəçmı sinə,
Ə kinə çiç karde pidə?

Dimij vəşdə bənə həşi,
Sütdə mını, qətdəm təşi.
Bəmı duə de otəşi,
Ə kinə çiç karde pidə?

Bə astovə şər ğandedə,
Çı oşımı səmandedə,
Bə həşi məydon handedə,
Ə kinə çiç karde pidə?

Dardi döydə dardi səpe,
Xıdo ımı vində bə pe.
Deştə fərişton bə qəpe,
Ə kinə çiç karde pidə?

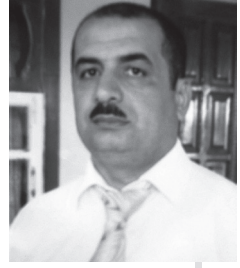
Noz karrdedə, qədəy şite,
Mınıj vinde, diəro vite.
Mais mandə süte-süte,
De ım dardij marde pedə,
Ə kinə çiç karde pidə?

ƏKBƏR PAŞA

(1969)

Paşayev Əkbər Ağamirzə zadə (Əkbər Paşa) 01 sentyabr 1969-nə sorədə Masalli rəyoni, Miyonku diyədə moəə bıə. Hirdənə vaxtonku həm azərbayconi, həm tolişi zivonədə şeiron nivıştedə.

ZƏMONƏ VE DƏQİŞ BƏ

Dardı-xıvət omedə,
Çəşədə ars emedə.
Dəvlətbəkəs bəmedə,
Pul bə kəsən dəvuş bə,
Zəmonə ve dəqiş bə.

Harki mandə yanədə,
Cındo bedə hanədə.
Olət koncoy tanədə?
Millət fındı-fıruş bə,
Zəmonə ve dəqiş bə.

Ki nəveədə, bekoye,
Bızın, əvən çəy koye.
Sənətko sənətkoye,
Rəmiş hejo Rəmiş bə,
Zəmonə ve dəqiş bə.

Zındənim çı otəşe,
Otəşi bərk qətəşe.
Fatmanisə "Fətiş"e,
Çimnaz xanım "Çibiş" bə,
Zəmonə ve dəqiş bə.

Fələk kanə çıxoye,
Hitedəni oğoye.
Qasbu dınyo oxoye?

Qavər hejo fınış bə?
Zəmonə ve dəqiş bə.
Bə dıyo şə ruy diəkə,
Vili ətrə buy diəkə.
Siyasəti zuy diəkə,
Pələnq tarsə həvuş bə,
Zəmonə ve dəqiş bə.

Çı veye ozo-bəlo.
Bə ter bıqətım bolo.
Əkbər, ıştı vində lo
Çı do pərə, “kiş-kiş” bə,
Zəmonə ve dəqiş bə.

MİSİBƏT BƏVƏDƏYE

Ki mısı ləl kardedə,
İştə koy səl kardedə,
Har koy pul həll kardedə,
Məhəbbət qəvədəye,
Musibət bəvədəye...

Ve ko məkə, pust məbi,
İvan məbi, rus məbi,
De şəytoni dust məbi,
Ermənian çəvədəye,
Musibət bəvədəye...

Con tarsedə coniku,
Yolə dardi qoniku,
Şatə ko insoniku,
Şatə peşt dəvədəye,
Musibət bəvədəye...

Nənə qandım bıştedə,
Otəşi ekışdedə.
Ğəhər pı-moə kıştedə,
Zoə ıştə kefədəye,
Musibət bəvədəye...

İştə nomi bəd məkə,
Co curə sehbət məkə,
Məlo norohət məkə,

Əv cımə şəvədəye,
Musibət bəvədəye...
Bibi şin, xalə şine,
Dışmeni nalə şine.
Çı balə balə şine,
Nənə con nəvədəye,
Musibət bəvədəye...

Qəpi bijən təmomə,
Bənə pozə şəmomə.
Ruk bə yoli dim omə,
Ruk yolə səhvədəye,
Musibət bəvədəye...

Bəndə ruzi votedə,
Si bə luzi votedə.
Əkbər duzi votedə,
Həxi tərəfədəye,
Mısbət bəvədəye...

AZ TOLIŞİM

Yolə zəhmət bəmıku,
Çokə gıymət bəmıku,
Çinə sohbət bəmıku,
Ağılmandə lələşim,
Az tolışim, tolışim.

Niməroədə mandənim,
Bo har həsi handənim,
Dəvo-darzən zındənim,
Pokconim, çokim, xəşim:
Az tolışim, tolışim.

Dardi quşi biredəm,
Şin-şin votlandəm, siredəm.
Bəşmə həvo pəredəm,
Ranqinə kafe kəşim:
Az tolışim, tolışim.

Lampədəm his .bını,
Koonım nəhs əbını.
Bemı məclis əbını,

Har vərədə siprişim:
Az tolışim, tolışim.

Bə bandi honi ğıbon,
Bə kandi şoni ğıbon,
Bə dusti conı ğıbon,
Bo deşmeni otəşim:
Az tolışim, tolışim.

Dıyoədə pemə Həşim,
Tolişi vində çəşim,
Çı yurdi pərə kəşim,
Nili, amburi bəşim...
Az tolışim, tolışim.

NURƏDDİN ŞAYA (1970)

Rəhimov Nurəddin Xanoğlani zadə (Nurəddin Şaya) 10 aprel 1970-nə sori Lik rəyoni Orand diyədə moəo bıə. 1997-nə sorədə LDU təbiyət fakultə, 2002-nə sorədə həmunə ali məktəbi aspiranturə orixniyəşe. Dəvardə əsri 90-nə sori sifonku çəy tolişə-türkə zivononədə nuviştə şeiron dəvri mətbuatədə dərc bedən. Lankon şəhəri 7 №-nə miyonnə məktəbi dərs hissə mudire, həmən məktəbdə riyaziyyat fənni tədris kardedə. Azərbaycani Ənviştən İcoəti üzvə.

KILO

Haki şədə sipiyə şəy,
ha ki omdə kilo vıjdə.
Kilo heste milləti nom,
kilo heste sə dəvıjdə.
Odəm vındəm sə tırnedə,
lınqi zınəy doydə bə sə.
Dınyo kanə şəy dırnedə,
tojə kilo noydə bə sə!
Hınə heste sıre-sıre
iştə nomi bıqət bışi!
Oqordın çəy sipiyə şəy,
dınyo kilo peqət bışi!

DİNYO

Ağlış sədə bə rujədə
merdon əzandi ın dınyo!
Çəy şikil bə xərito
kuçon şəhəro,
livon doyku dəvardi!
Isə şəhəron kuçono,
don livono,
lu bə bolojku
duyəvul, iyən randəmu dəvardə!
Səyku bə po bə çəmə kuçə dəmandə
ım dınyo!

BOY

Əğil bəne mini çanə, əcəl, hey?
pot-pot bibom, ivrədə əv cəme, boy!
İştən bə ğarz eqınim çı Xıdoku,
ıştı ğarızım çı dınyoku səme, boy!

İqlə bedə Nuh əyyamo dardi ro,
kəfən dutdəj boştə, boli, dardiro.
Dıqlə bibu çı dınyoku barde ro,
qıləy peqət, qıləy dəvard bomı, boy!

Xıdo bomı i rujiyən baxşdəni,
im dard tuni bo şəv karde haştəni.
Dıno əğıl mardə şəvi çəşdəni,
boy çəy səpe astı ekə, bəme boy!

***

Har ləpəj qıləy sıxan,
bə sığon mışt jəyədə «ozodəti» nəredə!
Qırçinə dimədəş surət ni,
çaş qin bedə,
sə qin bedə,
sığ qin bedə!...
Çı şamon ıştə ləpəş heste,
insonon vilo bedə bədəy kanə kumə!
Lıputonku dıvo eparziyedə,
ıştə vanqıku qinedən!
Dıyo-dıyo mardənin insonon,
randəmu-randəmu orəxdən, eqinedən!
Vanqı şine,
ovı tel,
yəxər sipiyə ka!
Vındə kardəyonı
putolə-putolə oqordındəş bə şamon!
Har ləpə qıləy marde,
insonon «Tobə» surəku erijyedən
tı ha bə şami mışt jəyədə!

***

Çaşonkuş ro parziyedə-
bə çaşonoş dəvıjyə ro!
De lınqı kəybə okarde,
de ami kəybə baste jıqo bedə!
Kəybə-pencə nıbə kon
dıyo nəzni,
səhro nəzni,
hal çıçe, nəzni,
nəzni Xıdo ovətə royən!
Nəzni de xoki yeksan bəyon!
İştə çaşon eqətə vırədə
mijonkuş tılə roy əzni-
dənəy ləği jiyədə haştero!
Peşi ıştə çaşono əcınıy qonə-qonə sığon
ıştə lınqı jiyədə kaştero!
Mını piyə kəson kuye, ku! – əvotiy
iyən ıştə anqıston aşmardiy, əvındiy-
çəy mışte ım rujiqor!
Çə zəmono bəsə dəşe – ım voş çəy voşe,
səyku bə po ovi dılədə...
Çə rujo Xıdo ro dəvıjyedə bəçəy çaşon!
Dıyo,
səhro,
halon kırnedə bəştə mijon!
Çə rujo deştə mijon zil peqətdə,
randəmu ne!
Sıpə zuzə rujon neçi qəvədə şe.
Dınyo çəx qırdə kardə
çı roy rizon
çı zəmini dimisə.

***

Voş voydə,
erıjyedə qardulon bə silə
çı diy roy namələmə kordinatədə!
Bə çaşonım dəmandə ım şəv.
Osmoni sıyo kələğəy
parziyedə dınyo səyku,
toki pur bedə bə kuçon...

Sipiyə şəvım
oğandıme lınqon jiyədə,
oməym işti tonol!
Sahilon ğumbəsə, dıyo bəmdə.
Im şəv çə ruji to ni!
...Bə ro vılo bə lınqə rizon
qırdə karde-karde oqardım bə dumo.
Çı umri pozi fəslım qınım karde.
Kulok livə eşandə çımı səyku,
parziyedə doon.
İsə im va voə rujədə
bo qıləy həşi nəvdəm
bıvoşnım çı umri poziku mandə livon!

ŞOVQI NUR (1970)

Şovqi Ağacani zəə Ziyadov 16 iyun 1970-nə sor Ostorə rəyonı Siyaku diyədə məəə biə. 1987-nə sor miyənə məktəb, 1992-nə sor Azərbaycan Di Təsəruffoti Akaddemiya orxoniyəşə. 1998-nə soriku Urusiyəti Ekaterinburq şəhərədə jiyədə. Kəxvəndə, 2 əğliş heste.

HƏMMƏ NOZE TOLIŞƏ KİNƏ

Parçini ədimdə bami,
Xəlvətədə sirdə dami.
Vəkərdədəm omdəni nez,
Çaş bəvənə karda dami.
Gələmğəşə xanuma kinə,
Həmmə noze tolişə kinə.

İşvə noziş kiştə muni,
Dil dəman tağət ni hani.
Oxşəş doydə bə sı vili,
Ətrə bu məst kardə dılı.
Gələmğəşə xanuma kinə,
Həmmə noze tolişə kinə.

İcu bışamon bə honi,
Doğ bikamon vəy sixoni.
Bumu qıləy ti ha bivot,
Şoydumunən bibu honi.
Gələmğəşə xanumə kinə,
Həmmə noze tolişə kinə.

Bumunnu ti Ləyli mabi,
İntizori durumum ni.
Məcnuni don dəmağand mi,
Səhrodə cən duym pidamni.
Gələmğəşə xanumə kinə,
Həmmə noze tolişə kinə.

Mohəbbət hest qılə bəlo,
Oşığı əğandə holu.
Pəvandi ti vindecəği,
Dili bəbağandə qavu.
Ğələmğaşə xanumə kina,
Həmmə noze tolışə kinə.

Çaş bavonnadə ənə noz,
Linqə bəşonən həmmə noz.
Muaxol diruz, libotdə noz
Buy bə Şovqi kam bika noz,
Ğələmğaşə xanuma kinə,
Həmmə noze tolışə kinə.

VOTDAN ƏMƏ AVROPAMON

Jimon bənav marağınbe,
Zəmanəmon ğəliz nibe.
Har koomon de ğaydə nibe,
Əvən qıləy zəmonəbe.

Nezbəruj suk ban dudabe,
Ruj əməy xəbə dudabe
Boğda bılbil handedəbe,
Harujimon xəş dəvardəbe.

Kooncu ağsaqqal bedebe,
Məclisən xəş devardəbe.
Səlaməleyk ğuvvədəbe,
Har koadə hax bardedəbe.

Əğil işta koo zındəbe,
Pı bitonda, Mo kaadabe.
Dudmanomon besoyb nibe,
Har koomon da ğaydanebe.

Pulua ğazan piçi səpe,
İçəşmunən ğazani pe
Çışmon baru Pimon bume,
Harujimon xəş dəvardəbe.

Bəyəndinu bur mandamon,
İ peştbimon dışmen bamon
Isat hani oqay bamon
Votdan toja dovradamon.

Dumut fiko beyn ba pur,
Dildamon dard,dilmonən pur.
Çiçi qerek jiku umur
Votdan toja dovradamon.

Sıxan kardən sıre-sıre,
Ba namusian babe qıne.
Votdan əmə avropamon,
Xosa boli, çiç bıkamon?

Mınan daşma itka rozi,
Bəzi koonda ve norozim.
Avropamon mınan rozi,
Şat bınuştam butam duzi.

Işta lefdə tarsedemon,
Çippa beda,qij bedamon
Havuş təki larzedemon
Bimi votdan avropamon!?

Lənət bıbu bı dovrani,
Doğma oqay yandi zani.
Mahol zaybe,a eyumni,
Votdan əmə avropamon.

Şovqi, tınan itot bıka,
İkərəti ti dərk bıka.
Mizon tavzı mil perəxə,
Hədər ıştəy sıvık məkə.

SƏBİRƏ XURŞUDOVA (1971)

Xurşudova Səbirə Qulağə kinə 1971-nə sor mayə manqı 1-də Lankon rəyonı Cil diyədə moəə bıə. Ali təhsilş Slavyan Universitetədə (navkonəni M.F. Axundovi nombə APƏI) səşə. İştə diədə Urusə zivoni muəllim ixtisasədə ko kardəşə.

2002-nə sorədə iştə ixtisosış dəqiş kardə, ısat Azərbaycani zivoni-ədəbiyoti muəllime. Məktəb, di, ya rəyon ictimaiyəti dilədə fəal şirkət kardədə. Hırdəna vaxtonku şeir nivıştedə . Şeironış "Lənkəran", "Masallı xəbərləri", "Tolişi sədo" i.c. rujnomonədə dərc bə.

IN DİNYO

Gah sırvondə, gah ekardə çəşə as,
Çolış niğıl, rəsdəni bəy çəmə das,
Tonış vəyə, tonış şoy-vo, tonış yas,
Çan dimiş his, çi çoğole in dınyo?

İştə bəyon nio bəkarde, hiç bəka,
Dili orzuon bə i dəğə puç bəka.
Rəsəyon ne, ənərəson kuç bəkan,
Vey xəbise, vey nəğile in dınyo.

Gah əməni hitvondə bə han dədə,
Gah suk bedə sukəhano handedə.
Çı bıznəmon çəxiş konco mandədə,
Sır ədəni, vey nəğile in dınyo.

Votdəm, çəxiş peqardo çi fələki,
Coni seədə çəxo bəno kıləki,
Bı hənəkədə dınyo iştən qılə ki,
Qiley sehrinə nəğile in dınyo.

DILIM İSƏ ÇİÇ BƏVOTE

Imruj ijən norohəte,
Dılım isə çiç bəvotə?.

Faməym, sədo oməy bə quş,
Dılım isə çiç bəvotə?

Ha ruj maştə çəş okardə,
Bilbıl bedə kəş okardə.
Xəyli vaxte çəş ro kardə,
Dılım isə çiç bəvotə?

Sırrış veye, niyo kardə,
Səpe yəndi ha to kardə.
Ruy ove əv, ve ro kardə,
Dılım isə çiç bəvotə?

Vilboğçədə səvilebən,
Vili səpe bilbılebən.
Dardi tov bəhə dılebən,
Dılım isə çiç bəvotə?

Ruj sə bedə, şəv omedə,
Çəş kardəni umur, şedə.
Çiç bəvotə? Zınem pidə!
Dılım isə çiç bəvotə?!

BO BEBƏFOƏ DUSTİ

İ vaxt hestbe bomı çokə dust biş tı,
Du nəvotiş, səykubəro rost biş tı.
Çiç be bəti, çı rə jıqo sıst biş tı?
Ha noinsof, bıvot bəmi, bəs boçi?
In dustyəti bekarde tı bə puçi?

Məsdənimon yəndi, qıləy kor bəmon,
Bo iyəndə telə zıvon, mor bəmon.
Yəndi linqi bini kandə bor bəmon,
Ha noinsof, bıvot bəmi, bəs boçi?
In dustyəti bekarde tı bə puçi?

Sədəm tı biş, dılədəm tı, huşdə tı,
Mandəbiş çı barzə bandi bəşdə tı.
Eğandə m dınyo çımı çəşdə tı.
Ha noinsof, bıvot bəmi, bəs boçi?
In dustyəti bekarde tı bə puçi?

TƏMSİL

İ ruj kıtı bə morə
Vote:-Boy dus bībəmon.
Con bivot-biməsəmon,
Yəndi səy pus bībəmon.
Morə vote:-Ha pəxıl,
Məzın tı mını əğıl.
Çəmə yolə boə Muşi
Bətiş bovə kardəni.
Qasbu əçey çan qılə
Muşə balə hardəni?
Əçey toşnyə suk, verə,
Kijə balə hardəni?
Konco çiçım bekırniye,
Kiyku çiçım dətərniye.
Çımıku bəy ıstıney,
İştıku bəy çımıney.
Əqınım bəti həni,
Az dusim deti həni.
İnson ıştən hut mande,
Şey bə fikir, mot mande.
Qıley vizi toy morə
Kıtış haşde bə mırə.
Zınışe ıştə xəto,
Səş enomnye, şe Kıtı.
Çımı vırə rohəte.
Otəşən vəşdə, tate.
Jidəm insonon kədə,
Nişdəm nunə lokədə.
Hardedəm nuni, bırzi.
Xırvondəm gənd-irizi.
Az dəşidəm bə ordə,
Bə qandımi, bə ordə.
Beşi bışı, ha Kıtı.
Bedənim dus az deti.

MİRTƏĞİ XİLQƏT

(1972)

Ğafari Mirtəği Talıbzadə 08 fevral 1972-nə sorada Lankoni Şağlase diyədə bə dınyo omə. Devri ustod şairono qıləy bə Xilqət Azərbaycanı iyan Tolışi zıvonədə, əsosən əruz vəznədə nıvıştedə. Çəy nıvıştəyon mətbuatədə mutəmadi dərc bedən. Respublika Tolışə Mədəniyyətə Mərənqo İH-i uzve.

GƏZƏLON

Damandəm az bıvotum ki çı ranqın ıştı çəşon,
İmum votem zınə vey-vey ğəşənqın ıştı çəşon.

Bı canqədən qıləy az rığ-rığım çı səyku bə po,
Çı vey kəson oxo kardən,bə canqın ıştı çəşon.

Tı ha bıvot «bışı» çəkney bısum mı,qərqiş bəm ,
Mı vindedəm,mıni cəkney bəvanqın ıştı çəşon.

Çəşon esındınımən,con esındınem zınəni,
Bı dıjdi dınyo bomış kardə tanqın,ıştı çəşon.

Bəşim bə ro ,bəti royrosti roysə az peqınım
Dəqijne ıştə şə ro , dey eçanqın ıştı çəşon.

Dim ıştı qırdəvə Ovşum, çı manqı çordəşəvəş?
Bəhıtvonen Həşi, Ovşumi zanqın ıştı çəşon.

Pidəmnı bəştə oqardım,bəşəv dı hani edon,
Bıkən mını niyo ıştəndə, ya qın ıştı çəşon.

Bıporsış ıştə çəşonku,əvon ki ros bəvoten,
Bə Xilqəti boçı votlandbu «danqın ıştı çəşon.

***

Dey tobə marde zındə əv, əv çımıne, azən çəyim,
Şoyde ə çəş, ə xol, ə bəv, əv çımıne, azən çəyim.

Az, bəyim aşıq əv bəmi, ıstı ki çəş peqətdəni,
Doğ bibi ha bısut, bitəv, əv çımıne, azən çəyim.

Şək əbənım bəçəy vəfo, ıstə sıxandə ğoyme əv,
Votdəmonən bə ruj bə şəv, əv çımıne, azən çəyim.

Cər bəjemon bə aləmi, zu bəsemon i yəndıku ,
Dəy bədomon ha qəvbəqəv «əv çımıne, azən çəyim.

Həsərətiku tı yarəjəş, Xılqət ımım mınən zınə,
Əv bəti votdə boy məxəv, əv çımıne, azən çəyim.

***

Doğış karde çı zulmi çəşış ğoymuş epışte,
Bəməş əy nuşu karde ki, ım dınyo i mişte.

Vey şahon məse çəy nom, ğərolşon nıbe larzin,
Çı taxtonkuş eğande, əmmo bə taxt nırışte.

Sıxan əy bino karde, əyən ki, noşə noxtə,
Nə peş əy vote zındən, nə məsdən, nə nıvışte.

Sığonşon “Xıdo” karde, dılön sığ bin , oson bin,
De ıstə Xıdo coyli çənəndəş “Xıdo” kışte.

De anqıştəş əy ance dey osmondə bə Ovşum,
Nə ıstən şe bə osmon, nə Ovşum bə ji nişte.

Tı Peyğəmbəri, Xılqət, anəndə bıkə tarıf
Ki, bıvton: ə kəxobi vırəş təyli nihaşte.

***

In eşğımön ki, səyku bə po darde, çiç bıkəm,
Qa sutdəm az de ti, be ti qa sarde, çiç bıkəm.

Hanım bə latə qınyə, bə osmon dəkandə be,
In conı zındənım botı asparde, çiç bıkəm.

Ahım ə roy dəritdə, də roy navqo şəş- oməş,
Lınqon rızonsə vindəm ısat qarde, çiç bıkəm.

Əğrəb dıdasi dəçke çe şəv-ruji dovnəku,
Şəv-ruj nımande şe, tınışən barde, çiç bıkəm.

Az liskə-liskə ni bİbumən tov bəvam, beti,
Conim bə ğıç qəte, dİlİmən harde, çİç bİkəm.

Votme ki, bəştİ qırdo kəno hiç əqardınim,
İştən nıqardımən,çəşonim qarde,çİç bİkəm.

Xilqət bımardo deştİ ğəmon, marde İm ni ki,
Bəvdə bəmarde əv,bİvotİş,»marde,çİç bİkəm.»

***

Dİl nozoke,həm tənİk,boy,çe mİku rİk məkə,
Rİk əkənim bəştİ rİk,boy çe mİku rİk məkə.

Qenc məkə diən bomı,az,ebabam çİç vote,
Ta bİbuş İştən sıvİk,boy çe mİku rİk məkə.

Zİndənim az qa boçi çəp ome qəpmon çəmə,
Qa sıxanon tİk bə tİk,boy çemİku rİk məkə.

Vanq bekəş bİlbİlİş,mandə bə şoron sə-tan,
Tan siyo,sİpyə çİtİk,boy çe mİku rİk məkə.

Damedə vey-vey bəti çİç bəbe lİsqəy bİsır,
Dim bedə İştİ dəpİk,boy çe mİku rİk məkə.

Qim məkə İn Xilqəti,əv bəti vey aşığe,
Votdə; bəmi çok dəçİk,boy çe mİku rİk məkə.

QƏSİDƏ

Ziz kardə səriştım bənə bandon qİlə honi,
Boy, təşnəş əqər, boy bİçəş İn çəsmə si conİ.

Çəş vi bİkə İştəndə bəvİndeş Xİdo naxşon,
Çəş o bİkə, harcoy bə qəpe əv de nİşoni.

Dİnyo piyeku doğ bəbuş, aşığ əzİniş be,
Niç vİndə, obİrnon məqər İşkİl bə ğəboni?

İn dİnyo, zəmonə çəvədəş kəynə perosniə,
Ros ni, votedən: dİnyo oqordİndə zəmonİ.

Əv korpətijo nişde bə Peyğəmbəri am-
düş. Qoniş kəşə bə sift dı Peyğəmbəri qoni.

Məkkəş Xıdo dəy siftə qofes kardə bə korpə,
Dəy haştə zəmin-osmoni, porsanqi, mizoni.

Zərbəş bə peşış haştəbu çanəndə ibadət
Başmard esə, çanənde nomojış de əzoni.

Coniş sə Xıdo deşmeniku əy de ğılıncon,
Ğoymuş bə dasış sə çı duston dil de zıvoni.

Dısəy məjəni qəp, dısəye çəy qətə şımşı,
Coni jıqo zındəş ki, bəroxneş de hosoni?

Əy zındənibuş bəs çoko Peyğəmbəri zındəş,
Bin elmi-şəhər hiç ğəzi əy kəybə ni, ro ni!

Şahon kə bəke, az əçəy osmoni pərəndəm,
Lonəm çımı barze, ədənim lonə bə loni!

Votdəş tı, əli çiçbe, qıləy pıştə kuməş bə?
Noşış, çı qəvon ov şedə bo kandulə şoni.

Vallah, əziniş hiç Əli ıştən çı Ğirone,
Çanəndə bəhandəş tı qirəm ıştə Ğironi.

Ya rəb, az əqətnim ğəyzi əy, hiç kəsi dovnə,
Daston çımınən hiç çe Əli dovnəku co ni.

Təyli əv oqordındəni, deşmen bibu, ya dust,
Xilqət, bışi çəyku tı bısən ıştə dəmoni.

DONMƏZ NƏSİROV

(1972)

Nəsirov Donməz İsmayili zoğ 08 aprel 1972-nə tarixədə Masallı rəyonu Gızıləvo diədə moəo biə. Gızıləvo di miyonə məktəbi 1-nə sinifədə handeyədə gəflətən çəy çəşon qətə bən. Bə qorəş əv, ıştə təhsili Bokuədə, bo çəşono əlil bə əğilonro 5 numrəyn miyonə məktəbədə dəvom karde məcburiyətədə mandə. Əy həməən 38 numrəyn musiqi məktəbi qərmon sinifi orıxınıyəşə.

İsə 5 numrəyn paliklinikədə (şəfoxonədə) ko kardədə. Xızonsoybe. 1 kinə, 1 zoğş heste.

HA DODO, TI BƏ KOVRƏ ŞEŞ

Mardim nəve-nəve botı,
Ha dodo, tı bə kovrə şeş?
Dıləm təve, təve botı,
Ha dodo, tı bə kovrə şeş?

Nəvəym kə-bə, nəvəym so-bə,
Betı çımı dılən gə bə.
Pot oməqət, mını bıbə,
Ha dodo, tı bə kovrə şeş?

Dılı hejo dəjəy bomı,
Ve əzobon kəşəy bomı,
Oxnə lolə niyəy bomı,
Ha dodo, tı bə kovrə şeş?

Yarə səpe yarə qine,
Pəydo nibe çarə, qine.
Oxoydə bə virə qine,
Ha dodo, tı bə kovrə şeş?

Hejo votes: dodo gıbon,
Tını bıdə Xıdo gıbon,
Bəştı şınə sədo gıbon,
Ha dodo, tı bə kovrə şeş?

Fələki rə bardışe tı,
Zəmini ebardışe tı,
Oxo ki vanq kardışe tı,
Ha dodo, tı bə kovrə şeş?

BOMI QILƏY NƏĞİL BIVOT

Bomı qıləy nəğil bivot:
Əyo neçi pəsi nəhə.
Lus çı xəlqi kaqı-kijə,
Şir nıqəto lusi, nəhə.

Bomı qıləy nəğil bivot:
Divi con şişədə nıbo.
Bə məroli tiy nıqıno,
Insonən vişədə nıbo.

Bomı qıləy nəğil bivot:
Kərəm nısudo otəşdə.
Çı Əsli xo qıno çiçe?
Eşği roədə əzob kəşdə.

Bomı qıləy nəğil bivot:
Leyli çı Məcnuni bıbu.
Fərhod pəydokə Şirini,
Boçi şinə conı bıbu?

İLƏHİ, İM DİNYO BƏ KOVRƏ ŞEDƏ

İlahi, ın dınyo bə kovrə şedə,
Şıkırne-şıkırne bardə əməni?
Şəytoni anqıştə heste bı koədə,
İxtiyor çəmə ni, gədər çəmə ni.

Zinə dızdon ımrıj ziyarətədən,
Xunxaron quya ki ibadətədən.
Zəmini ji-peyo ticarətədən,
Məli dıləntono hardə əməni!

Dənməz, tı dard məkə, çiçi bəmande?
Çiç heste ki, hələm bo çi bəmande?
In faniyə dınyo bo ki bəmande?
Oxoydə bə zinhor vardə əməni.

SƏFTƏR ELOĞLU

(1972)

Ağayev Səftər Heydəri zadə (Səftər Eloğlu) 03 iyun 1972-nə soradə Ostoro rəyoni Arçion diyədə məəə bıə. 1989-nə sori orıxniyəşe miyona məktəb, Boku şəhrədə. 1990-1992-nə soronədə təhsil səşe Boku Olimpiya İtotə məktəbədə. 1992-1996-nə soronədə hərbi xidmətədə bə, Ağdamədə. Ğərəboği canğı veterane. Hərbiku tərxis bə bəpeştə şə bə Belorusiya Minsk şəhər. Vəyo jiyədə deştə xiyzoni.

MERD BIBƏNƏN DEŞTƏ NOMİ

Bıməs , tolış, bıməs imi,
Sındındəyon dılı simi.
Okardedəm in tilsimi,
Merd bibənən deştə nomi.

Zamboxbəşə bəmon əmə,
“Donzə besə” bəmon səmə,
Səonsəmon heste ğəmə,
Ov qiledə deştə vomı,
Merd bibənən deştə nomi.

Nəşəşon doy bə əğilon,
Puçə sə bin hırdon- yolon,
Bə dom dəşin bənə solon,
Bovə məkən bənəy xomi,
Merd bibənən deştə nomi.

Darzənəjən, ərəğ bijən,
Nəşəxoron ıştə beşən.
Bə islomi ləkə məjən,
Məbən vonə bə əvomi,
Merd bibənən deştə nomi.

Xuqərişon kardə dəmon,
Nətumon kardə zəmon.
Doydənin bə yoli əmon,

Ciqərişon bənəy şomi,
Merd bıbənən deştə nomi.

Nə tırkimon, bənə tırkon,
Nə farsimon bənə farson,
Səmon qətə bənə tarson,
Kəzımon noə bənəy çımi,
Merd bıbənən deştə nomi.

Mı Səftərim, sinəm pure,
Çımı sıxan zərə, durre.
Toliş çəmə çəşi nure,
Azərbaycon- çəmə Vətən,
Çəmə meris, çəmə kəfən,
Əmənimon çıvrəy xıvənd,
Səy sığımon Tolişəband!
Toliş bızınən iştə qovmi,
Merd bıbən de tolşə nomi!

NOMERDƏ DİNYO

Sipi bedə sədə mu,
Çəşonımən bedən ku.
Vınımən məsdəni bu,
Ax tı nomerdə dınyo!

Honi kəno ovım ni,
Dıyom heste, novım ni.
Bı dardi az tovım ni,
Ax tı nomerdə dınyo!

Iştəku bə şəkimon,
Vərəmimon, rəkimon.
Çəş kardəş, bəçəkemon?
Ax tı nomerdə dınyo!

Toliş heste – xokbəsar,
Sıxan kardəni əsar.
Anə zu şedə hədə,
Ax tı nomerdə dınyo!

Şəyton niştə aspisə,
Çəpisə, həm rostisə.
Şedə ərbob dustisə,
Ax tı nomerdə dınyo!

Xıdoku az tarsedəm,
Şıməku az parsedəm.
De əzobi firsedəm,
Ax tı nomerdə dınyo!

Aspoye nohəxəvot,
Piyodəye həxbıvot.
Sofə dil bə həmə ğıt,
Ax tı nomerdə dınyo!

Nənə votdəni lolo,
Bəmi doydəni pılo.
Jəme, pılom kay vılo,
Ax tı nomerdə dınyo!

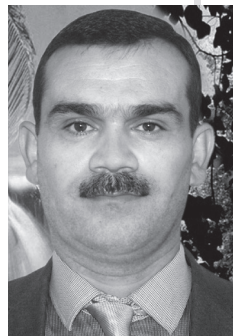
Ləvənqiniş hardəbe,
Bicori koş kardəbe.
Aləfonuş vardəbe,
Ax tı nomerdə dınyo!..

BƏHRAM ŞƏMS

(1972)

İbrahimov Bəhram Məhərrəmi zadə (Bəhram Şəms) 22 iyul 1972-nə sorədə Masallı rəyoni Tukoba diyədə moəo bıə. 1989-nə sorədə Tukoba tam miyonmə məktəb, 1996-nə sorədə Dəvlət Neft Akademiya orixniyəşə. 1983-nə soriku şeir, hekoyə, təmsil nivıştedə həm tolışı, həm Azərboycuni zıvonədə. 1985-nə soriku devri mətbuatədə çap bedə. Siftənə şeiriş 1985-nə sorədə Masallı rəyoni "Çağırış" qəzetədə dərc bıə. "Qızıl qələm" mukəfati laureate, Respublika Tolışə Mədəniyyətə Mərhəngə Masallı şebə rəhbərə. Xeyzonsoybe, 2 əğil hestışe.

AŞIĞIM BƏTI, KİNƏ

Bəştı lınq noə vırə conım ğıbon, kinəlim ,
Çımı sıvo tı qıləy co kə , co unvonım ni ,
Nə beti jie zındəm bı bəməxə dınyoədə,
Nəən bəti ğıbon doy qıləy fərə conım ni ,
Bəti ji qo aşiqim ! Aşiqim bəti , kinə ...

De i kərə diyə karde muncır bəbe dili sə ,
Çəş-dim həyəcanıku ıştən bəştə ak bəka ,
Qirəm mını eşğiku i ləz diyəro bıkoş ,
Ruf çımı şinə conı liskə-liskə tərək bəka ,
Bəti ji qo aşiqim ! Aşiqim bəti , kinə...

Har kəs ıştə , az ıştı dardi jiyo ho bedəm ,
Tı çımı fikri , famı doston nırəsə dıyoş ,
İştı nığılə çəşon əmondə be zındənim ,
Jıqo bızın ğərg bıə çand qılə gəştım əyo ,
Bəti ji qo aşiqim ! Aşiqim bəti , kinə ...

Az tıku diyəro nim ... tı çımı nəfəsədəş ,
Dıl botı sute – sute ha ruj pəşi qətedə ,
Konco az hestim əyo tınən hejo deminiş ,
Zıvon deştı xəyolon nozə kardə , votedə :
Bəti ji qo aşiqim ! Aşiqim bəti , kinə ...

İM KİNƏ TINİ İ RUJ BƏKİŞTE

Çımı dili ən şinə doj məbu tınə Xıdo ,
Hejo tıku qəp əji im dili jey , çey sədo ,
Mını jıqo vındədə əvoti çımı dodo :
– Im kinə tını i ruj bəkişte , çımı balə !

Iştı telimən jıqo bənə şoni ebarde ,
Bənə həvonin nəvim , sə ağılı se barde ,
İnən de şəvi – ruji çımı xıvvətış karde :
– Im kinə tını i ruj bəkişte , çımı balə !

Hejo deşmə kəon və jıqo – jəqo dəvardim ,
Hiç nıbo bo i kərə vinde çəyo dəvardim ...
Əmmən lıputon jıyo əvotibən : – „Dı dardı ,
Im kinə tını i ruj bəkişte , çımı balə ! «.

Bə hiç kəsım quş nıdoy ,
Bə sıxan penımandım ,
Bənə peşə ru qılım , i vırədə nemandım ,
Ha ruj fikir kardıme , bə dumotən dəmandım :
– „ Im kinə tını i ruj bəkişte , çımı balə !
«

İsət həminə rujon xatirəş coy , vırəş coy ,
Həni hiç hınəmən ni bo dəvarde deşmə soy ,
Dili ıştən je kışde : - „ Ha Bəhrama , bəştə boy ,
Im kinə tını i ruj bəkişte , çımı balə ! «.

AŞIQİM BƏTI

De i kərə vinde aşiqim bəti ,
Aşiqim bəşti muəxolon , bəşti çəşon ,
Bəşti lıputon ,
De i kərə vindey mını əsir karde bəştə ,
Co cur
inson bə insoni çoko aşiq be bəzıneki ?!
Detsə tını vinde bəştə sıxan doəmbe
İ kərən aşiq nıbum ,
i kərən məsutım bə eşği otəş ,

Detsə tı i kərə cəhd kardəmbe aşiq be ,
Ome , dəvarde ,

Vırtı – vilo kardışe çımı korpə dili
Həyəcon ...
Tı məvot ,
dımınni kərən aşiq be zinedəbən inson...
Aşiqim bəti ,
Jıqo aşiqim ki , bısıroş bəsirem ,
Bibəmoş bəbəmem ,
İştı çəşon erəxemonədə məst bəbem
Bənə kuçəsəonədə hitə şərəbxoron ,
Bənə həşi ruşnə peşomə ovşimi ,
Bənə voşi çəşə aston ebardə zəmini ...
Aşiqim bəti ,
Bı dınyoədə
bəti aşiq biesə reçin hiççi nibən ,
İştı eşq – çımı həsrəti dəmon ,
İştı eşq – çımı betiə jimon ,
İştı eşq – çımı dili sədo ,
İştı eşq çımı zıvoni nidoyebən ,
Aşiqim bəti ...

DİNYO

Baxşə piyəkəsi bəştə gəş bəka ,
Bebəka bə səfə de vonə dınyo .
Çəş nıkoş bəqile , çəyo pəbəşe ,
Har vırə bəkarde vironə dınyo .

Əziniş əv konco bəti vaxt bədoy ,
Ki kışdə bamande ,bə ki taxt bədoy ,
Qıley çı doədən bəxtəbəxt bədoy ,
Hejo gərər bədoy itonə dınyo .

Qa oşko, qa punhon sa daveş heste ,
Qa olxartəş heste , qa nəvəş heste ,
Ruşin beyiş heste , toyki beyş heste ,
Nə tojə bəzine , nə kanə dınyo .

Hakaynə sərəsniş çiçe çey piyey ,
Hejo hənək bəkaş de nozi əçey ,
Hiç çəş əkəniyən işti rozi bey ,
Bərişte , bərijne har xonə dınyo .

Bəhram , diyə bıkə bəştə ha tonə ,
Çiç bəbaş , çiç bənoş iyo nişonə ,
İştə şairəti ve məvə vonə
Tınış ebardəni har çanə dınyo ...

BƏTI OQARDE

Zındəş çoko xos əbi
sorone i vırədə
çəş kardeku oqınyə
İnqon bəti oqarde ?
Lıputədəm ,lıvədəm ,
dılədəm , orzunədəm
şinə şəkə sıxanon
qon – qon bəti oqarde ?

Zındəş çoko xos əbi
çəşə aston hışk bie ?
Çəşə aston nıqınyon
dimə kukon bətəken ,
Boy tını bəştə dili sə
ğoym – ğoymi eqətim,
Jıqo maçə bıkəm ki,
İputonım bətəken .

Zındəş çoko xos əbi
arədə bə yod dənoy
çı çand sori coəti
həsəti çəşə aston ?
Tarsedəm ə ruj bıbo
nıvışteku oqınyı
boti şeir nıvıştə
rostə dasti anqıştən .

Zındəş çoko xos əbi
tı ıştənən xos – xosi
nəvəbeyş bo ə eşği
Ki, çımı condə xunbe.

Girəm nırasıoş , di boş ,
İ – dı rujən esiyoş ,
İ rujən bəməseş ki ,
Bəbolə Şəms məcnun be.

BƏTI DU VOTEDƏM

Bəti rosti votem pidə ,
Az tni bə dast dənəydəm ,
bəti du votedəm rujədə sa kərə ...
Bəşəvnəy
deşti nibiəti dastbəgi bedəm lıtdəm ,
Ha maştəsən ıştı nibiəti çəş – dimi
maç karde- karde oğə beydəm ...
Hələ deşti şəkilon
bəştə hisson dılvandi doe votdənim ...
Ha ruj
ıştı nibiəti umjən kardedəm bəştə dılə dojon ,
Çəş vinde – vinde tni bə dast dənəydəm ,
Du votdəm bəti ...
İ kərən bıbo çımı sə
nınoy ıştə zonoğon səpe ,
çımı səy muon bəyəndi jey -je han nıkarde mını ,
İ kərən bıbo
de çand sori coəti həsrəti otəşi
„ Conə !» – nıvotə bəmi ..
Jıqo çımıku diyəro biş,
Jıqo bə ni beşiş...
Zındəş ki , az hejo sıxani rosti qəp jeydəm ,
Isət deşti xəyolon ıştə fikri ovijqıniyedəm...
Vındəşəni ...
Ha ruj milyon kərə
İştəni bə dast dənəe – dənəe
Bəti du votedəm ...

ÇAND RUJE VOŞ VOYEDƏ

Gasdbu çımısə yole , ğasdbu çımısə ruke,
Çand sinniş histebu im piə bıə peymoni ?
Sorone şeironədə bə dəftəron ovıştə ,
Dilonədə,çəşondə nokom,nimə peymoni .

Sardonə kəy pencəku lolin ıştı xəyolon ,
Ha damə-dimi kardəm , becəvobe parseyim ,
Az tni gin kardeku ətarsim , zındəbim ki ,
İ ruj bəçımımən sə bomey çımı tarseyim .

Har çi pidəbe barde , həni çiç pidə oxo ,
Ha muni çımı kəyku didərgin kardə odəm ,
Betı jeşem nımande , bəruj mıku diyəro ,
Bəşəv bə xatiron bə dumo oqardə odəm ?!

Har co şedəmbu tını deştə şıkırniyedəm ,
Dardiku tase-tase dardi – dılən kardəmon...
...Çand ruje voş voyedə , hiç nıbo de xəyolon
Kuçonədə bo nəve doydəni ki , sard əmon ...

PEĞƏT BOBƏ MINİ

Çımı dılədə
har çi tını bə yod dənoydə,
Har çi mandəbu boy peqət bobə ,
İştı həsrətiku ...
Çımı doğ bıə ,
mıncır bıə dili xokədən hiç i mışt oməqət ,
Peqət bobə ...
Peqət bobə çiç mandə tıku bomı ,
Çı yodo beşə har çi bımol , dərit , bışışt ,
Məkişt mını ,
Deştə nıbe , deştə diyəro be məkişt ...
Qıləy eşği vironəye im kə – bə ,
Bı kə – bədə har çi tıku qəp jeydə ,
Im sardonə çoqlə divo ,
Im bexıvandə , besoybə eşğ ,
Im betı doğ bıə , sutə , mıncır bıə dıl ...
Har çiədə lıski tı hestiş ,
Boy qırdəkə bobə ıştəni ,
Hejo azən tıku qıləy xatirəm ,
Karde bızınış , colı oməqət ,
Peqət bobə deştə mını ....

ƏVƏSOR

Havzə livon tıkişon jəy bə vişə,
Zımıstonış tojne, oməy əvəsor.
Kulon bıno səş rost karde vənəşə,
Pərisqılı kəşi daməy əvəsor.

Bılbıl p r y, nıte b s  vılis ,
H i sıray, om y toj  soris ,
Ku-k f nd  sı-sardbe al fon s ,
De  vıgı, v i  am y  v sor.

Ha ton d  vılon okard one,
Bızanqon iy ndı vanq kard one.
Doon havz  libos tankard one.
Mat s  de H i pem y  v sor.

 ı B hrami dili arzuyon pee,
B n y p r nd on p re piy e.
V n   l   ke, bılbılı k e,
Xıdo do  nem te, nome  v sor.

İDRƏT BABAYEV

(1972)

Babayev İdrət Ağababa zə 1972-nə sorədə çı Liki rəyonı Rəuru diədə moəo biə.

Xızonsoybe, dıqlə fərzəndış heste.

TI VİNDƏ ÇƏMƏ BANDON

Ve bılınde kuye ku,
Niməy luye, niməy ru,
Votdən bəvrəy bandi zu,
Hejo jıqo bımandon?

Har fəsili ıstə ranq,
Bılbıl vılı kardə vanq,
Qemij de huri bə canq,
Avon voşi dərandon,
Tı vində çəmə bandon?

Hejo sape beşədəş,
Tı ha şedəş, ve şedəş,
Bə ovşumi nez bedəş,
Rooni nımədə nımandon,
Tı vində çəmə bandon?

Pe kəvşəne, ji vişə,
Kuln bənə vənəşə,
Xıdoye gələm kəşə,
Tı vinde çəmə bandon?

In yan, ə yan heste ro,
BəYardımlı, Ostoro,
Bə Lik pəncə verste ro,
Jiyo mandedə Lankon,
Tı vində çəmə bandon?

Çəmə bandon, çəmə con,
Əmənən tolişimon,

Zıvon, tolışı zıvon,
Tolışə kinon bahandon,
Tı vində çəmə bandon?
Tı vində çəmə bandon?

VƏNƏŞƏ

Tı çı reçinə viliş,
Zəmini naxşij qılış,
Çımı con ,çımı dilış,
Çı çok əvəsor beşə,
Kuli bınədə vənəşə.

Bı sardədə vaədə,
Jıqo bandı kuədə,
İjənən hayməvədə,
Bə co vilon kəş dəşə ,
Kuli bınədə vənəşə.

Çiç omə bı vili sə,
Çı darde çəy dilisə,
Qıyij noə kulisə,
Çənədə otəş kəşə ,
Kuli bınədə vənəşə.

Arzu veye umr kam,
Dıno jıqobızın han,
Mandedəni im karvan,
Bə dirozə ro beşə,
Kuli bınədə vənəşə.

Xıvət məkə, dard məkəş,
Sə səlomət, conı xəş,
Vili umr yaşəmiş bəj,
Debə oxə ki ro şə,
Kuli bınədə vənəşə.

İdrəti ğəmgın karde,
Bəçəy yod çiçi varde,
Həstbe, oməy dəvarde,
Məvot çı yodo beşə,
Kuli bınədə vənəşə

ŞİRƏLİ MAQSUD

(1972)

Şirəliyev Maqsud Məsti zə 05.12.1972- nə tarixədə Masallı rəyonı Xanəlion diyədə moəo bıə. Diy əsosə məktəbiş oroxniyə bəpəş, tam miyonnə təhsil səşə Sığdaştı məktəbədə. Masallı Mədəniyyət iyən Turizm şebə ən fəolə aktyore. Maqsud həm Masallı, həm Lankoni xalq teatr kollektivon navdəbişi uzvonədə qıləye. Əçəy ifadə bə kino kəşə bə "Tolişi Şəban"i obraz bənomə.

2005- 2007-nə soronədə de Xanəli, Nicati Ağayevon ssenari, rejissorəti silsilə bə tolişi kəşə bə tolişə kino serialonədə Şirəli Maqsud şirkət kardəşe bənə kinoaktyori. "Divo", "Toliş, bıvot, bısr dəmə" (1-3) filmon bə diyo pəvilə bən.

Maqsud Məsti zə təbiəti aşiğə. Xanəlionədə "Xanəhi" nomədə qıləy seyrəno (istirahətə mərəno) soxtəşe.

Maqsud həmən istedadinə şaire. Bə azərboyconı- tolişi bədiyyə ofayon bə ǵələm saydə.

ÇƏŞİM MANDE BƏ LƏLƏ RO

In kə ruşnə pekardəbiş,
Bəmə ve çək diəkardəbiş.
Necuədə çiç kardəbiş?
Kaş kədə mardəbəyş, lələ.

Tı sımıston bekarədəbe,
İştə xıyzon şo kardəbe.
Dodo çəş ast ru kardə bəy,
Kaş kədə mardəbəyş, lələ.

***

Hiço anə dard əbini,
Piçi tonə sard əbini.
Necu roədə pard əbini,
Lələ konco mardəbu, ni?

Conımojiş kədə mandə,
Siyo pencək əçəy tandə,
Zoəj boəy Yasin handə,
Lələ qinbə, qasbu mandə?

***

Bəro şeədə əvəsorbe,
Bilbıl boğo handedəbe,
Bo lələ gəb kandedəbe?
Lələ xəbə doəkəs nibe!

Fələki dim sıyo bıbu,
Dardım veye- de dəvə bo.
Əvəsori idəvə bo,
Çəşim bəbe bə Lələ ro!

***

Ha kəs şedə bəsə gəbi,
Çı çəkbe çəyən gəb əbi.
Maqsudi dil kəbob nəbi,
Kaş ki Lələ pəydo bəbi!

ZƏHMƏT BIBU

Qıləy boğçə- boğım kaştə,
Çəy ətrofo vişəm haştə.
İmruj hestim, nıbum maştə,
Bıdə bomı zəhmət bıbu.

İyo heste ambu, tıtım,
Çımı yolon kardə qətim.
Bıçın bəhə, bıdə bətim
Imən qıləy hurmət bıbu.

İyo çandə odəm omə,
Haco kəşdən çıvrəy nomə.
Orzum bənə imvrə bəmə,
Qıləy yolə şöhrət bıbu.

Donzə soron lum ekardə,
Kıl-kımot bə vəyşt oqardə.
Çı dınyoku ki çiç bardə?
Saqlə dəvə, sərvət bıbu.

Çəy toniku ru davardə,
De ATV iyo vardə.

Bəyji bəbe i ruj mardə,
Çı Xıdoku ğudrət bıbu.

Diə kardedəm az bə boği,
Tov hardəme bə vey doği.
Çandə çımı in con səğə,
Əpinime ğıybət bıbu.

Tolışi di xosə Mədo,
Bahandoş “Tolışon sədo”
Çiçi bıpyo Xıdo bədo,
De nımoji sohbət bıbu.

GULUŞ XƏLİLOVA (CAVİ DAN)

(1974)

Quluş Xəlilova (Cavi Dan) 06 oktyabr 1974-nə sorada Lankon rəyoni Səpnəkon diyədə moəo bıə. 1991-nə sorada miyonə məktəb orixniyəşə. Lankoni Pedaqojiyə Kollecədə iyən Boku Slavyan Universitetədə təhsil səşə. Miyonə məktəbədə urusi zivoni tədris kardədə. Se zivonədə, Azərbaycan, rus iyən tolışə zivonədə nviştedə.

OMƏM

Bandon, nıznəmə az şıməku co be,
İjənən şıməni vindeyro oməm.
Şıməku şımə to az zum səy pidə,
Deşmenon bə zəmin ğandeyro oməm.

İjənən okardon ranqinə vilon,
Eşğiku bə həvəs omedən dilon.
Dardiku, ğəmikü handən bılbilon.
Az dəvon ivrədə handeyro oməm.

Aşğım az bəşmə, aşğ, bo conı.
Deşmenim az bəşmə yadı, deşmeni.
Hiç vaxt co əbınım şıməku həni,
Az şımə tonoku mandeyro oməm.

BƏŞTƏ YOD BİYƏ Ə RUJON

Əvəsorbe, bəti gıləy vılum doy,
Bə yod biyə, bə yod biyə ə rujon.
Də vili ivrədə bəti dılım doy,
Bə yod biyə, bə yod biyə ə rujon.

Az ki boti astova bim, həşi bim,
Bənəy orzu bəşti hanon dəşəbim,
İştı çəşdə lap bə honi oxşəbim,
Bə yod biyə, bə yod biyə ə rujon.

Iştı yoddəy, bılıl mahne handyədə?
Çəmə orzuon vənəşəbin bandədə,
Çəşə arson dimi səpe mandyədə,
Bə yod biyə, bə yod biyə ə rujon.

Həni diye, bomı mande əziniş
Dışmen gəyme, əy oğande əziniş,
Tı ki, mını həni vinde əziniş,
Bə yod biyə, bə yod biyə ə rujon.

DARDİ BİVOT

Dardi bo avə bivot,
Qəmçin bəbe, bəbəme.
Çəşonədə botınən
İ-di qlə ars ebəme.

Dardi bo ovi bivot,
Əvən botı dil okə.
Iştə dardi bivoto,
Şin-şini sıxan bıkə.

Dardi bo Həşi bivot,
Ekə çəşə arsi tı.
Xıdo tını bıməso,
Boştı holi bısutı.

Diəkə çiki dard veye,
Ki detı i gəmədəy?
Iştə dardi bəy bivot,
Dardı kam bibu qədəy.

Əncəx yodo beməkə,
Kiy ki dardış kəşəni.
Kiy ki nohəxə koysə
Dılış hiç vaxt arşianı.

Əçəy tonu tı məbəm,
Peşi pəşimon bəbeş.
Çə nodoni çəşədə
Tı ıştən nodon bəbeş.

Bəsire bəsti holi
Dılı tikən qud bəbe.
Bəvindeş ki, dardisə
Qılən dard ziyod bəbe.

Jıqoye çı dınyo ko,
Çımı dust, ıme jimon.
Dardı boy bəmi bıvot,
Qasbu i dardədəmon?!

ZAHİR ƏZƏMƏT (RƏHİMOV)

(1975)

Zahir Xanoğlani zə Rəhimov 1975-nə sori aprele manqi 25-də Lankon şəhəri Penə Nuvədi diyədə moəo bıə. Minqəçevir Politexnik İnstitutu iqsadiyyat fakultədə təhsil səşə. İminə şeiron 1990-nə sor "Lənkəran" qəzetədə dərc bıə. Taləbaəti vaxtədə çan kərə çay şeiron "Minqəçevir işıqları" qəzetədə dərc bəbe. Peşo çay şeir və məqalon "Mərkəz", «Palitra», «Yeni Azərbaycan», «Ədalət», «Azadlıq», «Ekspress», «Kino+», «Kaspi», «Sənət qəzeti», «Alma», «Yazar», «Ulduz», «Söz», «Mars», «Yazı» iyən co qəzeton və jurnalonədə dərc bıə. 2002-nə sorədə Cıvonon və Vərzışı Nazirəti təsis kardə bıə "Sori ən çoka şeir" mükafati layiq vində bıə. Şeironış bə qurci, urusi, inqilisi zıvonon tərcumə kardə bıə.

KİVİN Ə DUSTON

Ve vıron qardəm, ve vıron nəvəm,
Az hejo boştə dustonro təvəm.
Of, bə osmoni kırıncən lovəm:
– Kivın ə duston, kivın ə duston?...

Mandə çı dardi kəşədə dılım,
İştən-ıştəni köşədə dılım,
Az otəşədəm, vəşədə dılım,
Mını okıştə ovin ə duston...
Kivın ə duston, kivın ə duston?...

İştən-ıştəni kardəm pust həni
Sədo kardədəm, hiçki məstəni,
Ha çiç kardədəm, dastım rəstəni,
Az qılə rujim, şəvin ə duston...
Kivın ə duston, kivın ə duston...

POZE

İjənən poze,
Zəmin bə noze.

Emedə livon,
Ki qinə bəvon?

Həvo peqardə,
Voşi ekardə.

Jəydənim həni,
Kuməkijə ni

REÇİN

Reçin, hejo dəvardədəş
Çəmə kuçə qardışiku.
Nozə kardəş, vəşədəm az,
Dast bıkəş çı vərđişiku.

Pidə bəti erəxom az,
Vəşe-vəşe orəxom az,
Oxo çoknə bırəxom az,
İşti çəşi otəşiku?

Nozə məkə bomı həni,
Nomı beşə demı həni.
Reçin, bıbi çımı həni,
Oxo, mardim dard kəşeku.

BOŞTI ÇƏŞON

Şanqo nıhıtomən dılə dojonku,
Bızınəmon dıyo to dardim kəşəme.
İşti lıputonku, ışti çəşonku,
İjən ləzzət bədo dardi peşime.

Az boştı çəşono noxəşim oxo,
Az boştı çəşono şeir nıvışdəm.
İşti votəyonku, boştəyo jıqo,
İştəni botno hədərə kışdəm?

Tı çoko novındəş ə sığə dili?
Hejo dəvardədəş miku itonə.
İ lısqə omdəni bomı bəboli,
Oxo jıqo nəbe, divojə kinə.
İjən dardi bıdə ıstə çəşiku,
Oxo, zinedəş ki, şine bomıno.
Az tını, az tını vındə rujiku,
Dardiku co nəve qone bomıno.

Şanqo nihıtomən dili dojonku,
Bızınəmon dınyo to dardım kəşəme.
İşti lıputonku, ısti çəşonku,
İjən ləzzət bədo dardi peşime.

İŞTI QƏDƏ DİLİ

İşti qədə dili bədızdem i şəv,
İşti qədə dili baham, şin-şini.
Tı çımı i vənqo onıbə sırriş,
Tı çımı i çanqə şinə ruşini.

Az bənəy, voşədə tar bə vənəşə,
İşti məhəbbətdə liskə bəm oxo!
Bənəy pəpıruzi orəxəm, sutəm,
İşət i mutə bəm, lısqə bəm oxo!

Bomı nozə məkə, zıvon beməkə,
Mını sute-sute oməqət jıqo.

Az bənəy yətimə astovə ruşnə,
İşti çəşonədə pəpuşyəm, kinə!
Tı jıqo məzin ki, hələ əğilim,
Tıku ıstə hayfi bebəşem, kinə!

İşti qədə dili bədızdem i şəv,
İşti qədə dili baham, şin-şini.

NİBƏBE

Xıdoən jıqo piənişə,
Bəs çımı ko çoknə bəbe?
Votdəm, tını bivitvonom,
Çəğın votdəm, çok nibəbe.

Kırdi jəydəm, sığən siydə,
Çımı sili rəğən siydə.
Tını vindəm – fəxəm siydə,
Eh, bı dardi şək nibəbe!

Çoko bəti az mot nıbum?
Co bınəvoj – hiç pərt nıbum?
Məvot ki, məhəbbət nıbu
Bəvdə yolu-ruk nibəbe...

ƏVƏZ NƏSİRZODƏ

(1975-1994)

Əvəz Nəsirzadə 09 may 1975-nə sorədə Lik rəyoni Mondiqo diyədə moao bə. 1992-nə sorədə miyonna məktəb orıxınıyışe. İminə şeironişi "Lerik" qəzeti "Zizə" tolişə səhifədə dərc bıən. 1993-nə sorədə bə BDU filoloqiya fakultə gəbul bə, 1994-nə sori avqusti 18-ədə, I kursədə handeyədə iştə dınyoş dəqiş kardə.

Azərbaycani iyan tolişə zıvononədə şeiron nıvıştəşe. 2012-nə sorədə "Hökmu sərtədir zamanın da" kitabı çapo beşə.

VƏNƏŞƏ

Tı nav əvəsoti beşdəj bə kəfşən,
Tı çı əvəsori çaşij, vənəşə.
Vındyədə tını şo bedə həmə,
Tı çökne bə dilon dəşij, vənəşə?!

Iştiku reç səydə çəmə məholon,
Ziyarət kardedə tını səvilon.
Botı orzu bəba boği bilbilon,
Boğçədə səvilon bəşij, vənəşə.

Tı beşyədə yodo beşdə gussə-dard,
Ociz bedə iştı vədə barzə band.
Im kəfşənon gıymət bədon bəti, çand?
Bı bandədə beğıymətij, vənəşə.

Bo Əvəzi rujon tokiy şəvisə,
Poymol bedə qıləy kəmon bəvisə.
Noydon bışu, beşi əçəy gəvisə,
Tı çı ruşnə dınyo həşij, vənəşə.

BƏ HƏŞİ BEŞİ

Xıdovand dәмәy,
әv himot bәkay.
pevişkın hәмәy,
mahaşt çaş okay_
epuş – pepuşi
bә hәşi beşi!

Çәнәdә xıvәt
dili bәkande?
vәse im millәt
bә nıso mande:
rost bıkә tişi
bә hәşi beşi!

şәvpәron piyәy
әmәni sutdә.
çәмә hәşi vәy
kon avә qәtdә;
bıbır çәy quşi
bә hәşi beşi!

Bә soğ dәмәşi,
marşi, emәşi.
xәyә roy bışi,
boy okә çәşi,
boy bıdә kәşi
bә hәşi beşi!

komco şәr vinde,
pevat çәy rәği_
çәнә fırsәnde.
çәмә boydәği
butәye hәşi,
bә hәşi beşi!

nıso sesә ruj
zard kardә vili.
şәxbi, boy bә cuş,

qir bo bə dili,
zu bo bə kəşi,
bə həşi beşi!

ğiryətij pidə,
im roy, şir pidə!
zəhmətij pidə,
im roy, qir pidə!
səykə kamişi,
bə həşi beşi!

okardə çaşi,
bahar vindedə.
həşyəvəy kijə
şoyşo handedə;
bivind de çaşi,
bə həşi beşi!

rost bībən votlandən,
sərkərdə merdon!
hest bībən votlandən,
bo mərdə merdon
pemedə həşi,
bə həşi beşi!

ko bəti mandə,
həx ba bə vuji.
biji ozodə,
ovandə ruji,
de coni xəşi,
bə həşi beşi!

VUQAR HƏMATİ

(1975)

Vuqar Mirzəkişi zadə Mirzəyev 1975-nə sori iyunun manqi 18-ədə Lik rəyoni Həmat diədə muallimə xıyzonədə bə dınyo omə. Sıftənə tolişə zıvonədə nıvıştəyonı 1992-nə sorədə Likədə nəşr bə «Lerik» qəzəti «Zizə» nomədə tolişə zıvonədə nəşr bə səyfədə dərc bıən. Azərbaycan iyən tolişə zıvonədə nıvıştə bə 8 kitobi muəllife. Respublika Tolişə Mədəniyyətə Mərənqo sədr, «Aləm» ədəbi-bədi, elmi-publisistik jurnali sərredaktor, Aji uzve.

TOLİŞƏ ZIVON

Çı mərdi nırrəye, çı şımşı sədo,
Əzme, dəyonəte tolişə zıvon.
Bəştı məsləhəti ve şukur Xıdo, -
Ki, çəmə ğisməte tolişə zıvon.

Əv çəmə vicdone, namus-ğıryəte,
Ən yolə iftixo, yolə şəhrəte.
Bə hampo, dışmeni kine, nıfrəte,
Bə dusti hurməte tolişə zıvon.

Ey aləm, ey dınyo, bızıno har kəs,
Im zıvon bə dınyo oməni əbəs,
Dimədə sırəye, dilədə həvəs,
Mehru məhəbbəte tolişə zıvon.

İqonə fərz bıkən əsil insoni,
Bo mo zıvoniro bədo əv conı.
Bo nocıns, bo befər, bo har nodoni,
Ve yolə ibrəte tolişə zıvon.

Toliş, bı zıvoni fər-fər diyəkə,
Im şinə zıvoni yodo beməkə.
Əv ğənde, şiniye, şəkəye şəkə,
Zıvonon şərbəte tolişə zıvon.

Bilbılən dı zevqi tolışı handə,
Vili fik bilbili handesə mandə,
Çı Vuqar nomədə tolışə bəndə,
Ən yolə sərvəte tolışə zıvon.

TOLIŞƏ ZIVON

Çoknə ki, əvəsor obedə səvil,
Bənə bəy tojəye tolışə zıvon.
Bilbılən dı cəh-cəh kardedə şoy-şoy,
Şo bedə əçəye tolışə zıvon.

Əv qıləy kafteye, kəş okardedə,
Dıştə pərə həmmə vale kardedə.
Pərdə osmonədə, sulhi vardedə,
Ozodə kijəye tolışə zıvon.

Əv nozə, əv laylay, əv vəsiyyəte,
Həxe, ədoləte, pəkə niyyəte.
Eşğə, məhəbbəte, səmimiyyəte,
Şoy-şoye, sırəye tolışə zıvon.

Avəsə bılində, dardisə qone,
Əv qıləy sofə ruf, əv qıləy cone.
Zıvoni sıxane, qəvi zıvone,
Çaş-bəve, mijəye tolışə zıvon.

Hiç ki zındəni çəy tarix çənde bə,
Tolış çı zıvoni soyb, xıvənde bə.
Əv Tolış nomədə qıləy bənde bə,
Tolışə vişəye tolışə zıvon.

Çəmə mo zıvone, nibəbe şıdoy,
Vuqar, im zıvon əy əmonətış doy.
Çı Tolış nomədə qıləy barzə doy,
Göymə rəğ-rişəye tolışə zıvon.

BOY BIŞƏMON BƏŞTƏ Dİ

Boy, bışəmon, çı yürdi dıl bıbu şo,
Əçəy vilvon, çimənədə vil beşo.
Azən nışom, tınən nışoş, ki bışo,
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di?!

Həmə vitin, diyon mandin xərobə,
Isə həni didərgine el-obə.
Besoyb mandə, viron bedə çəy so-bə,
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Bevətənə insoni ruj hiç bəbe,
Bəsute çəy ciqər, tatə piç bəbe.
Bıdə bəmi ıştə dasti, çič bəbe?
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Ğurbətədə vilən hiçə bü doydə,
Sipi kardə siyo xaci mu, doydə.
İyo çəmə jimoni nərd "du" doydə,
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Barzə bandon dıldard kardən de çiri,
Çı şulə ov emedə de şır-şiri.
Bahardemon i cılmə nun de cırı
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Dınyo qıləy səhnə, jimon çəy kino,
Bo kiro vəşt bedə, bo ki əv, fino.
Mıs kaştədəş, ğızıl beşdə zəmino,
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Tolşə bandon bo mərdonro bən məydon,
Çəmə nomi hifz kardədən ə, bandon.
Boy, bışəmon, əvon besoyb nımandon.
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Çaşimon ni bə hiç merdi zəmini,
Dast nibəje mərd bə mərdi zəmini.
Şonıdəmon ıştə yurdi, zəmini,
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Zəhmətinə bəkardemon hərəkət,
Səvob bəbe, Xıdo bədo bərəkət.
Bobo yürdi həsrətədə oməğət,
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Təy bımando, bə xərobə obəşe,
Çı dilonə, çı yodo rə bebəşe.
Okardəşe ıştə kəy bə, bə çəşe,
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

Bə zəmonə bovə məkə, dıdime,
Bevətən çı dınyo dəvlət boçime?
Sıvo bimi, çımı orzu, noc nime,
Çımı balə, boy, bışəmon bəştə di!

POZ

Xıdo hikmət heste har fəsilədə,
Pozən çı hikməton qıləy nışonə.
Pozədə çı bandon munə dimədə,
Hır qinedə bənə paşmə bə şonə.

Həşi navış qətə dı sıyo avə,
Osmon sədo kardə çı roon nomi.
Bənə bəştə balə qətəşe bə və,
Dı voşi şıştedə roon andomi.

Pəsə gələ bənə siyə qıyoza,
Rinə bə çiməni havzə sinəsə.
Şulə kardedə bo çiriro nozə,
Xəşəl pure vişə çı səo bə sə.

Çı avəqurrəku tarsedən bandon,
Hırşon qətə səyku bənə gəlxəni,
Ovəyz bo sığonro suedə dandon,
Zəmini çəşon ars hələ hışk bəni.

Yaman gəzəbin bə, rıkinə Kaspi,
Qa nıştə, qa əştə, qaən vitedə.
Qemij peniştə bə şəytoni aspi,
Jəydə çı livon qıy, peşo rıtedə.

SULEYMON İYƏN PƏRƏ XOLÇƏ

Votedən i ruj Həzrət Suleymon,
Penişte bə xolçə rost be bə osmon.
Pərə xolçə səpe bə barzi pərəy,
Bəştə hukum kardə viron erəxəy.
Osmono seyr karde-karde votişe:
«Çımı har sıxani ğudrət hestişe.
Bə çiçi ğadirim, har kəs zinedə,
Har ko, har çi çımı dasto omedə.
Bə həşi bıvotom beşi, bebəşe,
Bə avə bıvotom eşi, ebəşe.
Aləmi har məxluğ bəmi jəydə sə,
Azim çı zəmini soyb, xıvand ısa.»
Xolçə iberdəmə şat be itonə,
Jo bızın nəvdəbən bo qıləy vonə.
Kam mande eqıno bə zəmin Həzrət,
Nimədə bımando əçəy səyohət.
Votişe: «Im çiçe, boçi bedəş şat?
Əmr kardəm bəti, bımand fərəğat!»
Xolçə məsəşe, tikəyən şat be,
Həzrət xolçə səpe itonə ğat be.
Xolçə bə Həzrəti votişe: «Bıməs,
Çok bəbe tı ıştə fiki pok bıqəş.
Əslədə tı ıştən duz bibi, şatış,
Duz bəbəyş, har çi soyb azim, nəvotış.»
Suleymon dərəsəy xolçə sıxanon,
Onıbe qəp jəyro Həzrəti zıvon.
Hiç vaxt «azim-azim» məvot, ey inson,
Bəpe çı insoni pok bıbo vicdon.
Hejo co kəsiko nəvencəğ qıno,
Fik bıqə, kardədəş ıştən çı xəto.

İLQAR MİYONKUJ

(1976)

*Yusif İlqar Rəmzəzoni zadə (İlqar Miyonkuj)
25.01.1976-nə sori Masallı rəyoni Miyonku diədə moəo
biə. 1993-nə sori Miyonku miyonnə məktəb orıxniyəşe.
Xeyzonxıvənde, 2 zadə hestışe. "Şo bıkə mını"
(2012) nomədə şeirə kitobi muəllife.*

ƏĞILON

Ha əğilon, əğilon,
Çəmə şinə noğulon.
Obedon bənə vili,
Şo kardon çəmə dili.
Çe ğəşənq, çe şinişon?
Anqivinə şonişon!
Zadə, kinə- iyon bəmə,
Şinə conişon çəmə.
Rujbərui yol bedəyon,
Ha ruj bə dərs şedəyon.
Kəşədə dəftər-kitob,
Nıvoşdon, jəydon hisob.
Umutedon vey zivon,
Marağon heste bəvon:
Urusi, tırki, farsı...
Əzbər vötedon dərsi...
Ha jıqo, elm ehəndən,
Bınıvişdən, bahəndən!
Orzuon peşu dilədə,
Səbarz bıbən elədə!

MUƏLLİM

Çımı dasti əqətiş,
Bəmi hərfon oəmutiş.
Hiç "oqınim" nəvotiş,
Xosyətədə nam, həlim:
Çımı xosə muəllim!

Bə harkəsi oşkoye,
İşti ko xəyə koye.
İşti ro Xıdo roye,
Ruhı sof, conı səlim,
Çımı xosə muəllim!

Şəvi-ruj zəhmət bıkəş,
Bəmənə Həşi bəkəs!
Çəmə roədə ruşnə bəş!
Soyə inson, sırə dim:
Çımı xosə muəllim!

ÇOKƏ ZOƏ

Çıryətmandış, dayəvand,
Həm xotomand, ağılmand.
İştə rəğisə bımand!
Boki dustış, boki boəş,
Bə durusti çokə zoəş!

Nokomə dilon orzu,
Harki iştiku rozi,
Kışdəş mını de nozi,
Har dəvunondə beşəş,
Bə durusti çokə zoəş!

Deti jəydən dilon bərk,
Harçiədə bedəş qərək.
Zərdustış, Həzi, Babək?
Çəvon i vəslə, i poəş,
Bə durusti çokə zoəş!

ÇAY

Peşoməkəs rohət bedə,
Millət çayku ləzət səydə.
Hesteşe zulal, vitamin;
Bə xəşi mandədə zamin.
Coni dojon bekarədə.
Bə çəş-dili nur vardədə.
Pibiəkəson cohil bedən,

Cohilon bə zu omedən.
Dəvoye əv bo sədoji,
Dəmonə əv bo noxəşi.
Həzo dardi çorə çayə:
Xıdo qıləy mocuzəyə!

HIRS İYƏN ŞİR

(*iqtibas*)

İ kərə Hırs de Şiri
De hiylə, de tədbiri
Qətsəne qıləy Həvuş
Xunışon oməy bə cuş.
Rozi nıbin baxş karde,
Jəy-kuy beşe bo marde.
Putəl be ləğə-mışton,
Çılboş be lınqon, daston.
Qının çı zuy, taqəti.
Rıvos vində haləti.
Ovi peqətdə-vitdə,
Çəvon pə quri sutdə
Şir de Hırsi ləxbəqəv.
Mandedən vəşi ə şəv
Yolon votə in sıxan:
“Çı nəhəy moli bahan!

MEHSUN PERZƏ

(1977)

Heydərrov Mehşun Kərimi zə 17 aprel 1977-nə sorədə Lik rəyoni Perzəkujə diyədə məə bə. 1994-nə sorədə Ambu diy miyonə məktəb, 2000-nə sorədə Qafqaz Universiteti Şərqşunasəti, ərəbi zivon ijan ədəbiyoti fakultə orixniyəşə . Çəy niviştəyon «Aləm» jurnalədə, «Tolişon Sədo» qəzetədə i.c mətbu orqanonədə dərc bən. «Kəlilə və Dimnə» əsəri Azərbaycani zivono bə tolişə zivon peqordiniyəşə. Xıyzonsoybe, 3 əğil hestışə.

PETOVDƏNİ DARDI-DILIM

Hərınəti tobə xırtə,
Behəxəti roon qətdə.
Nivotoşən dili sutdə,
Çoko bə qəv varde, dılım,
Petovdəni dardı-dılım.

Çı bisyati, çı məsələ,
Bo həxiro basdən tələ.
Aspo be har kəy-kəjələ,
Boçi bəti sarde, dılım,
Petovdəni dardı-dılım.

Rostə sıxan vote bəbe,
Nomerdonən niştən bə pe.
Quş məsdəni, votə qəpi
Dardon dəstə barde, dılım,
Petovdəni dardı-dılım.

Çı zəmonə dimiş qardə,
Nohəxi bə "həx" peqardə.
Dınyo həmi, ov ve bardə.
Fikri tınış hardə, dılım,
Petovdəni dardı-dılım.

Həni nez bə marde ıştı,
Çanə veye dardı ıştı,
Votdəm, boçi sarde ıştı,
Əcəl oməy qarde, dılım,
Petovdəni dardı-dılım.

Dard omedə dardı səpe,
İştən boştəro bə qəpe.
Çoknəyə im, çoknə bəbe?
Tarsdəm, bərdəm marde dılım,
Petovdəni dardı-dılım.

Perzə, vəse məkəş nolə,
Im çiçe ki, komrəy hələ?
Dardon boştə karde şələ.
Peşi votdəş, qarde dılım,
Petovdəni dardı-dılım.

XIDOKO BİPİ

I zərrən nıbiş tı, çı niyku hest biş.
Qardış çı Xıdoku, de ki tı dust biş?
Əy tınış xəlqış kay, tısə bə yod biş,
Bə ki peştıpurış, əy rişi sipi?
Bə Xıdo peşt bıbast, Xıdoko bıpi.

Çorə Xıdokuye, şəfo Xıdoku.
Rəhmət Xıdokuye, cəfo Xıdoku.
Sıvo bəy hiçkiku, tı hiççi məpi,
Bə Xıdo peşt bıbast, Xıdoko bıpi.

Xıdo bə bandon doydə hey səfo,
Xıdo bə insonon sə vardə ğəzo.
Xıdoye baxşədə bə xəlqon rizo,
Perzə, şukur bıkə, ha ruj sa həzo,
Bə ki peştıpurış, əy rişi sipi ?
Bə Xıdo peşt bıbast, Xıdoko bıpi.

İLYASI HƏBİL

(1977)

Həşimov Habil İlyasi zə 25 avqust 1977-nə sorədə Liki rəyonı Anzuli diyədə moəo bıə. Anzuli ijən Rıvaru dıy miyonnə məktəbonədə təhsil səşe. Liki rəyonı Mədəniyyətə idarədə ko kardədə. Əğlätiku şeir ijən hekoyon nivıştedə. «Aləm» jurnalədə, «Ambur», “Mustaqil Respublika», «Tolışon sədo» i.c rujnomonədə dərc bə. Respublika Tolışə Mədəniyyətə Mərənqo İH-İ-i uzv, «Ambur» qəzeti redaktore. 2 zəə hestışe.

BEŞE

De umiyon kardımone kaştıqıl,
Dast-poçəmon zəhmətiku jəy çığıl,
Gerqılulı, vələmiri jəşe ğıl,
Kaştıkori zardi qıne, qer beşe,
Don bə çinə, sicım tivol-ter beşe.

Toni bande, toni boğə, bustone,
Toni havze, toni sutə, tovsonə,
Nıso zınə zəminimon, doştımone,
Bo çəmə əğvoli əvən ker beşe.
Don bə çinə, sicım tivol-ter beşe.

Dardi bıdə Xıdo doəşe çəy dəvo,
Mardə besə vadoş, bebəşe ğəvo,
Kuy dı çəşış piyəy, əncəxən çəvo
Qıləy rostiş vinde, qıləy her beşe,
Don bə çinə, sicım tivol-ter beşe.

Im zəmonə mişt zındəni manqulo,
Hest osmono eşəkəs çı zambulo,
Bə əyumon ğələmmon jəy dambulo,
Rəğış i, rişəş i, mivəj ser beşe,
Don bə çinə, sicım tivol-ter beşe.

Hesti vion bə lonə rost nibəşən,
Nibəzınən huşə bə ji kıləşən,

Qılıfəku bə hıl dəşə pizə puşən
Beşəədə rost benişe, per beşe,
Don bə çinə, sicım tıvol-ter beşe.

NODONI DASDO OTƏŞ TARSƏNINE.

Dəvardə biğ rişiku jiy, peyo ne,
Bə oşko zandəyonən kəl niyone ,
Hələ mard ni, şivəniş bə miyone,
Dıl bısuto, çasədə ars bənine,
Nodoni dasto otəş tarsənine,

Okardedən cur-curə kon bu beşdə,
Vəşədəni voşnə otəş du beşdə,
Jəydəon ha bə iyəndi zu- beşdə?
Şə hurmətən mandəni tars həni ne,
Nodoni dasto otəş tarsənine,

Qıləy bə dam-dumbe,qıləy zirnoşən,
Zujən həvoqət qıləy, kəmonşən,
Lozim bəmə tar, imonimon ijən,
Qıləy bi rə şənine tar sənine,
Nodoni dasto otəş tarsənine,

Zındəni be kiy patə, ya kiy hardə
Qıləy vənqo qıləy məydon okardə,
Im- əvi, əv-imi beabru kardə,
Mandəni qəp nivoton, pars həni ne,
Nodoni dasto otəş tarsənine.

Votşone "kən"dutedə, sirə dimi,
Rijindəmon divon nibastə kumi,
Həni vəse vadənən sıpə dumi,
Hiç nıbo sıxan kayro asp-hə nine?
Nodoni dasto otəş tarsənine.

Məkəmon har bə fiki oşko sədə,
Tıvoxı hənəkkəmon qədə-qədə,
Mənəmon i yəndi "yonzə"metrədə,
Kəybəku "ləp"dəvone "pas" bənine,
Nodoni dasto oteş tarsənine.

PƏS

Ruj dirozi kəfşənoy,
Paşməş namə lef-sənqoy,
Şitış, qujdış bo hayroy,
Çince çəvo kilo noy...
Qamədə,va voyədə,
İkizə van doyədə,
Çibone,şoy-voyədə
Soybiş hejo şoyədə...

KITI

Pəşdiş vindəni zəmin,
Morə-muş bəçəy dəmin,
Tikəy rıkiyə,səmin
Calde, tilike, çəmin.

Həmrəğ yoli,əğili,
Kıtiy, çanq bənə pəli,
Boloşən hest ivjəli
Çı pələnqi qədəli...

LUS-RIVOS

Həyvonon bici,bədi,
Vırəşən toyki,zızdi,
Nəvdə lonon di bı di,
Ko-sənətiş çəy dızdi.

Zuze əçəy həvəse,
Im şələdumə luse,
Qujd-qıl hay bəy vəse
Ve vəəznə rıvose...

ŞATUR (DƏVƏ)

Linqış iyo, səş vəye,
Dandononış həvəye,
Im lap yolə ləvəye,
Bə türkiş nom dəvəye.

Paşməjən hesd sədoş qur,
Niredə kardə bər-bur,
Peşdisəjən qiti ur,
Tolişon votlandən şatur...

OVŞIM

Çanədə reçinij, çanədə ğıstoğ,
Vındəkəs bı eşği savdoy eqındə,
Bəti edyəsədə nişdedəni loğ,
Mijonən bəyəndi toykədən qındə.

Qa ləvsəj, qa qırdij, qa çordə şəvə,
Sənişdəj perisyoy ti dışdə həşi,
Qıydə zanq dəşədəj bə osmoni və,
Bırdəj şəvon dışdə ruşinə vəşi.

Həmrəğij bə toyki, bo şəviş ofəy,
Dışdə ha pedyəsi sıvnedəm tni,
Tı bə astovonı ışdə şuru jəy,
Hejo bə astovon rıvnedəm tni...

***

Məhol emo,əzandiyə rəsdə zu,
Jıqo məkə pard bımando çəton ru.

Çı zırno jəkəsi cılım voy bəka,
Zıvone bo səyro bəlo obəka.

Sə dəməənə dənişijə vəy vini,
İqlə pusto dıqlə kılə əbini.

Dı hovosi baha xuqən tukədə,
Telə huləy mandə hejo lukədə.

Əleli paluyo beşdə qəzənən,
Okışdə otəşi peşdə ğəzənən.

Çı yolon sıxane,zınəkəs zındə,
Çəmə isətinən hejo peqındə.

FUAD MONDIQOVIJ

(1977)

Əliyev Fuad Fəraməzi zəə 20 dekabr 1977-nə sorədə Lik rəyonı Mondiqo diyədə moəo bıə. Azərboycon Texniki Universiteti nəqliyoti onemoni fakultə orıxniyəşə. Azərboyconi, tolişi zıvonədə şeiron iyən hekoyon nıvıştedə. Respublika Tolışə Mədəniyyəətə Mərəngə İH-i uzve. «Ambur» qəzeti sərredaktore. Xızonsoybe, 2 avlodi pəye.

REÇİN

Xıdo tınıj ofəyəje çı reçin,
Çaşon sıyo, dimə kukon sı, reçin,
Az aşığım bəştı bolo, ha reçin,
Eşqi huşon deştə dılı dıvə, ni,
Ne bivotoj, dıl bımı tov əvəni.

Bı dılədə vırə kardə hır-hovij,
Jıqo zındəm çımı dılı damonij,
Bımand dıldə, həmə bıznon çımınıj,
Bo hiç kəsi ln dıl ənə təvəni,
Ne bivotoj, dıl bımı tov əvəni.

Iştı çəşon bə co çəşon oşdəni,
Mijon şoydin, loğ bə loği nışdəni,
Co hiç çəşi, ın çəş bə nez haşdəni,
Marışt dılı,bə maştənə bovə ni,
Ne bivotoj, dıl bımı tov əvəni.

ÇIMI BALƏ, BƏ SƏ DƏŞİ

Dilonədə rəhm orəxə,
Mardəkəsi votlandən rəxə,
Çı fikiku dilon pıxə,
Ko kardəni kəş bo kəşi,
Çımı balə bə sə dəşi.

Takə bəştə tani olət,
Məkə zono, kulət-kulət,
Mahaşt bəştə nezi ğələt,
Ğıymət bınə bəştə ləşi,
Çımı balə, bə sə dəşi.

Məvo bəştə yoli dimi,
Marışt çəvon dilon simi,
Mahaşt bə nez, dardı-ğəmi,
Bıqət çəvon dıynən kəşi,
Çımı balə, bə sə dəşi.

Məvot həni, sinim veye,
Be yol ıştı dınyo təye,
Yoli dıvo botı kəye,
Əve botı Ovşım, Həşi,
Çımı balə, bə sə dəşi.

Məvot jen çı yadi kinəy,
İştı doğmə əğli inəy,
İmruj moye, maştə nənəy,
Əv bədo ov, bıbuş təşi,
Çımı balə, bə sə dəşi.

Bızın vırə yolu-ruki,
Həröm məhə, bıkə çoki,
Oxoy bəşemən ji xoki,
Melon bahən çəmən nəşi,
Çımı balə, bə sə dəşi.

Həmən bıznon ımı bəpe,
Dınyo qıləy qırdə ləpe,
Qordındə əməni səpe,
Kenəş pırdə, qətdə quşi,
Çımı balə, bə sə dəşi.

ŞİNƏ BO

Məqınən tolışi bə nərə zoon,
Çımı con ğırbone bə mərdə boon.
Bıdənən dastbədəst, bıkən ve koon,
Nıqardo səyku siyo ço, şinə bo.
Mənəvən yəndıku hiç co, şinə bo.

Coni ğırbon bıkanən bəştə eli,
Məcinən co boğədə kaştə vili.
Pu bıkan bo vəşero bəştə zili,
Məkənən yəndiku hiç ğo, şinə bo,
Mənəvən yəndiku hiç co, şinə bo.

Maç bıkan ıştə zəmini, ço bıbən,
Ehaştən yolə xıçə, xol do bıbən.
Bıməsən şoyə xəbon, şoy-şo bıkan,
Bışənən de həxi şə ro, şinə bo,
Mənəvən yəndiku hiç co, şinə bo.

Bijənən bəştə kuli qonə şələ,
Mədənən ıştə nuni hiç bə kulə.
Vamədən şəytoni aspi bə dilə,
Koməq bibu bəşmə Xıdo, şinə bo,
Mənəvən yəndiku hiç co, şinə bo.

BOY BƏ MƏHOL

Vonə qətə şəj məholo,
Be xəbəş çı pə-mo holo,
Kardə çəvon dınyo vilo,
Çoknə qətdəş vəğın ğərol,
Boy şinə bo,boy bə məhol.

Oqətə çaş bə ro həmə,
Moə ku bə,ənə bəmə,
Vilo bedə çəmə kumə,
Zuzdə çəmə qırdo şəğol,
Boy şinə bo,boy bə məhol.

Pə de ləvo piydə həni,
Qəvış sıxan oqətdəni,
Boy bıvınd əy,çənə di ni,
Ha ruj doydə tını sıvol,
Boy şinə bo,boy bə məhol.

Qıy bə kule,şinə hovə,
Kardedəni həni bovə,
Bə xıdo kardedə lovə,

Dılış bedə ha ruj behol,
Boy şinə bo,boy bə məhol.

Çənə həsrət bəkəşemon,
Bənə şəmi bəvəşemon,
Kenə sədo bəməşemon,
Biyəm beşə bə diy qəvol,
Boy şinə bo,boy bə məhol.

Dəro bıqın,məmand həni,
Boy bıvınd ıştə vətəni,
Bınəv vılvoni,çiməni,
Əməniən bıkə şo hol,
Boy şinə bo,boy bə məhol.

MAHAŞT

Ha ruj maştəvo beşedəm hağədə,
Niyon bedəm boştı vinde toğədə,
Bənə bılbılı handedəj boğədə,
Bıdə dastı,bınəvəmon çiməni,
Mahaşt dəşu bə arə şəyton həni.

Siyo çəşon bənə piyolə obə,
Dimə kukon çı osmoni astobə,
Sıvoy tı, sə vılım nime əy tobə,
Çabom bə sə,məkə pərişon mını,
Mahaşt dəşu bə arə şəyton həni.

Nə şəv,nə ruj,beşedəniç çı yodo,
Quşonım vanqisəy bo ıştı sədo,
Bibuj rozi,elçi bəğandem Dodo,
Xıdo hərəbaxt bəkardə əməni,
Mahaşt dəşu bə arə şəyton həni.

Tını vindeku,han bə mij dəşdəni,
Dılı pır-pıre ivrədə nışdəni,
Məvot dildə şəyton hesde,haştəni,
Səkə həni,mənə bə noz ıştəni,
Mahaşt dəşu bə arə şəyton həni.

Bışı xəbə bıdə bəşdə pə-moə,
Çımı dardiku mardedə ə zoə,

Nıdan tını,bəbe çımı dil pə,
Bışı,çənə həşi çəşij eşəni,
Mahaşt dəşu bə arə şəyton həni.

Çənə bənəvemon i yəndiku cə,
İ bıbəmon, Xıdo bəje xəyə vo,
Marışt dili,bıkə mını boy tı şo,
Boy bıbəmon bə yəndı mehmon həni,
Mahaşt dəşu bə arə şəyton həni.

BİSTƏN BOMI Ə KİNƏ

Siyo çəşe, siyo bəv,
Sıryədə lıvdəni qəv,
Noz kardədə bomı əv,
Bışı çəvon kəy, inə,
Bıstən bomı ə kinə!

Dəbastedə bə sə şol,
Dimo vəşdə siyo xol,
Tınış çəmə kədə yol,
Bışı çəvon kəy, inə,
Bıstən bomı ə kinə!

Kom tobiyə, kom tobin,
Ya kosibin,ərbəbin?
Çəmə xıyzoni bobin,
Bışı çəvon kəy, inə,
Bıstən bomı ə kinə!

Bəndım kardə dılım bəy,
Hanədə vindedəm əy.
Xıdo bədo bəmə xəy,
Bışı çəvon kəy, inə,
Bıstən bomı ə kinə!

Məvot bəmi hələ rəy,
Anqıştemən boəy səy.
Bıbə bıjən nışon bəy,
Bışı çəvon kəy, inə,
Bıstən bomı ə kinə!

ƏFŞAN MƏMMƏDOV

(1979)

*Əfşan Şəmsəddini zəə Məmmədov (Əfşan Tolişəxun) 06 mart 1979-
nə sorədə Lankon rəyoni Qamatuk diyədə moəo bıə.*

BƏ XİDO DARD BİVOT, ƏV KOMƏQ BƏBE

Çiç bedə, har dardi vote zındəniş,
Vey çi vinde pidə, boçi vindəniş?
Çoke nəfəs kəşdəş, hələ qin bəniş,
Bə Xıdo dard bivot, Əv koməq bəbe.

Çokə ruj insoni çokən bəkarde,
Sardı bibo ıştı, vən takarde,
Hiç bəvecə məkə, bəti obəqarde,
Bə Xıdo dard bivot, Əv koməq bəbe.

Noz zındəniş əqəm, nozi məkə ti,
Şəytoni boştəno rozi məkə ti,
Tovsoni har koni pozi məkə ti,
Bə Xıdo dard bivot, Əv koməq bəbe.

Ku məbi ti, dınyo dı çəşi diəkə,
Hiçkəsi in dınyoədə çəşi ku məkə,
Kəfşəndə səfi kay, oqardış bə kə,
Bə Xıdo dard bivot, Əv koməq bəbe.

Dılı təmiz bibo, çırkinən biboş,
Kosibən ti biboş,ərbobən nıboş,
Dıkəsən mıhtoce bə Xıdo imruj,
Bə Xıdo dard bivot, Əv koməq bəbe.

Har ruj çətinən bibo, bovot numoji,
Boy, ıştən siyo məkə ti ıştə ruji,
Tı dıl bıdə bə Xıdo, Xıdoyo biji,
Bə Xıdo dard bivot, Əv koməq bəbe.

NİCAT DAĞLAR

(1979)

Nicat Hukuməliyev 1979-nə sorədə Lik rəyoni Mastayil diədə moəo bıə. Həmun diədə miyonə təhsil səşə. Çəy nıvıştə şeiron «Aləm» jurnalədə dərc bıən. Xıyzonsoybe, 2 fərzəndi pəye.

DİNYO

Ay bo, dınyo bebəfoye,
Ve merdonış hardə dınyo.
Kosib kiye,ərbob kiye,
Vındecəği bardə dınyo.
Bəmə xəbə doydə Ğiron,
Yolə-yolə peyğəmbəron.
Ve podşoon, cohonqiron,
Luzədəş ebardə dınyo.
İtot bıkə əçəyku tı,
Zərfət nıbəka əv detı.
Mıştı bəje dumo bəti,
Bəvindəş ki, pərdə dınyo.
Poəy ruşnəy, poəy toyki,
Konco nəvdəş, bızın deki.
Bə har kəsi bıkə çoki,
Bəştı navən vardə dınyo.
Əli Nasir tolışı zoə,
Yolə şair, çəmə boə.
Tolşi donə, tolşi poə,
Maştə-maştə mardə, dınyo!
Nicat, i ruj bəşəş tınən,
Həmə bəbəmen botınən.
Ha dəçık tı, vındəş, ijən,
Ve susarde sardə dınyo.

ÇO KARDEDƏ

Odəm hesde dilij siyo,
Ve dıvedə piyo-piyo-
Nı ovaşdə əv çı ruyo,
Poçon bə pe pekardedə,
Oxo jıqo ço kardedə?
Bəştı dimi bəsire əv,
Xəlvət botı bəkande gəv,
Hiç vaxt məşi,tı dəy mənəv,
Tıku əv xəbə bardedə
Oxo jıqo ço kardedə?
Vinde-vinde omedəmon,
Bə puçi beşə ı odəmon,
Zəmonəku məkə əmon,
Jimon yava dəvardedə,
Oxo jıqo ço kardedə?
Nomerd pure qırdokəno,
Ha qardedən ıştı tonu,
Xun beşedə çımı cono,
Dınyo merdon ebardedə,
Oxo jıqo ço kardedə?
Çətində vindəj dustu,
Dili bıdə tı bə rosti,
Astəku co məkə pusti,
Zolım bəştı sə qardedə,
Oxo jıqo ço kardedə?
Nıcat,bızın ıme jimon,
Siyo bıbu siyodimon,
Bə gəvədə həmə imon,
Şair çərbə,əv mardedə,
Oxo jıqo ço kardedə ?

PƏRDƏN SORON

Sivı haftı bə kəno noy
Jıqo bızın bardije voy
İtqə fikir bıkə tı boy
Umri nimə şe dəvarde
Tı boştəni çiçi karde

Dı cöhili umre ə sor
Bə insonon ni etibor
Şinəşəkon bən siyomər
Zindəm, bomı yolə darde
Tı boştəni çiçi karde

Soron pərdən, umır şedə
İnsoni dil tənıq bedə
Sə dəjedə, mu emidə
Həni ro ni bo oqarde
Tı boştəni çiçi karde

İnson kiye, qıləy live
Imi bızın tı ay bıva
Bə barza doy məjən təvə
Çiçbe bəti, işti sarde
Tı boştəni çiçi karde.

RUFƏT BAXŞIYEV

(1979)

Baxşiyev Rufət Səlimxani zadə 03 aprel 1979-nə soradə Lik rəyoni Mondiqə diyədə moəə bıə.

İYƏNDİ DİŞMENİMON

İmon bə nav bışu çəy,
lınqi jiyo kandəmon.
Nımandə qəp votlandə bəy,
nımandə şər ğandəmon.
Qəvo beşə sıxani
bə tərsinə fəmdəmon.
Jıqo tolış bedəni.
Məvot tolışonimon.
Bəmə dıışmen lozim ni.
İyəndi dıışmenimon.

Tarixi ən ğədimi,
boli, bızınən çəmənə.
Zıvonon ən şah əsər
boli, bızınən çəmənə.
Çı milləti, çı xəlği
umi bızınən bəmənə.
De cur dılı, de hınə
əmə çıknə sonimon?
Bəmə dıışmen lozim ni.
İyəndi dıışmenimon.

Həxə sıxani bıvtən.
Hiç vırədə lol məbən.
Ve ğədimə rişəmon
hışkə rişə, xol məbən.
Bo milləti ruj bəmə
ğıryətinə yol bıbən.

Bıdə nıvoton bəmə
Əmə besəyvonimon
Bəmə dıřmen lozim ni.
İyəndı dıřmenimon.

Sofə moyə nıbəkəs.
həmə zındə, bic bəbe.
İ nıbəmonbu çanə
oxoymonən hiç bəbe.
Rufət, tı çiç votedəj?
Çı kon oxoy çiç bəbe?
Vallah, mandəm az mətəl,
Əmə jıləvonimon?
Bəmə dıřmen lozim ni.
İyəndı dıřmenimon.

DOD ƏMON

Tinən mıku qıno məvınd, əmone.
Jiyədəmon ve ǵəlizə zəmonə.
Hukmət çəvon, devron çəvone.
Mərdon mıhtoc bə nomerdi, dod əmon.
Həx bəkəson mot mandə bə nohəxon
Şəǵol hiçə im mandədə dəvəxon.
Bo milləti ruj bəmedə bəməxon.
Mərdon mıhtoc bə nomerdi, dod əmon.
Kosib iştə kədə kırtə zıvone.
Çı fəǵiri dardıř veye, qıvone.
Im çı darde, dard ni dədə divone.
Mərdon mıhtoc bə nomerdi, dod əmon.
Rufət, çıyon dasto səmə nəvedəm.
Bəjyə mardəm, diyə məkə livedəm.
İştən sutdəm, dilim sutdə, təvedəm.
Mərdon mıhtoc bə nomerdi, dod əmon.

HƏNİ HİÇİ MANDƏNİ

İştən iyom, ruhim co co pəredə.
Dardim qone, məvot, votlandə siredə.
Im dard çımı umri, ruji bıryədə
Məvot, dardon çımı dılı kandəni.

Im fələki mınış boli, matış ka.
Barzə donış çı rişəku şatiş ka.
Ve zoonış deştə zulmi ğatiş ka.
Barzə səon çı amonsə mandəni.

Har şey, billah, çı ğıyməto eqınyə.
Təlxənqəti, boli, bə mod dəqınyə.
Hande çıkənə çı hurməto eqınyə
Suklonımon suk bəpeştən handəni.

Kenə be ki, bo milləti con done.
“İ məbənən şımə hiç vaxt, əmone”.
Im Rufəti quli bıkən, vindone...
Bo qulikay həni hiçi mandəni.

AZƏR ƏHƏDOV

(1979)

Əhədov Azər Əlihüseyni zəə 1979-nə sori noyabrə manqi 2-də Masalli rəyoni Balə Kulətonədə moəə bıə. 1995-nə sorədə Balə Kulətoni miyonə məktəbi 9-nə sinif oriximiyəşe. Peşə 2 sorən Yolə Kuləton diədə handəşe, 11-nə sinifiş vəyo sə kardəşe. Əsosən əruz vəznədə nuviştə şairi nuviştəyon "Toloşi sədo" qəzetədə iyən "Aləm" jurnalədə dərc bıən.

***

Pərvonə bəbe poş, şəmi sə qarde bəpeştə,
Bə yari dimi aşığ imon varde bəpeştə.

Cəh – cəh bəje bılbıl, gəminə nəğmə bahande,
Vil deşdə bu aqli çe sədə barde bəpeştə.

Hiç keynə dilış şo əbini dardiku, aşığ,
Fəryod bəkay əv ruj bə şəvi qarde bəpeştə.

Aşığ, bədənış lod bəbe, dim zard bəbe, dil xun,
Hiççi əhəni, yari gəmi harde bəpeştə.

Dıl, das məkəş hiç kəynə Əli royku, məqard tı,
İnson bedə kofir həxiku qarde bəpeştə.

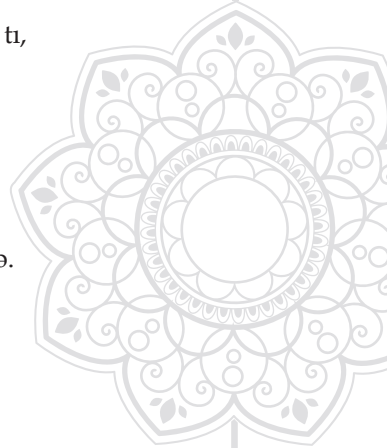
Sırvonyəşe mı, bəşdə Xıdo şat nıbə inson,
Dınyo açe peşdi digətə karde bəpeştə.

Bandoj, bıkə bo xəlğiro xidmət çanə hustiş,
Ruj boy, boto rəhmət bəvoten marde bəpeştə.

***

Ha dıl, bəsəy tı har omə dardi, bəlo məzın .
Hiç, aşığon bedard məzın, bibəlo məzın.

Tı tov biyə, durum bəhə, yar har cəfo bəkay,
Dilbər çanəy reçin bibə əy bicəfo məzın.

In, eşği roy ki, hıste, qətə, çəyku hiç məqard,
Vey sığ bəqınye bəşdı poçə əy ğəzo məzın.

Çandə bısutno hicroni otəş, bısut tınən,
Sutne, otəşvon adəte, eşği cəzo məzın.

Askon ru kardıme, dıyo be, yari dardıku,
Kaspi, çiçey açəy tonə, Kaspi, dıyo məzın.

Yari co karde aşığıku, conkənış bəkan,
Astə de pusti yəndıku, boylim tı, co məzın.

Har, roy dəvardə məsti, tı aşığ hisob məkə,
Har handəvon, ğıbon bəti, Məllə Pəno məzın.

Çandə xəton bıkoş, Xıdo baxşəyde, rəhmine,
Şah bıkarəm nəbə, nokəən bıxəto məzın.

Bandıj, İmom Huseyni yod bıkə, bısut dili,
Har aşıği Husen, ha vırəy Kərbəlo məzın.

***

Dılbərim, boy çiç bəbe, dınyom bıdə vılvon bıbi,
Bılbılən nəğmon bahandin şiveyi – rizvon bıbi.

Dınyo votdə boy demı həmrəy bıbu, əncəx ki, mı,
Das peqətnim ışdıku, aləm demı deşmon bıbi.

Naləvu fəryod bəkam har şəv az ışdı dardıku,
Əndə vaveyla bəkam ki, ın conım bıcon bıbi.

Hacı Mina bandədə pəs kışdəbu, con doydəni,
Azsə con doydəm, bədom berdən cımı haft con bıbi.

Vəsli – yari qorşoğ aşığ dust bəbe de dardına,
Rənci – eşği – yar bəbe aşığonro şon bıbi.

Bəziyyət bıə ğəzənci ğədri nəznə hiç odəm,
Bın səbəb bo aşığon hejjo bəbe hicron bıbi.

Dıl, bıqət çe Əhmədi – Muxtari roy, me'rac bıkə,
Osmonon heyron bımandın, tı şəhi – osmon bıbi.

Zahidon zikri – Xıdo kardən guya, bəs zındənin,
İnsoni, dıldəş Xıdo, zikriş Şəhi – Mərdon bibi.

Nodonon eşd-nışd məkə Bandoj, bəbeş nodon tınən,
Nışdemon kardəş, bıkə de arifon, inson bibi.

TALEH MƏFTUN

(1980)

*Ağayev Taleh Əliyari zəə 1980-nə sorədə möə bıə.
Masallı rəyonı Gızıləvo diədə jiyədə. Kəxıvande, 1 zəə,
1 kınəş heste.*

ĞIYOMƏTİ ƏLOMƏTE...

Şəyton bə dıl rəğ ğandedə,
Şaton rostiku handedə,
Çı islomi nom mandədə,
Əməli yurd xərobəte,
Ğiyoməti əloməte.

Çiçon vində dınyo həni,
Ləkə qınyə bəçəy şəni,
Merd de merdi, jen de jeni...
Məvot ımon zərofəte,
Ğiyoməti əloməte.

Bəd bə çoki doydəni ro,
Rostə sıxan şedəni ro,
Bə həxi kə bedəni ro,
Kələkboz be çəy adəte?
Ğiyoməti əloməte.

Bə rostvojon cındo vıtdən,
Həxiku, rostiku vitdən,
Bə dışmeni sırr həvatdən,
Həxi vote cinoyəte,
Ğiyoməti əloməte.

Ğiron penton rəfonədəy...
Bo rəvoşi səşe qətə,
Əncəx ərəğ mizi sədə,
Odəm bı koy, vallah, mote,
Ğiyoməti əloməte.

Iştə nəfsi qule veyni,
Ki puline, yole veyni,
Vədəki roon çole veyni,
Bəs çiçimon əmonəte?!
Çiyoməti əloməte!

ÇIMI SİYO BƏXT

Çımı siyo bəxt,
Çanqonədə siyo zovelim.
Bənəy pambə osmonədə
Lopər-lopər pərəndə voə,
Diyəro bımand,
ebəqine bə ti çinqə!
Əy siyo zəmin,
qasbu bəti anqıl beku,
qasbu tındə az həll beku,
az siyo bəxtim,
az siyo dimim.

Ne, Vallah, ne!
Otəşi zoəm.
Kardışone bəmi soqnə.
Çımı kiyəvə tosbınışe yadon dovnə.
Otəşiku az diyəro jiyəym,
Hukm karde siyo dərijjəym.

ŞƏRQİYYƏ QAFAROVA

(1980)

Şərqiyyə Şakiri kınə Qafarova 1980-nə sor noyabırə manqi 10-ədə Liki Canqəmiyon diyədə bə dınyo omə. 1987-98-nə soron miyonə məktəbədə handəşe. 2006-nə sorədə Lik rəyonı Peşə məktəbi xoliçiatı kursı oroxniyəşe. Həminə sori sentyabırə manqiku Canqəmiyon diy Diyarşunosəti kədə Təşkilotəkə vəzifədə ko kardədə. "Oməy çəmə əvəsor" tolişiadə nıviştə iminə şere. Şeironuş «Aləm» jurnalədə dərc bın.

ZERƏNƏ NUN

Qırdə bıbən ay hovon bıpatəmon zeyrənon,
Çəmə kinon kəonədə bıbəmon çəvon baxşon.

Hestışe çəmə adət, baxşə bəvan bo kinon.
Bəpaten şinə nunon ləzətinə zeyrənon.
Har kəsi xoş omedə çəmə zeyrənə nunon.
Qırdə bıbən ay hovon, bıpatəmon zeyrənon,
Çəmə kinon kəonədə bıbəmon çəvon şəlon.

Im tolişi neyməte im lap xosə adəte,
Im tolişi sərvəte im çökə naz neyməte.
Çı gədimo əv bəmə ən yolə əmonəte.
Qırdə bıbən ay hovon, həzo bıkən sovgaton,
Çəmə kinon kəonədə bıbəmon çəvon şəlon.

Qırdə bedən bibiyon, qırdə bedən hamsiyon,
Deştə sire diyəni patdən çökə zeyrənon.
Həşdivəşdi bu doydə, çəy ruyən, çəy zəfəron.
Qırdə bıbən ay hovon, bıpatəmon zeyrənon,
Çəmə kinon kəonədə bıbamon çəvon baxşon.

Şinə nuni, zeyrəni sədə iminə bəno,
İnəon boştə kinon, sovgaton bəkan həzo,
Pareş pidə di keşi iştə balə bıvindo.

Qırdə bibən ay hovon, bıpatəmon zeyrənon,
Çəmə kinon kəondə bıbamon çəvon baxşon.

Kinə vəyu şeyədə, çəy sondıxi şələye,
Ən hələlə neyməte mizonsə əv iqləye,
Çəmə kinon çı bandi vile, sıə lələye.
Qırdə bibən ay hovon, bıpatəmon zeyrənon,
Çəmə kinon kəondə bıbamon çəvon baxşon.

ÇƏMƏ SİĞƏ HONİYON

Əsron, soronku mandə
Çəmə tabona honi.
Çəy ovi ki peşomdə,
Dard vindəni çəy conı.

Ha rujiş əsər bedə,
Dəvardədə çığın ki.
Kom gəribən omedə,
Heyron bedən bə honi.

Tojə vəvu iminci,
Ovi çığın bardədə.
Ki peşomdə im ovi,
Şin bedə, şərbət bedə.

Bəmə qıləy nəğile,
Çəmə qıləy əsərə.
Har vırədə bə nome,
Jo bızın lap Zəməmə.

NİYAM AQİL

(1981)

Niyaməddin Məzahiri zadə Babayev 1981-nə soradək Lankoni Şağlakuja diədə moəo bıa. İxtisosış İlahiyyatçıye. Bı sahədə çanqə qılə kitobış nıvışta və tərçuməş kardə. Həmən şeyriyoti co-co janronədə nıvıştedə.

LANKONI

Ambur bandon sədə lejinə pəlu,
Donədə ras kardə sef, ambu, əyu,
Bənə cıvonə kinə, reçinə vəyu,
Əcəb dərostəşe Xıdo Lakoni.

Ha cono əzize xatırış, xotoş,
Merde, geyrətine əğılış, yoloş.
Dınyodə behiştı nuşo doy qoroş
Zəmində soxtəşe Xıdo Lankoni.

Ə tərəf Xanbulan, ım səmt Haftoni,
Ha vıjə zəmində cuşədə honi,
Peşomdəş- çok kardə noxəşə conı.
Dardon dəvo doəşe Xıdo Lankoni.

Çı Liki, Ostoru bandon səbəşə,
Masali kuçondə çınor bə resə.
Xəzəri sahildə- vinde pidəsə,
Vılış perosnəşe Xıdo Lankoni.

***

Çıçım hıstesə, əzizım, botono gıbon bakardem,
Botono nəfəs bəsım az, botono jimon bəkardem.

Bənə pərvanə bəqardem ıştı qırdıku dı eşqi,
Votedən sute ve zulme, çətine- oson bakardem.

«Tı ımı de eşqi ləbriz bə dılış», «vılış çəməndə»-
Joğo nozə karde-karde az imi bəyon bəkardem.

ımı kim hıste ğərəz tı, ha ımı Zuleyxo bənzər,
Boto Yusif bəbem əncəx, tini az cıvon bəkardem.

Bəmi saru ome vaxtdə ğədəmon mənə zəmində,
Obəğandem ıřtə əřton ro səpe timon bəkardem.

FAİL ŞİRVANOV

(1982)

Fail Təyyubi zoə Şirvanov 1982-nə sor aprele manqi 20-də çı Ostoru rəyonı Əzərud diada moəo biə. Miyonə təhsilibə sə jəy bəpeşt 1998-nə sorədə bə Ostoru rəyon Pedəqoji Texnikum daxil biə. 1999-nə sorədə bə həğiğiyyə hərbi xidmət şə. Hərbi xidməti bə sə jəy bəpeşt bəştə kə omə Fail işta təhsiliş davom kardə iyən 2002-nə sorədə bə səs jə. Əşğənəkan diada inqilisi zivoni fənni uzrə muəllimış ko kardə. 2003-nə sorədə bə Rusiyə Moskva şəhəriş kuç kardə, 2004-nə sorədə bə MQSU huquq fakultə daxil biə iyən 2008-nə sorədə həmunə inistitutış bə səj jə. Hol-hozoədə Tula şəhrədə jiyədə. Xıyzonsoybe, dıqlə fərzəndış heste.

QƏTEDƏM

Çı dınyo dardi gəmikə ve vaxte bə qətedəm,
Çəşon ki vındı nodəm, bə vətəni ro qətedəm.

Eqınim, qurbətədəm, çə tərəfım nıqlə vişə,
Pay piyodə ro şedəm, do vadodəm, do qətedəm.

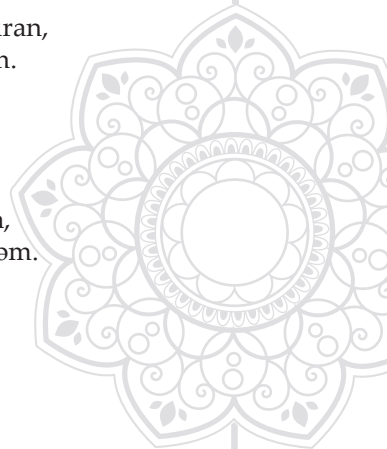
Im şəvirüj ki hese, çı insoni umro şedə,
Çıl dəva ay bivə, bə pencə yaşı po qətedəm.

Bandi zoəm, bandi baləm, yadə bəmi joqnə vıran,
Korədə band vindedəm, bə tərəfi şo qətedəm.

Jəqo imrüj zinəbe, sor dəvarde, vaxt pərə şı,
Bə dınyo omə ruji, həjdə sore yo qətedəm.

Molı davlət ki dəştə bardə bə gəv ki? Bıvıtan,
Zındənım kom rujiro kə soxtedəm, so qətedəm.

Faili etborış mandəni bə hiçki həni,
Peştiko jəydə çəxo, ki bəştə həmro qətedəm.

PEYMAN OĞAYƏT

(1983)

Oğayətzadə Peyman Oğayəti zadə (Peyman Oğayət) 1983-nə sorədə Masalli rəyonı Tukoba diyədə moəo bıə. ADPU almanə zıvonı filoloqiya fakultə oroxniyəşə. Peşo BDU filolojiya fakultədə gıyabi təhsil səşə. 5 kitobi xıvande.

PİDƏNİ

Bedənış tı bəmə yo?
Tı bəmə yo be pidəni?
Doə bəmə ın coəti,
Həni mıku səy pidəni.
Ve şiniş, ve reçiniş,
Ve kəsonən dıldə tınış.
Qasbu si bəş, çı vəyonku,
Çımı eşği ve pidəni?

Az tını vində rujiku
Tı dəşəş bə çımı dıl.
Əve jidəş dili sədə,
Kəşonsə jiye pidəni?

Iştı piyə çımı çəşi,
Iştı çəş çımı poş qətə.
Bəs tı iştən bivot, boçi
Dastonım qəte pidəni?

Vəşədilim, çımı piyə
Barzə bandon avonkuyən,
Tı meylı dənoə bə ji,
Pidəni ki, pidəni!

QINOBƏQİ

Quşonədəm cəhəndimi sədo,
Çəşonədəm vəyşti qin kardə tars.
Dılədəm bə Xıdo bovə.
Şanqone hiteədə,
Maştone əşteədə
Kardedəm lovə:
– Ha Xıdo, Tı ıştən mını bıbaşş,
Dınyoədə ən yolə baxş bibu ım baxş!

Qınəbəqi be zıne yolə dardebən,
Im dard dılı hardəbən.
Çı kiku bebaxş be qımon ni,
Çəy jimon jimon ni!

Xıdo bəmə qımon bıdə,
Bə qımoni jimon bıdə!
Bə jimoni con bıdə!

Tı qıləy Təbibış, az qıləy noxəşin.
Ha Xıdo, Tı ıştən boy mını bıbaşş!
Bomıno ən yolə baxş bəbe ım baxş!

ZARDİNƏ

Boy çımı Zardinə,
məbi anə sardinə,
Məkə mını dardinə.

Tını bə çəşim,
beti noxəşim.
Tı çımı məlhəm,
əcre beti aləm.

Jıqo jiye əzınım,
ıştıku esye əzınım,
Cokəsi piye əzınım,
az be tı bə əzınım.

Be ti ni bəbem,
dardiku pi bəbem.
Tı çımı dınyoş:
Betı hiço oxo,
qıləy puçe oxo...
Çiçe in yolə dınyo?
Deti şine, ve reçine, ve qəncine
In vilə dınyo!

Betı noxəşim,
tını bə çəşim.
Məkə mını dardinə.
məbi anə sardinə ,
Boy, boy, çımı Zardinə!

PƏRVİZ HƏKİMOV

(1983)

Həkimov Pərviz Rəfəili zə 26 noyabr 1983-nə sorədə Ostorə rəyonı Burzuband diyədə moəo biə. 2000-nə sorədə Burzuband di yonzəsorə məktəb oroxnəşə. 2013-nə sorədə Boku İslam Universitetədə iştə ali təhsilış bə sə jə. Azərbaycani, ərəbi, farsı, tolişi zivonon zinedə. Lirikə-satirikə şair, tərcüməvon, publisiste.

«Vindəş həşi çəşə arson?!» nomədə tolişiyədə şeirə kitob, Azərbaycani zivonədə «Bir ümidin kölgəsində», «Səni sənsiz yaşadım mən», «Səni sənsiz yaşadım mən» nomonədə kitobon muəllife. Nivıştəyonış "Astara", "Tolişon sədo", "İrfan" i.c. qəzetonədə, "Aləm" jurnalədə çap biən

GƏZƏL

Kardədə dıl də ğəmi har sıxani hikməti cəm,
Qardə bə şeiri çımı zilləti cəm, zilləti cəm.

Qofeko mande bəmi dardi kəşe, arsi rite,
Bəşəri vicdoni de kardə oğ həsəti bəm.

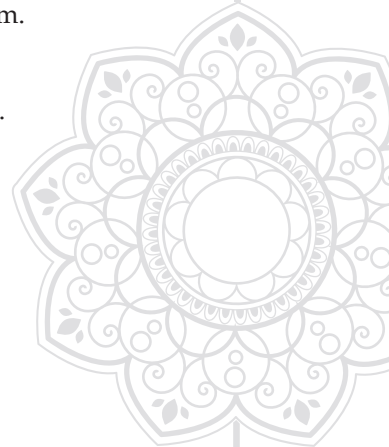
Çımı har sətri dilə çəşməye çı insonəti,
Şədə bə bandə bəşon ğıyrəti qəm, ğıyrəti qəm.

İsə bə aqili zızdə şəvədə ruşnə bedəm,
Kardədəm iştə dili, məzmuninə niyyəti şəm.

Pərvizim, az ğələmi noxtədə dərya təkinəm,
Bedə bə vəsləti ro həsəti dəm, həsəti dəm.

HƏSTİM, HƏSTİ ŞAIRİM

Zındə mını çokə bandə,
Tınən çəşon okə, bandə.
Də Xıdo har pəkə bandə
Dustim, dusti şairim az.

Şımşı nadə qıy nibəbe,
Nıgılə qəp vey nibəbe,
Sıxanədəm diy nibəbe,
Rostim, rosti şairim az.

Azim bəti damon ədə,
Bınəv mıro jimonədə.
Har vaxtədə, zəmonədə
Hestim, hesti şairim az.

IŞTINE

Əzroil ebəvay şımşı bə pusti,
Çəxtə rəy, co bıkə dışmeno dusti.
Qımoni mivəye har qılə rosti.
Qıravə ıştine, əmon ıştine.

Vıdono mardəkəs gıyrəto lole,
Nəfsi nokə əbı ağıbət çole,
Ziyodə zər-zıbo şəytoni mole,
İbodət ıştine, imon ıştine.

Zımuston qın bedə, çımən okardə,
Şəvon rujən bedən, həşi oqardə,
İ dəğə dılədə dınyo dəqardə,
Fik məkə həmişə zəmon ıştine.

Çı Xıdo fərmoni vardədə təbım,
Tı nodon nəbəniş, peğombər əbım.
Vıdonon təbibim, rufon təbibim,
Pərvizi nıvıştə damon ıştine.

ZIVONİ DASTO MƏDƏ

Kilimi dasto bıdə,
Tımoni dasto bıdə.

LozIm bıbu lap ıştə
Jimoni dasto bıdə.

Candon cand qılə kələ
Cıvoni dasto bədə.

Zıvone ıştı ğıyrət,
Zıvoni dasto mədə !

TOLIŞƏ LAYLAY

Ha cımı zardə həşi,
Edə reçinə çəşi.
Bəvindəş çökə ruji,
Tolişə ağılış tı.
Laylay, ha şinə balə,
Çımı ğəşənqə balə.
Yol bibi qədə-qədə,
Ko bıka mıro kədə.
Tolişe ıştı dədə,
Tolişə ağılış tı.
Laylay, ha şinə balə,
Çımı ğəşənqə balə.
Bə dışmeni bijən doğ,
Məğand bə çoki ro sığ.
Ha cımı astovəşığ,
Tolişə ağılış tı.
Laylay, ha şinə balə,
Çımı ğəşənqə balə.
Co məşo məjən dəpo,
Mənişt, bımand bə səpo.
Bopoke ıştı bobo,
Tolişə ağılış tı.
Laylay, ha şinə balə,
Çımı ğəşənqə balə.

BIKƏŞ İŞTƏ ĞƏLYONI

Çı vicdoni vanq ime,
Həxi yolə canq ime,
Bıvot bədə hanqome,
Vijorədə xıyo ni,

Məkəş milləti ğəmi,
Bikəş ıstə ğəlyoni.

Həmə bimen bə vəşi,
İqlə ti bə nav dəşi.
Bınışt bə maşin, bışı,
Bınəv Boku, Səlyoni,
Məkəş milləti ğəmi,
Bikəş ıstə ğəlyoni.
Ars eməkə yurdiro,
Bışı kəbob hardero.
Xəlqi dardi bardero
Xıdo ti ofayə ni,
Məkəş milləti ğəmi,
Bikəş ıstə ğəlyoni.
Boy ğələmi ləs bikə,
Tı ıstəni pəs bikə,
Zırno məjən, vəs bikə,
Bi həyvoni həyo ni,
Məkəş milləti ğəmi,
Bikəş ıstə ğəlyoni.

ZAHİR SANQİN

(1984)

Zahir Məzahiri zəə Əliyev 5 aprel 1984-nə sor Liki Lərmərud diyədə moəə bıə. 2001-nə sor Lərmərud di miyonə məktəb, 2005- nə sor Sumqayıt Devlat Universiteti İnziboti idorə karde ixtisosış, 2007-nə sor BDU həminə fakultə oroxniyəşə. Tolışi zıvonədə iminnə şeir 2005-nə sorədə nıvıştəşə. İsatən tolışə zıvonədə şeir nıvıştə dəvom kardədə. Kəxıvənde, 3 əğılış heste.

DAMƏ MƏBİ

Damə məbi,
Erəx bəmi diliconə...
Tı tamlijə
Bıdə dunoş bıbə tını
Bıdə dəbii a siyo mijə...
Ə siyo çəşon
bıdə hələk bıkən mını,
Bıdə bımim az tamlijə...
Damə məbi,
Erəx bəmi diliconə,
Tı tamlijə...
Bıdə im dıl
Bıkə pır-pır
Bıdə sino əv pəpəri
Bəne kijə...
bıdə bışum, xəlğ bıvoti:
– conış rəxe...fərxat be...
dard orəxe...
damə məbi, erəx bəmi diliconə
tı tamlijə...
telə ahi umjə bıkə
bə sukuti.

Coni dojon pərvoz biədə qılə-qılə,
dasti dəsu ti bəçımı
biə çəkuti...ginkə imiən çaşi vəo,
im beholi akə qılə-
boştı eşği çımı oxon
akə qılə...

POZİ NƏFƏS

Vo qındə, sentyabri sardınə vo...
Vardə dıştə ğəribə buon,
Dardinə vo...
Çoko qındə im baxtəvə?
Tovostoni mutə kardə
olkon lıştə qardinə vo...
Vardə dıştə həzo-həzo
Purə dilon xıs-xivəti.
Şəvi i vaxt bə osmoni bədyə kinə
Xıyolonij dərandəje,
Ginij kardə...dəpuşniəje
Bə doə bəşon.
Bekardəje çəy xıyolo
Çəy pəvəndi ə siyo çaşon.
Sentyabri sardınə vo-
Cigər poş bə tovostoni oxon nəfəs,
Tovostoni oxon vəsyət.

Bı di dəqınye
Dimı sardın bə,
Ronı qardin bə,
Conı dardin bə,
Puçə bə donəj,
Esə ço oməj?..

Duz bəkaj esə,
tı kom nırəsəy?
Tı bı kulə səy,
Xəşəvuə şonəj,
Esə ço oməj?..

Dırozin şəvon,
Nime hıtemon.
Bəçımı hanon,
Boçi bə şioməj?!
Esə ço oməj?..

Şəytoni vanqij,
Xıdo bə canqij,
Həromə manqij,
Tı bevaxt daməj.
Esə ço oməj?..

Kəfşənım sute,
Vılboğım mute,
Do-çuonım pute...
Vaxtədə nıvoəyj,
Esə ço oməj?..

Səm sipi kardə,
Dılım vikardə,
Sipiəm takardə...
Az pur, tı niməj,
Esə ço oməj?..

Siqləm dıqlə bə,
Dıqləm seqlə bə,
Peştım doxlə bə,
Bo maqi vonəj,
Esə ço oməj?..

Bıxim okuşıə,
Kə-bəm dəpuşıə,
Çaşım epuşıə,
Bomı siyo somyəj
Esə ço oməj?..

Eçəkə vılij,
İlmə siə qılıj,
Ğəlpə ğızılıj,

Bə suki bo bəj,
Esə ço oməj?..

Çaşon konədə,
Laşkım çonədə,
Eşğ ni conədə,
bevaxt pandoməj...
Esə ço oməj?..

Villə səm gin bə.
Vırəm tangin bə.
Həni sanqin bəm,
Bə vay pu onəj,
Esə ço oməj?..

XIYOLON ĞƏZON

Laməyədə kobəsoni vo qındə
Osmon lil bə, zəmin pozi vabəka
Həşi həni qədə-qədə oqındə
Kəfşən ıştə zardə talo tabəka.

Ləzi peştə nızım bəben siyo avon,
Hır rost bəbe Dulonə ruo, voş bəvoe.
Qədə-qədə dıroz bəben siyo şəvon,
Bə şəvondə çəmə dilon poş bəben.

Bə yod bomen qile kinə siyo çaşon,
Bə çaşondə çımı umrij ni karde...
Voşi jıədə okardiədə az kəşon,
Bə quş qile sədo bome: "Dəvarde..."

Tokiə kəon pencon okən cohilon,
Sentyabri voşon xəbə vardedən.
Voşə tılon çı mijonku etilon,
Bızınən, arşıə dılon xıvət kardedən.

Laməyədə kobəsoni vo qındə
Ləzi bə peşt dəbəxısnien hındəmo

Mamu toğə oxon vizon eqındən
Tokiaçəsə qırdə bəka şinə mo.

Laməyədə kobəsoni vo qındə,
Bə di dəşin hamsuə kinə siprişon.
Kanə cohil bəçi həmrö peqındə
Votdə: "Vuji vədəy bəjem bəy nışon."

Bədiə bə roy, bə dunox şə ə kinə,
Im şəv qile cohilisə siğ bəno.
Çoko bəzni ,səy noyədə bə sinə-
İ vaxt bome, bə sinəsə siğ bənon?

Şəv dəvardə, çon okuştən kujədə,
Voşə tıkon bomı lo-lo votedən.
Şinə hanon hıvos kardən mijədə,
Şinə arzuon çəy şə ronsə hitedən.

Pencə okə, bınışt erəx bə pozi.
Çand poz bə nav çoko binim nıştəbij.
Doə binəndə tı bı şəvon dırozi,
Larze-larze mini coyli haştəbij.

Esə pozim...kobəsono vo vardəm,
Evoy bə so, bıdə bə voy ə eşgi.
Həni pozim...donku livon ekardəm,
Həni pozim...livə-ğəzim,az hışk bim...

BAKİR HOVİLİJ

(1984)

Bakir Hovilij 1984-nə sorədə Lik rəyonı Hovil diədə moəo bıə.

VOŞ TƏBİYƏTİ DƏVOYE

Har fəsli qıləy tamış heste,
Dardış heste, ğəmiş heste,
Xıdo bəmə rəhmış heste,
Pozən bome, voş bəvoye,
Voş təbiyəti dəvoye.

Im qəp dahi votə qəpe,
Dard bome çı dardı səpe,
Xıdoko har çarə bəbe,
Pozən bome, voş bəvoye,
Voş təbiyəti dəvoye.

Fik-fam dili yarə bəka,
Dili poə-poə bəka,
Xıdo bəyro çarə bəka,
Pozən bome, voş bəvoye,
Voş təbiyəti dəvoye.

VƏTƏNİKU DİM MƏQORDIN

Vətən çəmə ğıbuləye,
Vətən çəmə kumə, kəye,
Əv çəmə xosə moəye,
Vətəniku dim məqordın.

Ğəribəti ve hədəre,
Ğəribəti darde, ğəre,
Çı vətəni lırdən fəre,
Vətəniku dim məqordın.

Bə vətəni qardı ğıbon,
Bəçəy tati, sardi ğıbon,
Bibi bəçəy dardi ğıbon,
Vətəniku dim məqordın.

Vətən çəmə var-devləte,
Vətən çəmə har sərvəte,
Əv namuse, əv ğıryəte,
Vətəniku dim məqordın.

Bakir çı eli şaire,
Bilbıle, vili şaire,
Vətəni qıləy şaire,
Vətəniku dim məqordın.

AYTƏN EYVAZON

(1985)

Ənvişt Huseynova Aytən Quləli kinə (Aytən Eyvazon) 14 yanvar 1985-ci sorədə Sumqayıt şəhrədə bə dınyo omə. "Təzadlar" almanaxədə, «Tolişon sədo» qəzetədə, "Aləm" jurnalədə inə zıvonədə çəy şeron, ğəzəlön, aforizmon, nəğilon, hekoyəon dərc bıən. Tolişi zıvonədə iminnə roman – «Dili Sədo» əsəri muəllife. «Qızıl Qələm» mukəfati laiğ vində bə. «Aləm» jurnalı redaktori muəven, Azərboyconı Jurnalıston İcoəti üzvə.

ĞƏZƏLON

Bəti vey şukr Xıdo, çok, xosə xilqət ofəyə,
Bəmənə ali kəson həmə yolə hikmət ofəyə.

Bəmərə şən oqətən rostə rizon dəy bışəmon,
Ali Peyğəmbəri pok ruşnədə rəhmət ofəyə.

İştı dardı yolebu, heç tı məzın əy bəsəbəb.
Boçiyə şəv bəmə ovşum əve zilmət ofəyə.

Çanə qəştən bıkəmon dınyo, ni xoşbəxtə vıra.
İştə har bandə dılı boştəro həsrət ofəyə.

Zındəmon ki, Xıdo, çənəndə tı har bəndə pidə.
Jiyə har dildə qıləy eşği-məhəbbət ofəyə.

Xıdo aləm, təbiət həmə odəmon doydə nişo,
Çəy ovəynən, bəmə har zərrədə ayət ofəyə.

Ve niğıl hikməti dərya, kitobon inci sədəf,
Obəka har qılə Aytən, bəyo sərvət ofəyə.

***

Botıro az noxəşim, bəs boçi liğmon bomı niş?
Botıro mardə conim, bəs boçi ruf, con bomı niş?

Az ki, har şəv kəşədəm eşği şikil tam-tamijə,
Botiro astovəim, bəs boçi osmon bomı niş?

Qətedəm vey pəşi, çoknə bo şığı vıl qətedə,
Botiro hişkə bumim, bəs boçi ləyson bomı niş?

Votdəbiş har sıxanı şin-şini, qin biş həni şiş,
Botiro kanduləim, bəs boçi çəy şon bomı niş?

Bedə ov, vitdə zəmon, keynə deti qəp bijənom,
Botiro qardə sorim, bəs boçi manqon bomı niş?

Iştı susard sıxanonku biyə bastə çımı dıl,
Botiro dəbyəşe dıl, bəs boçi tovson bomı niş?

Sıxanon boxçədə hey doydəbimon vusqə deti,
Botiro ruşnə ləlim, bəs boçi mərcon bomı niş?

Deştə eşği donə Aytən ojəşe havzə boğon,
Botiro eşği boğım, bəs boçi boğvon bomı niş?

***

Çımı nav aləm oğandon beti dınyo pidənim,
Tı həşi barde həni, zılmətə ruj ço pidənim.

Çənə hicron bıqəto az bəvitem çəy gələku,
De vusal i bəbemon həsrəti fino pidənim.

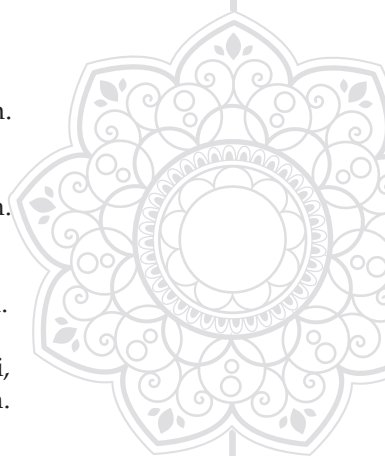
Bıpiyo təşnə bibum bəy, bəqətem eşği rujə,
Lıputon çəkkə bıkən, dıl bibu poş,şo pidənim.

Aşiqon tasbe pidən eşq otəşi qırdo-kəno,
Dəbiyo coyli dılım, qam nıkə vənqo, pidənim.

De xəyalon dutəbim eşği səray tokyə şəvon,
Jıqo kardiş vilo əy boy məkə bərpo, pidənim.

Bomı deşmen bəşəvon kardə niyo ruşnə həşi,
Bedənim az həni ovşım, nıbu şanqo pidənim.

Iştə eşği bınıvıştom oxo hicron bıbuən,
Az Şirin, Leyli ne Aytən be pidəm co pidənim.

***

Votedəş Leyli, Şirin dimdə gəşənqin bənə tı,
Tı bıvot ki, nişə dınyodə reçin, şin bənə tı.

Ve əminbim əbınım eşğiku sərxoş gətıyən,
Çəşəmey eşği şərob, kardıme səm, qin bənə tı.

Çı niğıl elmi dıyoku emedən ıştı sıxan,
Bəmi hiç rast oməni co joğo elmin bənə tı.

Kenə kardəş tı nəzər, qınyə bə tilsim çımı dıl.
Təbibon kay əzının bo dili ofsin bənə tı.

Mını kardəş ve rıkin, gəstonə cındo, sıredəş,
Peşo votdəş bedənin şin-şini gıyzın bənə tı.

Dılədəş Aytəni eşği bıpiyoş kışte əqəm,
Tı bıhandəş, əzının çok vote Yasin bənə tı.

ZINDƏNİM

Esə pərəndonən ərəsni bəmi,
Pərədəm, rufım şə co aləm be mı,
Raxs kardəm ovşumi, sıredə demı
Xəyalon dəşəm az, beşe zındənim.

Astovon ruşində şedəm boştəro,
Çanədə aləmon oj be bomıro,
Xose, zəmon mandə şedəni hiç yo,
Beşəme ta bə pe, eşe zındənim.

Jıqo sıvıkim ki, kaşpor lozim ni,
Bəpərem haft osmon, eşe hozım ni,
Hano oğo beən hələ rozim ni,
Dəkardəm bəştə tan, dəşe zındənim.

Hələ mehmon bəbem ımrıj çı həşi,
Nə vəşi bedəm yo, nəən ki, təşi,
Bıvotom har çiyon, sa sor əkəşi,
Xıyon de sıxanı kəşe zındənim.

DE OVŞIMI SEHBƏT

Kardəş tı şəvon de zılmoti canq,
Mandəş çı xımo xıçə tı har manq.

Vındəm ki, dıyo bəti bə aşıq,
Əv mandə hejo bə eşği sadıq.

Aşıq bəbe bəştə eşqi təslim,
Bəvdə bəçiye çı məşuqi dim.

Har qınyə ləpə dili jə gıppə,
Çəy dil botıro de inci purbə.

Rost be bıpəro, tını bıvındo,
Əmmo diyəro be ıştı simo.

Təkror bəka hey pezambiye əv,
Bəyro bəbe id, har ovşımə şəv.

Şin qırdəvə bış, ekarde bəy zanq,
Bın ro piyedəş tı gənde bəy çanq.

Əncəx ufuğonbe, dardi məlhəm,
Umjən de dıyo, tı bış de ım çəm.

ŞİRİ BALƏ (Təmsil)

Ruji qınbe şiri balə,
Coyli mande, kaşe nolə.
Moəku co, pəku co be,
Ve tarsdəbe, xun siyo be.
De fiki əv vişə nəvəy,
Diyəroku sədoş məsəy.
Hırsi sədo əy rə zınəy,
Çune bışiy, çoknə bıkəy?
Kuli bındə əv nıyo be,
Həvoən çiç, lap siyobe.
Fik kardışe bənə neçi,
Əv bızuzo, həni hiçi,
Nez nibome, ve bətarse,

Çəy sədoku hırs bəlarze.
Şirə balə xəyli zuzəy,
Hırsi məsəy, bəy rık oməy.
Karde hıcum bə im balə,
Dəşe bə çəy con vəlvələ.
Şiri ıştən rosnişe,
Çı hırsi çaş torsnişe.
Moə jıqo nırəş kəşəy,
Hırsi məsəy, rərə piyəy.
Mo bə vənqo qətşe balə:
– Quşdə bəştə moə hələ,
Bımardeşən neçi məmand,
Şiri nırə çəysə zumand.
Nokə bəbe, mını bıməs,
İştə nomi qin kardəkəs!

KITI İYƏN SİPƏ

(Təmsil)

İştən pekrınyebə çı kiti sənət,
Çı pencə vəyku kay, de sıpə sehbət:
Bəti astə doydən, ıştən qujd hardən,
Kəsoyb pidəni tın hey sıxan kardən.
Nıştəm tatə kədə az bənə tı nim,
Vənqo qətdən ijən rozi gətə nim.
Sıpə tikəy fikşe çəy cəvobış doy:
Bəti kə nıgə doy omdə hoston koy.
Hələ bınum bəmı çı kəyku dumo,
Ezımən əmandni bo piçi səno.
Çı dızdon dasədə kə bəbe təyli,
Tatə kə əbını bəmandeş coyli.
Əve kəsoyb bəmı co kumə dutə,
Bənə tı besoybon çəvon kə vitə.
Mandəş çı kəsoybi kumə jiyədəş,
Hiçi vəc omdəniş boçi jiyədəş?
Şayəd be pidəniş məsxərə xıvand,
Tını zınəkəsi vədə lol bımand!

VALEH LİKIJ

(1986)

TOLIŞE

Xəbə məstən ti miko konvrəviye, kon tolişe,
Conədəm iqlə con heste, tolişe, con tolişe!

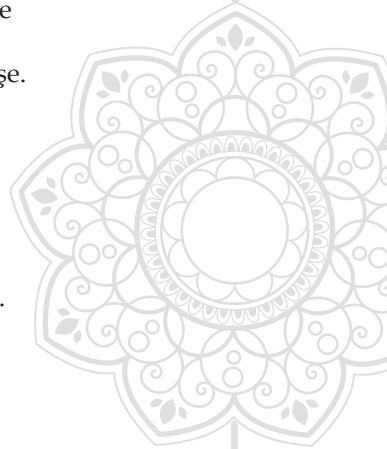
Tolişə bandi tolşi ovon dardi dəvon
Nomine, hurmətine, ğiryətine tolşi cıvon,
Çəməko iqlə xune, iqlə dine, iqlə zıvon,
Xəbə məstən, ti, miko konvrəviye, kon tolişe,
Conədəm iqlə con heste, tolişe, con tolişe!

Tolşə bandon oşdən bə sipyəsə merdi hırədə
Doədə çındəş qilosi, hündili hardəş bırədə
Maaşallah, hestin isə tolişon har vırədə,
Rəştiko ta qətəşe Məskovə, London tolişe.
Xəbə məstən ti miko konvrəviye, kon tolişe,
Conədəm iqlə con heste, tolişe, con tolişe!

Reçine Tolşi vilayət, jıqo ğəncin vətəne,
Dil vətən, con vətən, imon vətəne, din vətəne
Vətəni con ğıbone, har vırəsəşin vətəne
Həmə Masal, həmə Lik, Ostoru, Lankon tolişe.
Xəbə məstən ti miko konvrəviye, kon tolişe,
Conədəm iqlə con heste, tolişe, con tolişe!

Nıǵıle, hikmətine tolşi sıxan, tolşi nəǵıl,
Bəməko alimon hestin zınedən elmi nıǵıl,
Jəqo millət ni isət ki, bıboşe da qılə əǵıl,
Əv kiye, kovrəviye, bızın həmun inson tolişe.
Xəbə məstən ti miko konvrəviye, kon tolişe,
Conədəm iqlə con heste, tolişe, con tolişe!

Yolə xəlxin tolişon, şən Xıdo roy desbə isə,
Oje bə har vırə – məydon bəmərə desbə isə,

Yadədə son beşəni hiç kəsiro desbə isə,
Həmə, vallah imi bızınən, tolışon son tolışə
Xəbə məstən ti miko konvrəviyə, kon tolışə,
Conədəm iqlə con heste, tolışə, con tolışə!

Çəmə iqlə Xıdomon heste, kitobmon Ğirone,
Nığodən, im zıvoni, hay şinə duston, əmone,
Tolışə ğıryəti Valeh Likiji con ğıbone,
Tolışə, əv tolışə, cı Liki bandon tolışə.
Xəbə məstən ti miko konvrəviyə, kon tolışə,
Conədəm iqlə con heste, tolışə, con tolışə!

RİZVAN ŞIXIZODƏ

(1987)

Rizvan Suleymani zadə Şixizodə 1987-nə sorədə Lik rəyoni Veri diədə moəmo bə. Miyonə məktəbi Lankoni 1 numrəynə məktəbədə handəşe. 2014-2019-ə soronədə Sankt-Peterburq iqtisadi universtetədə ali təhsil səşe. Xıyzonsoybe.

GƏZƏL

Kinəlim, anə gəşəngiş bəti az çiç bivotom?
Mini de nozi bə vangiş bəti az çiç bivotom?

Muəxol zılmotə şəv, şinə lıput damdə bə qəv,
Dimədən ovşumi rangiş bəti az çiç bivotom?

Jo bızın şəmşire mijon, yarə jəydən bə dili,
Mini kışteyro bə cangiş bəti az çiç bivotom?

Zinedəj be bəti bə i rujən tovom ni,
İjənən şəj tı, dı mangiş bəti az çiç bivotom?

Ga bedəş şinə zıvon ga odəmi tikniedəş,
Şonisə niştə bızangiş bəti az çiç bivotom?

Siconi haştedəniş ıştə dili təy bıkəm az,
Kəxəliz hovsələ tangiş bəti az çiç bivotom?

Rizvanim, loğmani votme bomono çarə bıkə.
Vote tı eşğiku dangiş bəti az çiç bivotom?

ZINEDƏM

Şimə kəyku şoy-voy, çəməku yase,
Maşki bəti nişon bome zinedəm,
Tı şinəçay pebəşomeş az zəhər,
Im dard bəmi ve qon bome zinedəm.

Iştə umrum ğıbon doy bə eşği bod,
Oxoədə beti mandim əmon, dod,
Zolım, tını kəynə biyəm bəştə yod,
Xotiron bə zıvon bome zinedəm.

Vəyə aşğon ğısmət nubin çəmə so,
Purğıbo bim, qırd eqnim çı həvəso,
Çımı beti çiçon kəşe bıməso,
Kofirən bə imon bome zinedəm.

Tı beşiş sej mandim bəti tamarzı,
Çımı, piyə dıldə mande ve orzu,
De Toloşə bandon bınən bə tavzı,
Çımı dardon qıvon bomen zinedəm.

Rizvan oxo dard əbini bı yoli,
Vındəkəson votedən de bəboli,
Kon beinsof tınj noə bı holi,
Əv iştənən bə con bome zinedəm.

AZƏR XƏLİLOV
(1987)

YODO BEKARDE

Xido, tı in xəlği tolış xəlğ karde,
Əməni de nomi bə dınyo varde.
Fələki çəməku dimiş dəqarde,
Tı boçi əməni yodo bekarde?

Qavarən ən yolə qıno çəməne,
Rişəku diəro be bino çəməne.
Əmə votedəmon Xido dəməne,
Tı boçi əməni yodo bekarde?

Dardonım çı dınyo bandonsə barze,
Moə zıvoni zıne ha merdi ğarze.
Nokəson vindeədə dilim bəlarze,
Tı boçi əməni yodo bekarde?

Qardəyon vey be- be, puç dəvardədə,
Moəku bedə tolış, manqurt mardedə.
Azər de ğələmi cihad kardedə,
Tı boçi əməni yodo bekarde?

YUSİF ABBASOV

(1988)

Abbasov Yusif Surxay zoʻ 13 yanvar 1988-nə sorədə Lik rəyonı Mastail diədə bə dınyo omə. 1994-2005-nə soronədə Əbulfəz Məmmədovi nomədə bə Mastail di miyonə məkəbədə miyonə təhsil səşə. 2006-2007-nə soronədə hərbi xıdmatədə bıə. 2009-2015-nə soronədə Muhafizə Xıdmatı İdarə əməkdo ko kardəşe. Şirvan Şəhər İqtisadiyyat və Humanitar Kollec orıximiyyəşe. Xıyzonsoybe.

SƏRXOŞ-SƏRXOŞ

Iştı şe ku gəmədəm,
Hejo botı nəvedəm,
Dardiku peşomedəm,
Bəmedəm sərxoş-sərxoş.

Çuknə ruji bə obedə,
Dardon çımıku rəmedə,
Hejo çuknə şəv omedə,
Təvedəm sərxoş-sərxoş.

Çı dardi ku şo bedənim,
Şərovıku co bedənim,
Bə dustonən bə bedənim,
Nəvedəm sərxoş-sərxoş.

Eşği roon ve gəliz,
Çune şedəj kə xəliz?
Eqıniyəm bəşti riz,
Omedəm sərxoş-sərxoş.

CIVONƏTİ

Oqardim odiyəsəym,
Ənə vitim, nırəsəym,
Rəsem nıznəy, sərəsəym,
Dəvarde cıvonəti.

Həyf çə rujon dəvarde,
Lovəm kay, nioqarde,
Zəmoni tınj barde,
Ro qarde cıvonəti.

Bə zəmoni bəfo ni,
Umrım hədər dəvoni,
Romon nı kay si conı,
Evarde cıvonəti.

Çok dəvardəbe jimon,
Dı tı əmə şo bimon,
Çımı ən çokə rujon,
Tı barde cıvonəti.

Mını niməro şodoy,
Xıvət mədə,oqard boy,
Yusif tını bə sədoy,
Oqarde cıvonəti!

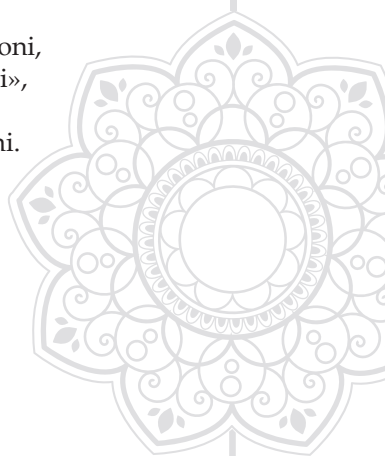
DİLİ DARDON

Votedən ki,ki ve siredə əçəy dard ni,xıvət ni,
Vallah duye,dard bıkəşi dardi co kəs əzını.
Çum çuko çı dardi boon be zıvonə dili səy,
Dard bıkəşi dili dardon zıvonədə əbını.

Dili dardon eparziyedən çı çaşonku bənəy honı,
Çaş votedə : «Ha dıl, oxo dard əbını ənə qoni»,
Boy,bışəmon çı dınyoku,səkəmon de jimoni,
De be vəfoon,be firsəndon bə sə varde bedəni.

Sə peqətom bışom bəpe,çı məholo bə məhol,
Bı dınyoədə xıvətiku çok nıbe çımı əhvol,
Ve dəkəşni,mınıyən bəqəte dınyo bəbol,
Mı de dınyo,dınyo dımı gəti bə ro şedəni.

Likibandoj,vəste həni,ənə ahu zo məkə,
Şukur bıkə,dəvon ıştə ruji alə tələkə,
İ ruj xəbə bebəşe ki,dardıku dılıj təkə,
Hiç əzının çı xonəxo dardıj ve bə,ve bəni.

QILƏY TINIJ, QILƏY MI

Pəvandon kəş bə kəş bə,
Qıləy tunij, qıləy mi.
Honiədə di çəşmə,
Qıləy tunij, qıləy mi.

Bısut eşqi otəşi,
Mını oməqət, məşi,
Az ovşımim, tı həşi,
Qıləy tunij, qıləy mi.

Be tı zillətım kəşə,
Eşqi məjən bə həşə,
Çimənədə vənəşə,
Qıləy tunij, qıləy mi.

Bılbıl bə boğ omedə,
Bə vili sə çamedə,
Çı əntəğə damedə,
Qıləy tunij, qıləy mi.

Mı tunim, tınən mınıj,
Mını mı bıkə tunij,
Mı rufim, tınən conij,
Qıləy tunij, qıləy mi.

DINYOKO

Dınyo sarde, va, dəbiyə,
Va eqətə həxi riyə,
Çı həxi tazı ter siyə,
Boy, bışəmon çı dınyoko.
Həx votəkəs həni mote,
Vanqış eşə vote-vote,
Həni ım dınyo zılmote,
Boy, bışəmon çı dınyoko.
Ranqisin ni həni jimon,
Süyo bıbo süyo dimon,
Rə-de əmənen bəşəmon,
Boy, bışəmon çı dınyoko.

Çı dınyoku rə şe,rə ni,
Şəkəsonən oqardəni,
Oqıniyəm mınən həni,
Boy, bışəmon çı dınyoko!

ŞEŞ

Sıxanmon doəbe deti,
Votdəbiş: «bedəni beti»,
Nohəx az bim peştur bəti,
İştə sıxan nıqəte şeş.

Be ti qıləy mardə conim,
Az noxəşim,pərişonim,
İştı şe ku gətı şo nim,
Mını beti oqəte şeş.

İştiku eşğ ne,həvəs be,
Çımı vindəy bomı vəs be,
Yusifı çı orzuj hesbe,
Həmə deştə peqəte şeş.

FƏĞİRİ DİVO

Çımı xıvət, əçəy dard,
Zu omedə, şinə bo.
Dınyo həmə marze, pard,
Im marzon vılo bıbo.

Im dim şoye, ə dim ne,
Omedəm qıne-qıne,
Ve hədəgə zəmonə,
Im zəmon bışo, nıvo.

Əvəsori voş poke,
Tovıstonı qam çoke,
Hır-şığ çı pozi boke,
Zımıztonı va bıvo.

Ve səş hardə kali sə,
Poş bə kali dili sə,
Bərze dınyo molisə,
Çı fəğiri i divo

İM ÇOKONƏ ZƏMONƏYE

Vişə podşo şir ni həni,
Pələnqiyən qir ni həni.
Həvuş səmandə sə neçi,
Rıvos siredə bic-bici.
Məydon şəğoli məydone,
Oxo yaltəğə həyvone.
Hə bə aspi cıftə jedə,
Ğıçı bəşdə nıxtə jedə.
Asp çı sımə çülə hardə,
Hə cəvi,doni ebardə.
Hırs i sore pandəmedə,
Bə tənbəli hute damedə.
Kəjələ kijə bardəni,
Süyo lo bodi di qardəni.
Dınyo səbə şıkır bəye,
Im çokonə zəmonəye?

MİRFƏYAZ LIKMƏKANİ

(1988)

*Mirfəyaz Adili zəə Vahabov 16.02.1988-nə sorədə
Liki Veri – Babəkuja diyədə moə bıə.
1994-2005- nə sorədədə T. Kazımovi nom bıə
Veri di miyonə məktəbədə handəşe. 2010-nə sorədə çı
Azərbaycan Kooperasiya Universiteti Pedaqoji fakulta
«Riyaziyyat iyən İnformatika» ixtisasi oroxniyəşe.*

ZINDƏNİ

Vay bıbu bə kəsi ruji, dınyodə
Kome, komonədəy, kiye zındəni.
Həmməysə barzədə, həməysə zıbud,
Əncəx çəşonədə çiyə zındəni.

Çı dili dardən band, arsonən honi,
Əve tovəvə bı dardi qıvoni.
İştə dədə yurdi, moə zıvoni,
Xunış pok nıbəkəs piye zındəni.

Oməkəs tarixış dəritə bardə,
Sığən bı nohəxi əlhəzə kardə.
Odəm qırdo tıbon xunsiyo qardə,
Kom kujəy, iyo, kom diye zındəni.

Həftoğikəşi dilij hıl-hıle,
Jo bızın dastıqır bıə bılbıle.
Bı xoki, bı bumi conij anqıle,
Toliş besərzəmin jiye zındəni.

Xəlx çı royku beşə, vitedə dino,
Bə eynij omdəni nə vəşt, nə fino.
Baləku rə kardən moon əbino,
Hırdən moə şiti diye zındəni.

Isə har ko nimə-nimancul şedə,
Bə osyo doni co qer-qulul şedə.
Şəyton sə peğətdə qıybəkul şedə,
Mot mandə, votdə çi çiye, zındəni.

Mirfəyaz, çi xose ki, çokon hestin,
Kamişəyən bibu, sof-pokon hestin.
Orzu doon jəbə ve lokon hestin,
Umi livə xıçə siye zındəni.

YODƏDƏY İŞTI

Hejo əvəsor be, voşbe voyedə,
Çı curə lıx bemon, yodədəy işti?
Ə ruj qədə- qədə, xotemon bedə,
İminnə vindemon yodədəy işti?

Mijə teğon çımı dili sə nişte,
Dıl kəbob be, nozon zilisə bışte.
Də çəşon odyəsi qa mını kışte,
Qa bəmi doy jimon, yodədəy işti?

Votem: dasti bıdə, mardəm botıro,
Votej: hələ tojə oməmon bı ro.
Votem: Xıdo işti ağli bıbıro,
Votej: həni şemon, yodədəy işti?

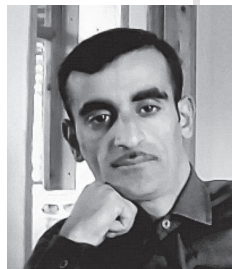
Qa mıku ta əkəyj, qa dust əbimon,
Qa sıxan əkəymon, qa sust əbimon.
Jığo- jıqo eşği dərostəbimon
Bino be piyemon, yodədəy işti?

ƏVƏZ FƏRZİYEV

(1989)

Fərziyev Əvəz İbrahimxəlili zadə 1989-nə sor apreldə manqi 10-da Ostoro rayoni Burzuband diədə bə dınyo çəş okardəşe. Xıyzonsoybe, 2 fərzəndi pəye.

KİNƏ

Dili oka bevaxt qıttı,
Çə rujnəko vindime tı.
Bovə bıkə, məhəbbəti,
Səyko bə bın darde, kinə.

Hicroni voş, eməydə ve,
Çəxtə rəye, çokış əve,
Dasti bıdə, boy tı dəve,
Sinəm esği parde, kinə.

Boy co məbi, bevaxt məşi,
Pəydo bəkam, az, noxəşi,
Boy bə çımı dil tı dəşi,
Bentonədə sarde, kinə.

İM NOMERDƏ DİNYO İQLƏ MEXİSƏY

Tamə məkə, puli nadə ğuz məbi,
Çı nomerdi yarə piyo buz məbi,
İ cilməro, har dumisə muz məbi,
Həyvonoti ağıl çəvi şoxisəy.

Bə bepeşti sıpə təki dəm məğand,
Şər peməkişt, əvi bə şər eməğand.
Dıvu məvot, xəlği bə dast dəməğand,
Nohəxədə məvot harçi həxisəy.

Fik məkə tı, puli heste, dardı ni,
Dınyo moli, çı dınyoko barde ni,
Yod bəməkə Xıdo, məvot marde ni,
Im nomerdə dınyo iqlə mexisəy.

ŞƏHRİYAR MƏCİD

(1990)

Şəhriyar Məzahiri zadə Məcidov 14 fevral 1990-nə sor Lik rayonunda moəə bə. 2007-nə sor miyonə məktəbi oroxniyəşə və LDU filologiya fakultə dəşə. 2011-nə sor ali məktəbi oroxnəşə və GDU-də bə Pedoqogika nəzəriyyə və tarix ixtisosi sahədə magistraturə şəbə ğəbul bıə. 2012-nə sor Silohinə Gəşunondə hərbi xidməti dəvərdə bəpeşt, 2012-2015-nə sor Gəncə Devlət Universitetədə magistr təhsili səşə. 2013-nə sor Lik rayonu Ləko di miyonə məktəbədə Azərbaycani zıvon və Ədəbiyyot muəllimi ko kardəşə.

2016-nə sor Lik rayon Bobla di miyonə məktəbi direktor təyin bıə. İsatən bə vəzifədə ko kardədə.

Şeironuş «Aləm» jurnalədə nəşr bıə. Xeyzonsoybe.

TOLİŞƏ KİNƏ

Ağlı ağlisə ziyod,
Çaşı çəşisə reçin.
Nomı bənə ovi – pok,
Dimı şəvisə reçin.
Mijon şəvisə siyo,
Arsı vəşisə ruşin.
Dınyo çənə reçin hest,
Həməysə bəşə kinə,
Tı əy, Tolışə kinə.

Çı reçinon dilədə
Həməysə bəşə barzi.
Boəmə Xıdo nemət,
Tı çı xəlqi səbarzi.
Ki tınış bə dınyo vay?
Nibəbe doy çəy ğarzi.
Bənəy həşi, astovə
Şəvi-ruj vəsə kinə,
Tı əy, Tolışə kinə.

İştı dardon qırdəbən
Bəsə çımı kulisə.
Bınə tı iştə dasti

Isə çımı dilisə.
Tı bomıro ziyodış
vənəşəsə, vilisə.
Lap bənə əvəsori
Hejo dəvəşə kinə,
Tı əy, Tolışə kinə.

MƏZİN

Boğım sutə, bılbilim ni, vılım ni.
Bo piyero həvəsım ni, dılım ni.
Isə çımı noz peqətə holım ni.
Həni mını əğıl məzın, ruk məzın,
Mını bevəc, boy, ıştəni çök məzın.

Vaxt omedə şatə konən soz bedə
Umur şedə, peşt siyedə kuz bedə.
Çı har kəsi umri oxoy poz bedə.
Çımı dili siyo məzın, toyk məzın,
Mını bevəc, boy, ıştəni çök məzın.

Çıçımın kay, nıbe çəmə dim sipi,
Nılınqiyəy, vaxt dəvarde dıl be pi.
Çəmə eşgi kəybon edoy qəp-qəpi,
Çı insonon həməy dili pok məzın,
Mını bevəc, boy, ıştəni çök məzın.

İştə dilo bıbir, cökə im eşgi.
Zəmin bıkand, bə mu bıkə im eşgi.
Çanə di ni yodo bekə im eşgi,
Okışt, açəy vəşə vıron, zik məzın,
Mını bevəc, boy, ıştəni çök məzın.

BƏ ANCƏQƏV BOY

Odoəşe ıştə peşt bə Safəduli,
İyo sədo kardə bılbil bılbili,
Bo havzə çiməni, ətrinə vili
Pəvuşi qətəbo, bə Ancəqəv boy.

İyo yolyəti hest, əğıləti ni,
Çı koyku tarse ni, dəğıləti ni,

İyo kut qəpjəy ni, pəxeləti ni,
Çımı əzizə bo, bə Ancəqəv boy.

Bib doydə toğədə hey zardi-zardi,
Eşand ıstə tano şəhəri qardi,
Bekə ıstə yodo xıvəti, dardi
Məkə bə dılı bo, bə Ancəqəv boy.

Sütmi boğ çı yurdi bəzəqe, reçe,
Dı çaşı nıvindoş nibəneş çiçe,
Jo bızın çı vəşti pentoni kışe,
Noz -nemət vındero, bə Ancəqəv boy.

Kəşdən çəy gıyrəti çı yurdi soybon,
İnsonon i yədi edoydən aybon,
Oje bo gənəği har kədə kəybon,
Beşi, dəqın bə ro, bə Ancəqəv boy.

TİNİ ÇAŞKARDE-ÇAŞKARDE

Ha ruj omdə dardisə dard,
Çəmə im eşğ çoy ənə sard?
Ranqım vitə, bəm sıpi-zar,
Tini çaşkarde, çaşkarde.

Orəxdə dılı kırışnə,
Hicroni mı sütə, voşnə,
Kam bedə çı çaşı ruşnə,
Tini çaşkarde, çaşkarde.

Beti hiçi obdəni vıl,
Handəni ə şinə bılbıl,
Petovdəni bə dardi dıl,
Tini çaşkarde, çaşkarde.

Dəvardə vədəku çan sor,
İştı nıbe bə siyo mor,
Ətır doydəni əvəsor.
Tini çaşkarde, çaşkarde.
Çaşı moldəm dı şəy cüci,
Omdəni bə hiçki veci,
Həni bızın ov bə Məci,
Tini çaşkarde, çaşkarde.

ASİF ƏLİYEV

(1990)

Asif Balasəni zadə Əliyev 28 oktyabr 1990-nə soradə Lik rəyoni Nuədi diədə moəo biə. 2008-2012-nə sor Sumqayıt Dəvlət Uniersiteti iqtisodiyat və İdora kardefakultə oroxniəşə.

BOÇI

Çı dınyo oxoy omedə
Gıyomət omə,rəsədə
Mısalmonon tum siyedə
Vilo bedə məhol boçi?

Çaş omedə bəv omdəni
Im omedə əv omdəni
Həxki vote qəv omdəni
Əmə bəmon behol boçi?

Bə kofiri ki gir doydə
Həxki dasti zəncir doydə
Hukmi esə kofir doydə
Viz vardedə mılol boçi?

Umij kardən bə so kuçə
Piyəyonmon bedə puçə
Tiji jəydə şəri xıçə
Arşedəni in xol boçi?

Handedənin Xıdo Çoron
Çune şedən çəmə balon
Yodo beşə inə zıvon
Çəkədəni zəvol boçi?

Bə qur dışdə çiç bardedən?
Hərömi qırdə kardedən
Məzlumi həxki hardedən
Qətedəni bəbol boçi?

ÇAŞ VINDE-VİNDE

Sutdäjən, bışdäjən cəvob doydəni
Boftäjən, rışdäjən cəvob doydəni
Jəydäjən, kışdäjən cəvob doydəni
In millət orəxdə çaş vinde-vinde.

Tolışi hoziye qurış, kəfənış
Ve zoə həvatşe ıstə vətənış
Har kimon dast qəte, jəje əmənij
Nodonon ğudur bin loş vinde-vinde.

Bə ğəzo mədənən rujə, nımoji
Əmənij kışdıje in dılə doji
Milləton i bedən dardı ğəm ruji
Tolışon co bedən doj vinde-vinde.

AQŞIN DADAŞZADƏ (1990)

Dadaşzadə Aqşın Tarixi zoə (Aqşın Tarixi) 1990-nə sori noyabırə manqi 12-də Masallı rayoni Ninalov diyədə moəə bıə. 1998-nə sorədə bə Sığdaşt di miyonə məktəb şə. 2009-nə sorədə bə AzDİU daxil bıə və 2013-nə sorədə ali məktəbi sə kardaşe. 2013-2014-nə soronədə hərbi xidmətdə bıə. Şeironiş "Tolişon Sədo", "Ambur" rujnomonədə iyən "Aləm" jurnalədə çap bıən. 2018-nə sorədə de «Aləm» jurnali təsis kardə «Zulfuqar Əhmədzodə» nomədə Mediya mukafati loyiğ vındə bıə.

ƏMONE, MƏQİNƏN BƏ ÇIMI LEFİ

Məsəmə, daştədə tufane, voşe,
Ovəyzən bardedə çiç bə və beşe,
Bəmi ki, qınə ni çımı hol xoşe,
Şımənən məkənən zay çımı kefi
Əmone, məqınən bə çımı lefi.
Çok eparçınəmə ıştə sə, lınqi,
İşkilonku vitdəm ğırbəğ, ço lınqi,
Nəbadə bəqne tul, sığ bə lınqi,
De qıləy ro, çəmi bəstem çəy həyf.
Əmone, məqınən bə çımı lefi.
Çımı tatə vırə petasbə tojë,
Bı vırə rəsero sa cürə ro şəm,
Həzo kərə şat bəm, rişim petoşə,
Bekardəmə dılo həxi, insofi.
Əmone, məqınən bə çımı lefi.
Hələ tojë qətdəm bə dast həromi,
Nəvedəm pəydoxəm əvomi, xomi,
De şinə zıvoni, de həzo çəmi,
Royku becardedəm soyədil, sofi.
Əmone, məqınən bə çımı lefi.
İştənən nəznim hiç ənə şinə pul,
Dəy həm podşo bedəm, həməni ki, çəy ğul,
Əv bəmi zu doydə, dəy omedəm hul,
Əçəy şini niştə bə çımı rufi.

Əmone, məqinən bə çımı lefi.
Bəşmə sədo kardəm, ha nəfsi nokon,
Çanədə təy bakan çı xəlği lokon?!
Biməsən milləti piəyon, nocon,
Şodənən bə kəno vəzifə xofi.
Vəse, həni, bekən səon çı lefi!

POK OMƏM BƏ DİNYO, POK BƏŞEM ÇƏYO

Jimoni kitobi tojə okardəm,
Umri rujon bomı bən bənə sırđı.
Ha ruj qıləy dili sedəm, şo kardəm,
Bəm dilon «arədə» qırd bənə pardi.
Pidə əvəsore, pidə zımıston,
Cımı dilədə hey həşi vəşedə.
Ha çətini bomı dəvardə hoston,
Jimoni boğçədə vilon beşedən.
Gələmi ıstəku kəno noydənim,
Əve çımı həmro, əve çımı dust.
Mutəy rohətəti bəy az doydənim,
Çanə ki, votedəm sıxanon dırışt.
Pok oməm bə dınyo, pok bəşem çəyo,
Konco nıbomən az bəvotem rosti,
Dimım bədi Xıdo dəçikəm çəyo,
Əv həxə roədə nıbədoy sısti.

BİBAXŞ

Tini xoşbəxt karde gəssəmım harde,
Tınən ıstə dili bəmi asparde,
Tavzıdə məhəbbət həm xəlği darde,
Dılım, bəti bəfo nıkardom, bıbaxş.

Çoknə ki, bə dınyo çəşım okarde,
Rostə riyə səpe hejo rom karde,
Həxiro aki-xun, xəyli rum karde,
Qirəm vijnə royku nıqardom, bıbaxş.

Epuşte zındənim çəş bə nohəxi,
Pıdəme bıqordnom jimoni çəxi,

Rozim ki, bılıtom bənə dustoği,
Bə nohəxi beyyət nıvardom, bıbaşş.

Az ki, sığə band nim, conım oson ni,
Həxiro canq karde qone, hoston ni,
Kəynəsə be ıstə oqətom tni,
Ov bıbom bı roysə, bıvardom, bıbaşş.

MUBARƏKE, NƏVUZƏ İD OMEDE

Ha milləta, dərostənən səməni,
Bahandənən, şo bıkənən əməni.
Həşi pemə tosbinedə zəmini
Osmoniku xəy, bərəkət emedə
Mubarəke, Nəvuzə id omedə!

Nəvuzi nom bə Zərdusti anqile,
Bəmənədə jiyedə çəy ruf, tılə.
Sə nəfəsış, bohorı sıə vile.
Təbiətən dəy tasbedə, obedə,
Mubarəke, Nəvuzə id omedə!

Bə çəy omey bıbıl nəğmə peğandə,
Bə çə tərəf Həşi ruşnə eğandə.
Kuçonədə əğlon yəndı səmandən,
İ rujimon bəmə bənə sa bedə,
Mubarəke, Nəvuzə id omedə!

Boğçə, vilvon çəşonışon roədə,
Zizon obən ijən boği doədə.
Behiştı bu omedə har soədə,
Im viliston bə Tolışi damedə,
Mubarəke, Nəvuzə id omedə!

***

Bəpe aşığ bıkəşi gəm zınerə eşği təmi,
Nikəşo dard əzini şıştədə ars eşği gəmi.

Hərəbaxt əv bəbe ki vindəşe eşği şinəti,
Əkəni hiç dılı şoy-voy nıçəşoş eşği camı,

Çamə dınyo bedə ruşın çanə ki, qardə həşi,
Pidəbu dıldə bibo nur, bıvoşın eşği şəmi.

Məkə fik ki, çı dıyo heste qıləy sıftə oxoy,
Bətaseş dıldə nınoynoş tı əğəm eşqi qəmi.

Pidəbu ıştı əğəm dil bırəso bəştə piyəy,
Bıkə obod dili kəy, çok bıdə varz eşği həmi.

Əve, Aqşın, mədə umri bə hədər barz əbınış,
Çanə Məcnun tı nıboş çok nızınəş eşği çəmi.

HUSEYNAĞA KAZIMOV

(1991)

Həsənağa zəə Huseynağa Kazimov 19 aprel 1991-nə sorədə cı Orisiyati Sankt-Peterburg şəhərədə bə dınyo oma. Huquqşunose. Bə poeziya, bə tarixi yola həvəs hestışe. «Vkontakte» sosialə şəbəkə bə tolişə zıvon peqordımedə.

XOSƏ Dİ NOM OSYOKUJƏ

Dədə-bobon mandə vırə,
Çe hər tonə havzə dərə,
Hərəşone iyo ordə,
Hestişonbe molon, kijə,
Xosə di nom Osyokuja.

Peşto cəmə tolişə band,
Harki bibu iyo ovand,
Mivə toğon hejo oşand,
Siyo kinə jəydə mijə,
Xosə di nom Osyokuja.

Bandi bino dədə kəye,
Gırdo-kəno həşi vırəye,
Hiç nibu vəyştı poəye,
Zındəm əyo çımı kujə,
Xosə di nom Osyokuja.

Hındılə hi gətə vişə,
Mırəbbə ekə bə şişə,
Bip, əno, sef, bumərişə,
Çiç pidə heste hırhovujə,
Hosə di nom Osyokuja.

Mıdrəkəti heste iyo,
Fəlsəfəti pəgət çıyo,
Yolon sıxan bənə dıyo,

Bınışt guşdə tam-tamijə,
Xosə di nom Osyokujə.

Əgəm dişmen iyo bome,
Tolış əçəy və bəgəte,
Əçəy dimi mışt bəjəne,
Nıbəhasten çəmə huşə,
Xosə di nom Osyokujə.

Iştə zəmində bandimon,
Əmə ironə vandimon,
Yolə xıyzon xıvandimon,
So-bədə əğiləhuja,
Xosə di nom Osyokujə.

Bıvotəmon iştə həxi,
Çoym bıbən bənə sıǵı,
Yodo beməkən iştə rəǵı,
Zumand bıbən har rujə,
Çımı di nom Osyokujə.

JIQOBE JİMON

Bandi bıədə mandəbe kə,
Jidəbe əyo yonzə balə,
Çe kə tonə çol, vədə kələ,
Zandəgo-pəs, pur mol-mələ.

Maştə-maştəvo tatə şiti,
Peşomedəbin yolu-ruki.
Vəşə tənyuku şitə nuni,
Bekardəbin bə sufrə dimi.

Kəy peştədaye çe dədə boǵ,
Hələlə zəhmət, deşmeni doǵ.
Sef, hulə, anǵı pure iyo,
Kenə vəşiye bıçın çəyo.

Be ko kədə hiçi əbını,
Kıvoləti bəba bə bını.

Hozo bibi bo zımıstoni,
Toliş ko əkəy de zəmini.

Oəgətin angivinə şon,
Kagon əniştin iyo bə lon.
Tanədə avşumə oləton,
Dəəvonin diyədə vəyon.

Bandi tono dəvardən soron,
Əğilon zındən əmə kimon.
Pokə həvoye, kavu osmon,
Jıgo be çe tolişon jimon!

KASPI DİYO

Bibə mını bə kavu dıyo,
Bə har dıyo ne, bə çəmənə.
Kaspi dıyo, tolişə dınyo,
Siyo huşə əyo gırdə kəno.

həşi ruşnə bəje bə huşi,
Tat bəkarde har gılə sıği.
Kavu dıyo çənde niğili?
Iyo dəvon ıştə toviştəni.

Xəyli zoon həvattən məkə,
Bınışt, bəhə ve suyə məkə.
İberdəm tı təşi bıgətoş,
Bəvan boti çay de şəkə.

Bıbuş har sor çe dıyo kəno,
Yodo bebəşe har conı bəlo.
Çe zəmini har gılə mivə,
Çe andomi bedə malicə!

YODO BEKARDƏME

Yodo bekame az ıştı çəşon
Çe rangədə bin reçinə şişon?
Zındənim pərə be ıştı kəşi
Ros kardədəni bə osmon mını

Pemujəş həni ti be mı mande?
Bə kom viron ti ə doji barde?
Ro ni bə dumo, ərs ekardəniş
Bədə hanədə sədo kardəniş?

Çənədə diyo pur be de ərsi,
Çənədə rujon siyo bin de dardi.
Vindəniş bə ruj ti həşi ruşnə,
Azən bim jəgo, bənə siyo soğnə.

Kıringo zikkə – çımı sədo be,
Çımı dil təkəy, tikə-tikə be.
Az bəznem həni lap be gəm nəve,
Əmo zındənim piyemon kive!?

Siyo bəvonsə əhıtım bə şəv,
Zındənıbım az çiç bəbe bə nav.
Çerə piyemon bəsute dilon,
Çerə zil bəkə həmmə xıyolon!

Du votime az ijənən bəti,
Hejo yodədən ə çəşon ıştı.
Dili şoyətiy ə nozə sədo,
Ə vaxton həni mandin bə dumo.

XOŞBƏXTƏ RUJON, RUŞİNƏ HƏŞİ

Tatə nun dastədəy, şedəm az bə kə,
Çerə gıç nijənom bə açəy kəllə?
Gıçım jəy bə nuni, ləzətine əv,
Moə sıxan bəka, xışminə bəv.

Oşandom sefə toğə, emo sef bə ji,
Nənəm zikkə jəydə evom az bə ji.
Ros bəm bə co toğə, əyu oşandəm,
Çe nənə hışkə əyu ve çəş kardəm.

Tənu voşnyəşone, tatin sı zilon,
Buməsef şodəməne bə tənu bınon.

Zil pateydə əvoni, lu kardedə siyo,
Bızın jəgo buməsef heste iglə iyo.

Hındılı bıron pust kardən daston,
Bıdə pust bıkan, rəmeydənin əğilo.
Çəmə hındılı şirə tat kardə dili,
Konco nıbuş tı, bə Rusiyə niğili.

Maştəvo bibi vardeydə tatə şıt,
Məse bedə əğilon nozə pıt-pıt.
Sufrədə hestin pəni de ruyəni,
Peşomedən çay de siyo hındılı.

Toyki dərşiyəy şimon bo nəve,
Piyodə şe-şe, hındıl harde.
Əşimon dastə bo honi ovi,
Bo çay peşome ve ləzət doydə.

Xosə xotiron, əğıləti vaxton,
Hejo novındəm dilədə əvon.
Xoşbəxtə rujon, ruşinə həşi,
Toliş gətəydə boşmə ve pəşi.

BIBİ HEJO ÇIMI JİMONİ HƏŞİ

Məgəm dınyo bibu dıyo, az moyim,
Moy əzini be ov mande, az be tı.
Sınov bıjən, bıvot ıştı ovim,
Bə bin bışuş, azən bəşem de tı.

Kəşi bibu bızın çımı pərəndəş,
Çımı jimoni şo kardə kijəş.
Pərdəş, gardəş şoyə xəbə vardəş,
Siyo rujon hejo sipi kardəş.

Çerə bılbıl bibu be boğ zındənim,
Azən be tı şəvi-ruji vindənim.
Əhotəşe hırı bandon, koncoş tı?
Həşi beşu, be tı azən sırdənim!

Çe di kəno bələlə do mandəbe,
Əyo tni dəvardeku vindəmbe.
İştı çəşon xosə nəzə niyo be,
Çımı dılən zikkə jəşe, siyo be,

Durumım ni, dıl vaşteydə, çune şiş?
Bə ki mını ogəte tı, vitiş şiş,
Xosə moynə dəşiş bə han, pəvandiş,
Siyo gəçım, tı sipi gə, kəno pərdəbiş.

Çənə vaxtı hestişe dıl, sutim az,
Otəşədəm, dıl sinədə bıştə gəz.
Xışmi niyokə tı, bekə nozə avaz,
Hiç vaxt nıbəba piyemoni vavaz.

Əzob-əzyəte dınyo be ıştı çəşi,
Hiç vaxt çımıku diyəro tı məşi.
Bıgət dasti, bıpərəmon de kəşi,
Bibi hejo çımı jimoni həşi.

TƏMKİN FƏRZİYEV

(1993)

BOMIRO

Heliş kay sahat çoadə,
Vindəme əv çəy soadə,
Çı məhəbbəti roadə,
Ço ninoşə pard bomiro?

Dil vəş qətə nat bedəbe,
Otəşis seğat bedəbe,
Əncəx, dəynə tat bedəbe,
Zımıstoni sard bomiro.

Ve votime şıl-kutə bəbeş,
Tı beçımı sutə bəbeş,
Dard bəkəşəş, mutə bəbeş,
Qemij bəva dard bomiro.

Yəğın ağılış nibe sədə,
Yodoş beka nohəxədə,
Bı bebəfo dınyoadə,
Bəvoş nibe, mard bomiro.

YUSİF RƏHİMİ

(1994)

Rəhimli Yusif Rəhimi zəə 10 yanvar 1994-nə sor Masallı rəyon Ərkivan diədə mərəə bİə. 2011-nə sor Ərkivan di miyonə məktəb oroxniyəşə. Azərbaycan Muəllimon İnstitutu Tarix-Coğrafiya muəllimi ixtisasi təhsili səşə.

Şeiromiş "Aləm" jurnalədə iyən "Tolışon Sədo" qəzetədə çap bİə.

ƏVƏSOR

Yaz olanda çiçəklər,
Xoş gəlibdir lalələr,
Qızlar oxur nəğmələr,
Xəş omedəş əvəsor.

Bağçalarda uşaqlar,
Göydə uçur durnalar,
Sevinirdi tarlalar,
Xəş omedəş əvəsor.

Taxıl dolu zəmilər,
Dağ döşünə düzülər,
Hər diyardan sezilər,
Xəş omedəş əvəsor.

Boğçonədə bİlbilon,
Reçinə sİə vilon.
Çəş kardedə ha inson,
Xəş omedəş əvəsor.

BİBƏN TOLIŞƏDƏ BOMİRO ĞONƏĞ

Astara dənizdən qüvvət alanda,
Talış dağlarında bəbir qaçanda,
Bülbüllər avazla hey oxuyanda,
Bibən Tolışədə bomiro ğonəğ.

Lankon təbiətin ana vəhdəti,
Səndə cəm olubdur Xıdo qüdrəti,
Talışın neməti, Xanın qüdrəti,
Bibən Tolışədə bomiro ğonəğ.

Masallı şairi söz söyləyəndə,
Talışi kinələr halay gedəndə,
Tovıston elimə qonaq gələndə,
Bibən Tolışədə bomiro ğonəğ.

Lerikdə təndirdə çörək bişəndə,
Dağlardan sərin meh gəlib keçəndə,
Şirin bulaqlardan şərbət içəndə,
Bibən Tolışədə bomiro ğonəğ.

Varqadız keçilməz qayadır qaya,
Talış dağlarından qalxır səmaya,
Baxanda sərhəddən o biri taya,
Bibən Tolışədə bomiro ğonəğ.

MAHİR BOLADI

(1994)

*Abdullazadə Mahir Asimi zəə 25 oktyabr
1994- minnə sor Lankon rəyoni Boladi diyədə
moəə bə.*

İNSON MARDƏ, NOM MARDƏNİ

Zəmonə şəşə zay bedə,
Nakonəni hol mandəni,
Çəmə dardi ki həll bıkəy,
Im zındəni, əv zındəni.

Bəmə sard rə təsir kardə,
Əməni həşi rə jəyde.
Vitaminmon zəyif bədə,
Çıl sinədə dıl dəjide

Həkim şidəş darzən jidə,
Puli sıdə dəmon dodə.
İ koğəz nıvışdə dəmon,
Ki sə zındəni con dodə.

Kosibə xıyzoni əğıl,
Məktəb şəş pidə bəmıdə.
Bəyo olət sə zındəni,
Pıə çəşədə as emədə.

Zolimə dınyo joğəə,
Həçkəsi rəhm kardəni.
Çoki bızın, çoki bıkə,
İnsön mardə nom mardəni

ƏMƏ NOHƏX ZINDƏNİMON

Çəmə xon toloşi xone,
Əmə nohəğ zındənimon,
Həx vıtdəmon həx vındəmon,
Bə zəyifon qındənimon.
Əmə nohəx zındənimon.

Tifanqımon kədə bədə,
Tapancəmon vədə bədə,
Çəmə kolo sədə bədə,
Əmə quşvə dəndənimon.
Çəmə xon toloşi xone,
Əmə nohəx zındənimon.

Jeni merdi həm əğli,
Nıyyətışon bənə vili,
Çəşimon ni varri puli,
Bə kosibon ğandənimon.
Çəmə xon toloşə xone,
Əmə nohəx zındənimon.

Çiçmon bədə əy hardəmon,
Hələl nun bəkə vardəmon,
Na şəkəsi barz kardəmon,
Ninqi jıtoni kandənimon.
Çəmə xon toloşi xone,
Əmə nohəx zındənimon.

Kosib kosibi roadə,
Tunuku bədə har koadə,
Pul bəkəsi qırdoadə,
Bənə muşi mandənimon.
Çəmə xon toloşi xone,
Əmə nohəx zındənimon.

Bə şəvnəy telvizorədə,
Hitddən əşdən xor-xorədə,
Vıtddən duz bəbə har sorədə,
Duz bədəni vındənimon.

Ç m  xon toloŖi xone,
 m  noh x zind nimon.

Du ninq Ŗodd  poyod ni,
Çil rujis  davard ni,
Kovr ku xon omod ni,
 vr y p skand nimon.
Ç m  xon toloŖi xone,
 m  noh x zind nimon.

Tarix d  dardmon b ni,
Zin k s zind   m ni,
Xidoku tarsid mon h ni,
H ç k si p mand nimon.
Ç m  xon toloŖi xone,
 m  noh x zind nimon.

RUSTƏM SADIQLI

(1995)

İNSON, BIJI ÇI UMRI TO

Hejo Xıdo bıvot, biji,
Bəndə bıbi, düz bışı ro.
Çoki bıkə, həşi beşo,
İnson biji çı umri to.

Umur kame, səbr bıkə,
Şəytoniko hejo takə,
İnsonəti kılə səkə
İnson biji çı umri to.

Rustəm, bənə Əli bıbi,
Bısır bə didim, dıldə şobi,
Bə çokə dil çokə robi,
İnson biji çı umri to.

BƏTI ÇIÇBE, YA HUSEYİN

Peygənbəri ranginə vıl,
Bəti mandəni cımı dıl,
Həni ov omdə sırhaşır
Bəti çiçbe, Ya Huseyin?

Tı həşibij çı islomi,
Duz votdebij har kəlomi,

Qep votdebij Xıdo nomi,
Bəti çiçbe, Ya Huseyin?

Az sutedəm, az vəşedəm,
Amon saru zəmin niştəm,
Kamon zındən çiç kəşedəm,
Bəti çiçbe, Ya Huseyin?

Duzə roysə kıştjone tı,
Çıbon bəbem bəştı ro mı,
Əf nıkardo yolə Xıdo,
Bəti çiçbe, Ya Huseyin?

Rustəmən ıştı zonədəy,
Dılıj dıtı jəydə əçəy,
Votə hejo «Ey xununə şəy!

Bəti çiçbe, Ya Huseyin?»

ROYAL HUSEYNOV

(1995)

Huseynov Royal 14.05.1995-nə sorədə Lankon rəyoni Şağlaser diədə moəə bə. 2001-nə sorədə Şağlaser di miyonə 1-nə sinif daxil bə, 2012-nə sorədə həmun məktəbiş orixiniyə. 18 siniko Azərbaycan iyan Tolışə zivonədə əsosən əruz vəznədə gəzəl iyan şeiron niviştədə.

ĞƏZƏL

Ənə tı dardı doə, bın dili əv qon bedə qon.
Həni hol mandəni condə tı bızın con dodə con.

Iştı har kəlmə bomı şine, gəşənqə bə qoroş,
Har sıxan qəp jeyəsə əv bomıro şon bedə şon.

Tını az vindime dardon olivin çiç bıko dıl,
Kıştışe eşqədə mı vallahi hicron hicron.

Roədə mandim hejo qasbu tını vindeme az,
Bəçımı holi bəme çoknə əv osmon osmon.

Iştı ə çəş-bəvi vində Rəyalan doğ bedə doğ,
Çiç bıko, in doği əv, kardışe pınhon pınbon.

***

Beti in dınyo bəmi dınyo ni darde, ha kinə.
Tı bızın ki, şeyəsə in zoə marde, ha kinə.

Tını az vindeyəsə çannədə orzum bedəbe,
Tı ki, şiş in dili orzu boçi barde, ha kinə.

Joğ tı xəş odəmi karde noxəş Vallahi,
Noxəşon ən yolu tı, bın dili varde, ha kinə.

In conən tat bedəni ki, biyə jəşe bə qoroş,
Sori tovson bedə bu əv, bomo sarde, ha kinə.

Rəyal har kəlmədə con votlandə bəşti sıxani,
Tını har vendeyəsə bəşti sə qarde, ha kinə.

İSMAYIL KULƏTONIJ (1995)

Huseynov İsmail Huseynağa zadə 10 fevral 1995-nə soradək bə dünyo omə. 2014-minnə soriku tolişi zıvonədə şeiron nıvıştedə.

NIVİNDON

Az nıvındom ıştı çəşi, bəmərdem!
Bəştı çəşon dınyo ğıbon bəvərdem,
İştı şo bə çiç lozimə bəkərdem,
İqlə ıştı çəş-dim hiç ğəm nıvındon.

Bəti dil dəjədə, dardıku parəy,
Bə otəş şodə bə vəy sutə yarəy,
İştı ım çəşon çə ım dili çarəy,
Bə lovəm ım çəşon mını bıvındon.

Çımı piyə kinə qılə pərəndəy,
Bəyo jidəm, pidəmə handəy,
Dınyodə iqlə əy pidəmə vındəy,
Bəv az hiç iqlə rujən nıvındom.

İştı səy mu ətir vəştı boğədəy,
İm libuton də ıştə sado qədəy,
Çımı dili bəştə dast səy həxədəy,
İqlə tni kinə ha ruj bıvındom.

CON ŞİNƏ MO

Əğılhim az detı əbim,
İştı qədə kıtı əbim.
İsət həni az detı nim-
Ğəribim az, ıştıko co!
Con şinə mo, con şinə mo!

Beti çımı conım nime,
İqlə tını vey pidəme,
İşti dasti xorək şine,
Əhəym şitnə aş maştəvo!
Con şinə mo, con şinə mo!

Həni çımı dılım lu be,
Bəmeku çaşonım ku be,
Bo dardi dəmonım nibe,
Mandış bəmi vey diyəro!
Con şinə mo, con şinə mo!

Qətedəm botı pəşi az,
Həsrətim bəşti çaşi az,
Maç əkem işti kəşi az,
Ğıbon bəşti lınqi şə ro!
Con şinə mo, con şinə mo!
Vəştən işti lınqi jiyoy,
Beti jimon bomı siyoy,
Vanqım karde, sədo nıdoy,
Ğıbon bışum bəşti sədo!
Con şinə mo, con şinə mo!

Xıdo, bəmi tı doğ məjən,
Nav mo mını bə bum ejən,
Əve bomı layləəjən,
Çonım bəçəy i mu fido,
Con şinə mo, con şinə mo...

BƏŞTI ĞIBON

Şiniş, şoniş, tı çımı con,
Tiniş çımı dardi dəmon,
Mıku bıpjoş iqlə ruji,
Dınyo bədom bəşti ğıbon.

Çımı həşiş, çımı jimon,
İ ruj bomem bə vindemon.
Mıku bıpjoş iqlə puşi,
Dınjo bədom bəşti ğıbon.

Vəşedəş ti bənə vili,
Sedəş bə dast həmmə dili,
Miku bıpjoş səy ağılı,
Dınyo bədom bəşti ğıbon.

Ğıbon bəşti çəşon-bəvon,
Rost votedəm, ğəssəm bəvon,
Po mədə bə duəvuji,
Dınyo bədom bəşti ğıbon.

IŞTƏ MO ZIVONI TI NIĞO NIDOY

Tolışən votedə bəştə mısilmon,
Nımoj votlandə iyən handedə Ğıron,
Əsl Tolış bəşe bo zıvoni ğıbon,
Dışmeni dil hejo kardedə şoy-şoy,
Iştə mo zıvonı ti niğo nıdoy.
Doydəş co zıvondə iştə xəy-dıvon,
Votdəş quya əve iştı bo zıvon,
Oxo mardə jıqo iştı mo zıvon,
Mo zıvonı boçı jıqo bə ji noy?
Iştə mo zıvonı ti niğo nıdoy.
Çı dardıku çımı dılım çığile,
Dardım çı dıyosən veye, niğile,
Sıxan votlandəm, votlandən hələ əğile,
Votem pidə oğo bibi, bəştə boy,
Iştə mo zıvonı ti niğo nıdoy.
Az votedəm bı milləti, bı xəlxı,
Beməkən çı yodo zıvoni rəği,
Zıvon iştı həxe, qın məkə həxi,
Bıvındon ki, çəmə zıvonən səpoy,
Iştə mo zıvonı ti niğo nıdoy.
Vəştə vıron iqlə çəmə vıronın,
Çəmə bandon çı aləmi zəronın,
Zıvononən bı zıvoni heyronın,
Har kəsi ro heste, ti şeş dıştə roy,
Iştə mo zıvonı ti niğo nıdoy.

BAYATI'ON

Qılqıline ıřtı dast,
Çı ğəşənqe ıřtı rast,
Tınım vəyədə vinde,
Boy çımı dili mahast.

***

İřti eşqi tovnışe,
Çımı dili bovnışe,
Bəti eşqım vey tınde,
Çımı dili tov nişe.

***

Erəxəm bəřti çəři,
Im çəřbe çımı həři,
İřti zilən vey tınde,
Masutvon mını, məři.

***

Mařtə bə yod vardəm az,
Eşqi xəyol kardəm az,
İřti dil eşqi lonəy,
Bəti dildə mardəm az.

***

Vadənım tını dasto,
Du məvot bəmi ğəsto,
İřti dili eşq tınde,
Dil eşq bəmi bıbasto.

***

Edəsım bəti dařto,
Dil eşqi boğ bıkařto,
Bızın, dıkəs bəbemon,
İřti pı-mo nihařto.

RUSLAN KƏRİMİ

(1997)

Kərimov Ruslan Cavanşiri zəə 17 oktyabr 1997-nə soradə Lik rəyonı Mastəyil diədə bə dınyo omə. 2004-2012-nə soronədə Mastəyil di məktəbədə təhsil səşe, peşo işdə təhsilış çı Turkiyə İzmir şəhərədə H. Əliyev Məsləki və Texniki Anadolu Litseyədə dəvom kardəşe. 2016-2017-nə soronədə hərbi xidmətədə bə. Çəy nıvıştə şeiron «Aləm» jurnalədə dərc bən. Respublika Tolışə Mədəniyyətə Mərənqo İH-i uzve.

DİNYO

Ey gidi dınyo jıqo boçı kardəj?
Cıvoni, pipışki bə kovrə bardəj?
Və-ve çökə insonon umri hardəj,
Çənə diyəvujə dınyoj, tı dınyo.

Merdi bə nomerdi mıdoc məkə gətt,
Həni bəməku mandəni hiç toğət,
Tını Xıdo bəməku toğət oğət,
Çənə diyəvujə dınyoj, tı dınyo.

İnson çənə fikir bıkə zındəni,
Umır şedə, koon bə ro şedəni,
Dard-xıvətiku dıl rohət bedəni,
Çənə diyəvujə dınyoj, tı dınyo.

Ruj bedəki ikəsi dim siredə,
Rujən bedə dakəsi dim bəmedə,
Dardon səpe yolə dardon omedə,
Çənə diyəvujə dınyoj, tı dınyo.

Dınyo; çıçı pedə tı Ruslan'iku,
Si nıbim mı iştə şinə coniku,
Məhfı kardə mını, bə çımı dıl ku,
Çənə diyəvujə dınyoj, tı dınyo.

VİNDƏNİM İ RUJ TİNİ

Mandəm ıstı roysə mı,
Bə çəşim ha ruj tni.
Əzob doydəj ti bəmi,
Vindənim i ruj tni.

Şedəm ro çı sə-bəsə,
Beşi boy bəçımı və,
Həni çımı dıl ku bə,
Vindənim i ruj tni.

Çımı conı ti barde,
Beti bəmi ve sarde,
Im çı yamanə darde,
Vindənim i ruj tni.

Bəmi ti xivət mədə,
Oxo tınım ve pidə,
Çəşonmku ars şedə,
Vindənim i ruj tni.

Votedəm ki, məbi co,
Boy bınəvəmon ha co,
Bijiyəmon bə ico,
Vindənim i ruj tni.
Bivindom ha ruj tni.

BOY BƏ VƏTƏN

Vətən tni bəvanqe,
Beşi boy bəştə Vətən.
Çəşonij mandə roysə,
Çanə dard kəşdə Vətən.

Tini yol kardəkəs əv,
Səpo ros kardəkəs əv,
Şoyə ruj vardəkəs əv,
Yodo çə beşdə Vətən?

Əve bəti nun bədə,
Tini vində şo bedə,
Şəv-ruj boti bəmedə,
Bəşti yod dəşdə Vətən?

Yurdi yodo beməkə,
Çəy zəhməti gin məkə,
Boy çəy dili şo bıkə,
Tini çaş kardə Vətən.

ŞƏHIDI MOƏ HAN

Moə votdə, ha balə,
Oməm işti toniku.
Bəşt bışəmon, çəş kardəm.
Pemandəm işti səyku.

Hiç ruj nıvində baləm,
Çı sinı hesbe ki, şiş?
Bəmedə boto aləm,
Ənə diyəro çə şiş?

Balə votdə: şinə mo,
Tı çəşə ars eməkə.
Mı şəhid bım, rufım şo,
İştə dili şo bıkə.

Çımı vırə rohəte,
Çə votdəş norəhəte?
Şəhidi vırə vəşte,
Bomıro xivət məkə.

Moə votdə: ha balə
Konco mandış, boy beşi.
Çiç bəbe, tı i kərə,
Boy bəçımı han dəşi.

Jiye zındənim beti,
Sedəbim nəfəs deti,
Çoknə bovotom bəti?
Mıku diyəro məşi.

Balə votlandə: şinə mo,
Çəş məkə həni muni,
Mı şim, onibəqardem,
Məkişt bomo ıştəni.

İştə səy tı dik oğət,
Bomıro yas oməğət,
Xıyzon bəti əmonət,
Noğo bıdə ıştəni.

Moə votlandə: ha balə,
Əğil tını bə çəşe.
Şəv-ruj bəmi votedə,
Keynə bome bebəşe?

Çoknə bovotesom az bey?
Əv həni şe, nibome.
Çoknə bəsə dənəm ey?
İştı rıə şəhid be.

Balə votlandə: şinə mo,
Hələ bey hiçi məvot.
Korpaye, ve bəbəme,
Xıdmətədəy tı bovos.

Bıdə əğil bəştə bo,
Hələ tikey yol bıbu,
Şinə zıvonuş obu,
Çəğınədəy tı bovos.

Moə votlandə: ha balə,
Arşiyey kəş-poçonum.
Boto kəşədəm nolə,
Tikə-tikə be conum.

Şəv-ruj lovəm bə Xıdo,
Çımı conı bıstəno.
Həni mande zındənim,
Bıdə bom ıştı tonə.

ROSTƏ RO

Dınyo bo ki mandə, botı bımando?
Bışı dıştə rostə ro çımı boli.
Bə hiç kəsi telə sıxan qəp məjən,
Bıkə xəlxi dılı şo, çımı boli.

Ki çiç votdə, ki çiç kardə, bəti çiç?
Məkə ıştə umri, tı, hədərə puç,
Imruj hestiş, maştə qavər karde kuç,
Sıvık bıkə ıştə bo, çımı boli.

AZƏR ƏRZİ

(2000)

Osmanlı Azər Azadi zə 01 yanvar 2000-nə sorədə Ostoro rəyonı Əsğənəkən diədə bə dınyo omə. 2006-nə sorədə bə Bəxtiyar Rustəmovi nom bə Əsğənəkən di miyonə məktəb şə, 2011-də bə ıstə təhsil Torədi miyonə məktəbədə dəvom kardəşe. 2017-nə sorədə çəyo məzun bıə. İsət Lankon Devlət Universiteti Humanitar fakulta Azərboyconı zıvon iyan ədəbiyot ixtisasi handedə. Tolış iyan tırkə zıvonədə şeir nıvıştedə. Şeronış əsəsən, əruz vəznədəye. Cıvonə şairi tolışə zıvonədə nıvıştə şeir iyan gəzəlön «Aləm» jurnalədə dərc bıən.

ĞƏZƏLON

Ey dıl, vəse anəndə, dəbast eşgi kitobi,
İştə bıroxın bəyku, məkəş hicri əzobi.

İm məzlumi, zolım, tı bə hicronı eğande,
Məşşər bomə, çoknəş bədo çın zulmi cəvobi?!

Dildo, bıkə du, boy, dılıku im gəmi, dardi,
Ğısmət bəbe cənnət bəti, vallah, dı səvobi.

Dın zulminə çanəndə jəye yarə bı gəlbi,
Anəndə ve əv, hiç zınənim az çəy hisobi.

Azər, çımı gəm yole jıqo, bəyro ni həmtə,
Vındəmmi mı hiç to bə isət çın gəmi bobi.

***

Vaxt əbi, az dəbəvi con əməsim, con əvotim,
«Jıqo xoşbəxt əbini hiç qıləy inson» – əvotim.

Fik nəkəym hiç, bəviko, vaxt boməy, az co bəbem,
«Dəbəvardəy, nibəqın hiç bəmə hicron»- əvotim.

Isə vironə çiyədə bə çımı çəş dınyo,
Bəvədə leyk bə vironə viliston əvotim.

Çımı əhvolədə dınyo peəçın vindəni hiç,
Bəştə əncəx bəvədə aləmi sılton əvotim.

Çımı əfğoniko bizo bə, ey Azər, bılbil,
Naştın əy vindeyəsə az bəvi nolon əvotim.

***

Dardi otəş sutedə im dili, ha dılbə, bırəs,
Kardedəm nolə gəmon dastiko, im nolə bıməs.

Tı vilış, bılbilim azən ki, eqnyəm du tıko,
Zəmin, osmon betı, ha vil, bə bomı qırd gəfəs.

Jəydəm az nolə ki, dıldo bızınə vey çımı dard,
Əy zınəşni hələ, im nolə nıka anədə vəs.

Otəşinə çımı nolə, bedə har kəs mıko du,
Boy tı, ha nozinə yo, mandəm oxo yali, bekəs.

Kardedən dəbmı, ey Azər, ve kəson nolədə canq,
Yolə ustodinə hampo əbini har nuperəs.

***

Boy, məqın bəçmı dili, şairi dil name bedə,
Bıbo hicroni əsir, iqlə vəşə şame bedə.

Aşiğon deştə niqori həmə şon, az gəmədəm,
Ki bə vəsli bırəso, dardı gəmiş kame bedə.

Səydə dıldo mıku dil, dil sutə dardon doydə,
Roste im qəp, votedən, eşgi vıjor qame bedə.

Çəş məkən aşiğiku məntüginə, ağlinə ko,
Çəy fiki bardə bitov eşg, bəfik-fame bedə.

Lovə kardə ujən Azər bəti, ey nozinə yo,
«Boy, məqın bəçmı dili, şairi dil name bedə»

***

Dəmi, ha dilbə, bınəv kəşbəkəş eşği çəməni,
Botəmon: -»Vəsle çəmə, mihənəti-hicron çəmə ni».

Eşği osmonədə çı həsrəti avon hestin,
Toyke har ton, hələ vəsli həşi, ey məh, pemə ni.

Ime ğanun ki, har aşığ bə kəs əlbət bəbəme,
Ki votey bəzne bomı:-»Kom qılə aşığ bəmə ni?!»

Tı bızın, ıştı mijon yarə jedən bəçmı dılı,
Bı dılı yarə əjən nizə, ğılnc ni, ğəmə ni.

Hələ hicroni səye im, çımı oxoy mandə,
Eşği ro xəyli dıroze, həni penc-şaş qəmə ni.

Vəsli orzu əkə aşığ bəpe hicron bıkəşo,
Həsrəti, hicri ğəmonko əsil aşığ rəmə ni.

Bənə mı eşğədə, Azər, bəni ğəmkəş həni hiç,
Jıqo bo həsrəti dardən kəşe hiç kəs çamə ni.

***

Eqınyəm bəştı hicroni ğəm az, çın dardi damon ni,
Tı şış, cismo beşe conım, həni bın cismədəm con ni.

Bə dınyo votdə zındən, kəşdəbu ğəm-dard kom inson,
Ğəve bo aşığon dınyo, şımə bızənən ki, zındən ni.

Voteydən holi ni dınyoədə urfoniko aşığ,
Ğələt votdən əy, eşğ elm, aşığ elmi əhle, nodon ni.

Həqiqi aşıği zındən ki, hicron vəsləti roye,
Im aşığ kəşdə vey ğəm, bəyko, əmmo ki, peşimon ni.

Bıboən çı vısolı mıjdədo, qoniş veye hicri,
Çı dardi əhli ko məznən ve hoston, hiç hoston ni.

BƏ ƏLİ NASİRİ ĞƏZƏLİ TƏZMİN

«Bıbo vironə məhol, dıl çə dılo co əbını,
Bıbo şoy-voy şəvı ruj, dıl betı hiç şo əbını.»

Eşği roon zinedəm az bənə bə dasti dılə,
Ğeys, Fərhod, Kərəm hiç bəmı həmpo əbını.

Bıməsən im sıxanı, eşğə çı dınyo bınəcəğ,
Əve dınyo oqətə, əv nıbu, dınyo əbını.

Noəşe çərxi çımı qıysə əçəy həsrəti bo,
Bı cəhondə bənə bəy qon həni hiç bo əbını.

Tı ki şiş, çəyko jıqo du eqınım şoy-voyko,
Betı dınyoədə şoy-voy bəmı həmpo əbını.

Məkə anəndə şikoyət ğəmiko, ha Ərzi,
Bo vısolı rəse çəyko bə kəno ro əbını.

***

Bıbəm tı xəlvətədə ruji şəv, sədo bəməkə,
Çe dardi vadiədə hey bınəv, sədo bəməkə.

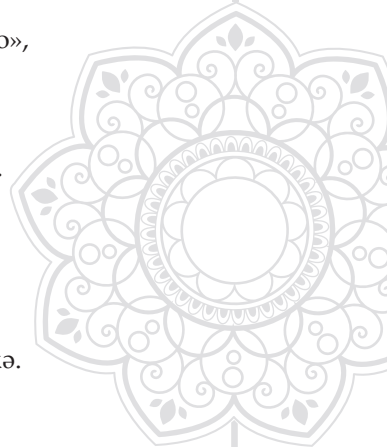
Nıyon bıkə, çənədə hesteən, ekışt bə dıl,
Bımardeşən, məvə dardon bə qəv, sədo bəməkə.

Çə dardıko məbi noşık, bıvot ki, «şık bə Xıdo»,
Bə aşığon doəşe baxşə əv, sədo bəməkə.

Eğəndəən tı bə kəvşən im eşğ, səbr bıkə,
Bıjən çe kəvşəni xokon bə zəv, sədo bəməkə.

Bəyim bəvotə az aşığ, bə har çı əv bıyə toy,
Bısut çe hicri otəşdə, bıtəv, sədo bəməkə.

Əvoni əv həni, ha Ərzi, dıldə marde umı,
Bışı, nıyondə dəkənd əy bə ğəv, sədo bəməkə.

***

Kardedə aşığ hejo nolə, fəğon, mandədəni,
Əve ki, dardı ğəmiş dildə niyon mandədəni.

Məşi, conon, beti az çoknə bijim, umr bıkəm?!
Omedə işti dumo, cismədə con mandədəni.

Məvot aşığ tı bə Fərhodi, nişonuş mandə,
Aşıği hiç vırədə nomı nişon mandədəni.

Vardəm im dilsutə dardon bə zıvon kom vaxt az,
Qətedə vəş, sutedə, qəvdə zıvon mandədəni.

Kardedən həsrəti zulmon, mu siyo, ğaməti şat,
Bedə rə vaxtisə pi-pışk, cıvon mandədəni.

Zındəni aşığiro çorə, dəvo karde həkim,
Kardəni xəyr, həni dınyodə dəmon mandədəni.

Əli MƏĞBUN (2000)

*Rustəmli Əli Həmzağa zə 2000-nə sorədə
Lankoni Rvo diədə bə dınyo omə. 2006-nə sorədə bə
Rvo miyonə məktəbi iminə sinif şə. 2017-nə sorədə bə
Boku Avrasiya Universiteti filoloqiya fakultə bə tərcumə
ixtisasi gəbul bıə. 2 sor əyo handəşə. 2019-nə sorədə bə
Lankon Dəvlət Universiteti ovəştə. 1 sore Lankonədə
handedə. Miyonə məktəbədə handə vaxtiko bə ədəbiyyati
ve marağış bıə. İminə karə bə şeir nüvıştə 7-də handəsə bino kardəşə.
Şeiri nom «Baba» bıə. Həm Azərbaycani, həmə bə Tolışə zıvonədə şeiron
nüvıştedə.*

MI TINİ PİYƏDƏ TİKƏY ƏĞİLBİM

Mı tını piyədə tikəy əğılbim,
Az hiç zındənıbm məhəbbət çiçə.
Ço sore tı çımı hejo dılədəş,
Boy diəkə dılədəm çənə dard hese.

Çand sore beşdənış tı çımı yodo,
Çımı sipyə sədə, ha vıl, qardədəş.
Tını ve pidəme, bəti votedəm,
Tısə zikkə jəydəş, mını hardədəş.

Tı mıko çannədən duəro bibuş,
Çımı dılən bəti ənnədə neze.
Zu mandə ni mıku həni orəxə,
Çiç bəbe sə dəşi, çiç bəbe vəse.

SADIQ HƏMATIJ

(2004)

Haqverdiyev Sadiq Hafizi zə 2004-nə sorədə Lik rəyonı Həmat diədə moəo bıə. Həmat di miyonə məktəbi 11-nə sinifədə handedə. Siftənə şeironış 11 sinədə nuvıştə və 2016-nə sorədə «Aləm» jurnalədə dərc bıən.

20 YANVAR

Çı yanvari vistədə,
Qıləy ruj şəv beədə,
Tankon çəxi jiadə,
Mardin çəmə şəhidon.

Çənədə odəm marde,
Tank çəvon səpe qarde,
Əvonış şəhid karde,
Mardin çəmə şəhidon.

Beinsofə dışmenon,
Çənə sağe çəmə con,
İştə həyfi bəstemon,
Mardin çəmə şəhidon.

***

Çəmə vişə kavuyə,
Məvot, tı, im dıvuyə,
Dışmen hejo dışmene,
Çəy ko əncəx davey.

***

Zımıston həmə beşən,
Va rıtero so eşən,
Ənədə va voə ki,
Sipi bə çəmə vətən.

***

Poz omedə voş voydə,
Hır bə zəmin şığ noydə,
Məholi ranq dəqiş bə,
Bənə vəşti bu doydə.

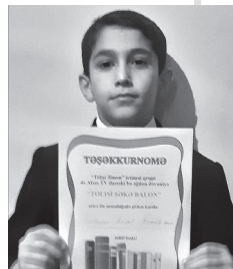
***

Kom vil əvəsorədə
Rərə zizə okardə,
Ğij kardedə şanqone,
Cucə bedə sardədə

AMAL SALAYEV (2008)

Amal Neməti zəə Sayayev 2008-nə sorədə Lankon Rəyonı Tutəpeştə diədə moəə bıə. Azərbaycan iyən tolışə zivononədə nıvıştə şeironış «Aləm» jurnalədə dərc bıən.

MƏKTƏBİ ƏĞILON

Sentyabri ponzə bedə,
Əğlon bə məktəb şedən.
Handəkəson handedən,
Muəllimon ğıymət dodən.

Əsıl şaqird əvə ki,
Çokə ğıymət bıstəno.
İştə dərson bahando,
Yavə ğıymət nıstəno.

Kitobi dılədə

XX-XXI ƏSRON TOLIŞƏ POEZİYA ANTOLOQİYA (İmamverdi Həmidov).....	3
TOLIŞƏ ZIVONİ POETİK SIXANƏ ABİDƏ (Vuqar Həmati).....	5
ZULFUQAR ƏHMƏDZADƏ.....	8
MUZƏFFƏR NƏSİRLİ	17
MƏMMƏDHUSEYN ƏLİYEV (QAIL)	23
ƏBDULRZA ƏHMƏDOV	26
ƏSAB CƏBİYEV	32
CABİR NƏSİR	35
ƏBULFƏZ RƏCƏBOV	39
HUCCƏTULLA MƏMMƏDOV	40
MƏSUDI DOVRAN (MƏMMƏDOV)	46
ŞƏKƏR ASLAN	48
ƏHƏD MUXTAR	51
CAVANŞİR PENSƏJ (SALAYEV)	54
VƏLİŞAH ƏLİYEV	57
TALİBİ ŞAHAN SASANİ	64
XANƏLİ TOLIŞ	67
TOFİQ İLHAM	71
MİRHEYDƏR BƏŞƏRU	77
AKİF SULTAN	81
MİRZƏ FƏRMAN	84
ALLAHVERDİ BAYRAMİ	90

QULU İSKƏNDƏR	96
ƏVƏZ NƏBİ	98
XANƏHMƏD NAHİD	100
HACI QƏRİB NURİYEV	102
AQİL YAQUB	107
DAVUD RZAYEV	110
TARİF ƏSKƏR	111
İSFƏNDİYAR DƏRYA	113
QULOĞLAN TEYMUR	115
CAMAL LƏLƏZOƏ	118
RAFİQ MURAD	121
SEHRAB ƏHMƏDİ	124
VƏKİL MƏRQƏDİ	125
SƏDRƏDDİN QURBANOV	128
ƏLİ NASİR	131
ŞAHİN HƏMİDİ	137
ŞAHMİRZƏ TOLIŞƏXUN	141
RƏFAİL PƏRVAZ	145
İBRAHİMXƏLİL FƏRZİYEV	147
ROVŞƏN İMANOV.....	150
BƏXTİYAR RUŞİN	152
AYDIN BAXŞİYEV	157
MEHMAN QARAXANİZƏ	166
İLHAM İLHAMİ	170
MALİK CƏBİYEV	173
ƏLƏKBƏR DAĞLAROĞLU	174
RZAMUSAYEV.....	177
BALOĞLAN CƏLİL	181
İZZƏTƏLİ İSMAYİLOV	184
MƏZAHİR BİDAR	186
NƏRİMAN AZƏRİ	190

TƏRLAN KANƏDEVİRAN.....	193
TOFİQ NİCAT	199
HƏBİBİ HEYBƏT	201
YADULLA SAYAD	203
ELMAS HİDAYƏTİ	208
ƏLİ HEYDƏR BABAYEV	211
İLQAR BƏDƏLOV	213
NƏRİMAN TOLIŞI	217
MƏŞHƏDİ SADIX	221
BALAYAR SADIQ	224
SƏMAYƏ QULƏLİ KİNƏ	227
ŞƏRAFƏDDİN İLKİN	230
MƏZAHİR SOF	232
ELXAN RZAYEV	234
AQİL ƏDALƏT	236
MƏRASİM HACIZADƏ	239
TEYYUB AĞAZADƏ	242
İLDIRIM ƏSGƏRZADƏ	243
RABİTƏ TOLIŞƏKİNƏ	245
BALƏDDİN VEŞO	251
MAHİR DİNİYEV	256
İLQAR TOLIŞ	259
MAİS TƏMKİN	263
ƏKBƏR PAŞA	269
NURƏDDİN ŞAYA	273
ŞOVQİ NUR.....	277
SƏBİRƏ XURŞUDOVA	280
MİRTƏĞİ XİLQƏT.....	283
DONMƏZ NƏSİROV	287
SƏFTƏR ELOĞLU	289
BƏHRAM ŞƏMS	292

İDRƏT BABAYEV	299
ŞİRƏLİ MAQSUD	301
GULUŞ XƏLİLOVA (CAVİ DAN)	304
ZAHİR ƏZƏMƏT (RƏHİMOV)	307
ƏVƏZ NƏSİRZODƏ	311
VUQAR HƏMATİ	314
İLQAR MİYONKUJ	319
MEHSUN PERZƏ	322
İLYASİ HABİL	324
FUAD MONDİQOVİJ	328
ƏFŞAN MƏMMƏDOV	333
NİCAT DAĞLAR	334
RUFƏT BAXŞİYEV	337
AZƏR ƏHƏDOV	340
TALEH MƏFTUN	343
ŞƏRQİYYƏ QAFAROVA	345
NİYAM AQİL	347
FAİL ŞİRVANOV	349
PEYMAN OĞAYƏT	350
PƏRVİZ HƏKİMOV	353
ZAHİR SANQİN	357
BAKİR HOVİLİJ	362
AYTƏN EYVAZON	364
VALEH LİKİJ	369
RİZVAN ŞİXİZODƏ	371
AZƏR XƏLİLOV	373
YUSİF ABBASOV	374
MİRFƏYAZ LİKMƏKANİ	379
ƏVƏZ FƏRZİYEV	381
ŞƏHRİYAR MƏCİD	382
ASİF ƏLİYEV	385

AQŞIN DADAŞZADƏ	387
HUSEYNAĞA KAZIMOV	391
TƏMKİN FƏRZİYEV	397
YUSİF RƏHİMİ	398
MAHİR BOLADI	400
RUSTƏM SADIQLI	403
ROYAL HUSEYNOV	405
İSMAYIL KULƏTONIJ	406
RUSLAN KƏRİMİ	410
AZƏR ƏRZİ	415
Əli MƏĞBUN	420
SADIQ HƏMATIJ	421
AMAL SALAYEV	423

XX-XXI əsrin TOLIŞƏ POEZİYA ANTOLOQİYA

XX-XXI əsrlərin TALİŞ POEZİYASI ANTOLOGİYASI

Bakı, Mütərcim, 2021

ISBN 978-9952-28-569-7

© Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzi, 2021

«Mütərcim» NPM-də səhifələnmiş və çap olunmuşdur.

Çapa imzalanıb: 24.11.2021.
Format: 60x90 1/16. Qarnitur: Palatino.
Həcmi: 27 ç.v. Tiraj: 300. Sifariş № 198.

**TƏRCÜMƏ
VƏ NƏŞRİYYAT-POLİQRAFİYA MƏRKƏZİ**

Az 1014, Bakı, Rəsul Rza küç., 125/139b
Tel./faks 596 21 44
e-mail: mutarjim@mail.ru
www.mutercim.az